

ΘΗΣΑΥΡΙΣΜΑΤΑ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ
ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΤΟΜΟΣ 16
1979

BENETIA

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
M. I. ΜΑΝΟΥΣΑΚΑ, <i>Γράμματα τῶν τελευταίων οἰκουμενικῶν πατριαρχῶν (1878-1950) πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Κοινότητα τῆς Βενετίας</i>	7- 38
H. D. SAFFREY, <i>Pie II et les prêtres uniates en Crète au XVe siècle</i>	39- 53
ΔΗΜΗΤΡ. Χ. ΓΚΟΦΑ, <i>Ἀσφαλιστήρια τοῦ 16^{ου} αἰῶνος ἐκ τοῦ ἀρχείου τοῦ ἐν Βενετίᾳ Ἑλληνικοῦ Ἰνστιτούτου</i>	54- 88
EVRO LAYTON, <i>Greek Bibliography. Additions and Corrections (c. 1471-1829)</i>	89-112
N. M. ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΗ, <i>Νικόλαος Παπαδόπουλος, Κρητικὸς στιχουργὸς τοῦ 16^{ου} αἰῶνα στὴ Βενετία</i>	113-152
BORIS L. FONKICCH, <i>Notes paléographiques sur les manuscrits grecs des bibliothèques italiennes</i> (πίν. Α'-ΚΓ')	153-169
LIAM GALLAGHER, <i>The Alexander Romance in the Hellenic Institute at Venice. Some notes on the initial miniature</i> (πίν. ΚΔ'-ΛΑ')	170-205
ΓΙΑΝΝΗ Κ. ΜΑΥΡΟΜΑΤΗ, <i>Ἑλληνικὰ ἔγγραφα (δωρητήριον καὶ διαθήκες) τῆς μητέρας, τῆς κόρης καὶ τῆς ἐγγονῆς τοῦ Βιτσέντζου Ἰακ. Κορνάρου</i>	206-254
ΡΕΝΑΣ ΒΛΑΧΑΚΗ, <i>Ἡ εἰκόνα τῆς Παναγίας τῆς Ἐπισκοπιανῆς στὴν Κρήτη πρὶν ἀπὸ τὴ μεταφορὰ τῆς στὴ Ζάκυνθο</i> (πίν. ΛΒ')	255-268
ΚΩΝΣΤ. Α. ΒΑΚΑΛΟΠΟΥΛΟΥ, <i>Νέες εἰδήσεις γιὰ τὴν πτώση τοῦ Ναυπλίου στὰ 1715</i> ..	269-277
N. B. ΤΩΜΑΔΑΚΗ, <i>Λουκάρεια (Νικόλαος (ιερεὺς) — Νικηφόρος (ιερομόναχος) Ρόδιος, Κρής καὶ ἡ πρὸς τὸν ἐν Ἐνετίᾳ μαθητὴν του Κύριλλον Λούκαριν ἀλληλογραφία του</i>	278-293
ΑΝΤ. ΠΑΡΔΟΥ, <i>Ἀλφαβητικὸς κατάλογος τῶν πρώτων μελῶν τῆς Ἑλληνικῆς Ἀδελφότητος Βενετίας κατὰ τὸ κατάστιχο 129 (1498-1530).— Α'. Ἄντρες</i> (πίν. ΛΓ')	294-386
ΜΑΝ. ΧΑΤΖΗΔΑΚΗ, <i>Παναγία ἡ Ἐπισκοπιανή, μὴ βυζαντινὴ εἰκόνα στὴ Ζάκυνθο</i> (πίν. ΛΔ'-ΛΖ')	387-391
M. I. ΜΑΝΟΥΣΑΚΑ, <i>Ἐκθεση πεπραγμένων τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἰνστιτούτου Βυζαντινῶν καὶ Μεταβυζαντινῶν Σπουδῶν Βενετίας κατὰ τὸ ἔτος 1979</i>	393-422
<i>Riassunto degli studi contenuti nel presente volume</i>	423-430

ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΜΕΛΩΝ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΒΕΝΕΤΙΑΣ
ΑΠΟ ΤΟ ΚΑΤΑΣΤΙΧΟ 129 (1498-1530)

Α'. ΑΝΤΡΕΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ *

Γιὰ τὴ ζωὴ τῆς ἀρχαιότερης καὶ σημαντικότερης ἑλληνικῆς παροικίας τῆς Διασπορᾶς στὴν πρώτη περίοδο τῆς ἱστορίας της ὅσα γνωρίζουμε ἀναφέρονται πρὸς πολὺ στὴν ἰδιόρρυθμη θρησκευτικὴ τῆς ὑπόσταση καὶ στὸ ἐκκλησιαστικὸ-νομικὸ καθεστῶς πρὸς τὴ χαρακτηριστικὴ¹. Ἡ κοινωνικὴ κατάσταση τῶν Ἑλλήνων τῆς Βενετίας, ἡ θέση τους καὶ ἡ ἔνταξή τους μέσα στὴ βενετικὴ κοινωνία καὶ ὁ οἰκονομικὸς ρόλος πρὸς διαδραματίζαν δὲν ἔχουν διερευνηθεῖ μέχρι τώρα ἰκανοποιητικὰ². Μιὰ τέτοια ἔρευνα θὰ ἦταν εὐκολότερη καὶ πρὸς ἀσφαλῆς, ἂν ἄρ-

* Ἡ ἀνάληψη ἐργασίας αὐτοῦ τοῦ εἵδους, πρὸς ἀπαιτεῖ πλατεῖες καὶ πολὺπλευρες ἐμπειρίες καὶ γνώσεις, δὲ θὰ μπορούσε νὰ εὐδοθεῖ χωρὶς τὴ συμπράξαση τοῦ διευθυντῆ καὶ δασκάλου μου καθηγητῆ κ. Μ. Ι. Μανούσακα, πρὸς ὑλοποίησιν τις διαισθήσεις μου καὶ πειθάρχησε τοὺς ἐνθουσιασμοὺς μου. Οἱ σαφεῖς, μεθοδικὲς ὁδηγίαι, μὲ τις ὁποῖες ἀπὸ τὴν ἀρχὴ μ' ἐφοδίασε καὶ οἱ εὐστοχεῖ καὶ ποικίλες ὑποδείξεις του ἔφεραν τὸν κατάλογο αὐτὸς στὴ σημερινή του μορφή.

1. Ἡ παλιότερη βιβλιογραφία γιὰ τὸ θέμα βρίσκεται συγκεντρωμένη στὴν ἐργασία τοῦ Μ. Ι. ΜΑΝΟΥΣΑΚΑ, Βιβλιογραφία τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Βενετίας. Μέρος Α': Γενικά, «Θησαυρίσματα» 10 (1973), σ. 7-87. Μεταγενέστερη εἶναι ἡ ἐργασία τῆς ΕΥΤΥΧΙΑΣ ΛΙΑΤΑ, Ἱερεῖς τῶν Ἑλλήνων τῆς Βενετίας ἀπὸ 1412-1558 (Κατάλογος καὶ ἔγγραφα), «Θησαυρίσματα» 13 (1976), σ. 85-110. Ἡ ΙΑΙΑ (ἔ.π., σ. 85) καὶ ὁ G. PLUMIDIS, Considerazioni sulla popolazione greca a Venezia nella seconda metà del '500, «Studi Veneziani» 14 (1972), σ. 219 ἔχουν ἤδη τονίσει τὴ μονομερῆ κατεύθυνση τῶν μελετῶν γύρω ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας τῆς Βενετίας.

2. Μοναδικὴ προσπάθεια, ἔστω κι ἂν δὲν ἀναφέρεται ἀποκλειστικὰ στοὺς Ἕλληνας, ἀποτελεῖ ἡ ἀνέκδοτη διδασκαρική διατριβὴ Τρίτου Κύκλου τῆς BRUNHILDE IMHAUS, Les emigrés Balkaniques (Grecs, Dalmates, Albanais) à Venise de 1204 à 1453, πρὸς ὑποστήριξιν στὸ Πανεπιστήμιο τῆς Toulouse-Mirail (1977). Δημογραφικοὺς στόχους ἔχουν οἱ ἐργασίες τοῦ G. PLUMIDIS, ἔ.π., σ. 219-226 καὶ τῆς ΕΥΤΥΧΙΑΣ ΛΙΑΤΑ, Μνεῖες θανάτων Ἑλλήνων τῆς Βενετίας ἀπὸ τὰ ταμιακὰ βιβλία τῆς Ἑλληνικῆς Ἀδελφότητος τῶν ἐτῶν 1536-1576, «Θησαυρίσματα» 11 (1974), σ. 191-239 (στὸ ἐξῆς: Μνεῖες θανάτων...). Εἰδικότερο εἶναι τὸ ἀντικείμενο τῆς μελέτης τῆς ΚΡΙΣΤΙΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ, Ἕλληνας ναυτικοὶ καὶ πλοιοκτῆτες ἀπὸ τὰ παλαιότερα οἰκονομικὰ βιβλία τῆς Ἑλληνικῆς Ἀδελφότητος Βενετίας (1536-1576), ἔ.π., σ. 284-352 (στὸ ἐξῆς: Ἕλληνας ναυτικοί...).

χιζε με τη διακρίβωση τῆς ιστορίας τοῦ συλλογικοῦ τους ὄργανου, τῆς Ἀδελφότητας τοῦ Ἀγίου Νικολάου³, πού ἰδρύθηκε στὰ 1498. Σ' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸ σκοπὸ ἀποβλέπει ἡ παρουσίαση τοῦ πρώτου βιβλίου συνδρομῶν (registro 129, Παλ. Ἀρχ. Ἑλλ. Ἰνστ. Βεν.)⁴, πού εἶναι τὸ μόνον κατάστιχο πού, μαζί με τὸ Καταστατικὸ τῆς Ἀδελφότητας⁵, διασώζει στοιχεῖα γιὰ τὰ 33 πρώτα χρόνια ἀπὸ τὴν ἵδρυσή της.

Στὸ κατάστιχο αὐτὸ μνημονεύονται ὀνόματα μιᾶς, τουλάχιστο, γενιᾶς Ἑλλήνων, μερικοὶ ἀπὸ τοὺς ὁποίους παρακολουθοῦνται μέχρι καὶ τὸ θάνατό τους. Πρόσωπα γνωστὰ γιὰ τὴ δράση τους στοὺς χώρους τοῦ πνεύματος (φιλόλογοι, λόγιοι, τυπογράφοι) καὶ τῆς τέχνης (ζωγράφοι), στρατιωτικοὶ ἡγέτες (ἀρχηγοὶ τῶν περίφημων *stradioti*), οἰκονομικοὶ παράγοντες (ἔμποροι, πλοιοκτῆτες, καπετάνιοι), μαζί με τὸ πλῆθος τῶν ἀπλῶν ἐπαγγελματιῶν, ἀπαρτίζουν ἓνα σύνολο, πού ἀντανανκλᾷ τὸ πλατὺ κοινωνικὸ καὶ οἰκονομικὸ φάσμα, μέσα στὸ ὁποῖο μποροῦσαν νὰ κινοῦνται τὰ μέλη τῆς Κοινότητος. Πέρα ἀπὸ τὶς βιογραφικὲς ἐνδείξεις καὶ πέρα ἀπὸ τὴ σημασία πού πιθανὸν νὰ ἔχουν τὰ ἐπώνυμα γιὰ τὸ γλωσσολόγο, ἡ ἀξία τοῦ κατάστιχου εἶναι πολλαπλή: Μᾶς δίνει πληροφορίες γιὰ τὰ ἐπαγγέλματα πού ἀσκοῦσαν οἱ πρῶτοι ἀδελφοὶ καὶ γιὰ τὶς ἑλληνικὲς περιοχὲς ἀπ' ὅπου μετοίκησαν. Μᾶς κατατοπίζει γιὰ τὴ θρησκευτικὴ τους ζωὴ, διασώζοντας ὀνόματα ἐφημέριων καὶ ἄλλων κληρικῶν, ψαλτάδων καὶ νεωκόρων καὶ μνημονεύοντας τὶς ἐκκλησιαστικὲς τους συνήθειες. Περιέχει μνεῖτες, ἄλλοτε συγκεκριμένες καὶ ἄλλοτε πολὺ ἀσαφεῖς, ἀναφορικὰ μετὰ τὴ δομὴ καὶ τὴ λειτουργία τῆς Ἀδελφότητας. Προσφέρει τὰ στοιχεῖα γιὰ νὰ ὑπολογίσουμε τὸν ἐτήσιο ἀριθμὸ τῶν μελῶν καὶ νὰ εἰκάσουμε τὴν κινητικότητα τοῦ ἔμφυχου δυναμικοῦ μέσα στοὺς κόλπους της. Μὲ ὅλους τοὺς κινδύνους καὶ τὰ προβλήματα πού παρουσιάζει ἡ συναγωγὴ συμπερασμάτων ἀπὸ ἓνα ὕλικὸ ἀκατάστατο καί, κάποτε, ἀμφίβολης ἀκρίβειας, ἡ προσπάθεια γιὰ

3. Δὲν ἔχασε ἀκόμη τὴ χρησιμότητά της ἡ μονογραφία τοῦ Ι. ΒΕΛΟΥΔΟΥ, Ἑλλήνων ὀρθοδόξων ἀποικία ἐν Βενετία, Βενετία 1893². Στὰ χρόνια 1533-1562 περιορίζεται ἡ διατριβὴ τῆς ΦΑΝΗΣ ΜΑΥΡΟΕΙΑΝ, Συμβολὴ ἐπὶ τὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλληνικῆς Ἀδελφότητος Βενετίας στὸν ἸΣΤ' αἰῶνα, Ἀθήνα 1976. Γιὰ τὴ νεότερη περίοδο βλ. τὴ διατριβὴ τῆς ΑΡΤΕΜΗΣ ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ-ΚΥΡΙΑΚΟΥ, Ἡ ἑλληνικὴ Κοινότης τῆς Βενετίας (1797-1866), Θεσσαλονίκη 1978.

4. Ὁ διευθυντὴς τοῦ Ἰνστιτούτου καθηγ. κ. Μ. Μανούσκακας εἶχε ἀναθέσει στὸν παλιὸ ὑπότροφο τοῦ ἰδρύματος κ. Ἀθ. Καραθανάση νὰ ἀντιγράψει τὸ registro αὐτὸ γιὰ παλαιογραφικὴ ἐξάσκηση. Ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴ δοκιμὴ αὐτὴ, κρίναμε σκόπιμο νὰ μεταγράψουμε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ὅλο τὸ κείμενο.

5. Γιὰ τὴν ἐξακριβωσὴ τῆς νομικῆς θέσης, τῶν θεσμῶν καὶ γενικὰ τοῦ τρόπου λειτουργίας τῆς πρώτης ἑλληνικῆς Κοινότητος τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἀπαραίτητη προϋπόθεση παραμένει ἡ ἐκδόση τοῦ Καταστατικοῦ της (Mariegola = reg. 219) (βλ. Μ. Ι. ΜΑΝΟΥΣΑΚΑ, Ἡ ἐν Βενετία Ἑλληνικὴ Κοινότης καὶ οἱ μητροπολιτικὴ Φιλαδελφείας, ΕΕΒΣ 37 (1969-1970), σ. 173).

προσέγγιση του έφικτου μπορεί, τουλάχιστο, να αποτελέσει τη βάση για να διατυπωθούν τὰ έρωτηματικά που δημιουργεί.

Τὸ registro 129 ἀριθμεί 151 φύλλα με διαστάσεις 33,5x23,5 εκ., κατανεμημένα σὲ 8 τεύχη, ἀπὸ τὰ ὁποῖα τὸ 1^ο, τὸ 6^ο καὶ τὸ 7^ο εἶναι δεκαοχτάφυλλα, τὸ 2^ο, τὸ 3^ο, τὸ 4^ο καὶ τὸ 5^ο εἰκοσάφυλλα καὶ τὸ 8^ο δεκαεξάφυλλο. Τὸ φύλλο 151, λυτὸ σήμερα, δίνει τὴν ἐντύπωση ὅτι ἀποτελοῦσε μέρος τοῦ 8ου τεύχους, μαζί μ' ἓνα ἄλλο πὸν θὰ πρέπει νὰ τὸ τοποθετήσουμε μετὰ τὸ φ. 134. Παράφυλλα δὲ σώζονται.

Καστανὸ παχὺ δέρμα μονοκόμματο, διακοσμημένο με ἔγκαιστα γεωμετρικά σχέδια, τυλίγει τὸ κατάστιχο. Στὴν πρόσθια ὄψη μιὰ προέκτασή του πλάτους 4,5 εκ., διπλωμένη πρὸς τὰ μέσα, φαίνεται πὸς λειτουργοῦσε ὡς σελιδοδείκτης. Ἰχνη ἀπὸ τριπλῆς ραφῆς με ὑπόλευκο δέρμα ξεκινοῦν ἀπὸ τρία συμμετρικά σημεῖα τῆς μπροστινῆς, γιὰ νὰ καταλήξουν στὴ μέση περίπου τῆς πίσω πλευρᾶς, διατρυπώντας τὴ ράχη τοῦ βιβλίου με πορεία παράλληλη κι ὀριζόντια. Ἐνα δερμάτινο κομμάτι πλάτους 3,2 εκ. πὸν διασώθηκε στὴν ἀπόληξή τῆς μεσαίας ἀπὸ τὶς τρεῖς αὐτὲς σειρῆς στὸ πίσω μέρος ἀποκαλύπτει τὴ σκοπιμότητα τῶν ραφῶν: συγκρατοῦσαν τρεῖς λουρίδες ἀπὸ δέρμα ὅμοιο μ' ἐκεῖνο τοῦ καλύμματος, πὸν ἔζωναν τὸ βιβλίο καὶ τὸ ἀσφάλιζαν⁶.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὶς λουρίδες, πὸν χάθηκαν, χάθηκε καὶ τμημα τοῦ δέρματος πὸν κάλυπτε ὅλες τὶς πλευρῆς σὲ μέσο ὕψος 10 εκ. ἀπὸ τὴ βάση καὶ ὀλόκληρη σχεδὸν ἢ ἀπόληξή του στὸ δεξιὸ πίσω μέρος, καθὼς καὶ ἢ πάνω δεξιὰ γωνία τοῦ ἴδιου μέρους. Στὴν κύρια ὄψη, ἀπὸ τὴν πάνω ἀριστερὴ πλευρὰ πὸν συνορεύει με τὴ ράχη, λείπει ἐπίσης κομμάτι σὲ σχῆμα περίπου τριγωνικό, ἀπὸ τὴν κορυφή τοῦ ὁποῖου ξεκινάει μιὰ ἐλλειψοειδῆς σχισμὴ, πὸν ἔχει μᾶκρος 12 εκ. περίπου. Τὸ τμημα πὸν περιέχει ἢ σχισμὴ παρουσιάζεται πιὸ σκληρὸ καὶ ἀνώμαλο στὴν ἀφή καὶ ἴσως μπορεῖ νὰ δώσει τὴν ἐξήγηση γιὰ τὶς φθορῆς τοῦ δέρματος: πρέπει νὰ ἔλειψε ἀπὸ τὴν ὑγρασία στὴν ὁποία ἦταν ἐκτεθειμένο ἐπὶ αἰῶνες⁷. Σ' αὐτὸ συνηγορεῖ καὶ τὸ γεγονός ὅτι ὅλα τὰ φύλλα τοῦ registro ἐμφανίζονται διαποτισμένα ἀπὸ τὴν ὑγρασία στὴν βάση τους καὶ σὲ ὕψος ἀντίστοιχο με τὸ μέρος τοῦ καλύμματος πὸν καταστράφηκε. Ἡ ἴδια, ἐξἄλλου, καταστροφή στὴν βάση παρατηρεῖται καὶ στὰ φύλλα 1, 2 καὶ 151, δηλαδὴ τὰ δύο πρῶτα καὶ τὸ τελευταῖο: στὴ θέση τῶν λειωμένων τμημάτων τους κολλήθηκαν ἰσόμετρα κομμάτια λευκοῦ χαρτιοῦ. Ἐντελῶς μαυρισμένα ἀπὸ τὴν ὑγρασία στὸ ἴδιο σημεῖο καὶ σὲ μέσο ὕψος 6 εκ. παρουσιάζονται τὰ φ. 3-18, ἐνῶ τὰ ἐπόμενα φ.

6. Ἡ στάχωση τοῦ Μητρώου Β' (περιγραφή του βλ. στῆς Φ. ΜΑΥΡΟΕΙΔΗ, Συμβολή..., σ. 156), πὸν τὴν ἐξετάσαμε, πείθει ὅτι καὶ τοῦ reg. 129 ἢ στάχωση θὰ ἦταν παρόμοια.

7. Τὰ λειωμένα τμήματα ἔχουν σήμερα ἀντικατασταθεῖ με λεπτότερο δέρμα, ραμμένο στὸ αὐθεντικὸ με σύγχρονη διπλὴ μαύρη κλωστή. Με ἄσπρη φόδρα ἔχει ἐπενδυθεῖ ἀπὸ μέσα ἢ ράχη τοῦ βιβλίου.

19-38 έχουν αποκτήσει μιὰ βαθυκάστανη χροιά, πού ἐξαφανίζεται προοδευτικά στὰ τελευταῖα. Σὲ σύγκριση μὲ τις φθορὲς ἀπὸ ὑγρασία πού διαπέρασε ὅλα τὰ φύλλα τοῦ βιβλίου καὶ κατέστησε ἐξίτηλους ἢ δυσανάγνωστους, ἀκόμα καὶ μὲ υπεριώδεις ἀχτίνες, τοὺς τελευταίους 12-14 στίχους, ὁ σκόρος δὲν ἔχει προκαλέσει σημαντικὲς βλάβες: μόνο στὶς κορυφὲς τῶν φ. 2-25 παρατηροῦμε ὅπες, πού ὅμως δὲν ἐπηρεάζουν τὴν ἀνάγνωση.

Ἐνα μονάχα ὑδατόσημο ἀπαντᾷ σὲ πάμπολλα φύλλα⁸ τοῦ κατάστιχου, πράγμα πού ἐπιτρέπει νὰ υποθέσουμε ὅτι ἀγοράστηκαν ὅλα μαζὶ καὶ σταχώθηκαν ταυτόχρονα. Παριστάνει ἄγκυρα μὲ δύο σκέλη (σῆμα πολὺ διαδομένο στὴν Κεντρικὴ καὶ Βόρεια Ἰταλία⁹), πού ὅμως δὲ στάθηκε δυνατὸ νὰ τὸ ταυτίσουμε μὲ κάποιον ἀπὸ τὰ γνωστά. Τὸ χαρτὶ παρουσιάζεται ὑπόλευκο, παχύ, στερεό.

Δυὸ ἐγκοπὲς στὴ δεξιὰ ἄκρη τῶν φύλλων, ἡ μιὰ σὲ ὕψος 24,3 ἐκ. ἀπὸ τὴ βάση, μὲ πλάτος 1,8 ἐκ. (φ. 1-98), καὶ ἡ ἄλλη σὲ ὕψος 20,4 ἐκ., μὲ πλάτος 1,7 (φ. 99-134), χωρίζουν τὸ κατάστιχο σὲ τρία μέρη: πρόκειται γιὰ στοιχειώδη εὐρετηρίαση πού ἀνταποκρίνεται στὴ θεματικὴ διαίρεση τοῦ περιεχομένου σὲ 1) καταχωρίσεις συνδρομῶν τῶν ἀντρῶν, 2) καταχωρίσεις συνδρομῶν τῶν γυναικῶν καὶ 3) ἀπογραφή τῶν σκευῶν, ἐπίπλων, λειτουργικῶν βιβλίων καὶ εἰκόνων τῆς ἐκκλησίας¹⁰. Στὸ φ. 1^ρ βρίσκουμε τὸν τίτλο: *Luminarie* καὶ ἀπὸ κάτω: 1498. Ἀπὸ τὸ φ. 3^ρ ἀρχίζει ἡ καταχώριση τῶν συνδρομῶν τῶν ἀντρῶν, ἐνῶ τὰ φ. 1^ν, 2^ρ, 50^ν, 53^ν-98^ρ, 124^ν-135^ν, 138^ρ καὶ 140^ρ-151^ν ἔχουν μείνει ἄγραφα.

Ὁ τρόπος τῆς καταχώρισης τῶν συνδρομῶν, διαφορετικὸς καὶ μὲ περισσότερες ἀτέλειες σὲ σύγκριση μ' ἐκεῖνον τῶν τριῶν ἐπόμενων βιβλίων¹¹, εἶναι χρονολογικὸς καί, θὰ λέγαμε, «προσωποκεντρικός»: κάθε καινούρια Διοίκηση ἀνοίγει δύο καταλόγους, στοὺς ὁποίους καταγράφονται, μὲ βάση τὴν ἡμερομηνία πού καταβάλλουν τὴ συνδρομὴ τους, οἱ ἄντρες στὸν πρῶτο καὶ οἱ γυναῖκες στὸ δεῦτερο. Οἱ κατάλογοι κλείνουν μὲ τὴν ἀποχώρηση τῆς παλιᾶς Διοίκησης, γιὰ ν' ἀνοιχτοῦν ἄλλοι ἀπὸ τὴ νέα πού τὴ διαδέχεται. Ἀποκλειστικὴ γλώσσα τοῦ registro εἶναι ἡ ἰταλική¹² καὶ ἀκολουθεῖται πιστὰ τὸ βενετικὸ

8. Στὰ φ. 3, 4, 5, 6, 7, 10, 11, 17, 18, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 29, 30, 37, 38, 39, 40, 43, 44, 46, 47, 49, 52, 55, 56, 59, 62, 64, 65, 67, 69, 71, 74, 76, 77, 79, 85, 87, 89, 91, 93, 94, 95, 96, 97, 100, 103, 105, 106, 108, 111, 113, 114, 116, 118, 120, 122, 125, 127, 128, 130, 132, 134, 137, 138, 140, 142, 144, 146, 149 καὶ 150.

9. C. M. BRIQUET, *Les filigranes. Dictionnaire historique des marques du papier dès leur apparition vers 1282 jusqu'en 1600*, Paris 1907, τ. 1, σ. 37.

10. Τὸ μέρος αὐτὸ πρέπει νὰ ἀποτελέσει ἀντικείμενο χωριστῆς μελέτης καὶ δὲν θὰ μᾶς ἀπασχολήσει ἐδῶ.

11. Σύντομη περιγραφή τῶν Α' (reg. 129), Γ', Δ' καὶ ἀναλυτικὴ τοῦ Β' βλ. στῆς Φ. ΜΑΥΡΟΒΙΑΗ, *Συμβολή...*, σ. 155-168.

12. Στὸ βενετσιάνικο, μάλιστα, ἰδίωμα. Συναντοῦμε καὶ στερεότυπες λατινικὲς φράσεις καὶ λέξεις: *Laus Deo, propter amorem Dei, in Ihesu Christi nomine, cum*.

χρονολογικό σύστημα¹³, για λόγους ευνόητους και τὰ δύο: τὸ βιβλίον ἐλέγχεται ταχτικά ἀπὸ τὴν ἀρμόδια βενετική ἀρχή.

Τὸ γεγονός ὅτι στὴ διάρκεια 28 ἐτῶν (μέχρι τὸ τέλος τοῦ 1525) μόνο μία γραφή ἀπαντᾷ στὸ κατάστιχο, καὶ μάλιστα μετὰ καλλιγραφικὰς ἀξιώσεις, ὑποβάλλει τὴ σκέψη ὅτι γραφέας του, ἴσως, ἦταν κάποιος ὑπάλληλος (Βενετός;) ποὺ τὸν χρησιμοποιοῦσε γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸν ἢ Κοινότητα. Δυστυχῶς, δὲ σώζονται ἄλλα ἔγγραφα τῆς Ἀδελφότητος ἀπὸ τὴν περίοδο ποὺ ἐξετάζουμε, καὶ ἔτσι ἡ ὑπόθεση αὐτή, καθὼς καὶ ἄλλες ποὺ θ' ἀκολουθήσουν, παραμένουν ἀνεπιβεβαιώτες. Ἐκτὸς ἀπὸ τὸν κυριότερο αὐτὸν γραφέα, διακρίναμε ἄλλους δέκα. Ὑπάρχουν δηλαδὴ ἔντεκα, συνολικά, γραφεῖς, κανεῖς ἀπὸ τοὺς ὁποίους δὲ στάθηκε δυνατό νὰ προσδιοριστεῖ ἐπώνυμα. Τοὺς παραθέτουμε, γι' αὐτὸ, μετὰ στοιχεῖα τοῦ ἀλφαβήτου:

- Α : 13 Γενάρη 1498¹⁴-23 Δεκέμβρη 1525 (φ. 1^ρ, 2^ν-40^ρ, 98^ν-118^ρ).
- Β : 30 Μάρτη 1518 (φ. 26^ρ). Γράφει τὸν τελευταῖον στίχο τοῦ φύλλου.
- Γ : 23 Γενάρη 1518 = 1519 (φ. 28^ρ). Ἀναγράφει τὴν τελευταία συνδρομὴ τοῦ ἔτους, ποὺ δὲν ἔχει, ὅμως, συμπεριληφθεῖ στὸ τελικὸ ἄθροισμα.
- Δ : 3 Ἰούνη-2 Δεκέμβρη 1520 (φ. 30^ρ). Παραθέτει τρεῖς συνδρομὰς σὲ χωριστὸ κατάλογο, δηλώνοντας ὅτι περάστηκαν στὸ βιβλίον λογαριασμῶν γιὰ τὸ ἔτος 1520¹⁵.
- Ε : 5 Δεκέμβρη 1526-1 Μάη 1527 (φ. 40^ν-42^ρ, 118^ν-119^ρ).
- ΣΤ : 30 Ἰούνη 1527-6 Νοέμβρη [1528] (φ. 42^ν-43^ρ, 44^ρ, 44^ν, 45^ρ, 120^ν, 136^ρ-139^ν). Στὸ φ. 44^ρ γράφει μόνο τὰ τυπικὰ τοῦ τίτλου ὅπου περνᾷ «ἐκ μεταφορᾶς» τὸ συνολικὸ ποσὸ τοῦ προηγούμενου φύλλου σ' αὐτὸ, ἐνῶ τὸν κατάλογο τῶν ὀνομάτων τὸν συνεχίζει ὁ γραφέας Ζ. Στὸ φ. 45^ρ γράφει τίς 7 τελευταῖες συνδρομὰς. Στὸ φ. 120^ν κλείνει τὸ λογαριασμὸ τοῦ 1527 γιὰ τίς γυναῖκες¹⁶.
- Ζ : 6 Δεκέμβρη 1527-24 Μάρτη 1528 (φ. 43^ν, 44^ρ, 45^ρ, 119^ν, 120^ρ, 121^ρ).
- Η : 5 Δεκέμβρη 1528-18 Δεκέμβρη 1529 (φ. 45^ν-50^ρ, 122^ρ-123^ρ)¹⁷.
- Θ : 5 Δεκέμβρη 1530 (φ. 51^ρ).
- Ι : 5 Δεκέμβρη 1530(;) (φ. 51^ρ): Γράφει τοὺς τρεῖς τελευταίους στίχους¹⁸.
- ΙΑ : 18 Γενάρη 1529-6 Δεκέμβρη (;) 1530 (φ. 47^ν, 51^ν-53^ρ, 123^ν-124^ρ). Κομψὴ γραφή.

13. More veneto: ἀρχὴ τοῦ ἔτους ἢ 1 τοῦ Μάρτη.

14. = 1499.

15. Βλ. τὸ λῆμμα *Zimara Zuanne* τοῦ κατάλογου ποὺ δημοσιεύουμε.

16. Ὁ ἴδιος καταγράφει τὴν κινήτρη περιουσία τῆς Ἀδελφότητος στίς 6 Νοέμβρη 1528 (φ. 136^ρ-137^ν, 138^ν-139^ν τοῦ registro).

17. Ὁ γραφικὸς χαρακτήρας του μοιάζει πολὺ μ' ἐκεῖνον τοῦ ἀγνωστοῦ ἀρ. 2, ποὺ ἀπαντᾷ στὸ Β' Μητρώο (Φ. ΜΑΥΡΟΕΙΔΗ, Συμβολή..., σ. 158).

18. Ταυτίζεται μετὰ τὸν ἀγνωστο ἀρ. 1 τῆς Φ. ΜΑΥΡΟΕΙΔΗ, ὁ.π., σ. 157-158.

Ἄν ἐξαιρέσουμε τὸ γραφέα Α, οἱ ἐπόμενοι γραφεῖς εἶναι πολὺ πιθανὸ νὰ χρημάτισαν μέλη τῆς Διοίκησης καὶ εἰδικότερα σκριβάνοι, νὰ πρόκειται, δηλαδή, γιὰ Ἑλληνας. Ἡ ἑλληνικὴ καταγωγὴ, μάλιστα, τοῦ γραφέα Η εἶναι ὀλοφάνερη: σὲ πολλὲς περιπτώσεις, θέλοντας νὰ καταγράψει τὸ βαφτιστικὸ *Tzωρτζής*, ἀφαιρεῖται κι ἀντὶ *Zorzi* γράφει *Zorzi*, μὲ ἡ ἑλληνικὸ καὶ τόνο!

Οἱ κατάλογοι ἀρχίζουν ἀπὸ τὴν κορυφὴ τῆς σελίδας, μὲ τὴν ἐπίκληση τοῦ ὀνόματος τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν ἀναγραφὴ τῆς χρονολογίας στὴν πρώτη σειρὰ¹⁹. Οἱ ἐπόμενες τρεῖς, συνήθως, γραμμὲς περιγράφουν τὴ φύση καὶ τὴν προέλευση τῶν ποσῶν ποὺ καταχωρίζονται (συνδρομὲς τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος τοῦ Ἁγ. Νικολάου τῶν Ἑλλήνων), ὀνομάζουν τὸν ἀρμόδιο γιὰ τὴ συγκέντρωσή τους ἢ μνημονεύουν τὸ πρόσωπο, στὸ ὄνομα τοῦ ὁποῖου γίνεται ἡ εἴσπραξη (καὶ στὶς δυὸ περιπτώσεις πρόκειται γιὰ τὸν ἐκάστοτε βικάριο ἢ γαστάλδο) καὶ δηλώνουν τὴν ἡμερομηνία καταβολῆς τοῦ ποσοῦ. Χωρὶς διακοπὴ ἀναγράφεται τὸ πρῶτο ὄνομα καί, σὲ εἰδικὴ στήλῃ στὴ δεξιὰ πλευρὰ τοῦ φύλλου, τὸ ποσὸ ποὺ πληρώνει. Ἔτσι προαναγγέλλεται ἡ διάταξη τοῦ κατάλογου ποὺ ἀκολουθεῖ: ἡμερομηνία — ὄνομα — ποσό. Κάθε ἀναγραφὴ καταλαμβάνει μιὰ γραμμὴ. Συνήθως τὰ μέλη καταβάλλον τὴ συνδρομὴ τους τὴν παραμονὴ καὶ ἰδίως τὴν ἡμέρα τῆς γιορτῆς τοῦ προστάτη ἁγ-Νικόλα: γιὰ νὰ μὴν ἐπαναλαμβάνεται συνεχῶς ἡ ἴδια ἡμερομηνία, παρατίθεται μονάχα δίπλα στὸ πρῶτο ὄνομα, ἐνῶ στὶς ὑπόλοιπες ἀναγραφὰς δηλώνεται μὲ τὴ λέξη *ditto*²⁰. Μὲ τὴ φράση *da ser*²¹... ὀδηγοῦμαστε στὸ ὄνομα. Πάντοτε ἀναγράφεται πρῶτα τὸ βαφτιστικὸ κι ἀκολουθοῦν τὸ ἐπώνυμο καὶ / ἢ τὸ ἐπαγγέλμα καὶ / ἢ ὁ τόπος καταγωγῆς.

Τὸ πιὸ ἐνδιαφέρον τμῆμα τοῦ κατάλογου, αὐτὸ ποὺ περιλαμβάνει τὰ ὀνόματα, εἶναι καὶ τὸ πιὸ προβληματικὸ: ὄχι τόσο οἱ παραθορὲς τῶν ὀνομάτων, ὅσο, κυρίως, ἡ πολυμορφία μὲ τὴν ὁποία ἐμφανίζονται ἀπὸ τὸν ἕνα χρόνον στὸν ἄλλο δημιουργεῖ ὄχι μικρὴ σύγχυση καὶ ἀμφιβολίες σὲ ὅποιον ἐπιχειρήσει ἀποπειρεῖς ταυτισμοῦ. Δὲν εἶναι καθόλου λίγες οἱ φορὲς ποὺ ἕνα βαφτιστικὸ, συνοδευόμενον μονάχα ἀπὸ ἕνα ἐπάγγελμα ἢ τύπο καταγωγῆς, ὑποδηλώνει κάποιον ἐπώνυμο ἄντρα (ἢ γυναίκα) κι εἶναι πάντα ἐπικίνδυνη κι ἐπισφαλὴς ἡ ἀπόδοση τέτοιων ἀναγραφῶν σὲ συγκεκριμένα πρόσωπα. Πολὺ περισσότερο, ὅταν πολυ-

19. Στὰ φ. 2ν-5γ, 6ν-7γ, 10γ-ν, 24γ, 98ν-100γ γίνεται καὶ προσδιορισμὸς τοῦ τόπου: *I(n) V(enezi)a*. Στὰ φ. 41ν, 118ν-119γ δὲν ἀναφέρεται ὁ Χριστός, ἀλλὰ μόνο: *Laus Deo*.

20. Ἡ ἀλλαγὴ τῆς ἡμέρας δηλώνεται στὸ ἀριστερὸ περιθώριο. Φυσικά, ὅταν ἀλλάζει ὁ μήνας, ἀναγράφεται καὶ πάλι δίπλα στὸ πρῶτο ἀπὸ τὰ ὀνόματα. Τὸ *ditto* παραλείπεται ὡς ἐννοούμενον στὰ φ. 36γ-40γ, 43γ-52γ, 116γ-118γ, 120γ-124γ. Στὰ φ. 41γ-42γ, 119γ ἡ ἡμερομηνία εἶναι πληρέστερη: *u — ditto*, ἐνῶ οἱ ἀναγραφὰς ποὺ σημειώνει ὁ γραφέας *Zi* στὸ φ. 45γ ἔχουν τὸ σχῆμα: *adi — ditto*.

21. Τῶν γυναικῶν: *da donna*... Ἐλλεῖπει τὸ *da* στὰ φ. 29γ-32γ, 36γ-37γ, 39γ-40γ, 112γ-114γ, 116γ-121γ, 124γ. *Misser* ἀντὶ *ser* καὶ *madonna* ἀντὶ *donna* ὀνομάζονται τιμητικὰ ὀρισμένα πρόσωπα. Ἀνάλογη τιμητικὴ (ἐπαγγελματικὰ) διάκριση ἀποτελεῖ καὶ τὸ *mastro*, ποὺ τὸ βλέπουμε μπρὸς ἀπὸ ἄλλα ὀνόματα.

άριθμες καταχωρίσεις συνδρομῶν (ιδίως γυναικῶν) περιορίζονται στην ξερή καταγραφή ἑνὸς ἀπλοῦ βαφτιστικοῦ! Τὸ ποσό, τέλος, ποὺ βρίσκουμε στὰ δεξιά σὲ δύο στῆλες, γιὰ λίρες καὶ γιὰ σολδία, συνδέεται μὲ τὸ ἀντίστοιχο ὄνομα μὲ μιὰ σειρά ἀπὸ ἐναλλασσόμενες τελεῖες καὶ παῦλες.

Πενήντα, τὸ πολὺ, ὀνόματα περιέχονται σὲ κάθε σελίδα. Ἡ καταχώριση τῶν συνδρομῶν γίνεται πάντα στὸ recto τῶν φύλλων.

Ἐπειδὴ, κατὰ κανόνα, ὁ ἐτήσιος ἀριθμὸς τῶν ἀντρῶν ξεπερνᾷ τοὺς 50, δὲν εἶναι σπάνιο ν' ἀφιερώνονται δύο ἢ καὶ τρία φύλλα στίς συνδρομὲς ἑνὸς ἔτους. Στὸ τέλος κάθε σελίδας ὑπολογίζεται καὶ καταγράφεται τὸ ἄθροισμα τῶν εἰσφορῶν μὲ τὴν ἐνδειξη *summa*. Ἡ *summa* ἀναγράφεται στὴν κορυφή τοῦ ἀπέναντι verso τοῦ προηγούμενου φύλλου, συνοδευόμενη ἀπὸ ἐνημερωτικὸ σημεῖωμα, παρόμοιο μ' ἐκεῖνο ποὺ περιγράψαμε καὶ ποὺ ἔχει τὴν τελευταία ἡμερομηνία ποὺ ἀναφέρεται στὸ recto, μὲ τὴ δῆλωση ὅτι τὸ ποσό μεταφέρεται στὸ ἐπόμενο φύλλο. Βρίσκουμε, πραγματικά, στὴν ἀρχὴ τοῦ ἐπόμενου φύλλου, τὸ ἄθροισμα τοῦτο «ἐκ μεταφορᾶς» καὶ κάτω ἀπ' αὐτὸ συνεχίζεται κανονικὰ ἡ καταχώριση τῶν συνδρομῶν τοῦ ἴδιου ἔτους. Ὅταν «κλείνει» ὁ κατάλογος ἑνὸς ἔτους, ἡ τελικὴ *summa*²² καὶ πάλι ἀναγράφεται στὸ ἀπέναντι verso: τὸ σημεῖωμα ἔχει τὴν ἡμερομηνία στὴν ὁποία ὁ ὑπεύθυνος καταθέτει στὸ ταμεῖο τοῦ συλλόγου τὰ χρήματα καὶ εἰδοποιεῖ ὅτι τὸ ἄθροισμα, μὲ τ' ὄνομά του, περάστηκε στὸ βιβλίον λογαριασμῶν τῆς Ἀδελφότητος (*libro di i conti di la Scuola*)²³ μὲ αὐξοντα ἀριθμὸ.

Δὲ θὰ ἦταν περιττὴ, νομίζουμε, ἡ παράθεση μερικῶν δειγμάτων ἀπ' ὅσα περιγράψαμε. Συνηθισμένη ἀρχὴ καταλόγου εἶναι ἡ ἀκόλουθη:

(φ. 31r) *I(n) I(hesu) Ch(rist)i nomine 1520*

<i>Luminarie di la Schuola di m(isser) S(an) Nic(ol)o di Grezi schosse p(er) m(isser) Ier(oni)mo Lefarà gastaldo e s(er) Ant(oni)o B(arb)ar(os)o avichario die aver adi 5 dizenb(ro) co(n)tadi da s(er) Arseni Sterlini p(er) sua luminaria</i>	<i>L. 3 s. 10</i>
<i>ditto s(er) Matio Barelli</i>	<i>L. 1 s. 10</i>
<i>ditto s(er) Marco Zila</i>	<i>L. 1 s. 10</i>
<i>ditto s(er) Nic(ol)o Calogiaro S(er)vo</i>	<i>L. 1 s. 10</i>
<i>ditto s(er) P(ier)o Gavreli da Patras</i>	<i>L. 1 s. 10</i>
<i>ditto s(er) And(re)a Canbra</i>	<i>L. 1 s. 10</i>

22. Μετὰ τὴν ἐξαγωγή τῆς *summa*, ὅλα τὰ φύλλα (recto καὶ verso) διαγράφονται μὲ μιὰ καμπυλωτὴ γραμμὴ, ποὺ διατρέχει ὅλο τὸ μᾶκρος τους. Ἐξάιρεση ἀποτελοῦν τὰ φ. 52v-53r (τελευταῖο τῶν ἀντρῶν γιὰ τὸ ἔτος 1530) καὶ 123v-124r (1530, γυναικῶν), ὅπου δὲν ἀθροίζεται ἡ *summa*. Εἶναι φανερὸ ὅτι τὸ registro ἐγκαταλείφθηκε ἐκείνη τὴ χρονικὴ στιγμή.

23. Τὸ βιβλίον αὐτὸ δὲ σώζεται σήμερα.

<i>ditto s(er) Nic(ol)o Talasino</i>	<i>L. 1 s. 10</i>
<i>ditto s(er) Michalli Ch(e)fala</i>	<i>L. 1 s. 10</i>
<i>ditto s(er) Manolli Ch(e)fala</i>	<i>L. 1 s. 10</i>
<i>ditto s(er) Ier(oni)mο Lefara gastaldo</i>	<i>L. 1 s. 10</i>
<i>ditto s(er) Dimitri Zachona</i>	<i>L. 1 s. 10</i>
<i>ditto s(er) Todari(n) da Corfu armiragio p(er) ani do</i>	<i>L. 3 s. —</i>
<i>ditto s(er) Zorzi Churialvi</i>	<i>L. 1 s. 10</i>
<i>ditto s(er) Dionizio S(er)vo</i>	<i>L. 1 s. 10</i>

κ.τ.λ.

Ἡ summa τοῦ φύλλου αὐτοῦ ἀναγράφεται στὸ φ. 30^v ἔτσι:

I(n) I(hesu) Ch(rist)i nomine 1520

*Luminarie al incont(r)o die dar adi 19 dizenb(ro) p(er) saldo di ques-
ta porto ava(n)ti co(nto) 30 L. 53 s. 10*

Μεταφέρεται στὸ ἐπόμενο φ. 32^r:

I(n) I(hesu) Ch(rist)i nomine 1520

*Luminarie di la Schuola di m(isser) S(an) Nic(ol)o di Grezi i(n) nel
tempo di s(er) Ier(oni)mο Flefara e s(er) Ant(oni)o B(arb)arosa avichario
die av(er) adi 19 dizenb(ro) p(er) si medeme p(er) c(on)to trato i(n)
questo L. 53 s. 10*

ditto p(er) s(er) Marco Stini

L. 1 s. —

ditto p(er) s(er) Marin Ch(e)sari fo di s(er) Manoli tirahoro L. 1 s. 10

κ.τ.λ.

Δεῖγμα «κλεισίματος» καταλόγου (φ. 18^v):

I(n) I(hesu) Ch(rist)i nomine 1508

*Luminarie di m(isser) S(an) Nic(ol)o al incont(r)o die dar adi 29
luio²⁴ p(er) si medeme porto nel lib(ro) di i chonti di la Schuolla ala par-
tida di s(er) Ant(oni)o Barbaroso co(nto) 12 L. 81 s. —*

Πολλές ἀνακρίβειες καὶ παραδρομὲς διαπιστώνονται στὸ κατάστιχο. Θεω-
ροῦμε ἀνώφελο νὰ τίς ἀναφέρουμε ὅλες καὶ περιοριζόμαστε στὶς σοβαρότερες,
ἐπισημαίνοντας ἰδίως ἐκεῖνες ποῦ, κατὰ τὴ γνώμη μας, ἀποκαλύπτουν τὸ μηχαν-
ισμό τοῦ registro καὶ τίς σκοπιμότητες ποῦ ἐξυπηρετεῖ. Στὸ φ. 40^r ἀναγράφ-
εται ἀδικοιολόγητα²⁵ ἡ χρονολογία 1526 (MDXXVI), μολονότι στὸ φύλλο

24. Τοῦ 1509. Βλ. σμ. 26.

25. Πρῶτα, γιατί ἀπὸ τὸ προηγούμενο φ. 39^r, ποῦ περιέχει συνδρομὲς τοῦ 1525, μετα-
φέρεται σ' αὐτὸ ἡ summa του: L. 33 s. 4. Ἐπειτα, γιατί, ἐνῶ στὸ φ. 40^r ἡ τελευταία ἡμε-
ρομηνία ποῦ ἀναγράφεται εἶναι 23 Δεκέμβρη, τὸ ἐπόμενο φ. 41^r ἀρχίζει ἀπὸ τίς 5 Δεκέμβρη
1526. Τρίτο, γιατί τὸ φ. 41^r γράφεται ἀπὸ χέρι διαφορετικὸ ἀπὸ κείνο τοῦ φ. 40^r. Ἀλλὰ

αυτό περιλαμβάνονται συνδρομές του έτους 1525. Αντίθετα, σε μερικά verso μαζί με το τελικό ἄθροισμα αναγράφεται ἡ χρονολογία του προηγούμενου έτους από κείνο που καταχωρίζεται ἡ summa²⁶. Μέχρι το 1505, κυρίως, ἡ διπλή καταγραφή μιᾶς καὶ τῆς ἴδιας συνδρομῆς εἶναι συχνό φαινόμενο καὶ δημιουργεῖ ἐρωτηματικά γιὰ τὴν ταυτότητα τῶν μελῶν που ἀναγράφονται. Σε πολλά φύλλα, καὶ ιδιαίτερα στὰ φ. 34^r καὶ 35^r (κατάλογος τοῦ 1522)²⁷, οἱ παραφθορές τῶν ὀνομάτων προκαλοῦν εὐλογες ἀπορίες. Τὰ λάθη αὐτὰ δὲ μπορούν ὅλα νὰ ἐξηγηθοῦν, ἂν ἀποδοθοῦν μονάχα σὲ πιθανὴ ἀμέλεια τοῦ γραφέα. Πρέπει νὰ διευκρινιστεῖ ἀμέσως ὅτι στὸ ἐπίσημο βιβλίον οἱ συνδρομὲς δὲν καταγράφονται τῆ στιγμῇ που καταβάλλονται. Τὸ πρόσωπο που τὶς «περνᾷει» στὸ registro δὲν συμπίπτει με κείνο που τὶς συγκεντρώνει. Οὐσιαστικά, ὁ γραφέας εἶναι ἀντιγραφέας, ὅπως δηλώνεται ρητὰ σὲ τέσσερες περιπτώσεις²⁸.

Μὲ βάση τὰ στοιχεῖα που ὑπάρχουν, θὰ προτεῖναμε τὴν ἐξῆς ἀναπαράσταση τῆς σχετικῆς διαδικασίας: Τὴν παραμονή, συνήθως, τῆς γιορτῆς τοῦ Ἁγ. Νικολάου (στὸν ἔσπερινό) ὁ ἀρμόδιος γιὰ τὴ συγκέντρωση τῶν συνδρομῶν ἀνοίγει ἕναν πρόχειρο κατάλογο σ' ἕνα φύλλο χαρτιοῦ, ὅπου καταγράφει, χωρὶς διάκριση φύλου, τὰ ὀνόματα καὶ τὰ ποσὰ με τὴ σειρά που τὰ εἰσπράττει. Ἐπειδὴ σ' αὐτὴ τὴν περίοδο ἀποκλείεται νὰ εἶχε ἡ Κοινότητα κάποιο γραφεῖο στὴ διάθεσή της, ὁ χώρος τῆς ἐκκλησίας, με τὴν εὐκαιρία, μάλιστα, τῆς ἐπισημότερης ἀπ' ὅλες γιὰ τὴν Ἀδελφότητα θρησκευτικῆς ἐκδήλωσης, τῆς γιορτῆς τοῦ προστάτη ἁγίου, εἶναι ἰδανικός γιὰ νὰ βρεῖ συγκεντρωμένα ὅλα τὰ μέλη

καὶ, πέρ' ἀπ' αὐτὰ τὰ στοιχεῖα, θὰ ἦταν ἀφύσικο 30 μόνο ἄντρες (τόσους περιέχει τὸ φ. 40^r γιὰ τὸ 1525) ν' ἀποτελοῦν μιὰν Ἀδελφότητα, που ἐτοιμάζεται ν' ἀγοράσει οἰκόπεδο καὶ νὰ χτίσει ἐκκλησία (Mariogola (reg. 219), φ. 18^r-19^v, 15 Αὐγούστου 1526: ἐκλογή πέντε προσώπων γιὰ ν' ἀγοράσουν τὸ οἰκόπεδο. Βλ. καὶ Γ. ΒΕΛΟΥΔΟΥ, Ἑλλήνων ὀρθοδόξων ἀποικία ἐν Βενετία, Βενετία 1893², 25-26. Μιὰν ἄλλη προσπάθεια νὰ ρυθμιστεῖ τὸ πρόβλημα ἰδιοκτητοῦ ναοῦ τοποθετεῖ «γύρω στὰ 1525» ἡ Φ. ΜΑΥΡΟΕΙΑΝ, Συμβολή..., σ. 14). Στὸν κατάλογο διορθώσαμε σιωπηρὰ τὴν παραδρομὴ.

26. Φ. 10^v: 1503 ἀντὶ 1504, φ. 18^v, 107^v: 1508 ἀντὶ 1509, φ. 20^v: 1511 ἀντὶ 1512, φ. 32^v: 1520 ἀντὶ 1521, φ. 44^v: 1527 ἀντὶ 1528. Τὰ «λάθη» ὀφείλονται στὸ γεγονός ὅτι τὰ τυπικὰ τοῦ εἰσαγωγικοῦ σημειώματος γράφονταν πολὺ πρὶν ἀπὸ τὴν καταχώριση τοῦ ποσοῦ: αὐτὸ βλέπουμε στὰ φ. 52^v, 123^v τοῦ 1530, ὅπου δὲν ἔχει συγκεντρωθεῖ τὸ ἄθροισμα.

27. *A. Canbra* ἀντὶ *Cramba*, *D. Zuchula* ἀντὶ *Zucalà*, *J. Mulizi* ἀντὶ *Malizi*, *P. Sistin* ἀντὶ *Xesti*, *Marin Chossuri* ἀντὶ *Chessari*, *V. Chisuli* ἀντὶ *Chessari*, *St. Spallitiri* ἀντὶ *Psaltiri*, *D. Canssani* ἀντὶ *Canduni*, *A. Fllorio calonico di Candia* ἀντὶ *Florio canonico di Corfù*, *P. Gavrlli* ἀντὶ *Gavrili*, *A. Zernesi* ἀντὶ *Carnesi*, *M.* καὶ *M. Gefala* ἀντὶ *Chefalà*, *N. Bescha* ἀντὶ *Boscain*.

28. α) *Luminarie... le qual luminarie sono sta trate di el lib(ro) vecchio...* (φ. 5^r, ἔτ. 1501). β) *... luminarie schosse chomo apar p(er) una sua poliza tra homini e done...*, (φ. 21^r, ἔτ. 1511). Παρόμοια λέγονται καὶ στὸ φ. 107^r (γυναικῶν). γ) *Luminarie... le qual sono chopiade di una poliza schritta di man di s(er) Arseni di Sterlini e di suo nepote...* (φ. 24^r, ἔτ. 1515) καὶ δ) *Luminarie schosse p(er) s(er) Baxeio di Todaro, copiade di una poliza fatta p(er) man di s(er) Nic(ol)o Talasino....* (φ. 25^r, ἔτ. 1516).

ή Διοίκηση και να ζητήσει τη χρηματική τους ενίσχυση. Ὁ πρόχειρος κατάλογος, πού καταρτίζεται βασικά στὶς 5 καὶ 6 Δεκέμβρη, συμπληρώνεται μὲ σποραδικές ἀναγραφές μεταγενέστερων καταβολῶν καί, τελικά, παραδίδεται στὸ γραφέα. Ὁ τελευταῖος, ἀντιγράφοντας, χωρίζει τοὺς ἀντρες ἀπὸ τὶς γυναῖκες, σχηματίζοντας ἔτσι δύο καταλόγους στὰ ἀντίστοιχα μέρη τοῦ βιβλίου. Δὲν ἀποκλείεται, πάντως, οἱ τελευταῖες καταβολές συνδρομῶν κάθε κατάλογου (ἐκεῖνες πού χρονολογοῦνται ἀπὸ τὴν ἀνοιξή τοῦ ἐπόμενου ἔτους καὶ πού μάλλον προσέρονται ἀπὸ ναυτικούς κυρίως) νὰ καταγράφονται εἴτε ἀπευθείας στὸ registro, εἴτε πρῶτα σὲ μικρὰ σημειώματα, εἴτε, ἀκόμα, ν' ἀναγγέλλονται προφορικά στὸ γραφέα ἀπὸ τὸν ταμίας. Οἱ κατάλογοι μέχρι τὸ 1505 δίνουν τὴν ἐντύπωση πὼς εἶναι στὸ σύνολό τους ἀποτελέσματα προφορικῆς, «ἀπὸ μνήμης» καὶ σταδιακῆς ὑπαγόρευσης. Στὸ λόγο αὐτό, φαίνεται, ὀφείλονται οἱ λαθεμένες διπλές ἀναγραφές, πού θὰ προκάλεσαν τὴν ἀνάγκη τῆς καθιέρωσης στὰ ἐπόμενα χρόνια τοῦ πρόχειρου καταλόγου. Ἄν, ὅμως, μὲ τὸν πρόχειρο κατάλογο ἀπαλλάχτηκε ὁ ταμίας ἀπὸ τὸν κίνδυνο νὰ «πληρώνει ἀπὸ τὴν τσέπη του» τὶς διπλές ἀναγραφές, ὁ γραφέας ὑποβλήθηκε στὴν τλαιπωρία νὰ ἀντιγράψει τὰ ὀνόματα ἀπὸ λίστες δυσανάγνωστες, γραμμένες βιαστικά, «στὸ γόνατο», ἀπὸ ἀνθρώπους ἀπλοϊκοὺς, πού δὲν εἶχαν, ἴσως, παρὰ στοιχειώδη γνώση τοῦ ἰταλικοῦ ἀλφάβητου. Οἱ ἐκπληκτικὲς κάποτε παραφθορὲς ὀνομάτων βρίσκουν ἔτσι μιὰν ἀρκετὰ εὐλογη ἐξήγηση (ἀδιάφορο, ἀπὸ κεῖ καὶ πέρα, ἀν ὀφείλονται στὸν ἀρχικὸ γραφέα ἢ στὸν ἀντιγράφεα, πού δὲ μπόρεσε νὰ διαβάσει σωστά). Θὰ μπορούσαμε νὰ ποῦμε, συνοψίζοντας, ὅτι καθένας ἀπὸ τοὺς καταλόγους τοῦ κατὰστικου ἀπηχεῖ τὴν ἐντύπωση πού εἶχε ὁ ἐκάστοτε γαστάλδος ἢ βικάριος γιὰ τὰ ὀνόματα τῶν μελῶν κι ἀντικαθρεφτίζει τὸ βαθμὸ τῆς ἰταλομάθειάς του.

Ἐνα δεῖγμα πρόχειρου μικτοῦ καταλόγου διασώζει τὸ ἴδιο τὸ κατὰστικον στὸ φ. 51r, τὸ μοναδικὸ πού μᾶς διαφωτίζει σ' αὐτὸ τὸ θέμα. Ἀναγράφει συνδρομὲς ἀντρῶν καὶ γυναικῶν γιὰ τὸ ἔτος 1530 μὲ τὸν τίτλο: *Luminarie de la Schola de mi(sser) S(an) Nic(ol)o di Grezi die aver adi 5 dizenb(r)o p(er) più luminarie schose in tte(m)po gastaldo mis(ser) Tteottoro Paleologo*. Ἀκριβῶς ἡ φράση *per più luminarie* διαφοροποιεῖ τὸ φύλλο ἀπὸ τ' ἄλλα. Μὲ τὴν ἴδια σειρά πού ἐμφανίζονται τὰ 34 ὀνόματα πού περιέχει, ἀναγράφονται καὶ στὰ ἀντίστοιχα φ. 52r (ἀντρῶν) καὶ φ. 124r (γυναικῶν)²⁹. Ἡ ἀντιπαραβολή του μὲ τὰ παραπάνω δύο φύλλα πιστοποιεῖ τὴ μεγαλύτερη πληρότητά του κι ἐπιβεβαιώνει τὶς διαπιστώσεις³⁰ γιὰ τὴ χρησιμότητα πού ἔχει τὸ πρόχειρο πλάι στὸ ἐπίσημο. Σ' ἓνα μεγάλο μέρος τους, οἱ παραλείψεις³¹ πού παρατηροῦν-

29. Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ τρία ὀνόματα πού καταχωρίζει ὁ γραφέας Γ'.

30. ΚΡ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ, "Ἑλληνες ναυτικοί...", σ. 290-292.

31. Ἑλλιπῆ στοιχεῖα τῶν ὀνομάτων. Καταβολές μεγαλύτερων ποσῶν χωρὶς καμιά ἢ μὲ ἀσαφῆ ἐξήγηση. Ἀναγραφές ὀνομάτων χωρὶς νὰ συνοδεύονται ἀπὸ κανένα ποσὸ (χαρακτηριστικὴ εἶναι ἡ περίπτωση τοῦ φ. 43r: ὁ σιριβάνος καὶ πέντε ἀπ' τὰ μέλη τοῦ Δ. Συμ-

ται στο κατάστιχο θα πρέπει ν' αποδοθούν στο γεγονός ότι οι κατάλογοί του αποτελούν συντόμηση τῶν ἀρχικῶν.

Θέλουμε τώρα νὰ ἐπισημάνουμε τὴ σοβαρότερη ἔλλειψη ποὺ παρατηρεῖται στὸ registro 129: δὲν ἀναγράφονται οἱ κατάλογοι τριῶν ἐτῶν κατὰ σειρά (1510, 1511, 1512). Ἡ ἐξήγηση ὅτι τὰ κενὰ τοῦτα ὀφείλονται σὲ ἀμέλεια τοῦ γραφέα δύσκολα θὰ μπορούσε νὰ θεωρηθεῖ πειστικὴ. Ἀπὸ τὸ 1511 ἔχουμε μονάχα τὴν παράθεση τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ τῶν συνδρομῶν, ἀλλὰ κι αὐτὸ, σὲ σύγκριση μὲ κείνα τῶν προηγούμενων χρόνων, παρουσιάζεται ἀπελπιστικὰ πεσμένο, ἂν θυμηθοῦμε, ἰδίως, πόσο κρίσιμη γιὰ τὴν Ἀδελφότητα στάθηκε ἡ περίοδος αὐτή: Στὰ 1511 ἀκριβῶς³² οἱ Ἕλληνες τῆς Βενετίας ἀπευθύνουν αἴτηση στὸ Συμβούλιο τῶν Δέκα, γιὰ νὰ τοὺς ἐπιτραπεῖ ν' ἀγοράσουν οἰκόπεδο καὶ νὰ χτίσουν δική τους ὀρθόδοξη ἐκκλησία. Ἦδη στὰ 1509 ἡ summa ἔχει κατεβεῖ ἀπὸ τίς 81 λίρες τοῦ 1508 στὶς 48 λίρες καὶ 10 σολδία καὶ θὰ κυμαίνεται στὰ ἴδια, πάνω-κάτω, ἐπίπεδα μέχρι καὶ τὸ 1517³³.

βουλίου τοῦ 1527 δὲν ἐμφανίζονται νὰ πληρώνουν). Ἄλλες φορές στὴ θέση τῶν ὀνομάτων βρίσκουμε ἀπιστωπητικά, ὅπως συμβαίνει μὲ τὸν ἀρ. 1524₆₆ (φ. 38r), ποὺ καταβάλλει 1 λίρα (ἄντρα) καὶ τίς γυναῖκες 1523₃₃ καὶ 1523₃₆ (φ. 116r), ποὺ καταβάλλουν ἀπὸ 10 σολδία. Ἀνώνομα καταχωρίζονται καὶ μερικὲς καλόγριες (1503₁₀ (φ. 101r), 1507₇ (φ. 104r) *Calogria*, 1513₁₃ (φ. 108r), 1515₁ (φ. 109r) *Calogrea*, 1523₁₂ (φ. 116r) *Calogrea da Corfù*), καθὼς καὶ μιὰ γυναίκα 1504₂₀ (φ. 102r), ποὺ δίνει, ὅπως καὶ οἱ καλόγριες, 10 σολδία (για τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ). Ἡ φθορὰ τοῦ φ. 25r μᾶς ἐμπόδισε νὰ δοῦμε τί πλήρως τὸ πρόσωπο ποὺ κρύβεται κάτω ἀπ' τὴν ἀναγραφή *uno che non fù scritto* (ἀρ. 1516₄₇): θεωρήσαμε σκόπιμο νὰ περιλάβουμε τὰ ὀνόματα τοῦτα στὸν ὑπολογισμὸ τοῦ ἐτήσιου ἀριθμοῦ τῶν μελῶν, μολονότι ἡ τελευταία, τουλάχιστον, περίπτωση δὲν ἀποκλείεται νὰ σημαίνει ὅτι τὸ πρόσωπο δὲν εἶναι γραμμένου στὴν Ἀδελφότητα. Ἡ μοναδική, ἐξάλλου, φορὰ ποὺ δηλώνεται ἡ ἐγγραφή ἑνὸς καινούργιου μέλους εἶναι ἡ περίπτωση τοῦ Manoli Davit da Retimo, ποὺ, ἐκτὸς ἀπ' τὴ *luminaria*, πληρώνει *e per parte di la sua intrā* 1 λίρα (1515₁₃, φ. 24r). (Γιὰ τὴν ἐγγραφή τῶν μελῶν βλ. Φ. ΜΑΥΡΟΕΙΑΗ, Συμβολή..., σ. 45, 52). Ἡ ἀπιστώπηση τοῦ γεγονότος αὐτοῦ, καθὼς καὶ τοῦ ὅτι ὀρισμένοι πληρώνουν γιὰ περισσότερα χρόνια (4 ἀπὸ τὸ φ. 51r πληρώνουν γιὰ δύο χρόνια, μὰ στὸν ἐπίσημο κατάλογο δὲ σημειώνεται τίποτε) μᾶς κάνει νὰ μιλάμε γιὰ συντόμηση τῶν πρόχειρων φύλλων. Οἱ ὑπόλοιπες ἐλλείψεις θὰ ὀφείλονται καὶ σ' ἄλλους λόγους. Τέλος, δὲν ὀνομάζονται τὰ μέλη τῆς Διοίκησης. Ἐλάχιστες φορές μνημονεύεται ἀκόμα κι ὁ γαστάλδος (πρβλ. Φ. ΜΑΥΡΟΕΙΑΗ, Οἱ πρῶτοι πρόεδροι τῆς Ἑλληνικῆς Ἀδελφότητος Βενετίας, «Θησαυρίσματα» 7 (1970), σ. 173).

32. Στὶς 4 Ὀχτώβρη. Βλ. Mariegola (reg. 219), φ. 14r-16r. Πρβλ. καὶ I. ΒΕΛΟΥΔΟΥ, Ἑλλήνων ὀρθοδόξων..., σ. 19-20 (ὀφείλεται, μάλλον, σὲ τυπογραφικὸ λάθος ἢ ἡμερομηνία 14 Ὀχτώβρη ποὺ ἀναγράφεται), G. FEDALTO, Ricerche storiche sulla posizione giuridica ed ecclesiastica dei Greci a Venezia nei secoli XV e XVI, Φλωρεντία 1967, σ. 42-43, P. PISANI, I cristiani di rito orientale a Venezia e nei possedimenti veneziani (1439-1791), ἀνάτυπο ἀπὸ τὸ π. «Ateneo Veneto» 20 (1897), σ. 6-7.

33. Παρόμοιο χάσμα δύο ἐτῶν, ποὺ μεσολαβεῖ ἀνάμεσα στὸ τέλος τοῦ reg. 129 (1530) καὶ τὴν ἀρχὴ τοῦ reg. 130 (1533), ποὺ ἐξέδωσε ἡ Φ. ΜΑΥΡΟΕΙΑΗ (Συμβολή..., σ. 171-325), ἴσως νὰ ὀφείλεται σὲ ζητήματα ἐσωτερικῆς ἀναδιοργάνωσης τῆς Ἀδελφότητος (τὸ σύστημα καταχώρισης τῶν συνδρομῶν στὸ Β' Μητρώο ἀλλάζει ριζικὰ σὲ σύγκριση μ' αὐτὸ τοῦ reg.

Σὲ μιὰ τόσο κρίσιμη περίσταση, θὰ ἦταν ἀρκετὰ παράδοξο «κομματικοί» σπαραγμοὶ κι ἐσωτερικὲς διαμάχες νὰ εἶχαν ὀδηγήσει σὲ προσωρινὴ διάλυση τῆ νεαρῆ κι ἀνίσχυρῆ Ἀδελφότητα. Ἡ σιγὴ τοῦ registro θὰ πρέπει μάλλον νὰ ὑφείλεται σὲ αἰτίες ἐξωτερικὲς. Δὲ μπορεῖ, πρῶτα-πρῶτα, νὰ μὴ συνδέεται μὲ τὴν πανούκλα ποὺ ἐμφανίζεται στὰ 1510 καὶ προσβάλλει τὶς φτωχότερες συνοικίες, τὸ Canareggio καὶ τὸ Castello³⁴, περιοχὴ τῆς ἔδρας τῆς Ἀδελφότητας, ὅπου στὴ συντριπτικὴ τους πλειονότητα κατοικοῦσαν οἱ Ἕλληνες³⁵. Τὰ μέτρα περιστολῆς ποὺ πῆρε μ' ἀποφασιστικὴ ἢ βενετικὴ διοίκηση³⁶ ἐμπόδιζαν βέβαια τὶς συλλογικὲς ἐπαφές, δυσκολεύοντας ἀκόμα καὶ τὶς ἀτομικὲς. Ἡ ἑλληνικὴ παροικία θρήνησε ἀσφαλῶς θύματα τῆς ἀρρώστιας, ὅπως ὑπονοεῖται στὴν αἴτηση τοῦ 1511: οἱ φοβερὲς καταγγελίες ἐναντίον τοῦ Λατίνου ἐφημέριου τοῦ «Λη-Βλάση, ὅτι ξεθάβει φρεσκοθαμμένους νεκροὺς καὶ τοὺς πετάει στὴ θάλασσα, γιὰ νὰ θάψει ἄλλους στὴ θέση τους³⁷, ἐρμηνεύονται καλύτερα, ἂν συνδεθοῦν μὲ κάποιον θανατικὸ.

129). Ὅπωςδὴποτε ξεφεύγει ἀπὸ τὰ χρονικά μας ὄρια κι οὔτε μποροῦσε νὰ διερευνηθεῖ κι αὐτὸ μέσα στὰ στενὰ πλαίσια μιᾶς εἰσαγωγῆς.

34. Ὁ GIROL. PRIULI στὰ «Diarii» του σημειώνει στὶς 9 Φλεβάρη τὰ πρῶτα κρούσματα (M.C. Correr, Cod. P.D. 252-c, φ. 81r-v). Οἱ βενετικὲς ἀρχὲς θ' ἀνησυχῆσουν σοβαρὰ στὶς 6 τοῦ Μάρτη, ὅποτε πεθαίνουν 12 ἄτομα στὸ Lazzaretto καὶ θὰ διατάξουν νὰ σταματήσουν οἱ Λειτουργίες τῆς σαρακοστῆς (G. BERCHET, I diarii di Marino Sanuto, τ. 10, Βενετία 1883, σ. 22. Μιὰ ἀπὸ τὶς ἐστίες τῆς ἐπιδημίας ποὺ ἀναφέρει ὁ Sanuto εἶναι ἡ ἐνορία τοῦ San Severo. Ὁ G. PRIULI, ὁ.π., φ. 92r, γράφει ὅτι σφραγίστηκαν οἱ ἐκκλησίες τοῦ San Pietro καὶ San Antonio τοῦ Castello «...dove heranno le indulgentie...»). Πρβλ. καὶ G. GALLICIOLI, Delle memorie venete antiche, profane ed ecclesiastiche... Venezia 1795, τ. 7, σ. 92.

35. Βλ. πρόχειρα G. PLUMIDIS, Considerazioni..., σ. 220.

36. Ἀπαγόρευσε τὶς ἐπισκέψεις σὲ σπίτια ὑποπτῶν γι' ἀρρώστια-τιμωρία νὰ κλείνεται ὁ παραβάτης στὸ Lazzaretto μ' ἐξοδὰ του (ASV, *Proveditori alla Sanità*, Capitolare 1, φ. 9r. Τμῆμα τῆς ἀπόφασης (27 Ἰούνη 1510) δημοσιεύει ἡ ANDR. ZITELLI, L'azione della Repubblica di Venezia nel controllo della peste. Lo sviluppo di alcune norme di igiene pubblica στὸν τόμο γιὰ τὴν ἐκθεση «Venezia e la peste, 1348/1797», Βενετία 19802, σ. 115). Ὅρισε ὑπεύθυνους γιὰ τὴ μεταφορὰ τῶν ἀρρώστων στὸ Λοιμοκαθαρητήριο τοὺς ἐφημέριους (ASV, ὁ.π., φ. 111). Θέσπισε νὰ μὴν τιμωρεῖται ὁ φόνος τῶν ὑποπτῶν ποὺ θὰ τολμοῦσαν νὰ βγοῦν ἀπὸ τὰ σφραγισμένα σπίτια τους καὶ ὑποσχέθηκε δελεαστικὴ ἀμοιβὴ στοὺς καταδότες (ASV, ὁ.π., φ. 112, 15 Δεκέμβρη 1511). Γιὰ τὴν πανούκλα στὴ Βενετία, ἐκτὸς ἀπ' τὸν τόμο ποὺ ἀναφέραμε, βλ. καὶ G. HOWARD, Raggiunglio de' principali lazzeretti in Europa con varie carte relative alla peste, Βενετία 1814, σ. 25-49, A. FRARI, Della peste e della pubblica amministrazione sanitaria, Βενετία 1840.

37. Mariogola (reg. 219), φ. 17r. Στὴν αἴτηση ἐπιχειρεῖται ν' ἀποδοθεῖ ἡ πράξη αὐτὴ στὴν πλεονεξία τοῦ ἐφημέριου, ποὺ, μὴν ἔχοντας ἀρκετοὺς πόρους ἀπ' τὴ φτωχὴ ἐνορία του, ἐμπορευόταν τοὺς τάφους. Εἶναι γνωστὲς, βέβαια, οἱ δυσκολίες ταφῆς ἀπὸ τὴν ἔλλειψη χώρου ποὺ ἀντιμετώπιζαν οἱ ἄνθρωποι στὴ Βενετία (πρόχειρα βλ. Ε. ΛΙΑΤΑ, Μνεῖες θανάτων... σ. 191, 198). Τὸ ὅτι, ὅμως, ξεθάβονται οἱ νεκροὶ «...de qualche giorno...» φανερώνει, πιστεύουμε, αὐξηση τῆς θνησιμότητας ἐξ αἰτίας τῆς ἐπιδημίας.

Παράλληλα, η αίτηση αποκαλύπτει και τη μεγάλη επιδείνωση των σχέσεων ανάμεσα στους Λατίνους και τους φιλοξενούμενους στον 'Αγ-Βλάση 'Ορθόδοξους. 'Η ένταση, που φαίνεται πώς κλιμακώθηκε στη διάρκεια της επιδημίας, ευνόηθηκε από το γεγονός ότι, από το 1505 μέχρι και το 1517, δὲν ὑπῆρχε στη Βενετία μόνιμος αντιπρόσωπος τοῦ Πάπα³⁸, ὁ μοναδικὸς ποὺ θὰ μπορούσε νὰ προστατέψει τοὺς 'Ελληνες ἀπὸ τὴν ὑπερβασίαν τοῦ τοπικοῦ κλήρου³⁹. Τὸ κίνητρο (ἀλλὰ κι ἡ ἀφορμὴ) γιὰ τὴν ὑποβολὴ τῆς αἴτησης φαίνεται πὼς ὑπῆρξε ἡ ἀποκορύφωση τῆς κακομεταχείρισης, ποὺ ὀδηγοῦσε τὴν 'Αδελφότητα νὰ δραστηριοποιηθεῖ, γιὰ νὰ ὑλοποιήσει ἕνα μόνιμο ὄνειρο, τὴν ἴδρυση μιᾶς δικῆς τῆς ἐκκλησίας. 'Η ἀντίδραση ἐμφανίζεται τὸ ἴδιο ἐπίμονη: 'Αν ἐξαιρέσουμε τὴν περίπτωση τοῦ καλόγερου Νήφωνα, ποὺ ἀπειλήθηκε μ' ἀφορισμὸ στὰ 1510⁴⁰, ἡ παραχώρηση τῆς ἀδειας (1514)⁴¹ γιὰ τὴν οἰκοδόμηση τοῦ 'Αγ-Γιώργη θὰ προκαλέσει τὴν ἀνυποχώρητη ἐναντίωση τοῦ Βενετοῦ πατριάρχη⁴², ποὺ, μὲ ἀλλεπάλληλα διαβήματα στὸ Συμβούλιο τῶν Δέκα, θ' ἀπαιτήσῃ τὴν ἀκύρωσή της. Δὲν θὰ τὸ πετύχει⁴³, κάθε κίνδυνος ἀπὸ τὴν πανούκλα θὰ ἐκλεί-

38. G. FEDALTO, *Ricerche storiche...*, σ. 50. 'Ο λαϊκὸς ποὺ ἀναφέρει ὡς ἐκπρόσωπο τοῦ Πάπα στὰ 1513-1514 δὲ θὰ μπορούσε, φυσικά, ν' ἀσκήσει ἐπιρροὴ στὸ Βενετὸ πατριάρχη καὶ δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ ἦταν ἀποτελεσματικὴ — ἢ ἀκόμα κι αἰσθητὴ — ἡ παρουσία του ὡς nunzio apostolico.

39. G. FEDALTO, ὁ.π., σ. 68: «... i Greci veneziani sono stati difesi più dal romano pontefice che dal clero locale...».

40. 'Η ἡμερομηνία τῆς ἀπειλῆς («τελευταία μέρα τοῦ Φλεβάρη»), ποὺ τὴν προκάλεσε ὁ ἐφημέριος τῶν 'Ελλήνων στὸν 'Αγ-Βλάση παπᾶ-Πέτρος, κατηγορώντας τὸ Νήφωνα (γι' αὐτοὺς βλ. Ε. ΛΙΑΤΑ, 'Ιερεῖς τῶν 'Ελλήνων..., σ. 95) ὅτι τελεῖ χωρὶς τὴν ἀδεία τοῦ λειτουργγίε (ἦταν, ἄρα, ἱερομόναχος;), φέρνει πάλι στὸ νοῦ τὴν πανούκλα ποὺ ἄρχισε στὴ 9 τοῦ Φλεβάρη (G. PRIULI, ὁ.π.). Μήπως ὑπονοεῖται ἀρρώστια ἢ ἀπροθυμία τοῦ παπᾶ-Πέτρου νὰ λειτουργήσει ὁ ἴδιος; Πῶς ἐξηγεῖται ἡ «assenza» του, ποὺ ἀναγκάζει τὸ Βενετὸ πατριάρχη νὰ διορίσει στὴ 3 'Ιούλη, πιεζόμενος ἀπὸ τὸ Consiglio di Dieci, τὸν ἴδιο τὸ Νήφωνα ἐφημέριο τῶν 'Ελλήνων; Θάνατος ἢ βιαστικὴ ἀναχώρηση; (τὰ γεγονότα βλ. στοῦ G. FEDALTO, ὁ.π., σ. 41-42 καὶ τὸ ἔγγραφο τῆς ἀπειλῆς, σ. 124-125).

41. Πρῶτα μὲ διάταγμα τοῦ δόγγη στὴ 30 τοῦ 'Απρίλη (τότε δημοσιεύεται, ἐνῶ ἡ ἀπόφαση τοῦ Συμβουλίου τῶν Δέκα πρέπει νὰ τοποθετηθεῖ στὰ 1512 (βλ. Μ. Ι. ΜΑΝΟΥΣΑΚΑ, 'Η ἐν Βενετία 'Ελληνικὴ Κοινότης καὶ οἱ μητροπολιτικὴ Φιλαδελφείας, ΕΕΒΣ 37 (1969-1970), σ. 175, σημ. 3. Τὸ κείμενο ἐκδόθηκε ἀπὸ ΤΟΝ ΙΑΙΟ, 'Η πρώτη ἀδεία (1456) τῆς Βενετικῆς Γερουσίας γιὰ τὸ ναὸ τῶν 'Ελλήνων τῆς Βενετίας καὶ ὁ καρδινάλιος 'Ισιδώρος, «Θησαυρίσματα» 1 (1962), σ. 111, σημ. 1) καὶ κατόπι μὲ δύο βουῦλλες τοῦ Πάπα Λέοντα Ι' στὴ 18 Μάη καὶ 3 'Ιούνη (βλ. Γ.Σ. ΠΑΟΥΜΙΑΝ, Αἱ βουῦλλαι τῶν Παπῶν περὶ τῶν 'Ελλήνων ὀρθοδόξων τῆς Βενετίας (1445-1782), «Θησαυρίσματα» 7 (1970), σ. 231-232. 'Η δευτέρη βουῦλλα ἔχει δημοσιευθεῖ σὲ φυλλάδια μὲ παράπλευρη μετάφραση στὴ δημόδη ἐλληνικὴ, ὅπως ἐπισημαίνει ὁ Μ. Ι. ΜΑΝΟΥΣΑΚΑΣ, 'Η ἐν Βενετία 'Ελληνικὴ Κοινότης..., σ. 175, σημ. 5).

42. Στὴ 20 τοῦ Μάρτη 1515 ὑποχρέωσε τὴν 'Αδελφότητα νὰ ματαιώσει τὴν ἀγορὰ τοῦ οἰκόπεδου ποὺ εἶχε ἀποκτήσῃ στὸ S. Canciano, καθὼς ἀναφέρεται στοῦ Ι. ΒΕΛΟΥΔΟΥ, 'Ελλήνων ὀρθοδόξων..., σ. 25-26. Πρβλ. καὶ G. FEDALTO, ὁ.π., σ. 53.

43. G. FEDALTO, ὁ.π., σ. 53-54.

ψει τὸ 1515⁴⁴, ἀλλὰ μονάχα ἡ ἔλευση τοῦ παπικοῦ nunzio Averoldi (Ὁχτώβρης 1517)⁴⁵ φαίνεται νὰ καθησυχάζει τοὺς Ἑλληνας. Εἶναι τυχαῖο πού, τὸν ἀμέσως ἐπόμενο χρόνο, ἀποκαθίσταται ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος στὰ παλιά του ἐπίπεδα;⁴⁶ Πρέπει, ἄραγε, νὰ ἐρμηνέψουμε καὶ σὰν χειρονομία ἐνίσχυσης τῶν ἀπλῶν αὐτῶν ἀνθρώπων τὸ γεγονός ὅτι τότε (στὰ χρόνια 1514-1516) ἐγγράφονται μέλη, γιὰ πρώτη φορά, προσωπικότητες σὰν τὸ Μάρκο Μουσοῦρο, τὸν Κ. Παλαιόκαπα, τὸν Α. Κουνάδη;⁴⁷

Ἀνάμεσα στὶς γραμμὲς τῶν καταλόγων παρουσιάζονται, κάποτε, ὀνόματα μελῶν πού, ἀντὶ νὰ καταβάλλουν συνδρομὴ, παίρνουν ἐλεημοσύνη ἀπὸ τὴν Ἀδελφότητα. Οἱ σχετικὲς ἀναγραφὲς διαφέρουν ἀπὸ τὶς ἄλλες μόνο στὴν πρόθεση: *a ser...*, ἀντὶ *da ser...* Σύμφωνα μὲ τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς, δὲ δηλώνεται ποτὲ τὸ ποσὸ πού μοιράζεται. Οἱ ἀναγραφὲς αὐτὲς συνοδεύονται, συνήθως, ἀπὸ τὴ φράση *per* (ἢ *propter*) *amore[m] Dei*. Μ' ἐπικεφαλίδα τὴν ἴδια φράση (πού ἄλλοτε γράφεται στὸ δεξιὸ μέρος τοῦ φύλλου) τὶς βρίσκουμε, συχνά, συγκεντρωμένες πρὸς τὸ τέλος τοῦ ἐτήσιου κατάλογου. Ὑπάρχουν κι ἀναγραφὲς πού μιλοῦν καθαρὰ γιὰ τὸ εἶδος τῆς ἐλεημοσύνης πού δίνεται: ἓνα ψωμί κι ἓνα κερὶ. Στὸ φ. 36^v, μάλιστα, διευκρινίζεται καὶ ὁ λόγος τῆς προσφορᾶς αὐτῆς: σὲ χωριστὸ σημεῖωμα ἀναγράφονται τὰ ὀνόματα ἐκείνων, στοὺς ὁποίους δόθηκαν δωρεὰν ἀπὸ ἓνα ψωμί κι ἓνα κερὶ «γιὰ τὸ ἔθιμο»⁴⁸. Ἕνας κατάλογος (τοῦ 1513,

44. G. GALLICLIOLI, *Delle memorie venete antiche, profane ed ecclesiastiche...* Venezia 1797, τ. 7, σ. 93.

45. G. FEDALTO, *ὅπ.π.*, σ. 54.

46. Βλ. τὸν πίνακα ΛΓ', σ. 319.

47. Βλ. λ. Mussuro, Paleocapa, Cunadi στὸν κατάλόγο μας.

48. Ἐλεημοσύνες σημειώνονται στὰ φφ. 14^r (1505), 16^r (1506), 19^r (1508), 20^r (1509), 23^r (1514), 28^r (1518), 30^r (1519), 32^r (1520), 35^r (1522), 36^v (1523), 41^r (1526) καὶ (γυναικῶν) 113^r (1520), 115^r (1522). Πρβλ. καὶ ΦΑΝΗΣ ΜΑΥΡΟΕΙΔΗ, *Συμβολή...*, σ. 42. Τὰ πρόσωπα πού δέχονται τὶς ἐλεημοσύνες αὐτὲς τὰ χωρίσαμε σὲ κληρικοὺς καὶ λαϊκοὺς. Ἐντάξαμε κανονικὰ τοὺς λαϊκοὺς στὸν κατάλογο, γιὰτὶ μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς ἐμφανίζονται νὰ πληρώνουν, ἄλλες χρονιές, τὴ συνδρομὴ τους. Περιλάβαμε, ἀκόμα, κι ἐκείνους πού ὑπηρετοῦν τὴν ἐκκλησία (καντηλανάφτες, ψάλτες), ὅταν ἀναφέρονται ἐπάνωμα, ἐνῶ ἐξαιρέσαμε τοὺς παπάδες, πού τοὺς ἔχει παρουσιάσει ἡ ΕΥΤΥΧΙΑ ΛΙΑΤΑ, Ἱερεῖς τῶν Ἑλλήνων..., 95-96, ἀντλώντας καὶ ἀπὸ τὸ reg. 129 (βλ. ἀρ. 12-17 τοῦ καταλόγου τῆς). Παραθέτουμε τὶς ὑπόλοιπες ἀνώνυμες ἀναγραφὲς ἐδῶ, μὲ τὸ σύστημα πού ἀκολουθοῦμε στὸν κατάλογο: 1) *Al nostro capelan greco* 1518^{79β'} (φ. 28^r): *aver pan e candela propter amore[m] Dei* (capelan ὀνομάζεται κι ὁ παπᾶ-Πέτρος στὰ 1508^{64α'} (φ. 19^r), ὅπως καί, στὴν ἀναγραφὴ 1526^{61α'} (φ. 41^r), ὁ παπᾶ-Μιχάλης Σαβίνας). 2) *Al nostro prete* 1506^{52α'} (φ. 16^r), 1515^{30γ'} (φ. 23^r), 1519^{63γ'} (φ. 30^r), 1520^{65α'} (φ. 32^r). Καὶ *a el prete* 1508^{64η'} (φ. 19^r), 1523⁵ (φ. 36^v): *pan I, candele no I, dati per uxansa*. 3) Στὸ Λατίνο ἐφημέριο τοῦ Ἀθ-Βλάση: 1505^{72β'} (φ. 14^r), 1506^{49α'} (φ. 16^r), 1508^{64β'} (φ. 19^r), 1514^{3α'} (φ. 23^r), 1519^{63β'} (φ. 30^r), 1520^{65β'} (φ. 32^r). Μὲ τὴν ἀναγραφὴ 1523² (φ. 36^v) παίρνει κι αὐτὸς γιὰ τὸ ἔθιμο ἓνα ψωμί κι ἓνα κερὶ. Τὰ ἴδια δίνονται καὶ *alli do piovani Italiani di la chiezia di San Biaxio* μὲ τὴν 1518^{79α'} (φ. 28^r). 4) Στὸ διάκο (zago) τοῦ Ἑλλήνα παπᾶ 1518^{79γ'} (φ. 28^r), 1522^{56γ'}

φ. 22^r) ἐπεκτείνει τὴ διανομὴ τους σ' ὅλα τὰ μέλη τῆς Ἀδελφότητος: δίπλα στὸ πρῶτο ὄνομα (σίγουρα μὲ ἰσχύ και γιά ὅλα τ' ἄλλα) βρίσκουμε τὴ φράση *per sua luminaria, per el pan e sua candela*.

Ὁ ὄρος *luminaria* προέρχεται ἀπὸ τὴ μεσαιωνικὴ Δύση. Ἔτσι ὀνόμαζαν τὴν πανηγυρικὴ φωταγωγήση (λεγόταν και *lumi*) τοῦ ναοῦ και, κατ' ἐπέκταση, τὴν εἰσφορὰ πού πλήρωνε κάθε ἐνοριότης⁴⁹ γιά τὸ σκοπὸ αὐτόν. Ὁ θεσμὸς πέρασε στὶς θρησκευτικὲς ἀδελφότητες⁵⁰, ὅπου πῆρε τὴν ὀριστικὴ του μορφὴ: τὸ κερί⁵¹, πού παλιότερα ἔδιναν οἱ πιστοὶ στὸ ναὸ και τὸν ἱερέα, τώρα τὸ πρόσφερε ἡ Ἀδελφότητα, προμηθεύοντας ἔτσι στὰ μέλη τῆς τὸ τελετουργικὸ μέσο γιά νὰ συμμετάσχουν στὴ γιορτὴ τοῦ προστάτη ἁγίου. Στὸ τέλος τῆς Λειτουργίας, ὅποτε ἡ θρησκευτικὴ ἐκδήλωσις συμπληρωνόταν μὲ πράξεις φιλανθρω-

(φ. 35^r). Ὁ διάκος τοῦ παπᾶ-Σαβίνα (1526_{61a}' (φ. 41^r) και ἐκεῖνος τοῦ 1518 παίρνουν ψωμὶ και κερί, ἐνῶ στὴν ἀναγραφὴ *alli zagi* 1523 (φ. 36^v) φαίνεται πὼς ὑπονοοῦνται τρεῖς, γιὰτι μοιράζονται: *pan—, candele no 3 (dati per uxansa)*. 5) *Ai cantadori* (ψάλτες) 1514_{30d}' (φ. 23^r). 6) *Ai tre nonsoli* (νεωκόρους), ψωμὶ και κερί 1518_{79i}' (φ. 28^r), 7) Σὲ μιὰ καλόγρια 1509₂₅ (φ. 107^r). 8) Στὸ σκριβάνο 1523₃ (φ. 36^v) ψωμὶ και κερί. 9) *Ste (;) nostro* 1523₈ (φ. 36^v): τὰ ἴδια. 10) Ἀνόνομα σὲ φτωχὲς γυναῖκες α) Ἐνα ψωμὶ *a una donna* 1522_{31a}' (φ. 115^r) (*per l'amor di Dio*), β) *Una povera* 1520_{65στ'} (φ. 32^r), γ) *A diverse donne panni* 10, 1520_{37a}' (φ. 113^r) και δ) Στὴ χήρα και στὰ ὄρφανὰ τοῦ Polo Avuri (βλ. λ. στὸν κατάλογό μας) 1520_{65i}' (φ. 32^r). Οἱ τρεῖς τελευταῖες ἐλεημοσύνες φαίνεται ὅτι δόθηκαν στὴ διάρκεια γιορτῆς (ἀσφαλῶς θρησκευτικῆς) στὶς 23 Δεκέμβρη 1520, γιὰτι στὸ τέλος διαβάζουμε (φ. 32^r): *El resto di i pani avanzo di ditto [!] festa fo pani no 28*.

Ἀκατανόητη φαίνεται ἡ ἀναγραφὴ *fo rotto in giexia* 1508_{64r}, (φ. 19^r): ἀν κάτι ἔσπασε στὴν ἐκκλησία και ἀπὸ παραδρομὴ περάστηκε στὸ registro ἀντὶ σὲ κάποιον βιβλίον παθητικοῦ, γιὰτι δὲν καθορίζεται τί εἶναι και σὲ τί ποσὸ ἀντιστοιχεῖ ἡ ζημία; Πρέπει νὰ συμπεράνουμε ὅτι οἱ ἐλεημοσύνες πού δόθηκαν στὰ 1508 ἦταν χρήματα και ὅχι τὰ ἐθιμικὰ ψωμὶ και κερί; Ἡ ἀπλῶς ἡ ἀναγραφὴ εἶναι ἕνας εὔκολος τρόπος γιά δικαιολόγησι ἐξόδων;

49. DU CANGE, *Glossarium mediae et infimae Latinitatis...*, Niort 1885, τ. 5, σ. 142 — F. MUTINELLI, *Lessico Veneto, Bevetia* 1851, σ. 229 — G. REZASCO, *Dizionario del linguaggio italiano storico ed amministrativo*, Bologna 1966 (ristampa anastatica della edizione di Firenze, 1881), σ. 579. Εἰδικότερα ἡ προσφορὰ γινόταν γιά τὸ ἄσβηστο φῶς μπροστὰ στὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ (*Corpus Domini*). Πρβλ. G. GALLICOLI, *Delle memorie...*, τ. 3, σ. 61).

50. Και στὶς ἐπαγγελματικὲς συντεχνίες (*Venezia e sue lagune, Bevetia* 1847, τ. I, 1, σ. 335). *Luminarie* κατάληξε νὰ ὀνομάζονται ἀκόμα και οἱ εἰσφορὲς πού εἶχαν ἐκδηλοφορολογικὸ χαρακτήρα, ὅπως ἡ *Luminaria da mar ἢ dei navigli*, πού πλήρωναν στοὺς Προcuratori di San Marco τὰ ἐμπορικὰ πλοῖα και τὰ μέλη τῶν πληρωμάτων τους σὲ κάθε πέρασμά τους ἀπὸ τὴ Βενετία (G. REZASCO, ὁ.π., σ. 580). Ἴσως ἔδῶ νὰ βρισκεται τὸ πρότυπο γιά τὴν ἐπιβολὴ ἀνάλογης «φορολογίας» στὰ πλοῖα και τοὺς Ἕλληνες ναυτικούς ἀπὸ τὴν Ἀδελφότητα, πού σωστὰ ἐρμηνεύει ἡ ΚΡΙΣΤΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ, «Ἕλληνες ναυτικοί...», σ. 287-290 και 295-298.

51. Ἀναμμένα κεριά κρατοῦσαν τόσο στὴ διάρκεια τῆς Λειτουργίας (G. GALLICOLI, ὁ.π., τ. 1, σ. 246: ἡ συντεχνία τῶν τυροκόμων ἀπὸ τὸ 1320, τουλάχιστο), ὅσο και στὶς κηδεῖες τῶν μελῶν (μάταια ἀποδείχτηκε ἡ προσπάθεια τοῦ Βενετοῦ πατριάρχη νὰ καταργήσει τὴ χρῆσι τους στὰ 1509: G. GALLICOLI, ὁ.π., τ. 3, σ. 288).

πίας, μοίραζαν αγιασμένα ψωμάκια, σὲ ανάμνηση, προφανῶς, τῶν παλαιοχριστιανικῶν («κοινῶν τραπεζῶν»), πού νωρὶς ἀπαγορεύτηκαν στὴ Δύση⁵². Καλώντας τὰ μέλη νὰ πανηγυρίσουν ἀνέξοδα μαζί της τὴ γιορτὴ τοῦ προστάτη ἁγίου, μὲ τὰ λατρευτικὰ τοῦτα δῶρα κέντριζε ἡ Ἀδελφότητα τὸ θρησκευτικὸ τους συναίσθημα. Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος, ἀπαντοῦσε στὴν καταβολὴ τῶν συνδρομῶν μὲ τὴ δική της ἀντιπροσφορά. Ἔτσι κατάληξε ἡ luminaria ν' ἀποχτήσει στὴν ἀντίληψη τῶν μελῶν μιᾶν ἄλλη διάσταση: ἦταν τὸ ἀντίτιμο γιὰ τὸ ψωμάκι καὶ τὸ κερί. Μ' αὐτὴ τὴν ἔννοια τὴ συναντᾶμε στὴν ἑλληνικὴ Ἀδελφότητα, πού ἀντιγράφει τὶς ἀνάλογες βενετικές.

Γιὰ τὸ ἔθιμο τῆς διανομῆς τοῦ ψωμοῦ καὶ τοῦ κериοῦ γίνεται λόγος στὸ 12^ο ἄρθρο τοῦ Καταστατικοῦ⁵³ σὲ ἄμεσο συσχετισμὸ μὲ τὸ ὕψος τῆς συνδρομῆς πού ἀντιστοιχεῖ σὲ καθεμιὰ ἀπὸ τὶς τρεῖς κατηγορίες πού διακρίνει: ἐνῶ τὸ ψωμάκι⁵⁴ φαίνεται νὰ εἶναι ἴδιο γιὰ ὅλους, τὸ μέγεθος τοῦ κериοῦ ποικίλλει ἀνάλογα μὲ τὸ ἀξίωμα καὶ τὸ φύλο τῶν μελῶν καί, συνακόλουθα, ὀρίζονται τρεῖς διαφορετικὲς «τιμές»: Τὰ μέλη τῆς Διοίκησης δικαιοῦνται κερί βάρους μιᾶς λίμπρας καὶ καταβάλλουν 30 σολδία γιὰ τὴ luminaria τους. Τὰ ἀπλὰ μέλη (ἄντρες) κερί μισῆς λίμπρας καὶ δίνουν luminaria ὕψους 20 σολδίων. Οἱ γυναῖκες, τέλος, παίρνουν κερί τριῶν οὔγγιων καὶ πληρώνουν 1 marcello⁵⁵. Σὲ

52. Τὰ σχετικὰ συμπίσσια τὰ κατάργησε τὸν 9^ο αἰ. ὁ θεωρούμενος ἰδρυτὴς τῶν θρησκευτικῶν λαϊκῶν ὀργανώσεων Icmago, ἐπιτρέποντας μόνο νὰ μοιράζει ὁ παπᾶς ἓνα κομμάτι ψωμοῦ βουτηγμένο στὸ κρασί (εἶναι τὸ «ὑψωμα» τῶν ὀρθοδόξων;). Ὁ G. GALLICCIOLI, ὁ.π., τ. 6, σ. 215-216 ὑποθέτει ὅτι ἀπὸ δῶ ξεκίνησε τὸ ἔθιμο νὰ προσφέρονται στὰ μέλη *pan e candela*, πού τὰ δυὸ μαζί ὀνομάστηκαν luminaria. Οἱ συντεχνίες, ὡστόσο, διατήρησαν τὰ συμπίσσια στὴ γιορτὴ τοῦ προστάτη ἁγίου (G. MARANGONI, *Le associazioni di mestiere nella Repubblica Veneta*, Βενετία 1974, σ. 31-32. Ἀκόμα καὶ σήμερα, σὲ πανηγύρια μερικῶν ἑλληνικῶν χωριῶν καὶ μοναστηριῶν, προσφέρεται στοὺς ἐπισκέπτες γιορταστικὸ συμπίσσιο. Σχετικὸ ἐπίσης φαίνεται νὰ εἶναι καὶ τὸ ἔθιμο τῆς ἀρτοκλασίας, πού τηρεῖται σὲ ἄλλα χωριά.

53. Mariiegola (reg. 219), φ. 11r-v. Ὁ τρόπος πού ἐκφράζεται τὸ Καταστατικὸ («*Ancora volemo che in el dar del pan et la candela...*») δὲν ἀφήνει, πιστεύουμε, ἀμφιβολίες ὅτι ἀπὸ τὴν ἰδρυση τῆς Ἀδελφότητας προσφέρονταν σ' ὅλα τὰ μέλη κερί καὶ ψωμί σ' ἀνταπόδοση τῶν συνδρομῶν, τῶν ὁποίων ἀπλῶς ὀρίζει τὸ ὕψος «...*come [h]anno principiado tutte le Banche p e r d o a n n i...*»). Βλ. καὶ σημ. 56. Στους κληρικούς, στὸ προσωπικὸ τῆς ἐκκλησίας καὶ σὲ ὀρισμένους φτωχοὺς δίνονταν μὲ τὴ μορφή ἐλεημοσύνης (κάπως διαφορετικὰ ἐκθέτει τὰ πράγματα ἡ Φ. ΜΑΥΡΟΕΙΑΗ, *Συμβολή...*, σ. 42-44).

54. Στὴν ἀπογραφή τῶν σκευῶν τῆς ἐκκλησίας (1528), τὰ ὅποια μετέφεραν οἱ Ἕλληνες, ἔταν ἐγκατέλειψαν τὴ χρῆση τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Βλάση, περιέχεται καὶ μιὰ ἀργυρὴ λεκάνη γιὰ τὴ διανομὴ τοῦ ψωμοῦ: *Uno bacil d'ariento per dar el pan benedetto con uno sanzori* (ἐπὶ λείψανο) *in fondo...* (reg. 129, φ. 136r).

55. Ἡ λίρα ἀντιστοιχεῖ σὲ 20 σολδία καὶ τὸ marcello σὲ 12. Βλ. Φ. ΜΑΥΡΟΕΙΑΗ, *Συμβολή...*, σ. 165. Ὁ G. MARANGONI, *Le associazioni di mestiere...*, σ. 51, παραδίδει τιμὴ 24 σολδίων γιὰ τὴ λίρα Mocenico στὰ 1527. Στὸ registro 129, πάντως, ἀπαντᾷ μὲ τὴν πρώτη ἀντιστοιχία. Δὲν ἀναγράφονται ποτὲ marcelli, ἀλλὰ τὰ ἀνάλογα σολδία.

ύσους, ἐξάλλου, προσφέρουν κάτι επιπλέον, ἐπιφυλάσσεται ἴδια μεταχείριση μὲ κείνη ποῦ ἀπολαμβάνει ἡ Διοίκηση. Πιστεύουμε πὼς αὐτὸ σημαίνει ὅτι τοὺς διανέμεται κερεὶ μιᾶς λίμπρας κι ἀκόμα: τὴν ἡμέρα τῆς γιορτῆς τοῦ ἄη-Νικόλα⁵⁶, ὁπότε, σύμφωνα μὲ τὸ τυπικὸ, τῆς Λειτουργίας τὴν παρακολουθεῖ ἡ Διοίκηση⁵⁷ κι ἀκολουθοῦν οἱ λοιποὶ ἀδελφοί, ὅλοι μὲ τὰ κεριά τους ἀναμμένα, σ' αὐτοὺς δίνεται ἡ τιμὴ νὰ σταθοῦν πίσω ἀπὸ τὸ Δ. Συμβούλιο καὶ μπροστὰ ἀπ' ὅλα τὰ ἀπλὰ μέλη. Ἡ διάκριση αὐτή, ποῦ θεσπίζεται (γιὰ νὰ μπορέσει νὰ συντηρηθεῖ ἡ 'Αδελφότητα)⁵⁸, ἐνισχύει τὸ χαρακτηριστὴρα ἀνταμοιβῆς κι ἐπιβράβευ-

56. Mariegola (reg. 219), φ. 11γ, ἄρθρο 11. Ἡ εἰσαγωγή τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ (φ. 10ν) παρουσιάζει μεγάλη ὁμοιότητα μὲ τὸν πρόλογο τοῦ Καταστατικοῦ (φ. 7γ, 8ν): νέα προσφώνηση (*Fradelli Karissimi...*), νέες εὐχαριστίες στὸ Θεὸ καὶ τοὺς ἁγίους ποῦ φώτισαν τὸ Συμβούλιο τῶν Δέκα νὰ συγκαταθεθεῖ στὴν ἴδρυση τῆς 'Αδελφότητας. Τὸ καταστατικὸ, ὅμως, εἶναι ἐλλιπές: «...*nui havemo in lo nostro capitulario alcuni capituli i quali non s u p l i s e a governar questa nostra scola et fraterna. Et per questo volemo et ordenemo...*»). Εἶναι φανερὸ ὅτι τὰ ἄρθρα 11-17 (τελευταῖο: ἀρχίζουν ὅλα μὲ τὴν φράση «*ancora volemo...*») ἀποτελοῦν μεταγενέστερο συμπλήρωμα τοῦ Καταστατικοῦ, ὅπου ἀξιοποιεῖται ἡ πείρα ποῦ στὸ μεταξὺ ἀποχτήθηκε: αὐτὸ δείχνει ἡ ἐπιβολὴ πρόστιμου στὰ μέλη (ὄχι στὸ Δ. Συμβούλιο, ὅπως ἐννοεῖ ἡ Φ. ΜΑΥΡΟΕΙΑΗ, Συμβολή..., σ. 41) ποῦ κατὰ τὴν λειτουργία φεύγουν ἀπὸ τὴν ὀρισμένην τους θέση καὶ κυκλοφοροῦν στοὺς διαδρόμους, ὅπως καὶ ἡ διευθέτηση τοῦ θέματος τῆς διανομῆς τῶν κεριῶν, ὥστε νὰ πάψουν οἱ διαμαρτυρίες γιὰ τὸ μέγεθός τους (φ. 11γ, πρβλ. καὶ Φ. ΜΑΥΡΟΕΙΑΗ, ὁ.π., σ. 42). Γενικότερα, τὸ δεύτερο μέρος τοῦ Καταστατικοῦ παρουσιάζει μεγαλύτερη ὀριμότητα καὶ ὀργανωτικὸ κι ἐπιχειρηματικὸ πνεῦμα. *Terminus post quem* γιὰ τὴ χρονολόγηση τῆς προσθήκης τῶν ἄρθρων αὐτῶν πρέπει ν' ἀποτελέσει τὸ ἔτος 1501 (βλ. καὶ σημ. 53).

57. Ἀλλὰ καὶ στὸν ἐπίσημο ἐκκλησιασμὸ τῆς 'Αδελφότητας, τῆς δευτέρας Κυριακῆς κάθε μῆνα (Mariegola (reg. 219) φ. 9γ-ν, ἄρθρο 5ο) πιστεύουμε ὅτι θὰ τηροῦσαν αὐτὴ τὴν τάξη.

58. Μὲ βασικὸ ἔσοδο τὶς συνδρομές, φυσικά. Βλ. Mariegola, φ. 11ν. Θὰ ὀφείλεται ἴσως σὲ κάποια παρανόηση ἢ φράση (οἱ ἀδελφοὶ ἦταν ὑποχρεωμένοι νὰ πληρώνουν κάθε μῆνα), ποῦ γράφει ἡ Φ. ΜΑΥΡΟΕΙΑΗ, Συμβολή..., σ. 44. Στὸ ἄρθρο 12 δὲ γίνεται καμιά σχετικὴ νύξη καὶ ὅλα τὰ στοιχεῖα συνηγοροῦν στὴν ἀποψη τῆς ἐτήσιας καταβολῆς τῶν *luminarie*. Τὸ 15ο ἄρθρο, ἐξάλλου, δὲν ἐπιβάλλει καὶ δευτέρας συνδρομῆς στὰ μέλη. Ἀναφέρεται ἀποκλειστικὰ στὴ Διοίκηση, στὴν ὁποία συγκαταλέγει καὶ τοὺς δύο προκουρατόρους: ὑποχρεώνονται νὰ καταβάλλουν 3 σολδία (ἀπὸ παραδρομῆ, βέβαια, γράφει λίρες ἢ Φ. ΜΑΥΡΟΕΙΑΗ, ὁ.π.) κάθε μῆνα (στὴ μηνιαία ἐπίσημη λειτουργία). «Ἄν ἀφοροῦσε ἡ διάταξη σὲ ὅλα τὰ μέλη, θὰ χρησιμοποιόταν ἡ ἔκφραση *fradelli et sorelle*. Παραθέτουμε ἐνδεικτικὰ ἓνα τμήμα: «... *per cadauna volta che serà el nostro di ordenado, come quelli della Banca, o vegnir o no, ad ogni modo, debiano pagar tutti quelli serano in o f f i c i o la sua luminaria una volta al mese...*». Ὅσοι ἀπὸ τὴ Διοίκηση δὲν παρουσιαστοῦν στὴν ὥρα τους, πληρώνουν πρόστιμο 3 ἐπιπλέον σολδία (τὶς ἀπουσίες σημειώνει ὁ σκριβάνος (πρβλ. Φ. ΜΑΥΡΟΕΙΑΗ, ὁ.π., σ. 26, ποῦ ἐπεκτείνει τὸ πρόστιμο σὲ ὅλους), καὶ ὁ λόγος ποῦ προβάλλεται γι' αὐτὴ τὴν αὐστηρότητα εἶναι ὅτι ἔτσι ὑποχρεώνεται ἡ Διοίκηση νὰ μὴν παραμελεῖ τὰ καθήκοντά της: «... *e questo se fà che chadauno se forza a esser solliciti al ben della scola...*». Ἀπόρροια, φαίνεται, τῆς ἐμπειρίας ἀπὸ προηγούμενες Διοικήσεις, τὰ μέλη τῶν ὁποίων δὲν ἐμφανίζονταν στὴ μηνιαία ἐπίσημη Λειτουργία — δηλαδὴ στὴν τακτικὴ συνεδρίαση τοῦ Δ. Συμβουλίου, ἀφοῦ «τὰ γραφεῖα» τῆς θρησκευτικῆς αὐτῆς 'Αδελφότητας ἦταν ὁ χῶρος τῆς ἐκκλησίας.

σης πού έχουν οι luminarie: ή συμβολική συναλλαγή⁵⁹, όπου τὰ μέλη με τὸ ἓνα χέρι παίρνουν τὸ κερί καὶ με τὸ ἄλλο καταβάλλουν τὴ συνδρομὴ τους⁶⁰, τείνει νὰ πάρει τὴ μορφή συναγωνισμοῦ «γιὰ τὸ φιλότιμο». Ὡστόσο, οἱ φτωχοί, πού δὲ μποροῦν νὰ δώσουν παρὰ τὸ μισὸ ἀπὸ τὴν καθορισμένη luminaria, ἀποτελοῦν στὸ κατάστιχο τὴ μεγάλη πλειονότητα.

Ἡ πρωταρχικὴ σημασία πού δίνεται στὰ ποσά, σὲ ἀντίθεση με τὴν ἀδιαφορία γιὰ τὴν ὀρθὴ γραφὴ τῶν ὀνομάτων, φανερώνει ὅτι τὸ κατάστιχο εἶναι βασικὰ λογιστικὸ βιβλίο. Ἀποβλέπει στὴν οἰκονομικὴ κατοχύρωση ὅχι τόσο τῶν μελῶν, ὅσο τῆς ἴδιας τῆς Διοίκησης. Θὰ λέγαμε ὅτι χρησιμεύει ὡς ἀποδεικτικὸ στοιχεῖο στὰ χέρια τῆς ἀπέναντι στὶς βενετικὲς ἀρχές, μὰ κι ἀπέναντι στοὺς κομματικούς τῆς ἀντιπάλους. Στὸν ἐτήσιο ἀπολογισμό, τὸ Δ. Συμβούλιο πού ἀποχωρεῖ ἔχει τὴ δυνατότητα μ' αὐτὸ ν' ἀντικρούσει ἐνδεχόμενες κατηγορίες γιὰ κακὴ διαχείριση. Ὁ ἀπολογιστικὸς χαρακτήρας τοῦ βιβλίου γίνεται ἀκόμη πιὸ ἐκδηλός, ἂν παρατηρήσουμε τὴ διάταξη πού ἔχει: οἱ κατάλογοί του δὲν ἀνταποκρίνονται στὸ ἡμερολογιακὸ ἔτος, ἀλλὰ στὴ διάρκεια μιᾶς γασταλδίας. Τὸ πρόσωπο πού καταβάλλει τὸ ποσὸ ἔρχεται σὲ δευτέρη μοῖρα σὲ σύγκριση με τὴν Ἀρχὴ πού τὸ εἰσπράττει. Ἐνα στοιχεῖο, πάντως, πού δὲν θὰ τὸ ξαναβροῦμε στὰ ἐπόμενα Μητρώα, ἀντισταθμίζει τὶς ἐλλείψεις του: με τὴν παράθεση τῶν summe μᾶς ἐπιτρέπει νὰ διερευνήσουμε τὴν οἰκονομικὴ εὐρωστία τῆς Ἀδελφότητας. Δίνουμε, γι' αὐτό, στὸν πίνακα πού ἀκολουθεῖ, τὰ συνολικὰ ποσὰ κάθε γασταλδίας μαζί με τὰ διοικητικὰ στελέχη πού στάθηκε δυνατὸ νὰ ἐντοπιστοῦν μέσα στ' ἀντίστοιχα χρονικὰ ὄρια:⁶¹

59. Πρβλ. ΚΡΙΣΤΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ, "Ἕλληνες ναυτικοί...", σ. 296.

60. Ἔτσι, ὅταν πλάι στὸ ὄνομα τοῦ Dimitri di Andrea (βλ. λ. στὸν κατάλογο) σημειώνεται (*senza ran e candela*), καταλαβαίνουμε ὅτι προβαίνει σὲ πράξη εὐεργεσίας, «χαρίζοντας» στὴν Ἀδελφότητα τὸ ψωμί καὶ τὸ κερί πού δικαιούται. Τὸ ἴδιο, ἴσως, κι ὁ Ant. Grifo (βλ.λ.), πού, μιὰ φορά, παίρνει «*el ran solo*». Γίνεται φανερό, ἐξάλλου, ὅτι τὸ δεύτερο μέρος τῆς φράσης τοῦ κατάλογου τοῦ 1513, πού παραθέσαμε παραπάνω (σ. 308), ἀποτελεῖ ἐπεξήγηση τοῦ πρώτου: γιὰ τὴ luminaria του, δηλαδή γιὰ τὸ ψωμί καὶ τὸ κερί του.

61. Ὁ πίνακας διορθώνει τὸν κατάλογο τῶν γαστάλδων πού κατάρτισε ἡ ΦΑΝΗ ΜΑΥΡΟΕΙΔΗ, Οἱ πρῶτοι πρόεδροι τῆς Ἑλληνικῆς Ἀδελφότητας Βενετίας (1498-1558), «Θησαυρίσματα» 7 (1970), σ. 175-177. Τόσο ὅμως ὁ ἓνας, ὅσο κι ὁ ἄλλος, ἀπέχουν ἀκόμη πολὺ ἀπὸ τὸ νὰ μποροῦν νὰ ὀρίσουν με ἀκρίβεια τὸ διάστημα τῆς θητείας τοῦ κάθε Δ. Συμβουλίου. Στὸν πίνακα ἔγινε ἀποκατάσταση τῆς πραγματικῆς χρονολογίας με διόρθωση (ὅποτε χρειάστηκε) τοῦ *more veneto*. Προτιμήσαμε νὰ δώσουμε τὰ ὀνόματα τῶν στελεχῶν τῆς Διοίκησης στὸν ὀρθότερο τύπο τους, αὐτὸν με τὸν ὁποῖο παρουσιάζονται στὸν κατάλογο πού δημοσιεύουμε. Ὑπόμνημα με αὐτόνομη ἀρίθμηση (με ἀστερίσκο ἐπιτασσόμενο) παραθέτουμε μετὰ τὸν πίνακα, ὅπου σημειώνονται οἱ παραπομπές στὸ registro καὶ οἱ διαφορετικὲς γραφές τῶν ὀνομάτων. Ἀπὸ τὰ τελευταῖα, ἐκεῖνα πού ἀναγράφονται μόνο στοὺς καταλόγους τῶν συνδρομῶν δὲν ἔχουν παραπεμπτικὸ, πράγμα πού σημαίνει ὅτι ὁ ἀναγνώστης πρέπει νὰ ἀνατρέξει στὸ ἀντίστοιχο λῆμμα τοῦ καταλόγου μας, ὅπου θὰ βρεῖ, στὸν ὑπομνηματισμὸ του, σχετικὴ διευκρίνιση.

Χρονική διάρκεια	Διοικητικά στελέχη	Σύνολο εισφορών			
		Ἄντρων		Γυναικῶν	
		Λίρες	Σ.	Λίρες	Σ.
{ 13 Γενάρη 1499 ^{1*} - 2 Μάη 1501 ^{2*} .	[Zuane da Santa Maura] : γαστάλδος Alessio Varvari ^{3*} : βικάριος	117	— ^{4*}	10	10 ^{5*}
{ 20 Ἰούνη 1501 ^{6*} - 27 Φλεβάρη 1502 ^{7*} .	Basegio Zanco ^{8*} : βικάριος	70	— ^{9*}	14	— ^{10*}
{ 8 Μάη 1502 ^{11*} - 1 Γενάρη 1503 ^{12*}	Alessio Varvari ^{13*} : βικάριος;	64	10 ^{14*}	15	10 ^{15*}
{ 23 Ἀπρίλη 1503 ^{16*} - 22 Γενάρη 1504 ^{17*}	Matio sartor ^{18*} : βικάριος;	73	10 ^{19*}	18	10 ^{20*}
{ 20 Γενάρη 1504 ^{21*} - 22 Ἰούνη 1505 ^{22*}	Zuan spader ^{23*} : βικάριος;	75	— ^{24*}	16	— ^{25*}
{ 5 Δεκέμβρη 1505 ^{26*} - 16 Φλεβάρη 1506 ^{27*}	Michali di Zuane ^{28*} : ;	71	10 ^{29*}	17	10 ^{30*}
{ 11 Ἀπρίλη 1506 ^{31*} - 2 Σεπτέμβρη 1508 ^{32*}	Zuane da Santa Maura ^{33*} : ;	126	4 ^{34*}	36	— ^{35*}
{ 5 Δεκέμβρη 1508 ^{36*} - 29 Ἰούλη 1509 ^{37*}	Antonio Barbarossa ^{38*} : γαστάλδος Matio barbier : βικάριος Matio scrivan : σκριβάνος;	81	— ^{39*}	15	18 ^{40*}
{ 5 Δεκέμβρη 1509 ^{41*} - 14 Ἰούλη 1510 ^{42*}	Dimitri d'Andronico ^{43*} : ;	48	10 ^{44*}	15	10 ^{45*}
{ 5 Δεκέμβρη 1511 ^{46*} - 1 Μάρτη [1512] ^{47*}	Zuane da Santa Maura ^{48*} : ;	43	— ^{49*}	14	17 ^{50*}
{ 5 Δεκέμβρη 1513 ^{51*} - 22 Ἀπρίλη 1514 ^{52*}	Matio barbier ^{53*} : ; Vittor scrivan : σκριβάνος;	38	10 ^{54*}	11	10 ^{55*}
{ 5 Δεκέμβρη 1514 ^{56*} - 5 Ἀπρίλη 1515 ^{57*}	Nicolò Logoteti ^{58*} : ;	36	10 ^{59*}	13	10 ^{60*}
{ 5 Δεκέμβρη 1515 ^{61*} - 6 Γενάρη 1516 ^{62*}	Basegio Vareli ^{63*} : γαστάλδος; Arseni Stelini ^{64*} : βικάριος;	34	4 ^{65*}	11	— ^{66*}
{ 6 Δεκέμβρη 1516; ^{67*} - 6 Γενάρη 1517 ^{68*}	Basegio Vareli ^{69*} : γαστάλδος; Nicolò Thalassinò ^{70*} : βικάριος;	45	6 ^{71*}	12	— ^{72*}
{ 5 Δεκέμβρη 1517 ^{73*} - 30 Μάη 1518 ^{74*}	Andrea da Zeta ^{75*} : βικάριος	50	7 ^{76*}	18	10 ^{77*}
{ 5 Δεκέμβρη 1518 ^{78*} - 23 Γενάρη 1519 ^{79*}	Nicolò Thalassinò ^{80*} : γαστάλδος Andrea da Zeta ^{81*} : βικάριος	72	12 ^{82*}	18	— ^{83*}
{ 6 Δεκέμβρη 1519 ^{84*}	Zorzi Curiavli ^{85*} : γαστάλδος Polo Avuri ^{86*} : βικάριος	62	1 ^{87*}	18	5 ^{88*}

Χρονική διάρκεια	Διοικητικά στελέχη		Σύνολο εισφορών			
			Ἀντρῶν		Γυναικῶν	
			Λίρες	Σ.	Λίρες	Σ.
{ 3 Ἰούνη 1520 ^{89*} - 23 Δεκέμβρη 1520 ^{90*}	Ieronimo Lefarà ^{91*}	: γαστάλδος	75	11 ^{93*}	18	10 ^{94*}
	Antonio Barbarossa ^{92*}	: βικάριος				
{ 17 Φλεβάρη 1521 ^{95*} - 22 Δεκέμβρη 1521 ^{96*}	Dimitri d'Andronico ^{97*}	: γαστάλδος	74	18 ^{99*}	19	— ^{100*}
	Pieri Xesti ^{98*}	: βικάριος				
	Andrea da Zeta	: δεκάνας				
{ 6 Δεκέμβρη 1522 ^{101*} - 8 Φλεβάρη 1523 ^{102*}	Dimitri d'Andronico ^{103*}	: γαστάλδος	54	— ^{104*}	17	— ^{105*}
	Andrea da Zeta	: δεκάνας				
{ 5 Δεκέμβρη 1523 ^{106*} - 20 Δεκέμβρη 1523 ^{107*}	Ieronimo Lefarà ^{108*}	: γαστάλδος	67	7 ^{109*}	18	10 ^{110*}
{ 5 Δεκέμβρη 1524 ^{111*} - 6 Δεκέμβρη 1524 ^{112*}	Nicolò Thalassinò ^{113*}	: γαστάλδος	78	— ^{114*}	26	4 ^{115*}
	Antonio Grifo	: σκριβάνος				
{ 6 Δεκέμβρη 1525 ^{116*} - 23 Δεκέμβρη 1525 ^{117*}	Nicolò Thalassinò ^{118*}	: γαστάλδος	59	18 ^{120*}	17	19 ^{121*}
	Ieronimo Lefarà ^{119*}	: βικάριος				
{ 5 Δεκέμβρη 1526 ^{122*} - — 1 Μάη 1527 ^{123*}	Matio Vareli	: γαστάλδος;	62	2 ^{124*}	20	12 ^{125*}
30 Ἰούνη 1527 ^{126*} —6 Νοέμβρη 1528 ^{127*}	Manoli Chefalà ^{128*}	: γαστάλδος	98	18 ^{130*}	20	— ^{131*}
	Andrea Curcumeli ^{129*}	: βικάριος				
	Zorzi Zivuli	: σκριβάνος				
	Antonio tiraoro					
	Antonio Apostoli					
	Chrissò Arcudi					
	Antonio Assani					
	Marin Chessari					
	Dionisio Della Vecchia					
	Thodoro Fagogeni					
	Jacomo Malizi					
	Nicolò Picherni					
	Dimitri Scardi					
	Zan depentor					
Z(u)an d'Andronico						
	Δεκάνοι (Banca)					
{ 5 Δεκέμβρη 1528 ^{132*} - 18 Γενάρη 1529 ^{133*}	Matio Vareli ^{134*}	: γαστάλδος	90	10 ^{135*}	23	14 ^{136*}
{ 5 Δεκέμβρη 1529 ^{137*} - 18 Δεκέμβρη 1529 ^{138*}	Matio Vareli ^{139*}	: γαστάλδος	101	— ^{140*}	27	10 ^{141*}
	Andrea Cramba	: βικάριος				
{ 5 Δεκέμβρη 1530 ^{142*} - —	Theodoro Paleologo ^{143*}	: γαστάλδος	(77	15) ^{145*}	(25	4) ^{146*}
	Andrea Curcumeli ^{144*}	: βικάριος				

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΣΤΟΝ ΠΙΝΑΚΑ

1* φ. 3r || 2* φ. 5r || 3* φ. 3r: nobel homo Alessio Varvari spicier dal diamante. — φ. 4v: Alessio Varvari spicier al diamante. — φ. 98v, 99r: Alesio Varvari. || 4* φ. 4v. || 5* φ. 98v || 6* φ. 5r || 7* φ. 6v || 8* φ. 4v, 5r, 98v, 99r, 99v, 100r: Baxegio Zanco. — φ. 5v, 6r: Baxeio Zanco. — φ. 6v: Bazegio Zanco. — φ. 7r: Bazegio Zando. || 9* φ. 6v || 10*. φ. 99v || 11* φ. 7r || 12* φ. 7v, 8r || 13* φ. 7r, 7v, 8r, 99v, 100r: Alesio Varvari. || 14* φ. 7v || 15* φ. 99v || 16* φ. 9r || 17* φ. 100v || 18* φ. 9r, 9v, 10r, 100v, 101r || 19* φ. 9v || 20* φ. 100v || 21* φ. 11r. || 22* φ. 11v. || 23* φ. 11r, 11v, 12r, 101v, 102r || 24* φ. 11v || 25* φ. 101v. || 26* φ. 13r, 103r. || 27* φ. 13v, 102v || 28* φ. 13r, 13v, 14r, 102v, 103r: Michiel di Zuanne. || 29* φ. 13v. || 30* φ. 102v || 31* φ. 15r || 32* φ. 17r || 33* φ. 15r, 16r, 16v, 17r, 104r, 104v, 105r || 34* φ. 16v || 35* φ. 104v || 36* φ. 18r, 106r || 37* φ. 18v, 105v || 38* φ. 18r, 18v, 19r, 105v, 106r: Antonio Barbaroso. || 39* φ. 18v || 40* φ. 105v || 41* φ. 20r, 107r || 42* φ. 20v, 106v || 43* φ. 106v, 107r. — φ. 20r, 20v, 21r: Dimitri di Andronico. || 44* φ. 20v || 45* φ. 106v || 46* φ. 107r || 47* φ. 20v, 21r || 48* φ. 20v, 21r, 107r. — φ. 106v: Zuanne di Santa Maura || 49* φ. 20v || 50* φ. 106v || 51* φ. 22r, 108r || 52* φ. 107v || 53* φ. 21v, 22r, 107v, 108r || 54* φ. 21v || 55* φ. 107v || 56* φ. 23r, 108r || 57* φ. 22v, 23r. — φ. 107v: Πρέπει να όφείλεται σε λάθος ή ήμερομηνία 5 Dizenb(r)o 1515. || 58* φ. 22v, 23r, 107v, 108r || 59* φ. 22v || 60* φ. 107v || 61* φ. 24r || 62* φ. 108v || 63* φ. 23v: Bazegio di Todaro. — φ. 24r: Baxeio di Todaro — φ. 109r: Baxegio di Todaro. — φ. 108v: Bazegio Zanco (sic) || 64* φ. 24r: Arseni di Sterlini || 65* φ. 23v || 66* φ. 108v || 67* φ. 109r || 68* φ. 24v || 69* φ. 24v, 25r: Baxeio di Todaro. — φ. 109r: Baxegio di Todaro. — φ. 108v: Bazeio Zanco (sic) || 70* φ. 25r: Nic(ol)ò Talasinò || 71* φ. 24v || 72* φ. 108v || 73* φ. 26r || 74* φ. 26r || 75* φ. 25v, 26r, 109v, 110r: Andrea di Zeta || 76* φ. 25v || 77* φ. 109v || 78* φ. 27r, 111r || 79* φ. 28r || 80* φ. 27r, 28r, 111r: Nic(ol)ò Talasinò || 81* φ. 27r. — φ. 28r, 111r: Andrea di Zeta || 82* φ. 27v || 83* φ. 110v || 84* φ. 28v, 29r, 29v, 30r, 111v, 112r || 85* φ. 29r, 30r, 112r: Zorzi Cuvrali || 86* φ. 29r, 30r, 112r: Polo Aguri tiraoro || 87* φ. 29v || 88* φ. 111v || 89* φ. 30r || 90* φ. 31v, 32r, 112v, 113r || 91* φ. 31r, 113r. — φ. 32r: Ier(oni)mo Flearà || 92* φ. 32r: Ant(oni)o B(arb)ar(os)o. — φ. 31r, 113r: Ant(oni)o B(arb)arosa. || 93* φ. 31v || 94* φ. 112v || 95* φ. 33r || 96* φ. 33v || 97* φ. 33r: Dimitri d'Andronico di Salonichi. — φ. 34r: Dimitri di Andronico Salonichi. — φ. 114r: Dimitri Salonichìò. — φ. 33v: Dimitri. || 98* φ. 33r, 34r, 114r: Piero Sistin || 99* φ. 33v || 100* φ. 113v || 101* φ. 34r, 115r || 102* φ. 34v, 35r || 103* φ. 34v. — φ. 34r, 35r: Dimitri di Andronico. — φ. 114v, 115r: Dimitri Salonichìò || 104* φ. 34v || 105* φ. 114v ||

106* φ. 36r, 116r || 107* φ. 36v, 37r || 108* φ. 36r, 36v, 37r, 115v, 116r || 109* φ. 36v || 110* φ. 115v || 111* φ. 36v, 37r, 117r || 112* φ. 38v, 39r || 113* φ. 37r, 38r, 38v, 39r, 116v, 117r: Nic(ol)ò Talasinò || 114* φ. 38v || 115* φ. 116v || 116* φ. 39r, 118r || 117* φ. 39v, 40r || 118* φ. 39r, 40r: Nic(ol)ò Talasinò || 119* φ. 39r, 40r, 118r: cassier Ier(oni)mo Lefarà || 120* φ. 39v || 121* φ. 117v || 122* φ. 41r || 123* φ. 41v, 118v || 124* φ. 41r, 41v, 42r, 118v, 119r: Matio Bareli || 125* φ. 41v || 126* φ. 118v || 127* φ. 43v || 128* φ. 44v, 120v || 129* φ. 120r. — φ. 43r: Manoli Chiefalà. — φ. 44v, 120v: Manoli Cephalà || 130* φ. 44v || 131* φ. 120v || 132* φ. 46r, 122r || 133* φ. 47v, 121v || 134* φ. 46r, 122r: Matio Bareli || 135* φ. 47r || 136* φ. 121v || 137* φ. 47v, 48r, 49r, 123r || 138* φ. 49v, 122v || 139* φ. 48r, 123r: Matio Bareli || 140* φ. 49r || 141* φ. 122v || 142* φ. 51r || 143* φ. 52r, 53r, 124r. — φ. 51r: Theothoro Paleologo || 144* φ. 52r, 53r, 124r || 145*-146*: 'Η ἀναγραφὴ τῶν συνδρομῶν τοῦ ἔτους 1530 δὲν ὀλοκληρώθηκε, γι' αὐτὸ καὶ δὲν καταγράφονται οἱ summe στὰ ἀντίστοιχα φ. 52v καὶ 123v. 'Η συναγωγὴ τῶν ποσῶν ποὺ παραθέτουμε ἔγινε μὲ δική μας ἄθροιση ἀπὸ τὰ φ. 52r, 53r (ἀντρῶν) καὶ 124r (γυναικῶν).

Οἱ περισσότερες ἀπὸ τὶς ἡμερομηνίες παράδοσης τῶν συνολικῶν εἰσπράξεων (summe) δὲν ἀπομακρύνονται πολὺ ἀπ' ὅσα ὀρίζει τὸ 4^ο ἄρθρο τοῦ Καταστατικοῦ σχετικὰ μὲ τὴ λήξη τῆς θητείας⁶² τῆς Banca: ἓνα μῆνα μετὰ τὴ γιορτὴ τοῦ ἁγ-Νικόλα, τὸ Δ. Συμβούλιο ὑποχρεώνεται νὰ κλείσει τοὺς λογαριασμοὺς καὶ νὰ παρουσιάσει λογοδοσία. Μποροῦμε, συνεπῶς, νὰ τοποθετήσουμε, κάτω ἀπὸ ὁμαλές συνθήκες, τὸ χρόνο τῶν ἐκλογῶν στὰ μέσα, περίπου, τοῦ Φλεβάρη. Συχνὴ ἐμφανίζεται ἡ συμμετοχὴ ἑνὸς μέλους τῆς παλιᾶς Διοίκησης καὶ στὴ νέα, καθὼς, ἐξἄλλου, καὶ ἡ ἐπανεκλογὴ τοῦ γαστάλδου⁶³. Οἱ δύο ἰσόβιοι προκουρατόροι⁶⁴ φαίνεται πὼς ἔχουν τὸ δικαίωμα, χωρὶς νὰ παραιτηθοῦν, νὰ ὑποβάλλουν ὑποψηφιότητα στὶς ἐκλογές καὶ νὰ ἀναλαμβάνουν ἔτσι καὶ ἄλλα ἀνώτερα ἀξιώματα.

Τὸ ζήτημα τοῦ ποιός εἶναι ἀρμόδιος γιὰ τὴν εἴσπραξη τῶν *luminarie* λύνει τὸ εἰσαγωγικὸ σημεῖωμα τοῦ κατάλογου τοῦ 1525 (φ. 39r): *Luminarie schosse sotto el gastaldo m(isser) Nic(ol)o Talasino. cassier m(isser) Ier(oni)mo Lefara...* Παρόμοιο ἀξίωμα ταμίας (cassier) δὲν προβλέπει τὸ Καταστατικὸ μῆτε ἀπ' ἄλλου πουθενὰ μαρτυρεῖται πὼς ὑπῆρχε. Ἄν συνδέσουμε τὴ σημεῖωση μὲ τὸ γεγονός ὅτι οἱ κατάλογοι τῶν ἐτῶν 1499, 1501, 1517 ὑπεύθυνο γιὰ τὴ

62. Mariegola (reg. 219), φ. 9r.

63. Γενικὰ γιὰ τὴ Διοίκηση τῆς Ἀδελφότητος, βλ. ΦΑΝΗΣ ΜΑΥΡΟΕΙΑΗ, Συμβολή..., σ. 18-19 καὶ εἰδικότερα: γιὰ τὸ γαστάλδο σ. 19-20, γιὰ τὸ βικάριο σ. 20-21, γιὰ τὸ σκριβάνο σ. 26-28, γιὰ τὰ μέλη τοῦ Δ. Συμβουλίου (δεκάνους, Banca) σ. 24-25.

64. Βλ. γι' αὐτοὺς Φ. ΜΑΥΡΟΕΙΑΗ, ὁ.π., σ. 21-22.

συγκέντρωση τῶν συνδρομῶν ὀνομάζουσαν ρητὰ τὸ βικάριο, μπορούμε ἴσως νὰ καθορίσουμε ἀκριβέστερα τὸ ρόλο του: φαίνεται πῶς, ἐκτὸς ἀπὸ χρέη ἀναπληρωτῆ τοῦ γαστάλδου, ἐκτελεῖ καὶ χρέη ταμῖα τῆς Ἐκκλησίας, γι' αὐτὸ καὶ στὸ 2^ο ἄρθρο τοῦ Καταστατικοῦ ὀρίζεται βοηθὸς καὶ ἀκόλουθός του ὁ σκριβάνος⁶⁵: γιὰ νὰ καταγράφει τὰ ἐξοδα καὶ τὰ ἔσοδα τοῦ ταμείου καὶ νὰ βεβαιώνει, ἔτσι, τὴν ἐγκυρότητά τους. Δεῖγμα τῶν ἀρμοδιοτήτων δαχειριστῆ⁶⁶ ποὺ ἔχει ὁ βικάριος ἀποτελεῖ καὶ ἡ ὑποχρέωσή του⁶⁷ νὰ προμηθεύει στὴν ἐκκλησία τ' ἀπαραίτητα γιὰ τὴ μηνιαία ἐπίσημη Λειτουργία καὶ νὰ πληρώνει τὸν ἱερέα⁶⁸.

Ὁ παραπάνω πίνακας δείχνει καθαρὰ πόσο δύσκολο εἶναι νὰ καταρτιστεῖ, ἀπὸ ἔλλειψη ἐπαρκῶν στοιχείων, ἕνας ἱκανοποιητικὸς κατάλογος τῶν Διοικήσεων⁶⁹. Ἡ μοναδικὴ φορὰ ποὺ κρίνεται ἄξιο νὰ μνημονευτοῦν στὸ registro μὲ τ' ἀξιωματὰ τους τὰ ὀνόματα ἕλων τῶν μελῶν τοῦ Δ. Συμβουλίου εἶναι στὰ 1527. Τὸν κατάλογο τοῦ ἔτους αὐτοῦ τὸν διαπνέει μιὰ συγκινημένη ἐπισημότητα, ποὺ τὴν αἰτία της ἐπεξηγεῖ ἕνα θριαμβευτικὸ εἰσαγωγικὸ σημείωμα⁷⁰: στίς 6 τοῦ Δεκεμβρίου ἡ Ἐκκλησία πανηγυρίζει τὴ γιορτὴ τοῦ προστάτη ἀ-

65. Mariegola (reg. 219), φ. 8v. Πρβλ. καὶ Φ. ΜΑΥΡΟΕΙΔΗ, ὅ.π., σ. 26.

66. Ἀντίστοιχα καθήκοντα ἐκτελοῦσε, στίς ἐπαγγελματικὲς συντεχνίες, ὁ *gastaldio scholae*, ποὺ ἦταν ὑποχρεωμένος νὰ δίνει λογαριασμό, δὺο φορὲς κάθε χρόνο, στὸν ἄμεσο προϊστάμενό του *gastaldio artis* (βλ. G. MARANGONI, *Le associazioni di mestiere...* σ. 27).

67. Mariegola, φ. 9v. — Πρβλ. καὶ Φ. ΜΑΥΡΟΕΙΔΗ, ὅ.π., σ. 21.

68. Τὰ καθήκοντα, κατὰ συνέπεια, τοῦ βικάριου ἀπέναντι στὸ νὰ περιορίζονταν σ' αὐτὰ τοῦ ἐπίτροπου. Τὴν πιθανότητα νὰ ἐκτελοῦσε χρέη καντηλανάφτη ὁ κάτοχος τοῦ δευτέρου στήν ἱεραρχία διοικητικοῦ ἀξιωματος τῆς Ἐκκλησίας (Φ. ΜΑΥΡΟΕΙΔΗ, ὅ.π., σ. 21) τὴν ἀποκλείει τὸ γεγονός ὅτι ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ἀναφέρονται νεωκόροι τῆς ἐκκλησίας (*nonzoli, masseri* — βλ. λήμματα *Michali di Lio, Elia nonzolo, Stefano da Corfù* στὸν κατάλόγο μας). Στὰ 1518 μνημονεύονται ἀνώνυμα τρεῖς ταυτόχρονα (βλ. σ. 308 σημ. 48 τῆς εἰσαγωγῆς αὐτῆς). Δὲν ἔχει, φυσικὰ, σημασία ἂν ἀποτελοῦν ἢ ὄχι ἕμισθο ὑπαλληλικὸ προσωπικό.

69. Τὰ μέλη τους θὰ ἦταν δυνατὸ νὰ ἐντοπιστοῦν μὲ ὁδηγὸ τὸ ποσὸ L. 1 s. 10 (= 30 σολδία, βλ. σ. 309), ἂν δὲν ὑπῆρχε ὁ σκόπελος τῆς παραγράφου τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ Καταστατικοῦ (βλ. παραπάνω σ. 309), ποὺ παρακινεῖ τὰ ἀπλὰ μέλη νὰ ἐπιζητήσουν τιμητικὴ ἐξομώση μὲ τὴ Διοίκηση. Βρῆκαμε, ἀληθινὰ, περισσότερα ἀπὸ 15 (τὸ σύνολο τῶν μελῶν τῆς Διοίκησης, ποὺ φτάνει τοὺς 17 μαζὶ μὲ τοὺς δύο προκουρατόρους) πρόσωπα σὲ κάθε κατάλογο ποὺ καταβάλλουν τὸ ἴδιο ποσὸ. Τὸ κριτήριον, πάντως, αὐτὸ δὲ χάνει τὴ σχετικὴ ἀξία του: ἂν ἐξαίρεσουμε τοὺς καπετάνιους, ὅσοι δίνουν 1 λίρα καὶ 10 σολδία ὑπάρχει ἀρκετὴ πιθανότητα νὰ ἔχουν ἀνάμιξη στὰ διοικητικὰ, ἰδίως ἂν ἀναγράφονται ἀπὸ τοὺς πρώτους στὸν ἐτήσιο κατάλογο, ἂν ἀποκαλοῦνται *misseri* καὶ ἂν συμμετέχουν στὴ λήψη τῶν ἀποφάσεων ποὺ βρῖσκουμε στὴ *Mariegola*.

70. Φ. 43r: *Luminarie schosse di la Scholla di m(isser) San Nic(ol)o di Greci i(n) la giesia nuova di misser) San Zorzi martire p(er) m(isser) Manoli Chiefalà guardian de la ditta et prima adi 30 zug(n)o et adi 6 dice(m)b(r)o...* Παρόμοιο εἶναι καὶ τὸ ἀνάλογο σημείωμα τοῦ καταλόγου τῶν γυναικῶν (φ. 120r).

Νικόλα για πρώτη φορά σὲ δική της ἐκκλησία⁷¹, τὸν πρῶτο ὀρθόδοξο μικρὸ ναὸ τοῦ "Αη-Γιώργη⁷².

"Αν καὶ πρέπει ν' ἀποκλείσουμε τὴν πιθανότητα νὰ κατεῖχε ἡ 'Αδελφότητα στὴν περίοδο ἐκείνη κάποια ἐπιχείρηση⁷³ ποὺ νὰ τῆς ἀποφέρει κέρδη, τὸ ἐτήσιο εἰσόδημά της δὲν περιοριζόταν μόνο στὶς συνδρομὲς τῶν μελῶν της. 'Υπῆρχαν καὶ ἄδηλοι πόροι, ὅπως ὁ δίσκος τῆς ἐκκλησίας⁷⁴, ποὺ, ἰδιαίτερα τὶς μεγάλες γιορτές, θ' ἀποτελοῦσε ἀσφαλῶς ἓνα ὑπολογίσιμο συμπλήρωμα. "Εστω καὶ λίγες, παρατηροῦνται, πάντως, καὶ γενναιόδωρες χειρονομίες ἀπὸ τὴν πλευρὰ πλούσιων μελῶν. 'Ο ἔμπορος 'Αρσένης Στελίνης ὑπόσχεται καὶ γιὰ μιὰ σειρὰ ἐτῶν (1518-1526) καταβάλλει 2 καὶ 3 λίρες τὸ χρόνο. 'Ο καπετάνιος Antonio Zenese τὴ μιὰ φορά ποὺ ἀναγράφεται προσφέρει 6 λίρες.

"Ὅπως τὰ συνολικὰ ποσὰ τῶν luminarie δὲν ἀντιπροσωπεύουν μὲ ἀκρίβεια τὰ ἔσοδα τῆς 'Αδελφότητας, ἔτσι καὶ τὸ ἄθροισμα τῶν ἀναγραφῶν ἐνὸς χρόνου δὲν ἀποκαλύπτει τὸν πραγματικὸ ἀριθμὸ τῶν μελῶν. Πολλοὶ πληρώνουν ἀναδρομικὰ⁷⁵ (σημειώσαμε καὶ τὴν περίπτωση ἐνὸς μέλους⁷⁶ ποὺ προπληρώνει). "Ἄλλοι ἐξοφλοῦν μὲ καθυστέρηση τὴ συνδρομὴ τους, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἀναγράφονται στὸν κατάλογο τοῦ ἐπόμενου ἔτους. 'Η ἐξᾶκριβωση τοῦ πραγματικοῦ ἐτήσιου ἀριθμοῦ περιπλέκεται περισσότερο, ἀν πάρομε ὑπόψη τὴν πιθανότητα νὰ ὑπάρχουν καὶ ἄλλα μέλη ποὺ πληρώνουν ἀναδρομικὰ καὶ ἡ σχετικὴ διευκρίνιση νὰ παραλείφτηκε στὴ μεταφορὰ τῶν ὀνομάτων τους ἀπὸ τὸν πρόχειρο στὸν ἐπίσημο κατάλογο. Μὲ τὶς ἐπιφυλάξεις καὶ τοὺς περιορισμοὺς αὐτοὺς παραθέτουμε τὸ διάγραμμα τοῦ ἐτήσιου ἀριθμοῦ τῶν ἐνεργῶν μελῶν, ποὺ κατα-

71. Τρεῖς μέρες ἀργότερα ὁ Βενετὸς πατριάρχης θ' ἀφορίσει τὸ ναὸ αὐτὸ (G. FEDALTO, *Ricerche storiche...*, σ. 62).

72. Τὰ ἐγκαίνια τῆς ἐκκλησίας ἔγιναν, σύμφωνα μὲ τὸν ΙΩ. ΒΕΛΟΥΔΟ, 'Ελλήνων ὀρθόδοξων ἀποικία..., σ. 26-27, στὶς 4 τοῦ Μάρτη 1527 μὲ χοροστασία «τοῦ πρῶτου τότε ψηφισθέντος 'Εφημερίου, 'Ιωάννου Αὐγερινοῦ τοῦ ἐκ Κεφαλληνίας». 'Η Φ. ΜΑΥΡΟΕΙΔΗ, *Συμβολή...*, σ. 48, ποὺ παραπέμπει στὸ παραπάνω ἔργο, δίνει ἡμερομηνία 4 τοῦ Μάη. 'Η ψηφοφορία γιὰ τὴν ἐκλογὴ τοῦ παρὰ Joanni Avgerinò da Zefalonia ἔγινε στὶς 30 τοῦ Μάη (Mariegola (reg. 219), φ. 20^v-21^r).

73. Προβλέπεται βέβαια ἀπὸ τὸ 13ο ἄρθρο τοῦ Καταστατικοῦ (Mariegola (reg. 219), φ. 11^v), ἀλλὰ σὲ ὅλη τὴ διάρκεια τοῦ 16ου αἰ. ἡ 'Αδελφότητα ἀναλώνεται στὴν ἀνέγερση τοῦ ναοῦ τοῦ "Αη-Γιώργη.

74. Γιὰ τὰ χρόνια 1536-1563 βλ. Φ. ΜΑΥΡΟΕΙΔΗ, *Συμβολή...*, σ. 52.

75. 'Αξιοσημείωτες εἶναι οἱ περιπτώσεις τοῦ tiraoro Manoli di Zorzi καὶ τοῦ Nicolò da Candia, ποὺ ἐξοφλοῦν συνδρομὲς 10 ἐτῶν, καταβάλλοντες ἀντίστοιχα 6 λίρες καὶ 16 σολδία ὁ πρῶτος καὶ 3 λίρες ὁ δεύτερος. 'Αρκετοὶ πληρώνουν καὶ γιὰ τὸν προηγούμενο χρόνο, ἐνῶ ἄλλοι γιὰ 3 καὶ 4 χρόνια. Τὶς ἀναγραφὰς ποὺ ἀναφέρονται ἀόριστα σὲ «πολλὰ χρόνια», φυσικὰ, ἀναγκαστήκαμε νὰ μὴν τὶς λάβουμε ὑπόψη παρὰ μόνο γιὰ τὸ ἔτος ποὺ σημειώθηκε ἡ καταβολή.

76. Βλ. λήμμα Megajanni Zaccharia καὶ σημείωση.

στρώθηκε ύστερα από σχετική έκκαθάριση⁷⁷, ώστε να πλησιάζει κατά τὸ δυνατό περισσότερο τὸν πραγματικὸ ἀριθμὸ, ἐξαντλώντας ὅλα τὰ στοιχεῖα τοῦ κατάστιχου. Φυσικά, εἶναι ἀδύνατο νὰ ἔχει ἀπόλυτη, μαθηματικὴ ἀκρίβεια. Ἡ χρησιμότητά του, ὡστόσο, διαπιστώνεται καθαρὰ ἀπὸ τὴν ἀντιστοιχία ποῦ παρουσιάζουν οἱ διακυμάνσεις του μὲ τὰ ἐξωτερικὰ γεγονότα: μέχρι τὸ 1527, ὅποτε οἱ Ἕλληνες ἀποχτοῦν δικὸν τους ναὸ, οἱ αὐξομειώσεις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μελῶν φαίνεται νὰ συγχρονίζονται μὲ τὶς ἐντάσεις καὶ ὑφέσεις τῶν σχέσεων ἀνάμεσα στὸν τοπικὸ δυτικὸ κλῆρο καὶ τὴν ὀρθόδοξη μειονότητα⁷⁸.

Ὁ ἐτήσιος ἀριθμὸς τῶν μελῶν δὲν εἶναι καὶ τὸ σύνολο τοῦ ἐκκλησιάσματος τοῦ ὀρθόδοξου ναοῦ. Τὸ ἐκκλησίασμα φαίνεται νὰ ἦταν ἀρκετὰ πῶς πλατὺ, ἀφοῦ θὰ συγκέντρωνε ἕναν ἀκαθόριστο ἀριθμὸ ἀπόρων (γέροντες, χῆρες, ὄρφανά), ποῦ μόνον μερικὲς μνείες τους⁷⁹ διασώζει τὸ registro 129. Μιὰ δευτέρη ὁμάδα Ἑλλήνων, ποῦ εἶναι δύσκολο νὰ ὑπολογιστεῖ, ἀποτελοῦν ἐκεῖνοι ποῦ, παράδοξα⁸⁰, συμμετέχουν στὴ λήψη τῶν ἀποφάσεων τῆς Ἀδελφότητος, μολονότι ποτὲ δὲν ἐμφανίζονται νὰ πληρώνουν τὴ συνδρομὴ τους⁸¹. Περραστικοὶ ταξιδιω-

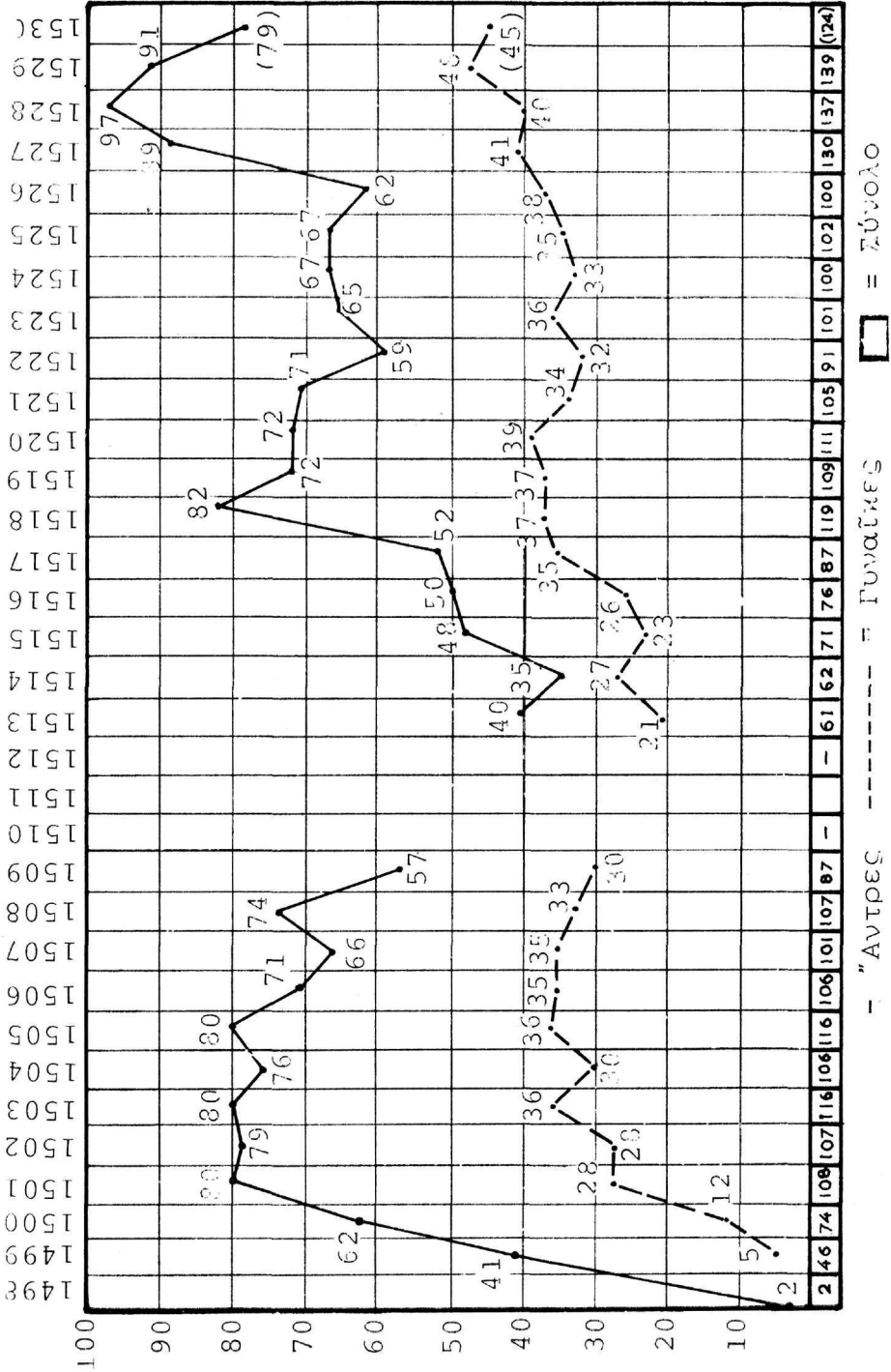
77. Γιὰ νὰ προσδιορίσουμε τὸν ἀριθμὸ αὐτό, προσθέσαμε τὶς ἀναδρομικὲς εἰσφορὲς στὰ ἔτη ποῦ ἀναφέρονται. Ἀφαιρέσαμε ἀπὸ τὸ ἔτος ποῦ καταχωρίζονται καὶ μεταφέραμε στὸ προηγούμενο τὶς διπλὲς καθυστερημένες συνδρομὲς. Ἐξαίρεσαμε ἐπίσης τὰ πρόσωπα ποῦ παίρουν ἐλεημοσύνη ἀπὸ τὴν Ἀδελφότητα.

78. Μιλῆσαμε ἤδη (βλ. σ. 304-307) γιὰ τὴν κάμψη τῶν ἐτῶν 1509-1517. Ἡ νέα πτώση τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μελῶν στὰ 1522 ἀκολουθεῖ τὴ δίωξη (1521) ποῦ ἄσκησε ὁ Βενετὸς πατριάρχης στὸν παπᾶ-Μιχαὴλ Σαβίνα (G. FEDALTO, *Ricerche storiche...*, σ. 55-56). Ἀντίθετα, οἱ κατατρεγμοὶ τῶν Ἑλλήνων ἀπὸ τὸ 1527 καὶ πέρα, μολονότι ἔντονοι (G. FEDALTO, ὁ.π., 58-69), δὲν ἔχουν ἐπίδραση πάνω στὶς συλλογικὲς τοὺς δραστηριότητες: ἡ θέση τους ἔχει σταθεροποιηθεῖ μὲ τὴν οἰκοδόμηση τοῦ Ἀη-Γιώργη. (Ἡ ὑποχώρηση τοῦ συνολικοῦ ἀριθμοῦ στὰ 1530 εἶναι πλασματικὴ, ἀφοῦ ὁ κατάλογος τοῦ ἔτους αὐτοῦ ἔμεινε ἀτελείωτος μὲ τὴν ἐγκατάλειψη τοῦ registro).

79. Βλ. παραπάνω, σ. 307 σημ. 48 καὶ τὰ ὀνόματα τοῦ καταλόγου ποῦ ἐπισημαίνονται μὲ ἀστερίσκο. Πιστεύουμε ὅτι βοηθήματα σὲ ἀναξιοπαθοῦντες μοιράζονταν κάθε χρόνο, ἀλλὰ δὲν κρίθηκε σκόπιμο νὰ σημειωθοῦν στὸ κατάστιχο ἢ, ἀν σημειώθηκαν, θὰ περάστηκαν σὲ ἰδιαίτερο βιβλίον, ποῦ χάθηκε.

80. Τὸ φαινόμενο ἔχει ἐπισημάνει ἡ Φ. ΜΑΥΡΟΒΙΑΗ, *Συμβολή...*, σ. 29, 30. Νὰ υποθέσουμε ὅτι ἀποτελεῖ χειρονομία ἀνοίγματος τῆς μικρῆς ἀκόμη Ἀδελφότητος στὴν προσπάθειά της νὰ συγκεντρώσει ὅλους τοὺς Ἕλληνες στοὺς κόλπους της;

81. Αὐτὸ συμβαίνει μὲ τοὺς Antonio Rignassa, Zaccharia Spanopulo καὶ Zorzi Tomarà, ποῦ στὰ 1524 ψηφίζουν γιὰ τὴν ἐκλογή τῶν δύο νέων προκουρατόρων (Mariegola (reg. 219), φ. 14r). Πῶς δικαιολογημένη, γιὰτὶ ἀφορᾷ σὲ ὅλους τοὺς ὀρθόδοξους καὶ μάλιστα δηλώνεται καὶ στὴ σχετικὴ ἀπόφαση, εἶναι ἡ συμμετοχὴ τῶν Fotio Gumeno, Nicolò de Stefano dalle casacche (ἴσως ταυτίζεται μὲ τὸν ὁμώνυμό του στὸν κατάλογο ποῦ δημοσιεύουμε, βλ. λ.), Nicolò Paleologo, Zuanne Parastati, Todoro Perdica, Constantin Petritin, Antonio Velaiti καὶ Michali Cachona [= Zacona], στὴν ἐκλογή τῶν πέντε προσώπων γιὰ τὴν ἀγορὰ οἰκοπέδου γιὰ τὴν ἐκκλησία στὰ 1526 (Mariegola, φ. 19r-v). Γιὰ εὐνόητους λόγους εἶναι παρῶν καὶ ψηφίζει στὴν ἐκλογή τοῦ πρώτου ἐφημέριου τοῦ Ἀη-Γιώργη στὰ 1527 ὁ misser fra Giacomo de monte Synai, μοναχὸς ἀπὸ τὸ Σινᾶ (Mariegola, φ. 21r).

τες, "Έλληνες κάτοικοι τῆς Βενετίας πού, ἴσως, δὲν ἐπιθυμοῦσαν μιὰ πιὸ στενὴ ἐπαφὴ μὲ τὴν Ἄδελφότητα, Ἑλληνίδες παντρεμένες μὲ Βενετούς⁸² θὰ σύγκριζαν ἀσφαλῶς στὶς ἱεροτελεστίες. Μιὰ ἰδέα γιὰ τὴν εὐρύτητα πού θὰ εἶχε τὸ ἐκκλησιαστικὸ τοῦ ὀρθόδοξου ναοῦ μᾶς δίνει ἡ πληροφορία ὅτι ἀκόμη καὶ Βενετοὶ εὐγενεῖς⁸³ παρακολουθοῦσαν τὶς ὀρθόδοξες λειτουργίες.

Ὁ συνολικὸς ἀριθμὸς, ἐξάλλου, τῶν μελῶν στὰ 33 χρόνια πού καλύπτει τὸ registro εἶναι κατὰ πολὺ μεγαλύτερος ἀπὸ τὸν ἐτήσιον⁸⁴. Αὐτὸ δὲν ὀφείλεται μόνον στὴ φυσιολογικὴ ἀνανέωση ἀπὸ τὴν ἐγγραφή νέων μελῶν (πού συμπλήρωναν καὶ τὰ κενὰ ἐκείνων πού πέθαιναν), ἀλλὰ καὶ στὸ γεγονὸς ὅτι ἀρκετοὶ δὲ ζοῦσαν μόνιμα στὴ Βενετία. Ἐμποροὶ, καραβοκώρηδες, καπετάνιοι, ναυτικοὶ στρατιῶτες καί, ἴσως, τυχοδιῶκτες ἔρχονταν περιστασιακὰ σ' ἐπαφὴ μὲ τὴν Ἄδελφότητα στὸ πέρασμά τους ἀπὸ τὴν πόλη καὶ ἀργοῦσαν πολὺ νὰ ξαναφανοῦν ἢ δὲν ἐμφανίζονταν πιά καθόλου. Ποιὸ εἶναι τὸ ποσοστὸ τῶν μελῶν αὐτῶν δὲν ἔχουμε στοιχεῖα γιὰ νὰ τὸ προσδιορίσουμε. Δὲ μπορούμε οὔτε νὰ ὑπολογίσουμε τὸν ἀκριβὴ συνολικὸ ἀριθμὸ τους, ἐξαιτίας τῆς ἀκαταστασίας τοῦ registro.

Πραγματικὰ, ἡ ἔλλειψη βεβαιότητος γιὰ τὴν ταύτιση ἀρκετῶν ἀπὸ τὰ ὀνόματα τοῦ κατάλογου πού δημοσιεύουμε, ἢ πιθανότητα νὰ μὴν ἀποτελοῦν ξεχωριστὰ πρόσωπα πολλὰ μέλη πού ἀναγράφονται⁸⁵ μόνον μὲ τὸ βαφτιστικὸ τους, ὀδηγοῦν σὲ ἀδιέξοδο κάθε ἀπόπειρα ἀκριβέστερου ὑπολογισμοῦ τοῦ σχετικοῦ ἀριθμοῦ. Ἐπειδὴ ὅμως εἶναι ἀπαραίτητος καὶ σημαντικὸς ἓνας χονδρικός προσδιορισμὸς του, ὅσο τὸ δυνατὸ λιγότερο ὑποκειμενικός, ἀναγκαστήκαμε νὰ καταφύγουμε σὲ σχηματικὸς ὑπολογισμοὺς (χωρὶς, βέβαια, νὰ μπορούμε νὰ ἐγγυηθοῦμε τὴν ἀπόλυτη ἀκρίβεια τοῦ ἀποτελέσματος). Οἱ ὑπολογισμοὶ αὐτοὶ⁸⁶ ἔδωσαν τὸν ἀριθμὸ 545 γιὰ τοὺς ἄντρες καὶ 222 γιὰ τὶς γυναῖκες. Προτιμοῦμε, ἀντὶ νὰ χρησιμοποιοῦμε τὸ ἄθροισμά τους (767), νὰ μιλάμε γιὰ ἓνα σύνολο 750-800 ἀτόμων.

82. Βλ. Φ. ΜΑΥΡΟΕΙΑΗ, Συμβολή..., σ. 85, πού τις συναντᾷ καὶ ὡς μέλη τῆς Ἄδελφότητας.

83. G. FEDALTO, Ricerche storiche..., σ. 65.

84. Θὰ πρέπει νὰ θεωρηθεῖ βέβαιο ὅτι θὰ ὑπῆρχαν καὶ ἄλλα μέλη πού πλήρωναν συνδρομὴ χωρὶς νὰ σημειώνεται στὸ registro, ἀλλὰ μόνον στὸ βιβλίον λογαριασμῶν (ὁ κατάλογος τοῦ ἔτους 1501 εἶναι ὀλόκληρος ἀντιγραμμένος ἀπὸ ἄλλο βιβλίον παλιὸ — βλ. παραπάνω, σ. 302 σημ. 28) ἢ σὲ ἄλλο σχετικὸ (βλ. ἀνάλογες διαπιστώσεις τῆς Φ. ΜΑΥΡΟΕΙΑΗ, Συμβολή..., σ. 71).

85. Τὸ σύνολο τῶν ἀναγραφῶν τοῦ κατάστιχου ξεπερνᾷ τὶς 2.920.

86. Γιὰ νὰ βροῦμε τὸ σχετικὸ ἀριθμὸ τῶν μελῶν, ἐπιχειρήσαμε δύο ἀριθμήσεις τῶν ὀνομάτων τοῦ κατάλογου μας. Στὴν πρώτη θεωρήσαμε σφαλερῶς ὅλες σχεδὸν τὶς ταυτίσεις, ἀγνοήσαμε τὶς ἀλληλοπαραπομπὲς καὶ λογαριάσαμε γιὰ πραγματικὲς ὅλες τὶς ἐνδείξεις ὅτι κάποιον λῆμμα κρύβει πιθανὸν περισσότερα ἀπὸ ἓνα πρόσωπα. Στὴ δεύτερη ἐργαστήκαμε ἀντίστροφα, ἀποκλείοντας ἀπὸ τὴ μέτρηση τὰ μισά, περίπου, ἀπὸ τὰ ἴδια βαφτιστικά. Ὁ τελικὸς ἀριθμὸς τῆς πρώτης ἐκφράζει τὸ maximum τῶν μελῶν, τῆς δεύτερης τὸ minimum. Ὁ μέσος ὕρος τῶν δύο εἶναι αὐτὸς πού προτείνουμε γιὰ τὸ κάθε φύλο.

Σε σύγκριση με τὸ σύνολο τῶν ἐγγεγραμμένων στὸ ἐπόμενο Μητρώο Β' (1044)⁸⁷ ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς εἶναι αἰσθητὰ μικρότερος. Ὁ ἐπισηφαλὴς τρόπος ἐξαγωγῆς του καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι ὑπῆρχαν ἀρκετοὶ Ἕλληνες, ποὺ κατοικοῦσαν στὴν πόλη⁸⁸ χωρὶς νὰ εἶναι μέλη τῆς Ἀδελφότητος, δὲ μᾶς ἐπιτρέπουν νὰ φτάσουμε σὲ προσέγγιση τοῦ γενικοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ τῆς Βενετίας. Ἀφοῦ, ἐξάλλου, δὲ γνωρίζουμε οὔτε τὴν ἡλικία τῶν μελῶν οὔτε ἂν πολλοὶ ἀπὸ αὐτοὺς ἦταν παντρεμένοι ἢ εἶχαν οἰκογένεια, ὅποιαδῆποτε ὑπόθεση θὰ ἦταν παρακινδυνευμένη⁸⁹. Δὲ βρέθηκε, τέλος, καμιά ἔνδειξη γιὰ κύματα προσφύγων ἀπὸ τὴ Μεθώνη καὶ τὴν Κορώνη, ποὺ στὰ 1500 ἔπεσαν στὰ χέρια τῶν Τούρκων.

Ἐγινε φανερό, πιστεύουμε, ὅτι γιὰ τὴ διερεύνηση τῶν προβλημάτων ποὺ ἀναφέρονται στὴν ἐξακρίβωση τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μελῶν τῆς Ἑλληνικῆς Ἀδελφότητος καὶ τοῦ πληθυσμοῦ τῶν Ἑλλήνων τῆς πόλης στὴν περίοδο ποὺ ἐξετάζουμε, τὰ στοιχεῖα ποὺ διαθέτουμε (καὶ ποὺ ὅλα σχεδὸν προέρχονται ἀπὸ τὸ κατάστιχο 129) εἶναι πενιχρά. Γιὰ τὴ διαφώτιση τῶν ζητημάτων αὐτῶν, καθὼς κι ἐκείνων ποὺ σχετίζονται μετὰ τὴν τοπικὴ προέλευση, τὴν κοινωνικὴ θέση τῶν Ἑλλήνων στὴ Βενετία, τὴς ἐπαγγελματικῆς ἀσχολίας τους καὶ τὸ εἶδος τῶν ἐπαφῶν ποὺ εἶχαν ἀναπτύξει μετὰ τοὺς ντόπιους κατοίκους ὑπάρχει ἀξιόλογο ὕλικὸ στὰ Κρατικὰ Ἀρχεῖα τῆς Βενετίας. Οἱ νοταρικῆς πράξεις τῆς μεγάλης σειρᾶς Notai di Venezia σίγουρα μποροῦν νὰ δώσουν ἱκανοποιητικῆς ἀπαντήσεως στὰ παραπάνω ἐρωτήματα καὶ νὰ ἐπαληθεύσουν τὴ γενικὴ γνώμη ὅτι ἡ Βενετία ἦταν γιὰ τοὺς Ἕλληνες ὄχι ἀπλὰ ἡ γνωστὴ ξενητιά, ἀλλὰ μιὰ δευτέρη πατρίδα, ποὺ ἀνοίγε πλατιοὺς ὁρίζοντες γιὰ οἰκονομικὴ καὶ κοινωνικὴ ἀνοδο. Στὴν προσπάθειά μας νὰ λύσουμε τὰ προβλήματα ποὺ παρουσιάζει τὸ registro 129 ξεκινήσαμε μιὰ ἐκτεταμένη ἐρευνα γιὰ ν' ἀνακαλύψουμε διαθῆκες τῶν Ἑλλήνων στὸ τμήμα Testamenti τῆς σειρᾶς ποὺ ἀναφέραμε, ἐρευνα ποὺ ἐλπίζουμε νὰ περατώθεϊ τὸν ἐπόμενο χρόνον. Ἐκτὸς ἀπὸ τὴ δημοσίευση τῶν σημαντικότερων ἀπὸ τὴς διαθῆκες αὐτές, σκοπεύουμε νὰ ἐκθέσουμε ἐκεῖ καὶ τὰ συμπε-

87. Φ. ΜΑΥΡΟΒΙΔΗ, Συμβολή..., σ. 162.

88. Δὲ θὰ ἦταν λίγοι ἐκεῖνοι ποὺ εἶχαν ἀσπαστεῖ ὀλοκληρωτικὰ τὸ καθολικὸ δόγμα.

89. Ἡ σκέψη, δηλαδὴ, νὰ πολλαπλασιαζάμε ἐπὶ 5 τὸ συνολικὸ ἀριθμὸ (ὕπολογίζοντας συντηρητικὰ ὅτι κάθε ἀντρώγονο θὰ εἶχε 3 παιδιὰ) εἶναι ὀπωσδήποτε τολμηρὴ, γιὰτὶ ἀρκετῶν οἱ γυναῖκες ἀναγράφονται στὸ κατάστιχο (ἄρα, θὰ πρέπει νὰ τὴς ἀφαιρέσουμε), ὑπάρχουν πολλὲς χῆρες (ποὺ πρέπει νὰ πολλαπλασιαστοῦν ἐπὶ 4 κι ὄχι ἐπὶ 5) καὶ ἀρκετοὶ ἄγαμοι, ἄγαμες, μοναχῆς (ποὺ δὲν πολλαπλασιάζονται). Τὸ ἀποτέλεσμα, πάντως, ποὺ προκύπτει ἀπὸ τὴν πράξη αὐτὴ (3.850-4.000 ψυχῆς) φαίνεται νὰ συμφωνεῖ μετὰ μαρτυρία τοῦ Συμβουλίου τῶν Δέκα (1479) ποὺ, κινδυνολογώντας, ἀνεβάζει τὸν πληθυσμὸ τῶν Ἑλλήνων τῆς Βενετίας σὲ 4.000-5.000 (βλ. Ν. ΜΟΣΧΟΝΑ, I Greci a Venezia e la loro posizione religiosa nel XV secolo (Studio su documenti veneziani), «Ἐρανιστής» 5 (1967), 108 καὶ σημ. 2. Δὲν ἀναφέρει τὴν πηγὴ του ὁ P. PISANI, I Cristiani di rito orientale a Venezia..., σ. 6-7, ποὺ μιλάει γιὰ 600 μόνον Ἕλληνες στὸ ἴδιο ἔτος (1479).

ράσματά μας για τὰ παραπάνω θέματα. Ἐδῶ ἐπιχειροῦμε νὰ ἐξαντλήσουμε τὰ στοιχεῖα πού προσφέρει τὸ κατάστιχό μας ἐνισχύοντάς τα μὲ τὰ ἤδη γνωστὰ καὶ ἀπὸ ἄλλες πηγές δεδομένα.

Ποιὸς φαίνεται νὰ ἦταν ὁ παραγωγικὸς ρόλος τῶν Ἑλλήνων μέσα στὸ βενετικὸ οἰκονομικὸ σύστημα καὶ ποιὸ τὸ κοινωνικὸ ἀντίκρυσμα τοῦ ρόλου αὐτοῦ; Χωρὶς νὰ φιλοδοξοῦμε νὰ ἐπιχειρήσουμε ἐδῶ κάποια στατιστικὴ προσέγγιση, πού εἶναι ἀκόμη ἀνέφικτη ἐξαιτίας τῆς ἔλλειψης πληρότητας τοῦ κατάστιχου καὶ τῆς ἀνεπάρκειας τῶν πληροφοριῶν ἀπὸ ἄλλοῦ, παραθέτουμε, μὲ σειρὰ συχνότητας, πίνακα τῶν ἐπαγγελεμάτων⁹⁰ πού ἐντοπίσαμε⁹¹. Οἱ ἀριθμοὶ μέσα σὲ παρένθεση ἐκφράζουν τὸ μεγαλύτερο πιθανὸ ἀριθμὸ καὶ προέρχονται ἀπὸ τὶς ἀμφιβολίες γιὰ τὴν ταυτότητα τῶν προσώπων πού συνοδεύουν.

Ράφτες (sartori)	25 (27)	Αὐλικές	2
Τιραοὶ	12 (15)	Κτηματίες	2
Ἐμποροὶ (Sanseri)	10	Κωπηλάτες (galiotti, remeri)	2
Καπετάνιοι (patroni di nave)	9 (11)	Λεμβοῦχοι (trageteri,	
Ζωγράφοι (depentori)	9 (10)	barcaruoli)	2
Κιμαδοὶ	8 (11)	Λόγιοι	2
Μαραγκοὶ (marangoni)	8	Λιμενάρχες (ammiragli)	2
Στρατιῶτες (stradioti)	8	Ναυτικοὶ (marinai)	2
Μοναχὲς (monache, calogrie)	6 (7)	Τυπογράφοι	2
Ἀξιωματικοὶ (capi di stradioti)	6	Αὐλικοὶ	1
Ἱερεῖς	6	Battiori	1
Ὀπλοποιοὶ (spaderi)	5	Γιατροὶ (fisici)	1
Καλαφάτηδες (calafai)	4 (5)	Μαμῆς (comari)	1 (2)
Κουρεῖς (barbieri)	4 (5)	Μουσικοὶ	(1)
Ἰππρήτριες (tessere)	4	Σιδηρουργοὶ (favri)	1
Νεωκόροι (nonzoli, masseri)	3	Τελωνειακοὶ (dalla doana)	1
Πιλότοι (τιμονιέρηδες-pedote)	3	Τοξότες (archieri)	1
Φαρμακοπῶλες (specieri)	3	Τυροκόμοι (caseroli)	(1)
Ψάλτες (cantadori)	3	Χρυσοχόοι (oresi)	1
Παπουτσῆδες (calegeri)	2 (3)		

Ἐν τῷ πίνακα εἰκονίζεται παραστατικὰ τὴ μεγάλη ποικιλία τῶν δραστηριοτήτων πού ἀνάπτυσαν οἱ Ἕλληνες τῆς Βενετίας, ἀφοῦ ἐμφανίζονται στοὺς περι-

90. Ἀναλυτικὰ γιὰ τοὺς Ἕλληνες ραφτάδες, spaderi, tiraori-battiori, κουρεῖς, cimadori, ζωγράφους, specieri, καλαφάτηδες, μαραγκοὺς βλ. Φ. ΜΑΥΡΟΕΙΔΗ, Συμβολή..., σ. 75-83.

91. Στὸν πίνακα δὲ μετρήσαμε τοὺς ἄντρες πού δὲν ἀναγράφονται στὸ κατάστιχο

σότερους τομείς της οικονομικής ζωής. Δέν είναι, ωστόσο, πολύ αντιπροσωπευτικός αναφορικά με την ποσοτική σειρά των επαγγελματιών. Ἐντύπωση προκαλεῖ ἡ μικρή παρουσία τῶν στρατιωτῶν καὶ τῶν ναυτικῶν⁹². Ἀσφαλῶς, ἂν εἶχαμε στοιχεῖα γιὰ τὸ κάθε μέλος, οἱ δυὸ αὐτὲς κατηγορίες θὰ ἦταν σημαντικὰ πολυπληθέστερες. Τὸ ἴδιο ἐντυπωσιακὸς εἶναι καὶ ὁ μεγάλος ἀριθμὸς τῶν ραφτάδων. Νὰ υποθέσουμε ὅτι οἱ Ἕλληνες ράφτες ἦταν τόσο φημισμένοι; Αὐτὴ τὴν ὑπόνοια γεννοῦν ὀρισμένες γραφικὲς λεπτομέρειες ποὺ κάποτε ἀναγράφονται πλάι στὰ ὀνόματα μερικῶν ἀπ' αὐτούς⁹³. Οἱ χρυσοῦχοι (*oresi, tiraori, battiori*) φαίνεται νὰ βρῆκαν στὴ Βενετία τὸν πιὸ κατάλληλο τόπο γιὰ τὴν ἐπικερδῆ ἐξάσκηση τῆς τέχνης τους⁹⁴. Ἐντονη καὶ ἡ παρουσία τῶν ἐμπόρων, (πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ὁποίους εἶναι μαζί καὶ πλοιοκτῆτες καὶ τοκογλύφοι), καθὼς καὶ τῶν καπετάνιων.

Οἱ Ἕλληνες στὴν ὑπηρεσία τοῦ βενετικοῦ κράτους ἀντιπροσωπεύονται μὲ ἓναν τελωνειακὸ ὑπάλληλο, δυὸ λιμενάρχες (*Todarin da Corfù* καὶ *Zorzi Petropulo*), ἀλλὰ κυρίως μὲ τοὺς ἑξὶ ἀρχηγούς τῶν *stradioti*, τοῦ γνωστοῦ σώματος ἐλαφροῦ ἵππικοῦ ποὺ ἐπάρδρωναν ἀποκλειστικὰ Ἕλληνες καὶ Ἀλβανοί. Τρεῖς ἀπ' αὐτούς εἶναι Παλαιολόγοι (Θεόδωρος, Ἰωάννης καὶ Δημήτριος) καὶ λιγότερο γνωστοὶ οἱ Θεόδωρος Κλαδάς, Βίκτωρ Μπόρσης καὶ Ἀνδρέας Μαύρεσης.

Μεγάλο ἐνδιαφέρον παρουσιάζει ἡ ὑπαρξὴ ἀνάμεσα στὰ μέλη τῆς Ἀδελφότητος ἑνὸς σημαντικοῦ ἀριθμοῦ ζωγράφων⁹⁵. Ἀλλὰ καὶ φιλόλογοι τοῦ ἀναστήματος τοῦ συνεργάτη τοῦ Ἄλδου Μανούτιου Μάρκου Μουσούρου⁹⁶, ὁ γνωστός ἀντιγραφεὺς κωδικῶν καὶ πλαστογράφος Κωνσταντῖνος Παλαιόκαπας, οἱ τυπογράφοι Ἀνδρέας Κουνάδης καὶ *Dionisio Della Vecchia* (Σέρβος) ἀπαντοῦν στὸ κατάστιχο καὶ ἡ ἐμφάνισή τους συμπίπτει μὲ τὴν ἐποχὴ ποὺ ἐντείνον-

παρὰ μονάχα ὡς σύζυγοι στοὺς κατάλογους τῶν γυναικῶν. Φυσικά, χρησιμοποιήσαμε ὅλα τὰ στοιχεῖα ποὺ βρήκαμε στὴ βιβλιογραφία, ὅταν χρειάστηκε.

92. Πρβλ. G. PLUMIDIS, *Considerazioni sulla popolazione...*, σ. 223, ὅπου τὴν πρώτη θέση κατέχουν οἱ *galeotti* καὶ οἱ *marinai*.

93. Ὁ *Nicolò sartor de gobba* φαίνεται πῶς αὐτοδιαφημιζόταν ἐξυπνα μὲ τὴν ἀπεικόνιση μιᾶς καμπούρας στὴν ταμπέλα τοῦ μαγαζιοῦ του, θέλοντας ἴσως νὰ δηλώσει ὅτι ἦταν ἱκανὸς νὰ τὴν κάνει νὰ μὴ φαίνεται. Ἐνας ἄλλος(;) *Nicolò sartor* εἶχε τὸ ραφτάδικό του στὴν πλοῦσια συνοικία τοῦ *San Moisè*. Τρεῖς διακρίνονται μὲ τὴν εἰδικότητά τους: ὁ *Dimitri Nichiforo* καὶ ὁ *Nicolò dalle casacche* κατασκευάζαν ἐπανωφόρια, ἐνῶ ὁ *Polo di Nicolò* ἦταν *tagliacalze*.

94. Φ. ΜΑΥΡΟΕΙΑΝ, *Συμβολή...*, σ. 77.

95. Εἶναι οἱ Μάρκος Καοῦτζος, Χριστόφορος, Πόλος Κούλουρος, (Μάρκος), Μιχάλης, Νικολὸς ἀπὸ τὴν Κρήτη, Τζουάννης Περμενιάτης, Νικολὸς Ταβλάρης, Τζάν (τοὺς ἔχει παρουσιάσει ἀπὸ τὸ κατάστιχο ὁ Μ. Ι. ΜΑΝΟΥΣΑΚΑΣ, Ἕλληνες ζωγράφοι ἐν Βενετία μέλη τῆς Ἑλληνικῆς Ἀδελφότητος κατὰ τὸν ΙΣΤ' αἰῶνα, «Μνημόσυνον Σοφίας Ἀντωνιάδης», Βενετία 1974, σ. 214-216) καὶ ὁ Τζώρτζης Λουμπινᾶς.

96. Τὸν ἐπισήμανε πρῶτος ὁ Μ. Ι. ΜΑΝΟΥΣΑΚΑΣ, Ἡ ἐν Βενετία Ἑλληνικὴ Κοινότης..., σ. 178.

ται οι προσπάθειες για σταθεροποίηση της θέσης του ὀρθόδοξου στοιχείου στη Βενετία. Οι ἱερεῖς⁹⁷ τῶν δύο ναῶν πού ἀλληλοδιάδοχα χρησιμοποιοῦντο σ' αὐτὸ τὸ διάστημα καὶ ἄλλοι ἢ χορεία τῶν βοθητικῶν προσώπων, οἱ ἀνώνυμοι διάκονοι, οἱ ψάλτες (ἀνάμεσά τους καὶ ὁ ζωγράφος Νικολὸς ἀπὸ τὴν Κρήτη), οἱ νεωκόροι, τονίζουν τὸ θρησκευτικὸ χαρακτῆρα πού ἔχει ἀποκλειστικὰ ἡ Ἀδελφότητα στὴν πρώτη περίοδο τῆς ἱστορίας της. Ἐνας μονάχα ἀπ' ὅλους τοὺς ἱερεῖς εἶναι μέλος καὶ καταβάλλει συνδρομές, ὁ καθολικὸς canonico τῆς Κέρκυρας Ἀντρέας⁹⁸ Φλώριος. Τὸ πράγμα δὲν εἶναι πολὺ παράδοξο, ἀφοῦ ἡ ἰδιόρρυθμη δογματικὴ τοποθέτηση τῶν Ἑλλήνων τῆς Βενετίας ἐναρμονίζεται ἀρκετὰ μὲ τις ἀποφάσεις τῆς συνόδου Φερράρας-Φλωρεντίας καὶ ἀποδέχεται τὸ πρωτεῖο τοῦ Πάπα. Δὲν ξέρουμε ἀν πρέπει νὰ δοῦμε τὴν ἐμφάνισή του ὡς ἀπείριστα διεξόδου καὶ ἄλλωσις («ἀπὸ μέσα») τῆς ὀρθόδοξης μειονότητας.

Εὐκολονόγη — ἀναμενόμενη ἄλλωστε — γιὰ τὴν ἐποχὴ αὐτὴ ἡ πενιχρὴ παρουσία γυναικείων ἐπαγγελημάτων⁹⁹, ἀντιπροσωπεύεται μόνο ἀπὸ ἐκεῖνα τῆς ὑπηρετίας, τῆς τροφῆς καὶ τῆς μαμῆς. Περισσότερες εἶναι οἱ καλόγριες, πού δὲν ξέρουμε ἀν μόνον σὲ σπίτια ἢ στὰ καθολικὰ μοναστήρια, πράγμα πού καὶ αὐτὸ δὲν ἀποκλείεται. Οἱ δύο αὐλικές, παλιές ἀκόλουθες τῆς βασιλίσσας τῆς Κύπρου Κατερίνας Κορνάρου, εἶναι ἄγνωστο ἀν καὶ ποῖο ἐπάγγελμα ἄσκησαν μετὰ τὸ θάνατό της (1510).

Οἱ τόποι καταγωγῆς τῶν πρώτων ἀδελφῶν καλύπτουν τις περισσότερες ἀπὸ τις ἑλληνικὲς περιοχές. Ὅπως εἶναι φυσικὸ, ἀνάμεσά τους κυριαρχοῦν οἱ βενετοκρατούμενες (Ἐφτάνησα, Κρήτη, Κύπρος καὶ Μοριάς), ἀλλὰ, μὲ τὰ στοιχεῖα πού διαθέτουμε, δὲν ὠφελεῖ νὰ τις τοποθετήσουμε μὲ σειρά συχνότητας. Ὑπάρχουν καὶ μερικότερα προβλήματα, ὅπως ἡ συχνὴ μετανάστευση ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος στὸ ἄλλο, πράγμα πού γεννάει ἀμφιβολίες ἀν ὁ τόπος πού ἀναγράφεται εἶναι ἡ πατρίδα ἢ ὁ τόπος ἀπ' ὅπου τελευταῖα μετοίκησε τὸ μέλος¹⁰⁰. Μιὰ ἰδιαίτερη σημασία πού ἀποδίνεται σὲ ὀρισμένους γεωγραφικοὺς ὄρους,

97. Ἀντώνιος, Πέτρος, Νήφων, Μιχάλης Σαβίνας καὶ Κωνσταντῖνος ἀπὸ τὴ Ζάκυνθο: τοὺς παρουσίασε ἀπὸ τὸ κατάστιχο ἢ ΕΥΤΥΧΙΑ ΛΙΑΤΑ, Ἱερεῖς τῶν Ἑλλήνων τῆς Βενετίας..., σ. 95-96.

98. Ταυτίζεται μὲ τὸν Ἀντρέα πού συμπεριλαμβάνει ὡς ὀρθόδοξο στὴν ἐργασία της ἡ Ε. ΛΙΑΤΑ, ὁ.π., σ. 96. Δὲν ὑπῆρξε canonico di Candia (βλ. τὸ λ. Florio τοῦ Καταλόγου μας), ὅπως δέχεται ἡ Φ. ΜΑΥΡΟΕΙΔΗ, Συμβολή..., σ. 150 σημ. 2.

99. Εἶναι ἔντονος, τουλάχιστο στὰ πρώτα χρόνια, ὁ ἀνδροκρατικὸς χαρακτῆρας τῆς Ἀδελφότητας. Ἐκτὸς ἀπὸ τὴ χωριστὴ καταχώριση τῶν συνδρομῶν τῶν γυναικῶν, ὁ μικρὸς ἀριθμὸς τους (πάντα ὁ μισὸς τοῦ ἀντρικοῦ) καὶ ἡ καθολικὴ ἀποχὴ τους ἀπὸ τὰ διοικητικά, μολονότι καμιά διάταξη δὲν ἀπαγορεύει τὴν ἀνάμιξή τους, προβάλλουν τὴ μορφή τῆς γυναικας πού ἀσχολεῖται μὲ τὰ οἰκιακά, ἐκκλησιαστικὰ καὶ προσφέρει κάποια ἐλεημοσύνη. Γιὰ τὰ ἐπαγγέλματα καὶ τὴ θέση τῶν γυναικῶν, βλ. Φ. ΜΑΥΡΟΕΙΔΗ, Συμβολή..., σ. 84-86.

100. Φ. ΜΑΥΡΟΕΙΔΗ, Συμβολή..., σ. 64.

ὅπως συμβαίνει μετὰ τὰ παράλια τῆς Ἠπείρου, πού ἐντάσσονται πάντοτε στήν Κέρκυρα, δὲν ἐπιτρέπει καμιὰ προσέγγιση χωρὶς προηγούμενη γνώση περισσότερων στοιχείων γιὰ τὸ κάθε μέλος χωριστά. Γιὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς προτιμήσαμε νὰ παραθέσουμε ἀλφαβητικὰ τοὺς τόπους καταγωγῆς, μετὰ τὴν ἐπιφύλαξη πάντοτε ὅτι ὀρισμένοι μπορεῖ ν' ἀναφέρονται στοὺς τόπους προέλευσης.

Τόπος	Ἄντρες	Γυναῖκες	Σύνολο
Ἀΐγινα	1	—	1
Ἀλβανία	—	1	1
Ἄνδρος	—	1	1
Ἄρτα	4	—	4
Αὐλώνα	6	—	6
Γιάννινα	4	1	5
Δυρράχιο	1	—	1
Εὔβοια	6	2	8
Ζάκυνθος	7	1	8
Θεσσαλονίκη	1	—	1
Θήβα	1	—	1
Καλλιπόλη	—	(1)	(1)
Κέρκυρα	42 (43)	17 (20)	59 (63)
Κεφαλονιά	11 (15)	4	15 (19)
Κορώνη	7 (9)	—	7 (9)
Κράινα	—	1	1
Κρήτη-Ἡράκλειο	17 (18)	3	20 (21)
Κύθνος	—	1	1
Κύπρος	20 (24)	4	24 (28)
Κωνσταντινούπολη	—	1	1
Λευκάδα	10 (13)	4	14 (17)
Λευκωσία	3 (5)	2	5 (7)
Μάνη	5 (6)	—	5 (6)
Μαυροβούνι	—	1	1
Μαυροβούνι (Zeta)	6	—	6
Μεθώνη	9 (11)	5 (6)	14 (17)
Μῆλος	4 (5)	—	4 (5)
Μοριάς	2	4	6
Μπεράτι	2	—	2
Μύκονος	1	—	1
Νάξος	1	1	2
Ναύπακτος	10 (12)	3	13 (15)
Ναύπλιο	12	1	13

Τ ό π ο ς	Ἄντρες	Γυναῖκες	Σύνολο
Osaro (=;)	1	—	1
Πάρος	1	(2)	1 (3)
Πάτρα	8 (9)	2	10 (11)
Πόρος	1	—	1
Πύλος	—	1	1
Ρέθυμνο	2	—	2
Ρηγιάσα Ἡπείρου	5 (6)	2	7 (8)
Ρόδος	6 (8)	2	8 (10)
Σαγιαδά Ἡπείρου	1	—	1
Σαντορίνη	—	1	1
Σερβία	3	4	7
Siola (=;)	1	—	1
Σίφνος	1	—	1
Σκύρος	1	—	1
Ἵδρα	1	—	1
Feseo (=;)	1	—	1
Χανιά	1	—	1
Χίος	1	—	1

Ἡ παρουσία Ἀλβανῶν¹⁰¹ καὶ ἰδίως Σέρβων ἀπὸ τὸ Μαυροβούνι δὲν εἶναι παράξενη, ἀφοῦ ὁ μεγαλύτερος συνδετικὸς κρίκος γιὰ τοὺς ἀνθρώπους τῆς ἐποχῆς ἦταν ἡ κοινὴ θρησκεία (καὶ εἰδικότερα τὸ δόγμα). Ἡ μόνη ὀρθόδοξη Ἀδελφότητα τῆς Βενετίας ἦταν ἡ ἐλληνική. Ἦταν, ἐπομένως, φυσικὸ νὰ συγκεντρώσει ὅλους τοὺς ὁμόδοξους, μεταξὺ τῶν ὁποίων οἱ Σέρβοι, τακτικοὶ στὴν πληρωμὴ τῶν συνδρομῶν τους, ἀναμίχθηκαν στὰ διοικητικὰ καὶ μερικοὶ ἐκλέχθηκαν σὲ ὑψηλὰ ἀξιώματα¹⁰², σὲ σημεῖο πού, γιὰ ἓνα διάστημα, ὅταν γαστάλδος ἦταν ὁ Dionisio Della Vecchia, ἡ Ἀδελφότητα τῶν Ἑλλήνων μετονομάστηκε τιμητικὰ σὲ Ἀδελφότητα τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Σέρβων¹⁰³.

Κρίναμε ἄσκοπη καὶ ἀνώφελη τὴ διπλωματικὴ ἔκδοση τοῦ κατάστιχου. Μὲ τὴν ἐκδηλῆ ἀκαταστασία καὶ τὴν ἀνομοιομορφία, μὲ τὴν ὁποία παρουσιάζονται οἱ ἀναγραφές πού ἀφοροῦν στὸ ἴδιο πρόσωπο ἀπὸ τὸν ἓνα χρόνον στὸν ἄλλο, μόνον σύγχυση θὰ προκαλοῦσε (ἐκτὸς ἀπὸ τὶς ἄσκοπες ἐπαναλήψεις πολλῶν ἰδιῶν ὀνομάτων σὲ πολλὰ διαδοχικὰ χρόνια) ἡ αὐτούσια δημοσίευσή του.

101. Βλ. Ἀλβανία, Ἄρτα (πιθανότατα ἐννοεῖται ἐκείνη τῆς Β. Ἡπείρου).

102. Ὁ Andrea da Zeta ὑπῆρξε δεκάνοσ, βικάριος καὶ ἓνας ἀπὸ τοὺς πέντε ἐπιτρόπους γιὰ τὴν ἀγορὰ τοῦ οἰκοπέδου τῆς ἐκκλησίας στὰ 1526.

103. Γιὰ τοὺς Σέρβους, βλ. Φ. ΜΑΥΡΟΕΙΑΝ, Συμβολή..., σ. 68-70.

Προτιμήσαμε να συντάξουμε αλφαβητικό κατάλογο τῶν ὀνομάτων, προβάλλοντας ἔτσι τὴ χρηστικὴ του πλευρὰ, ἐνῶ παράλληλα συγκεντρώσαμε στὴν εἰσαγωγή κι ἐπιχειρήσαμε τὴν ἀνάλυση ὅλων τῶν στοιχείων ποὺ διαφωτίζουν θέματα δομῆς καὶ λειτουργίας τῆς Ἀδελφότητος. Διατηρήσαμε, γιὰ λόγους πιστότητας, ἀλλὰ καὶ πραχτικότητος, τὸ βενετικὸ χρονολογικὸ σύστημα καὶ τὸ χωρισμὸ σὲ ἄντρες καὶ γυναῖκες καὶ σχηματίσαμε ἀντίστοιχα δύο καταλόγους. Ἀπ' αὐτοὺς δημοσιεύουμε ἐδῶ τὸν πρῶτο (Ἄντρες), μὲ τὴν πρόθεση νὰ δημοσιεύσουμε τὸ δεύτερο στὸν ἐπόμενο τόμο τοῦ περιοδικοῦ αὐτοῦ.

Κάθε ὄνομα παρέχεται στὸ γνησιότερο τύπο του ὀρθογραφημένο. Μετὰ τὸ ἐπώνυμο καὶ τὸ βαφτιστικὸ παραθέτουμε κατὰ σειρὰ τὸ πατρώνυμο, τὸν τόπο καταγωγῆς καὶ τὸ ἐπάγγελμα, ὅταν σημειώνονται στὸ κατάστιχο (ἂν δὲν ὑπάρχουν ὅλα τὰ στοιχεῖα σὲ μιὰ μόνη ἀναγραφή, συνδυάζουμε τὶς πληροφορίες ἀπὸ δύο ἢ καὶ περισσότερες, γιὰ νὰ δημιουργήσουμε τὸ πλήρες λῆμμα). Θεωρήσαμε χρήσιμο ν' ἀποδώσουμε, ὅπου μποροῦμε, στὰ ἑλληνικὰ τὸ ὀνοματεπώνυμο καὶ τὸν τόπο καταγωγῆς, παραθέτοντάς τον σὲ παρένθεση, ἐνῶ δὲν κρίναμε σκόπιμο νὰ κάνουμε τὸ ἴδιο γιὰ τὰ πρόσωπα ποὺ δὲν ἀναφέρονται μὲ ἐπώνυμο, ἀλλὰ μόνον μὲ βαφτιστικὸ. Τὸν τίτλο τοῦ λήμματος ἀκολουθοῦν τὰ ἔτη, χρονολογικά, μὲ δείκτη τὸν αὔξοντα ἀριθμὸ ποὺ ἔχει τὸ ὄνομα στὸ καθένα, ἔπειτα, σὲ ἄλλη παρένθεση, τὸ ἀνάλογο φύλλο τοῦ κατάστιχου καί, μετὰ ἀπὸ δύο τελεῖες, τὸ ποσὸ ποὺ καταβάλλεται (ἔταν γιὰ μιὰ συνεχῆ σειρὰ ἐτῶν τὸ ποσὸ εἶναι τὸ ἴδιο, ἀναγράφεται μόνον μετὰ τὴν τελευταία σχετικὴ χρονολογία). Μὲ ἐκθέτη πάλι ἀραβικὸ ἀριθμὸ παραπέμπουμε στὸ ὑποσελίδιο ὑπόμνημα, ὅπου δηλώνουμε τοὺς διαφορετικούς τύπους τῶν ὀνομάτων καὶ τὶς ἐνδεχόμενες ἐπεμβάσεις μας γιὰ νὰ συνθέσουμε τὸν τίτλο τοῦ λήμματος καὶ ὅποιεςδήποτε πληροφορίες συνοδεύουν μιὰ ἀναγραφή. Ὅπου τὸ κρίνουμε ἀναγκαῖο, κάνουμε διευκρινίσεις κι ἐξηγοῦμε κάποιες ἐνδιαφέρουσες λεπτομέρειες. Μὲ ἀστερίσκο διακρίνουμε τὰ πρόσωπα ποὺ παίρνουν ἐλεημοσύνη, ἀντὶ νὰ καταβάλλουν συνδρομή.

Ἡ ὑπαγωγή σὲ ἓνα λῆμμα τύπων πολλὰς φορὲς ἀρκετὰ διαφορετικῶν μεταξὺ τους ἔγινε ὕστερα ἀπὸ ταυτισμοὺς ποὺ στηρίχτηκαν στὶς χρονολογίες καὶ σὲ σοβαρὰ ἀποδεικτικὰ στοιχεῖα. Ὅπου, ἀντίθετα, οἱ ταυτισμοὶ φαίνονται πιθανοί, ἀλλὰ ὄχι βέβαιοι, προτιμήσαμε νὰ μὴν ἐνοποιήσουμε τὰ λήμματα, ἀλλὰ, φυσικά, σημειώσαμε ἀλληλοπαραπομπὰς ποὺ ὑποβάλλουν ταυτισμὸ ἢ συσχετισμὸ. Παραπεμπτικὰ λήμματα ἔγιναν καὶ γιὰ ὅλους τοὺς ἀδόκιμους ἢ λαθεμένους τύπους τῶν ὀνομάτων. Γιὰ νὰ σταθεῖ δυνατὸ νὰ δαμάσουμε τὸ ἀλλοπρόσαλλο αὐτὸ ὑλικό, ὑποτάξαμε σ' ἓνα μόνον λῆμμα τὶς ὅμοιες ἀναγραφὰς ποὺ δὲν μπορέσαμε νὰ τὶς ἀποδώσουμε σὲ κάποιον συγκεκριμένον πρόσωπο, ἐπειδὴ συνήθως ἀπαρτίζονται ἀπὸ ἓνα ξερὸ βαφτιστικὸ. Κάτω ἀπὸ τέτοια λήμματα μπορεῖ νὰ κρύβονται δύο ἢ καὶ περισσότερα μέλη τῆς Ἀδελφότητος, ὅπως εἶναι τὸ ἴδιο πιθανὸ μερικὰς ἀπὸ τὶς ἀναγραφὰς — ἢ καὶ ὅλες — νὰ ἀνήκουν σὲ ἐπώνυμα πρόσωπα τοῦ κατάλογου κι ἐπομένως νὰ μὴν ἐκπροσωποῦν τὰ λήμματα αὐτὰ

κανένα διαφορετικό άτομο. Κάθε φορά που συμβαίνει αυτό, ειδοποιούμε στο υπόμνημα γι' αυτήν την αναπόφευκτη αθαιρεσία.

Όπως υπαινιχθήκαμε ήδη, τὸ γεγονός ὅτι ἀναγράφονται πρόσωπα στὸ κατὰστιχο μόνο μὲ τὸ βαφτιστικὸ τους δὲ σημαίνει ὅτι ὀπωσδήποτε δὲν ἔχουν ἐπώνυμο, ἄσχετα ἂν δὲν ἀναφέρεται. Τὸ πράγμα εἶναι πολὺ πιὸ κατανοητὸ γιὰ τὶς γυναῖκες, πού ἀκόμα καὶ σήμερα προσδιορίζονται μὲ τὸ ὄνομα τοῦ ἀντρός τους (Γιώργαινα, Κώσταινα, Θεωωρού) ἢ μὲ τὸ ἐπάγγελμα του (καπετάνισσα, μπακάλαινα, γιάτριναι κλπ.). Γιὰ τὴν ἀλφαβητικὴ ἔνταξη τῶν βαφτιστικῶν αὐτῶν στοὺς καταλόγους μας, ὅταν εἶναι ἴδια, ἀκολουθοῦμε τὸ σύστημα Μανουσάκα¹⁰⁴ πού στηρίζεται σὲ ἀξιολογικὰ κριτήρια: Τοποθετοῦνται πρῶτα, ὡς ἰσχυρότερα, ἐκεῖνα πού συνοδεύονται ἀπὸ τὸ πατρώνυμο. Ἀκολουθοῦν ὅσα διακρίνονται μὲ τὸ ἐθνικὸ τους ἐπίθετο καί, ὕστερα, ἐκεῖνα πού ἔχουν ἐμπρόθετο προσδιορισμὸ τοῦ τόπου καταγωγῆς. Τελευταῖα καταχωρίζονται τὰ ὀνόματα μὲ γνώρισμα τὸ ἐπάγγελμα ἢ ἄλλες ιδιότητες. Δὲν ὑπολογίζονται, δηλαδή, οἱ λέξεις¹⁰⁵ πού συνδέουν τὰ βαφτιστικὰ μὲ τὰ προσδιοριστικὰ τους, ἀλλά, φυσικὰ, σὲ καθεμιὰ ἀπὸ τὶς παραπάνω ομάδες τηρεῖται πάλι ἡ ἀλφαβητικὴ ἀκολουθία.

Τὰ εἰδικότερα προβλήματα ἔνταξης ἀντιμετωπίστηκαν μὲ ποικιλία λύσεων, γιὰ τὶς ὁποῖες παρέχουμε στὸ υπόμνημα διευκρινίσεις κι ἐξηγήσεις. Θὰ θέλαμε, ἐδῶ, νὰ τονίσουμε καὶ πάλι τὴν ἀδιαφορία τῶν γραφέων γιὰ τὴν ὀρθὴ ἀπόδοση τῶν ὀνομάτων, πού, ὅμως, ἴσως κάποτε ἀπηχεῖ κάποια πραγματικότητα. Ἐννοοῦμε τὴ σύγχυση καὶ τὴν ἔλλειψη διάκρισης ἀνάμεσα σὲ βαφτιστικὰ ὅπως Κατερίνα (Caterina, Catarina, Caterinià, Caterini, Rini) καὶ Εἰρήνη (Erini, Rini), πράγμα πού συμβαίνει, βέβαια, καὶ σήμερα. Σοβαρότερη παρουσιάζεται ἡ σύγχυση τοῦ Βασίλης (Vassili καί, στὰ βενετσιάνικα, Basegio, Baseio) μὲ τὸ Βλάσης (Biagio), καθὼς κι ἐκείνη τοῦ κοινότατου βαφτιστικοῦ Μαρία (Maria, Marietta) μὲ τὸ Μαρίνα (Marina), ἀκόμη καὶ μὲ τὸ Μαργαρίτα (Margarita, Malgarita)! Γιὰ νὰ μείνουμε πιστοὶ στὴ διατύπωση τοῦ registro, δημιουργήσαμε λήμματα γιὰ καθέναν ἀπὸ τοὺς τύπους τῆς τελευταίας περίπτωσης (Maria, Marietta, Marina, Margarita). Ὑποτάξαμε, ἀντίθετα, τοὺς τύπους τῶν ἄλλων δύο κάτω ἀπὸ τοὺς ἰσχυρότερους (Vassili, Basegio καὶ Caterina, Erini), γιὰ νὰ μὴ γίνει ὁ κατάλογος ὑπερβολικὰ δύσχρηστος.

Οἱ δισταγμοὶ πού μᾶς γέννησε ἡ συνείδηση τῆς παλαιότητας τοῦ βιβλίου

104. Ὁ κ. Μανουσάκας μᾶς ὑπέδειξε τὸ σύστημα τοῦτο καὶ μᾶς παραχώρησε συνάμα τὴν ἄδεια νὰ τὸ ἐφαρμόσουμε πρὶν ἀκόμη τὸ παρουσιάσει ὁ ἴδιος στὸ βιβλίον πού τυπώνει σὲ συνεργασία μὲ τὸν κ. Ι. Σκουλά γιὰ τὰ ληξιαρχικὰ βιβλία τῆς Ἑλλην. Ἀδελφότητος Βενετίας.

105. Γιὰ τὸν κατάλογό μας: di στὴν πρώτη κατηγορία καὶ da στὴ δεύτερη. Γιὰ τὴν τελευταία κατηγορία οἱ τρόποι διατύπωσης εἶναι ποικίλοι.

και οι προβληματισμοί πάνω στο αν έχουμε δικαίωμα να επέμβουμε στο κείμενο και να προχωρήσουμε σε ορθογραφική αποκατάσταση των λέξεων, υποχώρησαν μπρός στην εύνοητη ανάγκη να έχουν οι κατάλογοι μορφή εύχρηστη. Διορθώνουμε λοιπόν σιωπηρά όλα τα ορθογραφικά σφάλματα τόσο στους τίτλους των λημμάτων, όσο και στο υπόμνημα. Τα πιο συνηθισμένα απ' αυτά οφείλονται στην επανάληψη του ίδιου σύμφωνου: Michalli, Manolli, κτλ. ("Όταν η λέξη παρέχεται με βραχυγραφία, τα δύο όμοια σύμφωνα, στα όποια σταματά, είναι κανόνας (*Anitl*^o. αντί *Antonio* κ.τ.β.). 'Η συχνότητα των λέξεων αυτών μας οδηγεί στη γνώμη ότι το δεύτερο σύμφωνο θεωρείται μέρος του βραχυγραφικού σημείου, γιατί οι ίδιοι γραφεΐς, που το χρησιμοποιούν, ορθογραφούν τις λέξεις, όταν τις παραθέτουν ολόκληρες). Συχνή παρουσιάζεται και η γραφή μιας λέξης με ένα σύμφωνο αντί για δύο (*ala, dala, ano* αντί *alla, dalla, anpo*), το λάθος, όμως, παύει να είναι απλά ορθογραφικό και γίνεται φωνητικό στην περίπτωση του *s* (*Alesio, Talasinò, maser, tesera* αντί *Alessio, Talassinò, masser, tessera*). Τα φωνητικά τουτα σφάλματα είναι που σημειώνουμε στο υπόμνημα. Κι επειδή η συνεχόμενη επανάληψη των ίδιων λέξεων θα καταντούσε κουραστική, αναγράφουμε μόνο το αρχικό γράμμα εκείνων, που δεν διαφέρουν φωνητικά από τις αντίστοιχες του τίτλου του λήμματος. Έτσι, εξάλλου, τονίζονται περισσότερο οι ολόγραφες λέξεις, που έχουν σημασία.

Ίδιαίτερα προβληματική εμφανίζεται μια άλλη κατηγορία «σφαλμάτων», που δεν είναι σφάλματα: πρόκειται για ιδιομορφίες της βενετικής διαλέκτου, που γράφει *ch* αντί *c* (*Chorfù, Choron, Chassier, Nicholò, Marcho* κτλ.), *x* αντί *s* ή *z* (*Baxeio, Anastaxio, Xerò* κτλ. αντί *Baseio, Anastasio* (ή *Anastassio*), *Zerò* κτλ.) και, συχνά, *z* αντί *c* για τις συλλαβές *ce* και *ci* (*Zefalonia, Zipro* αντί *Cefalonia, Cipro*). Μετά από πολλή σκέψη, όβελίσαμε το σύμπλεγμα *ch* (άχρηστο, γιατί δεν είναι φωνητικό), ενώ για τη διόρθωση του *x* σε *s* ή *z* είδοποιούμε στο υπόμνημα. Διατηρήσαμε, όμως, σχεδόν πάντα, το *z* (αντί για το σωστό *c*), επειδή σπάνια επηρεάζει την αλφαβητική σειρά και δε διαστρέφει σημαντικά την προφορά των λέξεων.

Τή δημοσίευση του κατάλογου των γυναικῶν στον επόμενο τόμο των «Θησαυρισμάτων» θα ακολουθήσουν βιο-βιβλιογραφικά σημειώματα για όλα τα πρόσωπα (άντρων και γυναικῶν), για τα όποια μπορέσαμε να συγκεντρώσουμε και από άλλοι πληροφορίες.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ Α' : ANTPEΣ

- Adonici Todorin. Βλ. Antonizi T.
- Agiasti Michali ('Αγιαστής(;) Μιχάλης) 1507₅₉ (φ. 17r): L. 1.
- Agliavurco Marchio da Corfù. Βλ. Liavurco Matio.
- Aguri Polo, tiraoro. Βλ. Avuri Polo.
- Alesandro, Alesio. Βλ. Alessandro, Alessio.
- Alessandro¹ da Lepanto 1502₄₄ (φ. 8r): s. 10.
- Alessandro² tiraoro 1499₂₀ (φ. 3r): L. 1.
- Alessio³ di Nicolò 1500₃₄ (φ. 4r): s. 10, 1501₄₆ (φ. 6r), 1502₅₇ (φ. 8r), 1503₅₅ (φ. 10r): L. 1, 1504₄₅ (φ. 11r), 1505₆₂ (φ. 13r), 1506₄₄ (φ. 15r), 1507₅₄ (φ. 17r), 1509₄₃ (φ. 20r): L. 1.
- Alessio⁴ di Todaro da Coron 1500₅ (φ. 4r), 1500₂₅ (φ. 4r), 1505₅₃ (φ. 13r): L. 1. Βλ. καὶ Alessio da Modon.
- Alessio⁵ da Coron. Βλ. A. di Todaro da C.
- Alessio⁶ da Modon 1503₈₁ (φ. 10r): L. 1 s. 10. Βλ. καὶ A. di Todaro da Coron.
- Alessio⁷ dal diamante. Βλ. Varvari A.
- Aletizi Michiel da Corfù ('Αλετίτζης(;) Μιχάλης ἀπὸ τὴν Κέρκυρα) 1517₃₉ (φ. 26r): s. 10.
- Alexopulo Manoli ('Αλεξόπουλος Μανόλης) 1501₃₅ (φ. 6r): L. 1.
- Alvise da Cadio (de Cadio, de Cadiu, di Cadio, di Tadio). Βλ. Decadio Aloyse.
- Anastaxio de Brazzo de Maina. Βλ. Magnati Anastassi.
- Andonati Zorzi. Βλ. Trivisi Z.
- Andrea de Androni. Βλ. Androni Andrea.
- Andrea di Zorzi, tiraoro 1507₃₇ (φ. 17r): L. 1. Βλ. καὶ Andrea tiraoro.
- Andrea da Zeta, Servo⁸ 1516₃ (φ. 25r), 1517₃ (φ. 26r), 1518₂ (φ. 27r): L. 1

1-2. Κεῖμ.: *Alesandro*.

3. Κεῖμ.: *Alesio*.

4. Κεῖμ.: *Alesio*. — 1500.5: Τὸ «*da Coron*» παραλείπεται. — 1505: *A. da Coron* (λείπει τὸ πατρώνυμο). — 'Η ἀναγραφή 1500.5 (12 'Απρίλη) πρέπει ν' ἀποδοθεῖ στὸ ἔτος 1499.

5-7. Κεῖμ.: *Alesio*.

8. 'Ο τίτλος, μὲ τὸ ἐθνικὸν Servo, ἀπαντᾷ μόνο στὸ ἔτος 1527. — Στ' ἄλλα παρῳσιά-

- s. 10, 1520₆₁ (φ. 32r), 1522₁₂ (φ. 34r), 1523₂₆ (φ. 36r): L. 1 s. 10, 1526₃₅ (φ. 41r), 1527₈₄ (φ. 45r): s. 16, 1528₉ (φ. 46r): L. 1 s. 10.
 Andrea da Zipro⁹ 1501₈₀ (φ. 7r), 1506₂₇ (φ. 15r): s. 10.
 Andrea calafa[o] 1518₅₇ (φ. 27r).
 Andrea, misser papà. Βλ. Florio A.
 Andrea tiraoro 1508₈ (φ. 18r): L. 1 s. 10, 1509₄₉ (φ. 21r): L. 1. Βλ. και Α. di Zorzi t.
 Androni Andrea de Napoli di Romania (Ἀντρούνης Ἀντρέας ἀπὸ τ' Ἀνά-πλι)¹⁰ 1521₆₇ (φ. 34r), 1522₃₃ (φ. 35r): L. 1, 1523₃₆ (φ. 36r): L. 1 s. 10, 1524₄₆ (φ. 38r), 1527₈₅ (φ. 45r): L. 1. Πρβλ. και Androni Maria.
 Androni Manoli (Ἀντρούνης Μανόλης)¹¹ 1522₃₄ (φ. 35r), 1523₃₇ (φ. 36r), 1524₄₂ (φ. 38r): L. 1. Πρβλ. και Androni Maria.
 Andronico Manoli (Ἀνδρόνικος Μανόλης) 1530₇₅ (φ. 53r): L. 2.
 Andronico dalla Cania 1507₁₁ (φ. 16r): s. 10.
 Andronico tiraoro 1499₂₈ (φ. 3r), 1500₂₈ (φ. 4r): L. 1, 1502₆₁ (φ. 8r), 1504₅₄ (φ. 12r): s. 10, 1505₇₆ (φ. 14r): L. 1. Βλ. και Maria d'Andronico, Zuanne d'Andronico, Petrunella di Andronico.
 Antipa Antonio (Ἀντίπας Ἀντώνης)¹² 1520₃₅ (φ. 31r), 1521₂₃ (φ. 33r): s. 10.
 Antonato Zuan. Βλ. Trivisi Z.
 Antonio Rodioto (Ἀντώνης Ροδιώτης)¹³ 1519₃₃ (φ. 29r): L. 1. Βλ. και Antonio da Rodi. Πρβλ. Beretin A., Zacharia A., Zilardo A.
 Antonio di Nicolò. Βλ. Garbì A.
 Antonio da Corfù. Βλ. Assani Ant.
 Antonio da Lepanto 1506₃₇ (φ. 15i), 1507₃₂ (φ. 17r): L. 1, 1508₄₀ (φ. 18r): s. 10.
 Antonio da Lepanto¹⁴ 1507₃₃ (φ. 17r): L. 1.

ζεται ἀπλὰ ὡς *A. da Z.* ἢ *A. de Z.* (1518, 1528) ἢ *A. di Z.* (1516, 1517). — 1520: πληρῶνει γιὰ 2 χρόνια L. 3. — 1522: πληρῶνει γιὰ 2 χρόνια ὡς μέλος τῆς Banca (*per anni do alla Banca*) L. 3. — 1526 πληρῶνει γιὰ 3 χρόνια L. 4 s. 10.

9. Κείμ.: *A. di Z.*

10. 1523, 1524: Τὸ «*Napoli di Romania*» παραλείπεται. — 1527: Παραλείπεται τὸ «*di Romania*». — 1522: *Andrea de Androni*.

11. 1522: *Manoli di Androni*.

12. 1520: *A. Antipa da lep̄s*(:).—Μὲ τὴν ἀναγραφή αὐτὴ πληρῶνει 1 λίρα γιὰ 2 χρόνια.

13. Ἐπειδὴ δὲν μᾶς παραδίδεται τὸ ἐπάγγελμα, ἡ ἀναγραφή αὐτὴ, καθὼς κι ἐκείνη τοῦ Antonio da Rodi (βλ. λ.), θὰμποροῦσαν, μὲ τίς ἴδιες πιθανότητες, ν' ἀνήκουν σ' ἓναν ἀπ' τοὺς τρεῖς ἐπώνυμους Ροδίτες (Beretin, Zacharia, Zilardo). Φυσικά, δὲν ἀποκλείουμε νὰ πρόκειται και γιὰ κάποιον τέταρτο.

14. Μήπως ὁ ὀμώνυμος, ἀμέσως προηγούμενος στὸ κατάστιχο (1507₃₂), ποὺ ἐπαναλήφθηκε ἀπὸ παραδρομὴ;

- Antonio da Rodi (mastro —) 1530₃₃ (φ. 52^r): L. 1 s. 4. Βλ. καὶ Antonio Rodioto καί, κυρίως, σημ. 13.
- Antonio da Santa Maura¹⁵ 1501₁₁ (φ. 5^r), 1503₁₂ (φ. 9^r), 1506₆₀ (φ. 16^r): L. 1.
- Antonio da Zafalonia¹⁶ 1504₆₄ (φ. 12^r): L. 1. Πρβλ. καὶ Garbi Ant.
- Antonio caserol 1523₁₉ (φ. 36^r): L. 1.
- Antonio favro. Βλ. Assani Ant.
- Antonio spicier. Βλ. Grifo Ant.
- Antonio tiraoro¹⁷ 1526₂₂ (φ. 41^r): s. 10, 1527₁₂ (φ. 43^r), 1528₈₄ (φ. 47^r): L. 1 s. 10, 1530₃₂ (φ. 52^r): L. 1.
- Antonizi¹⁸ Todorin (Ἀντωνίτσης Θεοδωρῆς) 1524₃₈ (φ. 38^r).
- Apostoli Antonio (Ἀποστόλης Ἀντώνης)¹⁹ 1513₂₉ (φ. 22^r), 1515₅ (φ. 23^r): L. 1, 1527₁₈ (φ. 43^r).
- Apostoli Nicolò (Ἀποστόλης Νικολός)²⁰ 1520₅₇ (φ. 32^r), 1521₆₃ (φ. 34^r): L. 1 s. 10, 1524₄₇ (φ. 38^r): L. 1.
- Apostolo Antonio. Βλ. Apostoli Ant.
- Arapì Michali dall' Egena (Ἀράπης Μιχάλης ἀπὸ τὴν Αἴγινα)²¹ 1500₄ (φ. 4^r), 1501₆₅ (φ. 6^r), 1502₇ (φ. 7^r), 1503₄₅ (φ. 9^r), 1504₄₈ (φ. 12^r), 1505₂₂ (φ. 13^r), 1506₆₅ (φ. 16^r): L. 1, 1513₂₅ (φ. 22^r), 1514₁₈ (φ. 24^r): s. 10, 1515₁₄ (φ. 24^r), 1517₄ (φ. 26^r): L. 1, 1518₄₂ (φ. 27^r), 1519₂₃ (φ. 29^r), 1520₂₃ (φ. 31^r), 1521₃₂ (φ. 33^r), 1522₃₉ (φ. 35^r), 1523₅₈ (φ. 37^r), 1524₅₈ (φ. 38^r), 1526₂₄ (φ. 41^r), 1527₆₀ (φ. 44^r), 1528₇₀ (φ. 47^r), 1529₇₁ (φ. 50^r), 1530₃ (φ. 52^r): s. 10.
- Arcudi Chrissó²², barbier (Ἀρκούδης Χρυσός) 1526₂₇ (φ. 41^r): L. 1, 1527₁₃

15. 1503, 1506: *A. di S. Maura*.

16. Κείμε.: *A. di la Z.*

17. 1527: *A. t. della Banca*. — 1530: *mastro A. t.*

18. Κείμε.: *Adonici*. Πληρώνει γιὰ 2 χρόνια L. 3.

19. 1513: *A. Apostolo*. — 1527: *A. Apostoli della Banca* — δὲν ἀναγράφεται τὸ ποσὸ πού πλήρωσε.

20. 1520, 1524: *misser N. A.*

21. 1529: *M. Arapí*. — 1528: *M. Arapo*. — 1501: *M. Rapi*. — 1503: *Micheli A.* — 1524: *Michiel A.* — Μόνο σὲ δύο ἔτη τὸ ὀνοματεπώνυμο συνοδεύεται καὶ ἀπὸ τὸν τόπο καταγωγῆς: 1515 (βλ. τίτλο λήμματος) καὶ 1519 (*Michiel A. da Egina*). — Ὁ τόπος καταγωγῆς, ἀντίθετα, ὑποκαθιστᾷ τὸ ἐπώνυμο στὰ ἔτη 1500 (*Michiel dall'Egena*) καὶ 1502: *Michali da tiejina* (= *dall' Iejina*). — Πληρώνει γιὰ 2 χρόνια στὰ ἔτη 1513 (L. 2), 1517 (L. 1) καὶ 1526 (L. 1). — Στὰ 1520 ἀναγράφεται: *M. A. da lep*^e(;). — Ἀναγράφεται 9ος καὶ στὸν πρόχειρο μικτὸ κατάλογο τοῦ φ. 51^r (1530).

22. Κείμε. (1529): *Criso*. — 1527: Εἶναι μέλος τῆς Banca (ἀναγράφεται: *Chrisso Arcudi della Banca* — λείπει τὸ «barbier»). — Μόνο μὲ τὸ βαφτιστικὸ καὶ τὸ ἐπάγγελμα δηλώνεται στὰ ἔτη 1526 (*Chrisso barbier*), 1528 (*Criso barbier*), καθὼς καὶ στὰ 1530: *mastro Criso barbier*.

(φ. 43r), 1528₇₈ (φ. 47r): L. 1, s. 10, 1529₆₆ (φ. 50r), 1530₆₄ (φ. 53r): s. 12. Πρβλ. καὶ Chrissa Marco, Chrissò.

Arioti Marco (Ἀριώτης Μάρκος) 1502₄₅ (φ. 8r): s. 10.

Arqudi Chrissò. Βλ. Arcudi Chr.

Arseni de Stelini (de Sterlini, di Sterlini). Βλ. Stelini A.

Arseni da Corfù 1501₂₀ (φ. 5r), 1502₂₀ (φ. 8r), 1504₂₂ (φ. 11r): s. 10, 1505₅₉ (φ. 13r), 1507₁ [21 Μάρτη = γιὰ τὸ 1506] (φ. 16r): L. 1, 1507₃₉ (φ. 17r), 1513₃₁ (φ. 22r), 1514₃₁ (φ. 23r): s. 10. Βλ. καὶ Arseni da Rignassa di Corfù.

Arseni da Rignassa di Corfù²³ (Ἀρσένης ἀπὸ τῆς Ρηγιάσα τῆς [διοικητικῆς περιφέρειας] Κέρκυρας) 1518₆₅ (φ. 29r): s. 10, 1519₅₂ (φ. 29r): L. 1s. 10, 1521₅₃ (φ. 34r): L. 1, 1522₂₁ (φ. 34r), 1524₂₉ (φ. 38r), 1525₄₄ (φ. 40r), 1526₆₂ (φ. 41r), 1529₂₄ (φ. 49r), 1530₂₀ (φ. 52r): s. 10.

Assani²⁴ Antonio da Corfù, favro (Ἀσάνης Ἀντώνης ἀπὸ τὴν Κέρκυρα) 1502₁₅ (φ. 7r), 1506₂₅ (φ. 15r), 1507₃₁ (φ. 17r), 1508₂₂ (φ. 18r): L. 1, 1509₅₂ (φ. 21r), 1513₁₈ (φ. 22r), 1516₄₂ (φ. 25r), 1517₂₄ (φ. 26r), 1518₆₀ (φ. 28r), 1519₃₈ (φ. 29r), 1520₆₃ (φ. 32r): s. 10, 1524₄₇ (φ. 35r): L. 1, 1522₂₉ (φ. 35r), 1524₄₀ (φ. 38r), 1525₄₆ (φ. 40r), 1526₁₉ (φ. 41r): s. 10, 1527₁₁ (φ. 43r), 1529₈₀ (φ. 50r): L. 1.

Asproliano Zorzi (Ἀσπρουλιάνος Τζώρτζης) 1528₆₉ (φ. 47r): L. 1.

Auri Polo. Βλ. Avuri P.

Avrami Zuanne (Ἀβράμης Τζουάννης) 1523₅₇ (φ. 37r): L. 1 s. 7.

Avuri Polo tiraoro (Ἀβούρης Πόλος)²⁵ 1516₁₄ (φ. 25r), 1517₃₆ (φ. 26r), 1518₈ (φ. 27r), 1519₆ (φ. 29r): L. 1 s. 10.

23. Κεῖμ. (1519): *A. di Rigniasa da Corfù*. — 1522: *A. di Rigniasa*. — 1521: *A. di Regniasa*. — 1526: *A. da Regnasa* (σ' ὅλα τὰ παραπάνω παραλείπεται τὸ Corfù). — 1524, 1525, 1530: *A. da Corfù* (παραλείπεται τὸ Rignassa). — Στὰ ἔτη 1518 καὶ 1529 ὁ τόπος καταγωγῆς λειτουργεῖ σὰν ἐπώνυμο (A. Riniasa καὶ A. Regnasa ἀντίστοιχα), ἀλλὰ ἀμφιβάλλουμε γιὰ τὸ ἂν ἐπικράτησε τελικὰ. Δὲν εἶναι καθόλου ἀπίθανο νὰ ταυτίζεται ὁ A. da R. di Corfù μὲ τὸν ἀμέσως προηγούμενο A. da Corfù. Ἀλλά, μεταξὺ τῆς τελευταίας ἀναγραφῆς τοῦ A. da C. καὶ τῆς πρώτης τοῦ A. da R. di C., μεσολαμβάνει χάσμα 4 ἐτῶν.

24. Κεῖμ.: *Asani*. — Ὁ τίτλος τοῦ λήμματος εἶναι ἀποτέλεσμα συνδυασμοῦ δικοῦ μας. — 1516, 1518, 1529: *Ant. Asani, favro*. — 1517: *Ant. favro ditto Asani*. — Μὲ μόνο τὸ ὄνομα ἐπώνυμο ἐμφανίζεται στὰ ἔτη 1526, 1527 (κατὰ τὸ ὁποῖο εἶναι καὶ μέλος τῆς Banca). — Στὰ 1522 τὸ ὄνομα προσδιορίζεται μὲ τὸ ἐπάγγελμα καὶ τὸν τόπο καταγωγῆς: *Antonio favro da Corfù*. — Μόνο μὲ τὸ ἐπάγγελμα (: *Antonio favro*) δηλώνεται στὰ 1506, 1519, 1520, 1521, 1524 καὶ 1525 καὶ μόνο μὲ τὸν τόπο καταγωγῆς: (Antonio da Corfù) στὰ πρῶτα ἔτη (1502, 1507, 1508, 1509, 1513).

25. 1516, 1517: *P. Auri tiraoro*. — 1519: *P. Aguri tiraoro*. — Μετὰ τὸ τέλος τῶν εισφορῶν τοῦ 1520 (φ. 32r) ἀναγράφεται ἐλεημοσύνη «γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ», ποῦ δόθηκε, μεταξὺ τῶν ἄλλων, καὶ στὸ σπῆτι (οἰκογένεια) τοῦ μακαρίτη Π. Ἀβούρη: *ain casa di el condam misser Polo Avuri*.

- Bachlabà Zorzi dalla Valona (Μπακλαβιάς Τζώρτζης ἀπὸ τὴν Αὐλώνα) 1529₃₂ (φ. 49r): L. 1.
- Balano Zuan dalla Jannina²⁶ (Μπαλάνος Τζουάν ἀπὸ τὰ Γιάννινα) 1518₂₅ (φ. 27r), 1527₄₄ (φ. 44i): L. 1.
- Barbarigo Nicolò (Μπαρμπαρίγος Νικολός) 1501₄₅ (φ. 6r), 1502₅₁ (φ. 8r): L. 1. Βλ. καὶ Barbarigo Maria, Barbarigo Todera.
- Barba rosa, Barbaroso. Βλ. Barbarossa.
- Barbarossa Antonio (Μπαρμπαρόσας Ἄντωνης)²⁷ 1499₁₅ (φ. 3r): L. 1, 1500₅₇ (φ. 5r), 1503₃₈ (φ. 9r): L. 1 s. 10, 1504₂₄ (φ. 11r), 1505₁₉ (φ. 13r): L. 1, 1506₁₉ (φ. 15r), 1507₁₅ (φ. 16r), 1508₄ (φ. 18r), 1509₁₁ (φ. 20r): L. 1 s. 10, 1515₆ (φ. 23r): L. 1, 1516₂₂ (φ. 25r): s. 10, 1517₇ (φ. 26r), 1518₃₈ (φ. 27r): L. 1, 1519₁₂ (φ. 29r), 1520₁₈ (φ. 31r), 1521₄₅ (φ. 33r): L. 1 s. 10, 1522₈ (φ. 34r): L. 1, 1523₇ (φ. 36r): L. 1 s. 10. Βλ. καὶ Barbarossa Maria.
- Barbarossa Francesco (Μπαρμπαρόσας Φραντσέσκος)²⁸ 1500_{57a} (φ. 5r), 1506₂₀ (φ. 15r), 1508₅ (φ. 18r), 1509₁₂ (φ. 20r), 1514₂₉ (φ. 23r), 1516₂₃ (φ. 25r), 1517₈ (φ. 26r), 1518₃₆ (φ. 27r), 1519₂₈ (φ. 29r), 1520₄₂ (φ. 31r), 1521₄₆ (φ. 33r), 1522₉ (φ. 34r): s. 10, 1523₈ (φ. 36r), 1525₉ (φ. 39r): L. 1, 1527₇₃ (φ. 44r): s. 10, 1528₇₆ (φ. 47r), 1529₄₉ (φ. 49r), 1530₄₅ (φ. 53r): L. 1.
- Barbarosso. Βλ. Barbarossa.
- Barbati²⁹ Zuan, stradioto (Μπαρμπάτης Τζουάν) 1528₄₁ (φ. 46r): L. 1 s. 10.
- Barbazi Zuan. Βλ. Barbati Z.
- Bareli Baxeio. Βλ. Vareli B.
- Bareli Matio. Βλ. Vareli M.
- Baron Dimitri (Βαρώνος Δημήτρης) 1520₃₁ (φ. 31r): L. 1.
- Baron Zuan (Βαρώνος Τζουάν) 1520₄₈ (φ. 32r): L. 1 s. 10.

26. 1518: παραλείπεται ὁ τόπος καταγωγῆς. — 1527: *Zuan Balan dalla Jannina*.

27. 1509, 1523: *A. Barbarosa*. — 1500, 1505, 1518: *A. Barbarosso*. — 1499, 1503, 1504, 1506, 1507, 1515, 1516, 1517: *A. Barbaroso*. — 1500: πληρώνει καὶ γιὰ τὸ γιὸ του Φραγκίσκο: *A. Barbaroso, per lui e per so nevo L. 3*. — 1508: *A. Barbaroso gastaldo L. 1 s. 10*. — 1520: *A. Barbarosa, avicario, L. 1 s. 10*

28. 1528: *F. Barbarosa*. — 1527: *F. Barbaroso*. — 1518: *F. Barbarosso fio di ser Antonio*. — 1519: *Francesco fio di ser Antonio Barbarosso*. — 1523: *Francesco fio di Barbarossa*. — 1525: *Francesco fio di Barbarosso*. — 1514: *Francesco fio di Barbaroso*. — Στὰ ἀκόλουθα ἔτη ἀναγράφεται ἀμέσως μετὰ τὸν πατέρα του ὡς: *Francesco fio di ser Antonio (1506)* — *Francesco fiol di ser Antonio ditto (1508)* — *Fr. fio di ser Ant. ditto (1509)* — *Fr. fio del ditto (1517)* — *Fr. fio di el ditto (1522)* — ἢ ἀναφέρεται ἀνώνυμα: *el fio del ditto (1516)*. — Στὰ 1500 ὁ πατέρας του πληρώνει: *per lui e per so nevo L. 3*.

29. Κεῖμ.: *Barbazi*.

- Basegio³⁰ di la Regina da Zipro 1504₆₂ (φ. 12^r), 1505₂₇ (φ. 13^r): L. 1, 1506₁₂ (φ. 15^r), 1507₂₉ (φ. 17^r), 1508₅₀ (φ. 19^r), 1509₁₄ (φ. 20^r): L. 1 s. 10.
- Basegio³¹ Ciprioto 1517₄₃ (φ. 26^r): L. 1, 1518₅₅ (φ. 27^r), 1519₅₃ (φ. 29^r): s. 10. Πρβλ. καὶ Pancalo Biasio, Vassili sartor Ciprioto.
- Baxegio da Cipri. Βλ. Basegio Ciprioto.
- Baxeio zimador. Βλ. Vareli B.
- Benetto da Zafalonia³² 1500₇ (φ. 4^r): L. 1, 1500₅₉ (φ. 5^r), 1501₈ (φ. 5^r): s. 10, 1502₂₁ (φ. 7^r), 1503₁₄ (φ. 9^r), 1505₁₄ (φ. 12^r): L. 1, 1505₅₈ (φ. 13^r), 1506₅₀ (φ. 16^r), 1508₂ (φ. 18^r), 1526₄₃ (φ. 40^r): L. 1.
- Beretin Antonio da Rodi (Μπερέτης Ἀντώνης ἀπὸ τῆ Ρόδο) 1518₄₂ (φ. 27^r): L. 1. Πρβλ. καὶ Antonio Rodioto, Antonio da Rodi.
- Bernardo di Zorzi da³³ Zafalonia 1501₂₆ (φ. 6^r): L. 1. Πρβλ. καὶ ἐπόμ. λήμμα.
- Bernardo di Zorzi, zimador³⁴ 1498₁ (φ. 3^r): L. 1. Πρβλ. καὶ B. di Z. di Zafalonia, Bernardo zimador.
- Bernardo zimador³⁵ 1499₁ (φ. 3^r): L. 1 s. 10, 1499₃₂ (φ. 3^r), 1500₂₉ (φ. 4^r), 1502₂₆ (φ. 7^r), 1503₇₁ (φ. 10^r): L. 1, 1514₃₀ (φ. 23^r).
- Besca Nicolò. Βλ. Boscain N.
- Bestrum Iotin di Zipro. Βλ. Bustron Jotin.
- Biaxio di Todaro. Βλ. Vareli Baseio.
- Biaxio da Zipro. Βλ. Basegio di la regina.
- Biscagin, Biscai, Biscain Nicolò. Βλ. Boscain N.
- Bistron Jotin. Βλ. Bustron Jotin.
- Bocasin, Servo (Μπουκαζίν, Σέρβος)³⁶ 1504₁₉ (φ. 11^r), 1505₈₅ (φ. 14^r), 1507₄₅ (φ. 17^r): L. 1.

30. Κείμ.: Baxegio. Ὁ τίτλος τοῦ λήμματος εἶναι σύνθεση δική μας. — 1506: *B. di la rexina* [= ἀκόλουθος τῆς βασίλισσας τῆς Κύπρου Caterina Cornaro]. — 1507, 1508: *B. di Zipro*. — 1504, 1505: *Baxeio di Zipro*. — 1509: *Biaxio di Zipro*.

31. Κείμ. (1519): *Baxegio*. — 1517: *Baxeio Ziprioto*. — 1518: *Baxegio di Cipri*.

32. Κείμ.: *B. di Z.* — Ἄν δὲν πρόκειται γιὰ δύο διαφορετικὰ πρόσωπα, τότε, μὲ βάση τὶς ἡμερομηνίες, θὰ πρέπει ν' ἀποδώσουμε τὶς ἀναγραφές 1500₇ (12 Ἀπρίλη) καὶ 1505₁₄ (22 Ἰούνη) ἀντίστοιχα στὰ ἔτη 1499 καὶ 1504. — Στὰ 1506 πληρώνει γιὰ 2 χρόνια L. 1. — 1505, 1505, 1506: *B. di la Zafalonia*. — 1501: *B. di Zefalonia*.

33. Κείμ.: di.

34. Ἡ πρώτη ἀναγραφή τοῦ registro: 13 Γενάρη 1498 (= 1499).

35. Μὲ τὴν ἐπιφύλαξη ὅτι ἡ ἀναγραφή 1499₃₂ πιθανὸν νὰ ἀνήκει στὸν Bern. di Zorzi zimador, θὰ μπορούσαμε ν' ἀποδώσουμε τὴν ἀναγραφή 1499₁ (17 Μάρτη) στὸ ἔτος 1498. — Δὲν ἀποκλείεται νὰ ταυτίζεται μὲ τὸν B. di Zorzi zimador καὶ ἡ σύγχυση νὰ ὀφείλεται σὲ διπλές ἀναγραφές ἀπὸ λάθος τοῦ γραφέα (βλ. καὶ εἰσαγωγή, σ. 302-303). — Στὰ 1514 δὲν πληρώνει: εἶναι πολὺ πιθανὸ νὰ παίρνει ἐλεημοσύνη ἀπ' τὴν Ἀδελφότητα, ὅπως ἀκριβῶς καὶ οἱ ἐπόμενοι στὸ κατὰστιχο.

36. Στὰ 1507 λείπει τὸ «Servo». — Στὸν ἐπόμενο στίχο μετὰ τὸ 1505₈₅ (1 Φλεβάρη)

- Borsi Luca (Μπόρσης Λουκάς) 1506₁ (φ. 15r): s. 10.
 Borsi Vittor (Μπόρσης Βίκτωρ)³⁷ 1505₃ (φ. 12r): s. 10, 1506₅₇ (φ. 16r):
 L. 1, 1507₄₉ (φ. 17r): L. 1 s. 10, 1508₇₄ (φ. 19r): L. 1.
 Bortolomio di Cadio³⁸ 1523₄₈ (φ. 37r): L. 1.
 Bortolomio da Candia³⁹ 1515₃₂ (φ. 24r): s. 10, 1517₄₀ (φ. 26r), 1519₃₁ (φ. 29r).
 Boscain Nicolò (Μποσκαλής, Μπουσκαλής ἢ Μπισκαλής Νικολός)⁴⁰ 1501₅ (φ.
 5r), 1503₈₃ (φ. 11r), 1505₁₁ (φ. 12r): L. 1, 1505₃₄ (φ. 13r): L. 1 s. 10,
 1509₂₀ (φ. 20r): L. 1, 1514₂₁ (φ. 23r): s. 10, 1518₃₂ (φ. 27r), 1519₆₁
 (φ. 30r): L. 1 s. 1, 1520₂₆ (φ. 31r), 1524₂₈ (φ. 33r): L. 1, 1522₅₃ (φ. 35r):
 s. 10, 1523₅₀ (φ. 37r), 1524₄₃ (φ. 38r), 1526₅₁ (φ. 42r), 1527₆₂ (φ. 44r),
 1528₆₄ (φ. 47r), 1529₆₅ (φ. 50r), 1530₃₆ (φ. 52r): L. 1. Βλ. καὶ Buscain
 Zorzi.
 Boscain Nicolò. Βλ. Boscain N.
 Bosi Vctor. Βλ. Borsi Vittor.
 Brada Zorzi da Zeta⁴¹ 1517₁₉ (φ. 26r), 1518₁₉ (φ. 27r), 1519₁₆ (φ. 29r):
 L. 1.
 Brendana Zaccharia (Μπρεντάνος Ζαχαρίας) 1528₂₅ (φ. 46r), 1529₁₅ (φ.
 48r): L. 1.
 Bua Alessio⁴² (Μπούας Ἀλέξιος) 1524₆₂ (φ. 38r).
 Bua Zuan (Μπούας Τζουάν) 1519₅₆ (φ. 30r): L. 1.
 Bucasin, Buscain Nicolò. Βλ. Boscain N.
 Buscain Zorzi 1508₇₀ (φ. 19r): L. 1. Βλ. Boscain Nicolò⁴³.
 Bustron Ieronimo (Μπουστρόν (Βουστρώνιος) Ἰερώνυμος) 1528₃₂ (φ. 46r):
 L. 1.

εἶναι γραμμένο: 2 ditto [Φλεβάρη] *per luminarie di anni do L. 2*. Ἀναφέρεται στὸν Μπουκαζίν;

37. 1508: *Vctor Borsi*. — 1507: *Vctor Bosi*. — 1506: πληρώνει γιὰ 2 χρόνια L. 1. — Πρέπει ν' ἀποδώσουμε τὴν ἀναγραφὴ 1505₃ (2 Μάρτη) στὰ 1504.

38. Δεκάδουος; Ἡ μήπως ἔχουμε παραφθορὰ τῆς λέξης Candia; (βλ. ἐπόμενο λῆμμα).

39. Κεῖμ.: *A. di C.* — 1517, 1519: πληρώνει ἀπὸ 1 λίρα γιὰ 2 χρόνια κάθε φορὰ.

40. 1526: *N. Boscain*. — 1519, 1524, 1530: *N. Biscain*. — 1520, 1529: *N. Biscain*. — 1521: *N. Biscagin*. — 1503, 1528: *N. Buscain*. — 1509: *N. Bucasin* — 1522: *N. Besca* — 1503: πληρώνει γιὰ 4 φορὲς (4 fiade L. 4). — 1518: *per più fiade L. 1 s. 10* (=);. — Στὰ 1526 πληρώνει γιὰ 2 χρόνια L. 1. — Ἡ ἀναγραφὴ 1505₁₁ (8 Ἰούνη) ν' ἀποδοθεῖ στὸ ἔτος 1504.

41. 1517, 1519: *Z. da Zeta*, χωρὶς τὸ ἐπώνυμο.

42. Κεῖμ.: *Alesio*. — Ἡ φθορὰ τοῦ φύλλου στὸ σχετικὸ σημεῖο κάνει ἀδύνατη τὴν ἀνάγνωση τοῦ ποσοῦ πὺν πλήρωσε.

43. Πιστεύουμε ὅτι ὁ ἀντιγραφεὺς (βλ. εἰσαγωγὴ, σ. 302-303) παρασύρθηκε ἀπὸ τὴν ἀμέσως προηγούμενη ἀναγραφὴ *Nicolò Costa* καὶ τὶς ἀμέσως ἐπόμενες *Zorzi Fterigo*, *Zorzi trageter* καὶ ἀπέδωσε στὸν Boscain τὸ ὄνομα *Zorzi* ἀντὶ Nicolò, νομίζοντας ὅτι ἔχει ἤδη γράψει τὸ Nicolò.

Bustron Jotin da Zipro (Μπουστρόν Γιώτης (= Παναγιώτης) ἀπὸ τὴν Κύπρο)⁴⁴ 1527₇₆ (φ. 45r), 1528₂₇ (φ. 46r), 1529₁₇ (φ. 48r), 1530₈ (φ. 52r): L. 1 s. 10.

Cadugni Dimitri. Βλ. Canduni Dim.

Calamarà Lazaro (Καλαμαράς Λάζαρος)⁴⁵ 1499₃₉ (φ. 3r), 1501₇₈ (φ. 7r), 1503₃ (φ. 9r), 1503₅₆ (φ. 10r): L. 1, 1505₂₃ (φ. 13r): L. 1. s. 10, 1507₂₄ (φ. 16r), 1508₃₁ (φ. 18r), 1514₃₂ (φ. 23r), 1515₂₃ (φ. 24r): L. 1.

Cali Zuanne (Καλής Τζουάννες) 1507₅₈ (φ. 17r): L. 1.

Caligerà Marco, caleger (Καλιγεράς Μάρκος)⁴⁶ 1503₁₆ (φ. 9r): L. 1 s. 10, 1504₅₆ (φ. 12r): L. 1, 1505₈₁ (φ. 14r): L. 1 s. 10.

Calo(;) Stano(;) dalla Valona 1525₅₆ (φ. 40r): L. 1.

Calogero Nicolò, Servo da Zeta (Καλόγερος Νικολός, Σέρβος ἀπὸ τὸ Μαυροβούνι)⁴⁷ 1504₅₇ (φ. 12r): L. 1, 1508₁ (φ. 17r), 1515₉ (φ. 23r), 1516₅ (φ. 25r), 1517₂₀ (φ. 26r): L. 1 s. 10, 1518₇₃ (φ. 28r): L. 1, 1519₃₆ (φ. 29r), 1520₇ (φ. 31r), 1524₄₄ (φ. 33r), 1522₅ (φ. 34r), 1523₂₃ (φ. 36r), 1524₂₄ (φ. 38r), 1525₁₃ (φ. 39r), 1526₇ (φ. 41r), 1527₅₇ (φ. 44r): L. 1 s. 10. Βλ. καὶ Pachi Alexandra.

Calogiaro, Calogieri, Calojero Nicolò. Βλ. Calogero N.

Caloriti Giacomo (Καλορείτης Γιάκομος) 1526₆₇ (φ. 42r): L. 1 s. 10.

Calossinà⁴⁸ Dimitri (Καλοσυνᾶς Δημήτρης) 1528₄ (φ. 45r): s. 12, 1529₂₇ (φ. 49r): L. 1 s. 4.

Calsina Zorzi. Βλ. Calzina Z.

Caluzico Benò, patron di gripo (Καλούτσικος Μπένος)⁴⁹ 1503₉ (φ. 9r),

44. Κεῖμ. (1529): *J. B. di Z.* — 1527: *Bustron Jotin* (παραλείπεται ὁ τόπος καταγωγῆς). — 1528: *Bestrum Iotin da Z.* — 1530: *Giotin Ciprioto* (παραλείπεται τὸ ἐπώνυμο). — Ἀναγράφεται 20δς (ὡς Gioti Ziprioto) καὶ στὸν πρόχειρο μικτὸ κατάλογο τοῦ φ. 51r (1530).

45. 1503₃: *L. Calamasa.* — Ἡ ἀναγραφή αὐτή, 1503₃ (12 Ἰούνη), πρέπει ν' ἀποδοθεῖ στὸ ἔτος 1502.

46. Ὁ τίτλος τοῦ λήμματος εἶναι συγκόλληση δικῆ μας. — Ὑποθέτουμε ὅτι τὸ ἐπάγγελμα τοῦ παπουτσῆ (caleger, caligaro) μεταβλήθηκε σὲ ἐπώνυμο. — Ὡς *M. Caligera* ἀπαντᾷ στὰ 1503, ἐνῶ στὰ 1504, 1505 ἀναγράφεται *M. caleger*.

47. Ὁ τίτλος τοῦ λήμματος εἶναι συνδυασμὸς δικός μας. — Ἀπαντᾷ ὡς: *N. Calogero, Servo* (1524). — *N. Calojero, servo* (1526). — *N. Calogieri* (1525). — *N. Calogiaro* (1517, 1521, 1523). — Στ' ἄλλα ἔτη ἀναγράφεται *N. Calogiaro, servo.* — Ἐξαιροῦνται: 1515 (ὁπότε ἀπαντᾷ χωρὶς ἐπώνυμο: *Nicolò Servo da Zeta*) — καὶ 1504, 1508 (ἐπίσης χωρὶς ἐπώνυμο: *Nicolò di Servia*). — Στὰ 1508 πληρώνει γιὰ 3 χρόνια (*per conto di anni 3*) L. 1 s. 10. — Κάτι παρόμοιο πρέπει νὰ συμβαίνει καὶ στὰ 1515, χωρὶς νὰ δηλώνεται: μετὰ ἀπὸ ἀπουσία πολλῶν ἐτῶν, πληρώνει 4 λίρες.

48. Κεῖμ.: *Calosina.*

49. Ὁ τίτλος ἀπαντᾷ στὰ 1509 μὲ τὸ ἐπώνυμο ἐλαφρὰ παραλλαγμένο (*Calusco*). — Στὰ ὑπόλοιπα ἔτη δηλώνεται μὲ μόνο τ' ὀνοματεπώνυμο. — 1506: *B. Carusco.*

- 1505₁ (φ. 12^r), 1506₂ (φ. 15^r), 1509₄ (φ. 19^r), 1527₇₇ (φ. 45^r): L. 1.
 Calzara da Zipro 1527₆₄ (φ. 44^r): s. 10. Πρβλ. Calzula Michali, Cazarà Michali.
 Calzina⁵⁰ Zorzi (Καλτσίνιας(; Τζώρτζης) 1524₆₀ (φ. 38^r): L. 1.
 Calzula Michali 1525₂₆ (φ. 39^r): L. 1. Πρβλ. Calzara da Zipro, Cazarà Michali.
 Cambra. Βλ. Cramba.
 Canba, Canbra Andrea. Βλ. Cramba A.
 Candoni, Candonio Dimitri. Βλ. Canduni D.
 Canduni Dimitri da Corfù (Καντούνης Δημήτρης από τὴν Κέρκυρα)⁵¹ 1514₁₃ (φ. 23^r): s. 10, 1516₂₇ (φ. 25^r): s. 16, 1519₆₃ (φ. 30^r), 1520₂₈ (φ. 31^r), 1522₃₆ (φ. 35^r), 1524₆₁ (φ. 38^r), 1525₁₅ (φ. 39^r), 1526₃₃ (φ. 41^r): L. 1, 1528₅ (φ. 45^r): L. 1 s. 4, 1528₂₈ (φ. 46^r): L. 1 s. 10.
 Cansani, Canton Dimitri. Βλ. Canduni D.
 Capeletto Dimitri. Βλ. Scardi-Capeletto D.
 Capsocavadi Zuanne (Καψοκαβάδης Τζουάννης) 1501₆₂ (φ. 6^r): L. 1.
 Caratin Antonio (Καρατινός Ἀντώνης) 1523₄₆ (φ. 36^r): L. 1.
 Caravarà⁵² Zuan (Καραβαράς Τζουάν) 1523₃₀ (φ. 36^r): L. 1.
 Caravia Nicolò (Καραβίας Νικολός) 1499₃₄ (φ. 3^r), 1501₇₄ (φ. 7^r), 1503₄₇ (φ. 9^r): L. 1.
 Caravia Tomaxo (Καραβίας Τομάζος)⁵³ 1504₂ (φ. 11^r), 1504₁₁ (φ. 11^r).
 Carnesi Alvise da Lepanto (Καρνέζης Ἀλεβίζος από τὴ Νάυπακτο)⁵⁴ 1518₅₄ (φ. 27^r), 1522₄₃ (φ. 35^r).
 Carpatico Zorzi (Καρπάθικος(; Τζώρτζης) 1523₃₅ (φ. 36^r): s. 10.
 Cartano Andrea (Καρτάνος Ἀντρέας) 1518₁₈ (φ. 27^r): L. 1.
 Carugo Vizenzo (Καροῦζος Βιτσέντσος) 1518₆₆ (φ. 28^r), 1521₆₄ (φ. 34^r): L. 1, 1524₅₄ (φ. 38^r): L. 1 s. 10, 1525₅₃ (φ. 40^r): L. 1 s. 4, 1528₇₇ (φ. 47^r): L. 1 s. 10.
 Carusco Beno. Βλ. Caluzico B.
 Casarò Michali. Βλ. Cazarà M.

50. Κεῖμ.: Calsina.

51. Ὁ τίτλος, μὲ τὸ ἐπώνυμο στὸν «ἐλληνοπρεπέστερο» τύπο Candonio, ἀπαντᾷ στὰ 1520 — μόνη φορά πού δηλώνεται καὶ ὁ τόπος καταγωγῆς. — 1516: *D. Cadugni*. — 1528₂₈: *D. Canton*. — 1514: *D. Cuduni*. — 1524: *D. Condruni*. — 1522: *D. Canssani* (γιὰ τὰ λάθη πού παρατηροῦμε στὶς ἀναγραφές τοῦ 1522 βλ. εἰσαγωγή, σ. 302). — Ἡ ἀναγραφή 1528₅ (24 Ἀπρίλη) πρέπει ν' ἀποδοθεῖ στὸ ἔτος 1527.

52. Κεῖμ.: *Cavararà*.

53. Πληρώνει δύο φορές τὸν ἴδιο χρόνο: στὶς 17 Μάρτη 2 L. (καὶ γιὰ τὴν ἐγγραφή του, ἴσως) καὶ στὶς 18 Αὐγούστου 1 L. — Ἡ πρώτη ἀναγραφή πρέπει ν' ἀποδοθεῖ στὸ ἔτος 1503.

54. Ἀπαντᾷ μὲ δύο τύπους: *A. Zernesi da L.* (1522) καί: *A. Carnesi* (1518), χωρὶς τὸν τόπο καταγωγῆς. — Στὰ 1522 πληρώνει γιὰ (τὰ προηγούμενα) 4 χρόνια L. 2.

Caselino Arseni. Βλ. Stelini A.

Castellano Carlo caleler⁵⁵ (Καστελλάνος Κάρολος) 1530₇₂ (φ. 53^r): s. 11.

Catelo Zuan da Napoli (Κατέλος Τζουάν ἀπὸ τ' Ἀνάπλι) 1526₁₀ (φ. 41^r):
L. 1 s. 4.

Cauxo Marco. Βλ. Cauzo M.

Cauzo⁵⁶ Marco, depentor (Καοῦτζος ἢ Καβοῦτζος Μάρκος) 1529₆₁ (φ. 50^r): s. 10, 1530₆ (φ. 52^r): s. 12. Βλ. καὶ Cauzena Maria. Πρβλ. Marco depentor.

Cavararà Zuan. Βλ. Caravarà Z.

Cavuco Marco. Βλ. Cauzo M.

Caxarà Michali. Βλ. Cazarà M.

Cazarà Michali pedota (Κατσαράς Μιχάλης)⁵⁷ 1513₆ (φ. 22^r), 1515₄₁ (φ. 24^r), 1517₃₃ (φ. 26^r), 1518₅₀ (φ. 27^r), 1519₃₂ (φ. 29^r), 1521₅₀ (φ. 33^r): s. 10, 1526₂₁ (φ. 44^r): L. 1. Πρβλ. Calzula Michali, Calzara da Zipro.

Cazaràn, Cazari Michali. Βλ. Cazarà M.

Chefalà Manoli (Κεφαλαῖς Μανόλης)⁵⁸ 1520₁₂ (φ. 31^r): L. 1 s. 10, 1521₆₅ (φ. 34^r), 1522₅₁ (φ. 35^r), 1523₅₅ (φ. 37^r): L. 1, 1526₅₅ (φ. 42^r): s. 12, 1527₂ (φ. 43^r), 1528₃₅ (φ. 46^r), 1529₄₂ (φ. 49^r): L. 1 s. 10.

Chefalà Michali (Κεφαλαῖς Μιχάλης)⁵⁹ 1516₂ (φ. 25^r), 1517₉ (φ. 26^r), 1518₆ (φ. 27^r), 1520₁₁ (φ. 31^r): L. 1 s. 10, 1521₆₀ (φ. 34^r), 1522₅₀ (φ. 35^r): L. 1, 1526₅₂ (φ. 40^r): L. 1 s. 10.

Chefalà⁶⁰ Zorzi (Κεφαλαῖς Τζώρτζης) 1530₆₁ (φ. 53^r): s. 12.

Chessari⁶¹ Manoli tiraoro (Καίσαρης Μανόλης) 1499₁₄ (φ. 3^r): L. 1, 1503₁₇ (φ. 9^r), 1507₂₇ (φ. 17^r), 1508₉ (φ. 18^r): L. 1 s. 10, 1516₃₅ (φ. 25^r): L. 1, 1517₁₂ (φ. 26^r), 1518₇ (φ. 27^r): L. 1 s. 10, 1519₄₂ (φ. 29^r): L. 1. Βλ. καὶ Manoli tiraoro καὶ σημείωση, Chessari Maria (Marin, Vassili).

55. Δὲ βρήκαμε σὲ κανένα λεξικὸ τῆ λέξη. Πρέπει νὰ διορθωθεῖ σὲ calejer (= παπουτσῆς) ἢ μήπως σὲ caseler (= casseler = μαραγκὸς ποὺ κατασκευάζει κάσες);

56. Κεῖμ. (1529): M. Cauxo dep. — 1530: *mastro Marco Cavuco* — λείπει τὸ *depentor*. — Ὡς *mastro M. Cavuco* ἀπαντᾷ 17ος στὸν πρόχειρο μικτὸ κατάλογο τοῦ φ. 51^r (1530).

57. Ὁ τίτλος ἀπαντᾷ στὰ 1526 (μὲ τὸ ἐπώνυμο παραλλαγμένο: *Cazaràn*). — 1521: *M. Cazaràn*. — 1513: *M. Caxara*. — 1515: *M. Casaro* χωρὶς δῆλωσις ἐπαγγέλματος, ὅπως καὶ σ' ὅλα τ' ἄλλα ἔτη, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ 1517 (*M. Cazari peota*) καὶ τὸ 1518, ὅπου, ὅμως, λείπει τὸ ἐπώνυμο: *Michali pedota*.

58. 1521, 1523: *M. Chiefalà* — 1522, 1529: *M. Gefalà*. — 1527: *nostro miser gastaldo domino Manoli Chiefalà*.

59. 1516, 1517, 1518: *M. Chiefalà*. — 1522: *M. Gefalà*.

60. Κεῖμ.: *Chiefalà*.

61. Κεῖμ.: *Chiesari*. — 1516: *M. Ciesali* t. — Τὸ ἐπώνυμο λείπει στὰ ἔτη 1499, 1503, 1507, 1508, 1517, 1519.

Chessari⁶² Marin tiraoro (Καίσαρης ἢ Tiraoro Μαρίνος) 1518₆₉ (φ. 28r), 1519₄₃ (φ. 29r): s. 10, 1520₄₉ (φ. 32r), 1521₃₆ (φ. 33r): L. 1 s. 10, 1522₂₈ (φ. 35r): L. 1, 1523₄₄ (φ. 36r): s. 10, 1524₃₄ (φ. 38r), 1525₅₁ (φ. 40r): L. 1, 1526₃₆ (φ. 41r): s. 10, 1527₁₅ (φ. 43r), 1528₅₂ (φ. 46r), 1529₇ (φ. 48r), 1530₃₁ (φ. 52r): L. 1.

Chessari⁶³ Vassili tiraoro (Καίσαρης ἢ Tiraoro Βασίλης) 1518₆₈ (φ. 28r), 1519₄₄ (φ. 29r): s. 10, 1520₅₀ (φ. 32r), 1521₅₅ (φ. 34r): L. 1, 1521₃₇ (φ. 33r), 1522₃₁ (φ. 35r): L. 1, 1524₁₅ (φ. 37r): L. 1 s. 10.

Chianni Dimitri. Βλ. Janni D.

Chiefalà. Βλ. Chefalà.

Chiesari. Βλ. Chessari.

Chipirianò Angeli. Βλ. Chiprianò A.

Chiprianò Angeli (Κυπριανός Ἀγγελλῆς)⁶⁴ 1519₅₀ (φ. 29r), 1520₅₆ (φ. 32r): L. 1.

Chiriachi Zuan di Stefano da Corfù (Κυριάκης Τζουάν του Στεφάνου ἀπὸ τὴν Κέρκυρα)⁶⁵ 1499₃₃ (φ. 3r): L. 1, 1500₆₄ (φ. 5r), 1501₃₆ (φ. 6r), 1502₃₉ (φ. 8r), 1503₄₆ (φ. 9r), 1504₄₀ (φ. 11r): s. 10, 1505₄₁ (φ. 13r): L. 1 s. 10, 1506₃₀ (φ. 15r), 1508₈ (φ. 16r), 1504₄₄ (φ. 18r): s. 10, 1509₇ (φ. 20r): L. 1. Βλ. καὶ Chiriachi Isabetta.

Chisuli Vassili. Βλ. Chessari V.

Chrestofalo depentor. Βλ. Chrestofolo.

Chrestofolo depentor⁶⁶ 1505₂₈ (φ. 13r), 1518₇₉ (φ. 28r).

62. Κεῖμ.: *Chiesari* — Τὸ ἐπώνυμο, μὲ παραφθορές, ἀπαντᾷ μόνο στὰ ἔτη: 1520 (*Marin Chiesari fo di ser Manoli tiraoro*). — 1518 (*M. Ciesari t.*). — 1522 (*M. Chos-suri t.*). — Στὰ 1519 ἀναγράφεται ἀμέσως μετὰ τὸν πατέρα του *Manoli tiraoro* ὡς: *Marin suo fio*. — Σ' ἄλλα τ' ἄλλα ἔτη ἐμφανίζεται ὡς *Marin Tiraoro*, μετὰξὺ τῶν ὁποίων καὶ στὰ 1527, ὅποτε εἶναι μέλος τῆς Banca.

63. Κεῖμ. (1518): *Vasili Chiesari t.* — 1520: *Baxegio Chiesari fo di ser Manoli tiraoro*. — 1519: *Baxegio suo fio*. — 1521₅₅: *Vassili di Chiesari tiraoro* (ἢ ἀναγραφὴ: *Bazigio suo fradello* [τοῦ Marin tiraoro] (1521₃₇) πρέπει νὰ θεωρηθεῖ ἄκυρη, γιὰτὶ δὲν ἀναγράφεται κανένα ποσὸ διπλα στ' ὄνομα). — 1522: *Vasili Chisuli tiraoro*. — 1524: *Vasili Tiraoro*. — Ὅλες οἱ ἀναγραφὲς τοῦ ἐπώνυμου εἶναι ἀνορθόγραφες: *Chiesari*.

64. Κεῖμ. (1520): *Chipirianò*. — 1519: *A. Ciprianò*.

65. Ὁ τίτλος τοῦ λήμματος εἶναι ἀποτέλεσμα συρραφῆς τριῶν ἀναγραφῶν. — Τὸ ὄνομα ἀπαντᾷ μόνο στὰ 1509, μαζὶ μὲ τὸ ἐπώνυμο. — Μὲ τὸ ἐπώνυμο καὶ τὸ πατρώνυμο μονάχα ἐμφανίζεται στὰ ἔτη 1501, 1502 (*Chiriachi di Stefano*) καὶ 1499 (*Ciriachi di St.*). — Μὲ τὸ ἐπώνυμο καὶ τὸν τόπο καταγωγῆς ἀναγράφεται στὰ ἔτη 1503, 1505, 1506, 1507, 1508 (*Chiriachi da Corfù*). — Σὲ δύο ἔτη ἀναφέρεται μὲ μόνο τὸ ἐπώνυμο: 1504 (*Chiriachi*) καὶ 1500 (*Ciriachi*). — Στὰ 1500, μάλιστα, μὲ τὴν ἀμέσως ἐπόμενη ἀναγραφὴ δίνει ἄλλα 10 σολδία: *ditto* [2 Φλεβάρη] *da el ditto s. 10*.

66. 1505: στὴ θέση τοῦ ποσοῦ ὑπάρχει παύλα — δὲν πλήρωσε. — 1518: *Chrestofalo depentor cantador*: ὡς ψάλτης παίρνει δωρεὰν «γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ» τὸ ψωμί καὶ τὸ κερὶ του (*pan e candela*).

- Chrissa⁶⁷ Marco, barbier (Χρυσῆς Μάρκος) 1520₄₉ (φ. 32^r): s. 10. Πρβλ. καὶ Arcudi Chrissò, Chrissò.
- Chrisò barbier. Βλ. Arcudi Chr.
- Chrissò⁶⁸ 1509₄₆ (φ. 20^r): s. 10. Πρβλ. καὶ Arcudi Chrissò, Chrissa Marco. Christi Piero. Βλ. Xesti P.
- Chseno. Βλ. Xenò.
- Chsestin Piero. Βλ. Xesti P.
- Ciesali Manoli. Βλ. Chessari Man.
- Ciesari Marin. Βλ. Chessari Mar.
- Cimera. Βλ. Zimara.
- Cipriano Angeli. Βλ. Chiprianò A.
- Ciriachi, Ciriaci. Βλ. Chiriachi.
- Civola, Civuli Zorzi. Βλ. Zivuli Z.
- Cladà Teodoro (misser —) (Κλαδᾶς Θεόδωρος) 1529₁₂ (φ. 48^r): L. 1 s. 10.
- Cocala Antonio (Κοκκαλᾶς Ἀντωνῆς) 1527₇₂ (φ. 44^r): L. 1.
- Cocoli Zorzi (Κοκόλης Τζώρτζης) 1506₅₂ (φ. 16^r): s. 10.
- Coliazi Nicolò da Coron (Κολιάτσης Νικολός ἀπὸ τὴν Κορώνη) 1529₃₁ (φ. 49^r).
- Colita Comninò da Corfù (Κολλητᾶς(;) Κομνηνός ἀπὸ τὴν Κέρκυρα) 1528₁₆ (φ. 46^r): L. 1 s. 10.
- * Colivà Zuanne (Κολυβᾶς Τζουάννης) 1508_{64ε} (φ. 19^r), 1509_{9β} (φ. 20^r).
- Colivrà Dimitri da Lepanto (Κολυβρᾶς Δημήτρης ἀπὸ τὴ Νάυπακτο) 1519₅₉ (φ. 30^r): L. 1.
- Comninò Nicolò, fisico (Κομνηνός Νικόλαος) 1518₃₆ (φ. 27^r).
- Condilignoti Piero. Βλ. Condolignoti P.
- Condolignoti⁶⁹ Piero [ditto] Velona (Κοντολινωῆς Πέτρος ἐπονομαζόμενος Βελονᾶς) 1527₃₉ (φ. 44^r): L. 1, 1528₅₅ (φ. 47^r): L. 1 s. 10.
- Condruni Dimitri. Βλ. Canduni D.
- Coreri Iacomo. Βλ. Coressi I.
- Coressi Iacomo (Κορέσης Γιάκομος)⁷⁰ 1522₂₀ (φ. 34^r): L. 1, 1523₃₃ (φ. 36^r): L. 1 s. 10, 1524₂₀ (φ. 37^r): L. 1, 1525₆ (φ. 39^r): L. 1 s. 10.
- Coressi Paulo (Κορέσης Παῦλος) 1524₂₁ (φ. 37^r), 1525₅ (φ. 39^r): L. 1 s. 10, 1528₈₆ (φ. 47^r): L. 1.
- Coressi Zorzi di Zuanne (Κορέσης Τζώρτζης τοῦ Τζουάννη)⁷¹ 1521₄₉ (φ. 33^r), 1523₂₀ (φ. 36^r): L. 1.

67. Κεῖμ.: *Chrissa*.

68. Κεῖμ.: *Chriso*.

69. Ὁ τίτλος τοῦ λήμματος, ἀνεύρετος στὸ registro, προκύπτει ἀπ' τὴ βιβλιογραφία (βλ. σχόλια). — 1528: *P. Condilignoti*. — 1527: *P. Velona*.

70. 1523: *Iac. Coreri*.

71. 1521: δηλώνεται κάτοικος Χίου (*Z. C. di ser Z. abita a Sio*) — δὲν ἀναγράφεται τὸ ποσὸ ποῦ πληρώνει.

Cormolisi Andrea. Βλ. Curmulissi A.

Cornaro Antonio da Candia (Κορνάρως Ἀντώνης ἀπὸ τῆν Κρήτη)⁷² 1524₉
(φ. 37r): L. 1 s. 10, 1527₂₉ (φ. 43r), 1528₉₂ (φ. 48r): L. 1, 1530₂ (φ. 52r).

Corner Antonio. Βλ. Cornaro A.

Cortesi, Cortessi, Cortexi Zorzi. Βλ. Curtessi Z.

Cossuri Marin. Βλ. Chessari M.

Costa Nicolò da Rodi (Κώστας Νικολός ἀπὸ τῆ Ρόδου)⁷³ 1500₂₇ (φ. 4r),
1500₆₃ (φ. 5r), 1501₇₀ (φ. 7r), 1503₁ (φ. 9r): L. 1, 1504₉ (φ. 11r), 1504₅₉
(φ. 12r), 1505₆₈ (φ. 14r): s. 10, 1506₅₈ (φ. 16r), 1508₆₉ (φ. 19r): L. 1.

Costa Zuanne, marangon⁷⁴ (Κώστας Τζουάννης) 1500₃₀ (φ. 4r), 1500₅₆
(φ. 5r): L. 1, 1502₂₀ (φ. 7r), 1503₅₄ (φ. 10r): s. 10, 1504₂₉ (φ. 11r): L. 1,
1505₃₉ (φ. 13r): L. 1 s. 10, 1506₃₆ (φ. 15r): L. 1, 1507₁₂ (φ. 16r), 1508₃₆
(φ. 18r), 1509₄₁ (φ. 20r): s. 10.

Costa da Modon⁷⁵ 1501₆₉ (φ. 6r), 1503₂ (φ. 9r), 1503₂₉ (φ. 9r): L. 1, 1504₆₉
(φ. 12r): s. 10, 1506₉ (φ. 15r): L. 1.

Costantin da Lepanto 1504₂₃ (φ. 11r): s. 10, 1506₁₁ (φ. 15r), 1507₁₉ (φ.
19r), 1508₄₆ (φ. 18r): s. 10.

Costantin da Modon. Βλ. Costa da Modon.

Costantin tiraoro 1500₃₇ (φ. 4r), 1501₅₆ (φ. 6r), 1502₃₄ (φ. 8r), 1503₁₅
(φ. 9r): L. 1 s. 10, 1504₁₇ (φ. 11r): s. 10, 1505₂₀ (φ. 13r), 1506₄₇ (φ.
15r), 1507₆ (φ. 16r): L. 1.

Costi sartor da Corfù 1529₃₅ (φ. 49r): s. 12.

Cramba Andrea (Κράμπας Ἀντρέας)⁷⁶ 1516₁₁ (φ. 25r), 1517₂ (φ. 26r),

72. Ὁ τίτλος τοῦ λήμματος, ἑλαφρὰ παραλλαγμένος, ἀπαντᾷ στὸ ἔτος 1524: *A. Corner di Candia*. — Στὰ ὑπόλοιπα ἔτη ἀναγράφεται μόνο μετ' ὀνοματεπώνυμο. — 1527: πληρώνει γιὰ 3 χρόνια L. 3. — 1530: καταβάλλει 2 λίρες — ἀποσιωπᾶται τὸ γεγονός ὅτι πληρώνει γιὰ 2 χρόνια, ὅπως δηλώνεται στὸν πρόχειρο μικτὸ κατάλογο τοῦ φ. 51r (1530), ὅπου ἀναγράφεται 8ος.

73. Ὁ τίτλος τοῦ λήμματος ἀποτελεῖ τὴν ἀναγραφή 1500₆₃. — Στὴν 1500₂₇ βρίσκουμε τὸ σχῆμα *N. di Costa da R.* — 1503, 1504₉, 1505, 1508: λείπει ὁ τόπος καταγωγῆς, καθὼς καὶ στὰ ἔτη 1501, 1504₅₉, 1506, ὅπου ἀπαντᾷ ὡς *N. di C.* — Μήπως οἱ δύο ἀναγραφές τοῦ 1500 ὀφείλονται σὲ λάθος; — Πάντως, οἱ 1503₁ (23 Ἀπρίλη) καὶ 1504₉ (14 Ἀπρίλη) πρέπει ν' ἀποδοθοῦν ἀντίστοιχα στὰ ἔτη 1502 καὶ 1503.

74. Ὁ τίτλος τοῦ λήμματος ἀπαντᾷ μόνο στὴν πρώτη ἀναγραφή (1500₃₀). — Στ' ἄλλα ἔτη παραλείπεται τὸ ἐπάγγελμα, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ 1502, ἀπ' ὅπου, ὅμως, ἀπουσιάζει τὸ ἐπώνυμο: *Zuanne marangon*. — Καὶ πάλι δὲ μπορούμε νὰ ἐξηγήσουμε τίς δύο ἀναγραφές τοῦ ἔτους 1500.

75. 1503₂₉: *Costantin da Modon*. — Οἱ ἀναγραφές 1503₂ (14 Μάη) καὶ 1506 (6 Μάη) πρέπει ν' ἀποδοθοῦν ἀντίστοιχα στὰ ἔτη 1502 καὶ 1505.

76. 1518, 1527, 1528: *A. Cranba*. — 1529: *A. Cranba avicario*. — 1526: *A. Craba*. — 1530: *misser A. Cambra*. — 1519, 1520, 1522, 1525: *A. Cambra*. — 1524: *A. Canba*. — 1523: *A. Caranba*.

- 1518₆₂ (φ. 28^r): L. 1, 1519₁₀ (φ. 29^r): L. 1 s. 10, 1520₉ (φ. 31^r), 1521₉ (φ. 33^r), 1522₁₄ (φ. 34^r): L. 1, 1523₁₄ (φ. 36^r), 1524₆ (φ. 37^r), 1525₃₅ (φ. 40^r), 1526₄ (φ. 41^r): L. 1 s. 10, 1527₃₃ (φ. 43^r): L. 1, 1528₃₄ (φ. 46^r), 1529₅ (φ. 48^r), 1530₄₈ (φ. 53^r): L. 1 s. 10. Βλ. καὶ Cramba Benetta.
- Cramba Michali (Κράμπας Μιχάλης)⁷⁷ 1529₆₉ (φ. 50^r): L. 1, 1530₄₉ (φ. 53^r): s. 10.
- Cranba. Βλ. Cramba.
- Crisò barbier. Βλ. Arcudi Chr.
- Cristin Piero. Βλ. Xesti P.
- Critopulo Michali (Κριτόπουλος Μιχάλης) 1527₇₁ (φ. 44^r): L. 1.
- Cuchiessi⁷⁸ Michali (Κούκιεσης Μιχάλης) 1529₄₃ (φ. 49^r): s. 12.
- Cuduni Dimitri. Βλ. Canduni D.
- Cugesì Michali. Βλ. Cuchiessi M.
- Culoro Polo. Βλ. Culuro P.
- Culuro Polo da Modon, depentor (Κούλουρος Πόλος ἀπὸ τῆ Μεθώνη)⁷⁹ 1521₃₅ (φ. 33^r), 1522₅₆ (φ. 35^r): s. 10, 1523₂₂ (φ. 36^r): L. 1, 1524₄₁ (φ. 38^r), 1525₄₅ (φ. 40^r), 1526₁₈ (φ. 41^r), 1527₇₈ (φ. 45^r): s. 10, 1530₅ (φ. 52^r): L. 1.
- Cunadi Andrea (Κουνάδης Ἀνδρέας) 1516₃₆ (φ. 25^r), 1517₄₁ (φ. 26^r): L. 1, 1518₄ (φ. 27^r): L. 1 s. 10, 1519₁₃ (φ. 29^r): L. 1, 1520₆₂ (φ. 32^r), 1521₁₇ (φ. 33^r): L. 1 s. 10.
- Cunari Dimitri. Βλ. Gunari D.
- Curavli Zorzi. Βλ. Curia vli Z.
- Curumeli Alexandro (Κουρκουμέλης Ἀλέξανδρος) 1527₂₃ (φ. 43^r): L. 1 s. 10.
- Curumeli Andrea da Candia⁸⁰ (Κουρκουμέλης Ἀντρέας ἀπὸ τὸ Χάνδακα) 1527₃ (φ. 43^r), 1528₁₅ (φ. 46^r), 1529₄₁ (φ. 49^r), 1530₁₃ (φ. 52^r): L. 1 s. 10. Πρβλ. καὶ Curmeli A., Curumeli A. καὶ σημείωση.
- Curesi Zorzi. Βλ. Curtessi Z.
- Curia vli Zorzi (Κουριάβλης Τζώρτζης)⁸¹ 1517₁₇ (φ. 26^r), 1518₁₁ (φ. 27^r),

77. 1529: *M. Cranba*. — 1530: *M. Cambra*.

78. Κεῖμ.: *Cugesì*.

79. Ὁ τίτλος τοῦ λήμματος εἶναι σύνθεση δική μας. — Μόνο σὲ τρεῖς ἀναγραφὲς παρουσιάζεται τὸ ἐπώνυμο: 1530 (*mastro P. Culuro depentor*) — 1521 (*P. Culuro dep.*) — 1527 (*P. Culuro da Modon*). — Στὰ ἐνδιάμεσα ἔτη ἀναγράφεται: *Polo depentor*. — Ἀποσιωπᾶται ὅτι στὰ 1530 πληρώνει γιὰ 2 χρόνια, πράγμα ποὺ δηλώνεται στὸ πρόχειρο φ. 51^r (1530), ὅπου ἀπαντᾷ 15ος ὡς *mastro P. Culuro depentor*.

80. Κεῖμ. (1529): *A. C. de Handia* (εἶναι ἡ μόνη ἀναγραφὴ ποὺ ἀναφέρει τὸν τόπο καταγωγῆς). — 1527: *vicario misser A. C.* — 1528: *A. C. nostro avicario veghio* (= vecchio). — 1530: *misser A. C.* — Τὸν βρῖσκουμε ὡς *A. Qurqumeli* καὶ στὸ πρόχειρο φ. 51^r (1530), ὅπου ἀναγράφεται 26ος.

81. 1517: *Z. Curavli*. — 1519: *Z. Cuvrali*. — 1518: *Zorzi la Curia vli* (ἢ *Zorzilä Curia vli*).

- 1519₄ (φ. 29^ρ), 1520₁₃ (φ. 31^ρ): L. 1 s. 10. Βλ. καὶ Curiavli Marietta. Curmeli Andrea 1525₁₆ (φ. 39^ρ): s. 12. Πρβλ. καὶ Curcumeli A., Curumeli A. καὶ σημείωση.
- Curmolisi Andrea. Βλ. Curmulissi A.
- Curmulissi⁸² Andrea, patron (Κουρμουλίσης Ἀντρέας) 1524₂₇ (φ. 38^ρ), 1525₂₀ (φ. 39^ρ): L. 1.
- Curtesi Zorzi. Βλ. Curtessi Zorzi.
- Curtessi⁸³ Zorzi (Κουρτέσης (Κουρτέζης) Τζώρτζης) 1499₁₂ (φ. 3^ρ): L. 1, 1500₃₆ (φ. 4^ρ): L. 1 s. 10, 1501₃₇ (φ. 6^ρ), 1502₁₈ (φ. 7^ρ): s. 10, 1503₄₃ (φ. 9^ρ): L. 1, 1504₂₆ (φ. 11^ρ): s. 10, 1505₂₉ (φ. 13^ρ), 1506₇ (φ. 15^ρ), 1507₂₅ (φ. 16^ρ): L. 1 s. 10, 1508₁₅ (φ. 18^ρ), 1509₂₄ (φ. 20^ρ): s. 10, 1513₃₆ (φ. 22^ρ): L. 1 s. 10, 1514₇ (φ. 23^ρ): L. 1, 1515₁₇ (φ. 24^ρ), 1516₁₀ (φ. 25^ρ), s. 10, 1517₄₉ (φ. 26^ρ), 1518₂₆ (φ. 27^ρ): L. 1, 1519₉ (φ. 29^ρ): L. 1 s. 10, 1520₃₂ (φ. 31^ρ), 1522₇ (φ. 34^ρ), 1523₁ (φ. 36^ρ): L. 1. Βλ. καὶ Curtessi Caterina, Curtessi Franceschina.
- Curtessi Zuanne 1521₄ (φ. 33^ρ): L. 1. Βλ. Curtessi Zorzi⁸⁴.
- Curtexi Zorzi. Βλ. Curtessi Z.
- Curumeli⁸⁵ Andrea 1526₃₇ (φ. 41^ρ): L. 1 s. 10. Πρβλ. καὶ Curcumeli A., Curmeli A.
- Cuvarà Dimitri (Κουβαρᾶς Δημήτρης) 1499₁₆ (φ. 3^ρ): L. 1, 1500₁₇ (φ. 4^ρ).

82. Κεῖμ. (1525): A. *Curmolisi* (λείπει τὸ *patron* — πὺ ἀναφέρεται στὰ 1524: A. *Cormolisi, patron*).

83. Ἀπαντᾷ μόνον στὰ ἔτη 1519, 1522. — 1501, 1503, 1506, 1507, 1517, 1518: Z. *Curtesi*. — 1504, 1508: Z. *Curtexi*. — 1502, 1505, 1509, 1513, 1514, 1515, 1516, 1523: Z. *Cortesi*. — 1499: Z. *Cortexi*. — 1500: Z. *Cortessi*.

84. Ἴσως πρέπει νὰ ἐξετάσουμε τὴν πιθανότητα νέας παραδρομῆς ἀπὸ τὴ μεριά τοῦ γραφέα, ποὺ δὲν ἀποκλείεται νὰ παρασύρθηκε ἀπὸ τὸ ὄνομα Γιάννης ποὺ ἀκολουθεῖ ἀμέσως (βλ. *Psilio ti*). Ὅπως καὶ νὰ ᾿χει τὸ ζήτημα, πάντως, εἶναι πολὺ εὐκόλο καὶ δικαιολογημένο νὰ μπερδέψει κανεὶς δυὸ τόσο κοινὰ ὀνόματα, ὅπως εἶναι τὸ Γιάννης καὶ τὸ Γιώργης. Ἄλλωθς εἶναι παράξενο ποὺ ὁ «Γιάννης» ἐμφανίζεται μόνον μιὰ φορὰ καί, τὸ κυριότερο, ποὺ ὁ τακτικότετος στὶς συνδρομὲς τοῦ Γιώργης ἀπουσιάζει ἀπ' τὶς ἀναγραφὰς αὐτῆς ἀκριβῶς τῆς χρονιᾶς καὶ μόνο.

85. Πρέπει νὰ θεωρηθεῖ βέβαιο πὼς ὁ τύπος αὐτός, καθὼς καὶ ὁ τύπος *Curmeli* εἶναι παραφθορὰς εἴτε τοῦ *Curcumeli*, εἴτε τοῦ *Curveli Andrea* (ποὺ πεθαίνει πρὶν ἀπὸ τὸ 1550, συμμετέχει στὰ διοικητικὰ τῆς Ἀδελφότητος, ἀλλὰ ποτὲ δὲν πληρώνει συνδρομὴ). Γι' αὐτὸ θὰ προτινάμε τὸν A. *Curcumeli* ὡς πιθανότερο, παίρνοντας ὑπόψη τὸ ποσὸ ποὺ καταβάλλεται στὰ 1526 καὶ τὸ γεγονός ὅτι τὸν ἀμέσως ἐπόμενον χρόνον τὸν βρίσκουμε βικάριο (εἶναι λίγο αἰφνιδιαστικὸ ν' ἀναρριχῆται στὸ δεύτερο σημαντικὸ ἀξίωμα τῆς Ἀδελφότητος, ἀμέσως μὲν ἐμφανίζεται, ὅσο μεγάλη ἐπιρροή καὶ ἂν εἶχε: ἀκόμα καὶ ὁ Θεόδωρος Παλαιολόγος χρειάστηκε τρία χρόνια, γιὰ νὰ γίνει — στὸ τέταρτο — γαστάλδος). Ὅμως, δὲν ξέρομε οὔτε καν τὸ ἔτος τῆς ἐγκατάστασής του στὴ Βενετία. Βρίσκουμε λιγότερο πιθανό, πάντως, νὰ πρόκειται γιὰ κάποιον Ἀντρέα Κουρουμάλη (*Curumali*) ἀπὸ λάθος τοῦ γραφέα.

Βλ. καὶ Cuvarù Annuda, Cuvarà Maria. Πρβλ. καὶ Cuvarà Evdochia. Cuvrali Zorzi. Βλ. Curiavli Z.

Damilò. Βλ.: — da Milo.

Dami rosso Dimitri. 1503₆₃ (φ. 5^r): s. 10.

Davit Manoli da Retimo (Δαυίδ(;) Μανόλης ἀπὸ τὸ Πέθουμνο)⁸⁶ 1515₁₃ (φ. 24^r), 1516₁₆ (φ. 25^r): L. 1.

Decadio Aloyse (Δεκάδουος Ἀλεβίζος)⁸⁷ 1516₁₂ (φ. 25^r), 1517₁₀ (φ. 26^r), 1518₈ (φ. 27^r): L. 1 s. 10, 1519₄₀ (φ. 29^r), 1520₆₃ (φ. 32^r), 1521₅₇ (φ. 34^r), 1522₃₈ (φ. 35^r), 1524₅₀ (φ. 38^r), 1525₄₉ (φ. 40^r), 1526₁₇ (φ. 41^r), 1527₄₉ (φ. 44^r), 1528₂₉ (φ. 46^r), 1529₅₄ (φ. 49^r), 1530₆₂ (φ. 53^r): L. 1.

Decadio Dimitri (Δεκάδουος Δημήτρης) 1530₂₆ (φ. 52^r): L. 1 s. 4. Βλ. καὶ Decadio Anzola.

Della Vecchia Dionisio⁸⁸, Servo (Ντελλα Βέκια Διονύσιος, Σέρβος) 1516₂₅ (φ. 25^r), 1518₅₅ (φ. 27^r), 1519₁₄ (φ. 29^r), 1520₁₇ (φ. 31^r): L. 1 s. 10, 1527₁₄ (φ. 43^r), 1530₂₃ (φ. 52^r).

Di Cadio Bortolomio. Βλ. Bortolomio di Cadio.

Dimitri... (σβησμένο) 1500₅₂ (φ. 4^r).

Dimitri di Andrea⁸⁹ 1517₂₃ (φ. 26^r).

Dimitri d'Andronici. Βλ. Dimitri d' Andronico.

Dimitri d'Andronico di Salonichi, zimador (Δημήτρης τοῦ Ἀνδρόνικου ἀπὸ τῆ Θεσσαλονικῆ ἢ Σαλονικιὸς)⁹⁰ 1499₁₁ (φ. 3^r): L. 1, 1500₅₄ (φ. 5^r): L. 1 s. 10, 1501₄₃ (φ. 6^r), 1502₄₉ (φ. 8^r), 1503₆₃ (φ. 10^r), 1504₅₂ (φ. 12^r),

86. 1516: *M. da Retimo ditto Daviti*. — Τὸ 1515, ἐκτὸς ἀπ' τῆ *luminaria*, πληρῶναι καὶ 1 λίρα γιὰ τὴν ἐγγραφή του: *e per parte di la sua intrà* L. 1.

87. Ὁ τίτλος τοῦ λήμματος ἀπαντᾷ μόνο στὰ 1530, ὅπου ἀποκαλεῖται *misser*. — Στὰ περισσότερα ἔτη ἀναγράφεται *Alvise de Cadio*, ἀλλὰ παρατηροῦμε καὶ τὶς ἐξῆς παραφθορὰς σὲ ἄλλα: *Alvise de Cadiu* (1519) — *Alvise di Cadio* (1517, 1520, 1524, 1525) — *Alvise di Tadio* (1518) — *Alvise da Cadio* (1522).

88. Κεῖμ.: *Dionize*. — 1518, 1519: *Dionixi dalla Vecchia, Servo*. — 1516: *Dionixe Servo*. — 1520: *Dionizio, Servo*. — 1530: *Dionisio, Servo*, πάντοτε χωρὶς τὸ «*Della Vecchia*». — Στὰ 1527 (ἀπ' ὅπου ὁ τίτλος τοῦ λήμματος) εἶναι μέλος τῆς *Banca*, ἀλλὰ δὲν σημειώνεται κανένα ποσὸ στὴν ἀντίστοιχη στήλη (ὑπάρχει παύλα). — 1530: πληρῶναι 2 λίρες καὶ 8 σολῖδα.

89. Δηλώνεται ὅτι δὲν παίρνει ψομὶ καὶ κερί: *senza pan e candelu* s. 15. Βλ. εἰσαγωγὴ, σ. 311 σημ. 60.

90. Ὁ τίτλος τοῦ λήμματος εἶναι σύνθεση δικῆ μας. — 1500: *D. d'Andr. di Salonichi*. — Ὡς *Dimitri d'Andronico* ἀναφέρεται στὰ ἔτη 1499, 1501. — Στὰ 1515: *D. d'Andronici*. — 1516: *D. da Andronisi*. — 1513, 1520: *Dimitri Salonichio*. — 1521: *Dimitri Salonichi*. — Στὰ ὑπόλοιπα ἔτη ἀναγράφεται ἀπλὰ *Dimitri di Andronico*, δύο ἀπ' τὰ ὁποῖα διασώζουν τὸ ἐπάγγελμά του (1505: *D. di A. zimador*. — 1519: *D. di A. cimador*. — Στὰ 1522 πληρῶναι ὡς γαστάλδος (*D. di A., gastaldo*).

1505₈₂ (φ. 14^r), 1506₄₂ (φ. 15^r), 1507₅₁ (φ. 17^r): L. 1, 1508₁₀ (φ. 18^r), 1509₅₈ (φ. 21^r): L. 1 s. 10, 1513₇ (φ. 22^r), 1514₂₂ (φ. 21^r), 1515₄₃ (φ. 24^r): L. 1, 1516₁₈ (φ. 25^r): L. 1 s. 10, 1518₁₃ (φ. 27^r): L. 1, 1519₈ (φ. 29^r): L. 1 s. 10, 1520₃₀ (φ. 31^r): L. 1, 1521₄₃ (φ. 33^r), 1522₁ (φ. 34^r), 1523₁₃ (φ. 36^r), 1524₇ (φ. 37^r): L. 1 s. 10.

Dimitri di Andronico. Βλ. Dimitri d'Andronico.

Dimitri di Antonio 1500₄₃ (φ. 4^r): s. 10, 1501₄₉ (φ. 6^r), 1504₁₆ (φ. 11^r): L. 1, 1507₄₂ (φ. 17^r), 1508₆₄ (φ. 19^r): s. 10.

Dimitri di Manoli⁹¹ 1526₄₈ (φ. 42^r): s. 10.

Dimitri di Nicolò da Lepanto⁹² 1505₃₂ (φ. 13^r), 1506₆₄ (φ. 16^r), 1508₁₈ (φ. 18^r), 1509₃₂ (φ. 20^r), 1515₃₀ (φ. 24^r): L. 1.

Dimitri di Piero (di Piero da Santa Maura). Βλ. Zucalà D.

Dimitri di Zorzi da Patras⁹³ 1501₇₃ (φ. 7^r): L. 1, 1502₄₂ (φ. 8^r), 1504₄₁ (φ. 11^r), 1505₄₉ (φ. 13^r): s. 10.

Dimitri Salonichì (da Andronisi). Βλ. Dimitri d'Andronico.

Dimitri da Lepanto. Βλ. Dimitri di Nicolò.

Dimitri da Milo 1513₁₁ (φ. 22^r): s. 10.

Dimitri da Milo 1529₅₁ (φ. 49^r): L. 1, 1530₂₁ (φ. 52^r): s. 10.

Dimitri da Modon 1509₈ (φ. 20^r): s. 10.

Dimitri da Negroponte 1502₁₇ (φ. 7^r), 1503₁₃ (φ. 9^r): L. 1.

Dimitri da Patrai (Patras). Βλ. Dimitri di Zorzi.

Dimitri da Rignassa. Βλ. Rignassa D.

Dimitri Salonichi. Βλ. Dimitri d'Andronico.

Dimitri da Santa Maura. Βλ. Zucalà D.

Dimitri da Zeta⁹⁴ 1529₇₂ (φ. 50^r): s. 10, 1530₃₇ (φ. 52^r): L. 1.

Dimitri remer⁹⁵ 1502₆₄ (φ. 8^r), 1506₁₀ (φ. 15^r).

Dionisio Servo (Dionixe Servo, Dionixi dalla Vecchia (della Vecchia), Dionixio Servo). Βλ. Della Vecchia D.

Domenego di Nicolò da Corfù⁹⁶ 1519₆₀ (φ. 30^r): L. 1. Παρβλ. καὶ Zimara D., Domenego da Corfù.

Domenego di Zorzi⁹⁷ 1515₁ (φ. 30^r): L. 1. Παρβλ. καὶ Domenego da Zipro.

91. Κείμε.: *D. de M.*

92. Ὁ τίτλος τοῦ λήμματος ὑπάρχει μόνο στὸ ἔτος 1505. — Στὰ ὑπόλοιπα ἔτη ἀναφέρεται ὡς *Dimitri da Lepanto*. — Στὸ φ. 18^r μετὰ τὴν ἀναγραφὴν 1508₁₈ ἀκολουθεῖ ἄλλη (1508₁₉) ἀσαφής: *Dimitri per el ditto L. 1*. Μήπως ἐξοφλεῖ ὀφειλὴ τοῦ ἔτους 1507;

93. Μόνο στὰ 1501 ἀπαντᾷ ὁ τύπος τοῦ τίτλου. — Στις ἄλλες ἀναγραφές τὸ ὄνομα συνοδεύεται μονάχα ἀπὸ τὸν τόπο καταγωγῆς. — 1502: *D. da Patrai*.

94. Κείμε.: *D. de Z.*

95. 1506: *D. remir*.

96. Κείμε.: *D. condam ser N. da C.*

97. Κείμε.: *D. condam Z.* Πληρώνει γιὰ 2 χρόνια L. 2.

Domenego da Corfù⁹⁸ 1513₁ (φ. 22r). Πρβλ. καὶ Domenego di Nicolò, Zimara D.

Domenego da Zipro⁹⁹ 1500₁₁ (φ. 4r): L. 1, 1502₃₂ (φ. 8r), 1504₁ (φ. 11r), 1505₆ (φ. 12r), 1506₄₆ (φ. 15r): s. 10, 1508₃₇ (φ. 18r): L. 1, 1509₃₁ (φ. 20r): s. 10, 1516₆ (φ. 25r): L. 1, 1520₂ (φ. 30r): L. 1 s. 10, 1524₆₅ (φ. 38r). Πρβλ. καὶ Domenego di Zorzi.

Domenico da Zipro. Βλ. Domenego da Z.

Donati Zuan. Βλ. Trivisi Z.

Dracopulo Dimitri (Δρακόπουλος Δημήτρης) 1513₂₀ (φ. 22r). Πρβλ. καὶ Grecopulo Dimitri¹⁰⁰, Grecopulo Marietta.

Dracopulo Zorzi (Δρακόπουλος Γζώρτζης) 1513₁₉ (φ. 22r): s. 10. Πρβλ. καὶ Grecopulo Zorzi¹⁰¹.

Draga Piero (Δράγας ἢ Ντράγας Πιέρως) 1507₄₈ (φ. 17r): s. 10.

Dramessi Michiel. Βλ. Dramessi M.

Dramessi Antonio (Δράμεσης Ἀντώνης)¹⁰² 1500₁₈ (φ. 4r), 1505₅₂ (φ. 13r): L. 1. Βλ. καὶ Dramessi Michiel, Maria.

Dramessi Michiel (Δράμεσης Μιχάλης)¹⁰³ 1499₅ (φ. 3r), 1500₄₀ (φ. 4r): L. 1 s. 10, 1501₁₂ (φ. 5r), 1502₄₁ (φ. 8r), 1516₂₉ (φ. 25r), 1518₁ (φ. 26r), 1518₇₅ (φ. 28r), 1520₃ (φ. 30r), 1521₃ (φ. 33r): L. 1. Βλ. καὶ Dramessi Antonio, Maria.

Dramici Michiel. Βλ. Dramessi Michiel.

Dramisi Antonio. Βλ. Dramessi Antonio.

Dramisi, Dramissi, Dramixi Michiel. Βλ. Dramessi Michiel.

Drivisi Zuan. Βλ. Trivisi Z.

Ducatà Stefano (Δουκατᾶς Στέφανος) 1499₂₃ (φ. 3r): s. 10, 1500₃ (φ. 3r), 1501₆₄ (φ. 6r), 1502₈ (φ. 7r): L. 1, 1503₃₉ (φ. 9r): L. 1 s. 10, 1505₁₃ (φ. 12r): L. 1.

98. Τὸ ποσὸ συνοδεύεται ἀπὸ μιὰ διαφοριστικὴ αἰτιολογία: «*per sua luminaria per el pan e sua candela s. 10*». Βλ. εἰσαγωγὴ, σ. 307, 311 σημ. 60.

99. Κείμε.: *D. di Z.* (1505, 1506, 1509). — 1500: *D. di Cipro*. — 1508: *D. di Zipri*. — 1502, 1504: *D. di Cipri* — 1520: *D. de Zipri*. — 1524: *Domenico di Zipro*.

100-101. Θεωροῦμε πολὺ πιθανὸν νὰ ἔγινε παρανόηση τῆς λέξης *Grecopulo* ἀπὸ τὸν γραφέα (ἢ ἀκόμη, ἀκουστικὴ παρανόηση ἀπ' τὸ γαστάλδο ποὺ δέχτηκε τὶς συνδρομές), πράγμα φυσικὸ, ὅταν πρόκειται γιὰ ὀνόματα ποὺ μαθαίνει κανεὶς γιὰ πρώτη φορά. Ἔτσι, ἴσως, ἐξηγεῖται τὸ ὅτι οἱ Δρακόπουλοι δὲν ἐπανεμφανίζονται πουθενά, ἐνῶ οἱ Γρεκόπουλοι, πατέρας (Δημήτρης) καὶ γιὸς (Γζώρτζης), ἀπ' τὸ 1516 ἀναγράφονται σχεδὸν πάντα ὁ ἓνας μετὰ τὸν ἄλλον, ὅπως ἐδῶ οἱ «Δρακόπουλοι». Ἐς σημειωθεῖ, τέλος, ὅτι ὁ Δημήτρης Δρακόπουλος δὲν πλήρωσε(στὴ θέση τοῦ ποσοῦ ὑπάρχει παύλα).

102. 1505: *A. Dramisi*.

103. 1520: *M. Dramesi*. — 1518: *M. Dramissi*. — 1521: *Michali Dramissi*. — 1501, 1516: *M. Dramisi*. — 1499, 1502: *M. Dramixi*. — 1500: *M. Dramic^l*. — Ἡ ἀναγραφὴ 1518₁ πρέπει ν' ἀποδοθεῖ στὸ ἔτος 1517.

[Eleavulco]. Βλ. Liavurco M.

*Elia nonzolo (masser —¹⁰⁴) 1519₆₃₅' (φ. 30^ρ). Βλ. καὶ Michali di Lio nonzolo, Pantasilea di Michali di Lio.

Eparcho Dimitri, sanser (Ἐπαρχος Δημήτρης)¹⁰⁵ 1526₃₉ (φ. 41^ρ), 1527₃₇ (φ. 44^ρ), 1528₇₃ (φ. 47^ρ): s. 10, 1529₁₀ (φ. 48^ρ): L. 1, 1530₁₄ (φ. 52^ρ).

Evienicò Manoli (Εὐγενικός Μανόλης) 1530₂₅ (φ. 52^ρ): L. 1 s. 10. Πρβλ. καὶ Manoli da Negroponte.

Fagà Piero (Φαγάς Πιέρος) 1502₅₈ (φ. 8^ρ): L. 1, 1503₃₇ (φ. 9^ρ): s. 10, 1506₄ (φ. 15^ρ): L. 1 s. 10.

Fagojeni Thodoro, sartor (Φαγογένης Θόδωρος)¹⁰⁶ 1526₇₂ (φ. 41^ρ): s. 10, 1527₁₇ (φ. 43^ρ), 1528₇₉ (φ. 47^ρ): L. 1. Βλ. καὶ Fagojeni Lena.

Fetrizi Michiel. Βλ. Fitrizi M.

Filatropinò Polo (Φιλανθρωπηνός Πόλος) 1499₂₂ (φ. 3^ρ): L. 1.

Fitrici Mihel. Βλ. Fitrizi M.

Fitrizi Michiel¹⁰⁷ (Φυτίτσης (;) Μιχάλης) 1499₂₉ (φ. 3^ρ), 1501₃₃ (φ. 6^ρ): L. 1.

Flatro Zegno da Zipro (Φλάτρο Ζήνων από τὴν Κύπρο)¹⁰⁸ 1527₆₃ (φ. 44^ρ): s. 10, 1528₃₈ (φ. 46^ρ): L. 1 s. 10.

Flevarà Ieronimo. Βλ. Lefarà I.

Florio, misser papà Andrea, da Osaro, canonico di Corfù¹⁰⁹ (παπα-Ἀντρέας Φλώριος) 1520₄₃ (φ. 31^ρ), 1521₆₂ (φ. 34^ρ), 1522₄₁ (φ. 35^ρ), 1523₃₉ (φ. 36^ρ): L. 1.

Fortin Zaccharia dal Zante (Φορτίνης, Φόρτης ἢ Φόρτιος Ζαχαρίας από τὴ Ζάκυνθο) 1524₁₀ (φ. 37^ρ): L. 1.

Francesco da Nicossia¹¹⁰ 1505₁₆ (φ. 13^ρ): s. 10.

Francesco dalla Zafalonia. Βλ. Justignan Fr.

Francesco fio di Barbaroso (di ser Antonio, di ser Antonio Barbarosso). Βλ. Barbarossa Fr.

104. Κείμε.: *maser*.

105. Τὸ ἐπάγγελμα ἀναγράφεται μόνο στὸ ἔτος 1529. — Ἀναγράφεται 27ος στὸ πρόχειρο φ. 51^ρ (1530).

106. Κείμε. (1526): *Todaro F. sartor*. — 1528: *Todoro sartor ditto Fagojeni*. — 1527: *Thodoro Fagogeni, della banca* — ἀλλὰ δὲν σημειώνεται τὸ ποσὸ ποῦ πλήρωσε.

107. Κείμε. (1499): *Mihel Fitrici*. — 1501: *M. Fetrizi*.

108. 1528: *Z. Vlatro de Z.*

109. 1520: Παραλείπεται τὸ *canonico di C.*. — 1522: *ser p. A. Florio, canonico di Candia*: Πιστεύουμε ὅτι ἡ ἀναγραφή αὐτὴ εἶναι ἀποτέλεσμα παρανόητης τοῦ γραφέα ἀπὸ τὸν πρόχειρο κατάλογο, ἀπ' τὸν ὁποῖο καὶ ἀντίγραψε τὰ ὀνόματα (βλ. εἰσαγωγή, σ. 302). Ἡ γνώμη μας ἐνισχύεται ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι οἱ Φλώροι ἦταν γενεὰ κερκυραϊκῆ καὶ ἐπαληθεύεται ἀπὸ τὴ διαπίστωση πληθώρας λαθεμένων ἀναγραφῶν σ' αὐτὸ τὸ ἔτος (1522, φ. 34^ρ, 35^ρ). — 1523: *misser papà Andrea*, χωρὶς ἄλλο διακριτικὸ.

110. Κείμε.: *F. di Nicosia*.

Franco Angelo da Tiva (Φράγκος Ἄγγελος ἀπὸ τῆ Θήβα) 1528₅₃ (φ. 47r): L. 1.

Franco Jacomo (Φράγκος Γιακόμος) 1526₃₁ (φ. 41r): s. 10.

Franco Nicolò (Φράγκος Νικολός) 1507₉ (φ. 16r): s. 10.

Fterigo Zorzi (Φτερίγος (;) Τζώρτζης) 1508₇₁ (φ. 19r): L. 1.

Galiazo da Santa Maura 1503₄₁ (φ. 9r): s. 10. Βλ. καὶ Rodostomo G.

Galiazo Zuanne (Γαλιάτσος Τζουάννης) 1509₁₃ (φ. 20r): s. 10. Πρβλ. καὶ Zuanne di Galiazo.

Garbi, Antonio di Nicolò da Zafalonia (Γαρμπής (ἢ Γκαρμπίνος);)¹¹¹ Ἄντωνής τοῦ Νικολοῦ ἀπὸ τὴν Κεφαλονιά) 1500₃₅ (φ. 4r): L. 1, 1501₉ (φ. 5r), 1503₂₅ (φ. 9r), 1504₆₁ (φ. 12r): s. 10, 1506₅ (φ. 15r). Πρβλ. καὶ Α. da Zafalonia.

Garbin Antonio. Βλ. Garbi A.

Garibola Iacomo. Βλ. Gariboldi I.

Gariboldi Iacomo¹¹² 1502₄₇ (φ. 8r), 1503₅₁ (φ. 10r), 1507₄₁ (φ. 17r): L. 1, 1508₃₂ (φ. 18r): s. 10, 1509₆ (φ. 20r), 1517₂₈ (φ. 26r): L. 1 s. 10.

Gathi Zuanne (Γάτος Τζουάννης)¹¹² 1499₁₉ (φ. 3r): L. 1.

Gavrili Nicolò sartor (Γαβρίλης Νικολός)¹¹³ 1502₄₈ (φ. 8r): L. 1, 1530₇₂ (φ. 53r): s. 12. Βλ. καὶ Gavrilena Frossini.

Gavrili Piero da Patraso (Γαβρίλης Πιέρος ἀπὸ τὴν Πάτρα)¹¹⁴ 1520₈ (φ. 31r), 1521₁₆ (φ. 33r): L. 1 s. 10, 1522₄₂ (φ. 35r), 1523₄₁ (φ. 36r), 1524₃₇ (φ. 38r), 1525₁₀ (φ. 39r): L. 1.

Gavrili Zorzi¹¹⁵ (Γαβρίλης Τζώρτζης) 1529₄₅ (φ. 49r): s. 12.

Gefalà. Βλ. Chefalà.

Gerachi Zuanne. Βλ. Jerachi Z.

*Gianni anagnosti 1520_{65ε'} (φ. 32r).

Giannuli di Baro. Βλ. Jannuli di Paris.

Giaulco, Giavulco Matio. Βλ. Liavurco M.

Gierachi Zuanne. Βλ. Jerachi Z.

111. Ὁ τίτλος τοῦ λήμματος προέρχεται ἀπ' τὸ συγκερασμὸ τῶν ἀναγραφῶν τῶν ἐτῶν 1500 (*A. de Zafalonia ditto Garbi*) καὶ 1506 (*A. di Nicolò Garbin*), στὰ ὁποῖα καὶ μόνο ὑπάρχει τὸ ἐπώνυμο. — 1501, 1503, 1504: *A. di Nicolò*. — 1506: πληρώνει 1 λίρα γιὰ 2 χρόνια (= καὶ γιὰ τὸ 1505;).

112. 1502: *I. Garibola*. — 1503: *Iacomo de Gariboldi*. — 1517: *Zacomo G.*

113. 1530: *mastro N. G.* Παραλείπεται τὸ sartor.

114. Κείμε. (1521): *P. Gavrili da Patraso*. — 1520: *P. Gavreli da Patras*. — Στὰ 1524 λείπει ὁ τόπος καταγωγῆς, καθὼς καὶ στὰ 1522 (ἔπου ἀναγράφεται *P. Gavrili*). — Ἀντίθετα, ἀπουσιάζει τὸ ἐπώνυμο στὰ 1523 (*P. da Patraso* καὶ στὰ 1525 (*P. da Patras*).

115. Κείμε.: *Zorzí G.*

Giotin Ciprioto. Βλ. Bustron Jotin.

Glifa Athanasi. Βλ. Glifò A.

Glifò Athanassio¹¹⁶ da Negroponte (Γλυφός(;) Ἀθανάσιος ἀπὸ τῆν Εὐβοία)
1529₃₉ (φ. 49^r): L. 1 s. 10, 1530₄₃ (φ. 52^r): L. 1 s. 2.

Golemi Zorzi (Γολέμηης Τζώρτζης) 1527₈₃ (φ. 45^r).

Greopulo Dimitri da Lepanto (Γρεκόπουλος ἢ Γριτσόπουλος Δημήτρης ἀπὸ
τῆ Ναύπακτο)¹¹⁷ 1516₁₉ (φ. 25^r), 1517₁₃ (φ. 26^r), 1518₅₂ (φ. 27^r), 1519₂₁
(φ. 29^r), 1520₂₄ (φ. 31^r), 1521₈ (φ. 33^r), 1522₂₅ (φ. 35^r), 1523₃ (φ. 36^r),
1525₂₂ (φ. 39^r): L. 1, 1528₁₈ (φ. 46^r), 1529₃₆ (φ. 49^r): s. 10. Πρβλ. καὶ
Dracopulo D. καὶ σημείωση. Βλ. καὶ Greopulo Marietta, Greopulo
Angelina.

Greopulo Zorzi di Dimitri (Γρεκόπουλος ἢ Γριτσόπουλος Τζώρτζης τοῦ
Δημήτρη)¹¹⁸ 1515₉ (φ. 24^r), 1516₂₀ (φ. 25^r), 1517₁₄ (φ. 26^r), 1518₅₃
(φ. 27^r), 1519₂₂ (φ. 29^r), 1520₂₅ (φ. 31^r), 1521₂₇ (φ. 33^r), 1522₂₆ (φ. 35^r),
1523₄ (φ. 36^r), 1525₂₃ (φ. 39^r), 1528₂₀ (φ. 46^r), 1529₃₇ (φ. 49^r): s. 10.

Grenzeli Teodori sartor (Γρέντζελῆς Θεοδορῆς) 1529₁₄ (φ. 48^r): L. 1.

Grifo Antonio, spicier (Γρίφος (ἢ Γρίφης;) Ἀντώνης)¹¹⁹ 1518₇₂ (φ. 28^r):
L. 1, 1519₇ (φ. 29^r): L. 1 s. 10, 1520₅₈ (φ. 32^r): L. 1, 1521₅₁ (φ. 34^r),
1522₁₃ (φ. 34^r), 1523₄₅ (φ. 36^r): s. 10, 1524₄ (φ. 37^r): L. 1 s. 10, 1528₈
(φ. 45^r), 1529₃₃ (φ. 49^r): L. 1.

Grimani Zorzi stradioto (Γριμάνης Τζώρτζης) 1526₅₀ (φ. 42^r): L. 1 s. 10.

Gumeno Manoli. Βλ. Igumeno M.

Gunari Dimitri (Γούναρης Δημήτρη)¹²⁰ 1526₄₀ (φ. 44^r): L. 1, 1527₄₂ (φ.
44^r): s. 10, 1528₂₄ (φ. 46^r): L. 1 s. 10.

Hierolimo da Milo. Βλ. Jerolimo da Milo.

Horfanojanni Zorzi. Βλ. Orfanojanni Z.

Iacomo de Gariboldi. Βλ. Gariboldi I.

116. Κεῖμ. (1529): *Atanasio*. — 1530: *Athanasi Glifa*, χωρὶς τόπο καταγωγῆς.

117. Κεῖμ. (1519): *D. Gricopulo da L.* (μόνο στὸ ἔτος αὐτὸ δηλώνεται ὁ τόπος καταγωγῆς). — 1525: *D. Grizopulo*.

118. Ὁ τίτλος τοῦ λήμματος προέρχεται ἀπὸ το ἔτος 1515. — Ἀναγράφεται σχεδὸν πάντοτε ἀμέσως μετὰ τὸν πατέρα του: *Z. Gricopulo di ser Dimitri* (1519) — *Z. fio di D. Greopulo* (1516). — *Z.G. suo fio* (1517, 1518, 1520). — *Z. suo fio* (1523). — Στὰ ὑπόλοιπα ἔτη ἀπαντᾷ χωρὶς πατρώνυμο. — 1529: *Zorzì G.* — 1525: *Z. Grizopulo*.

119. Τὸ ἐπάγγελμα παραλείπεται στὰ ἔτη 1522, 1524 (ὅποτε κατέχει τὸ ἀξίωμα τοῦ *scrivan*) καὶ 1528. — Μὲ μόνο τὸ ἐπάγγελμα δηλώνεται στὰ 1523: *A. spicier*. — Στὰ 1522 σημειώνεται ὅτι παίρνει μόνο τὸ καθιερωμένο ψωμὶ (*el pan solo*). — 1528: πληρώνει 1 λίρα γιὰ *luminarie* 2 ἐτῶν.

120. 1526: *D. Cunari*.

- Iacomo, zenero di Todaro da Corfù 1522₁₁ (φ. 34^r): L. 1.
 Ianni Dimitri. Βλ. Janni D.
 Iannuli di Paris. Βλ. Jannuli da Paris.
 Ieraghi Matio da Corfù. Βλ. Jerachi M.
 Ierolimo, Ieronimo da Milo. Βλ. Jerolimo da Milo.
 Igumeno Ianni dalla Iannina (‘Ηγούμενος Γιάννης από τὰ Γιάννινα) 1529₆₈
 (φ. 50^r): L. 1.
 Igumeno Manoli dalla Iannina (‘Ηγούμενος (Γούμενος) Μανόλης από τὰ
 Γιάννινα)¹²¹ 1527₆₉ (φ. 44^r): L. 1, 1528₂₂ (φ. 46^r): L. 1 s. 10.
 Iia Zuanne, Ciprioto (‘Ηλίας Τζουάννης, Κυπριώτης) 1522₅₂ (φ. 35^r): s. 10.
 Iustignan Francesco. Βλ. Justignan F.
 Giacomo sartor (mastro —) 1530₃₅ (φ. 52^r): s. 12.
 Janni¹²² Dimitri da Belagrada (Γιάννης Δημήτρης από τὸ Μπεράτι) 1526₁₃
 (φ. 41^r): L. 1 s. 4, 1527₂₄ (φ. 43^r): L. 1, 1529₄₀ (φ. 49^r): L. 1 s. 4.
 Jannuli di Paris¹²³ 1501₅₀ (φ. 6^r): L. 1, 1502₃₁ (φ. 8^r), 1503₇₂ (φ. 10^r),
 1505₆₁ (φ. 13^r), 1507₃₆ (φ. 17^r), 1515₃₁ (φ. 24^r), 1521₁ (φ. 33^r): s. 10.
 Jannuli da Patras 1508₃₅ (φ. 18^r): s. 10. Πρβλ. Zuanne da Patras.
 Jerachi¹²⁴ Matio da Corfù (Γεράκης Μαθιός από τὴν Κέρκυρα) 1528₆₁
 (φ. 47^r): L. 1.
 Jerachi Zuanne di Candia (Γεράκης Τζουάννης από τὴν Κρήτη)¹²⁵ 1502₁₂ (φ.
 7^r), 1504₇ (φ. 11^r), 1507₁₃ (φ. 16^r), 1508₃ (φ. 18^r), 1524₅₉ (φ. 38^r): L. 1.
 Jerolimo (Ieronimo) da Milo¹²⁶ 1513₂₇ (φ. 22^r), 1514₁₅ (φ. 23^r): s. 10,
 1515₃₅ (φ. 24^r), 1516₄₆ (φ. 25^r), 1517₃₈ (φ. 26^r), 1518₃₀ (φ. 27^r): L. 1,
 1519₅₇ (φ. 30^r): s. 10, 1523₂₉ (φ. 36^r), 1525₂₅ (φ. 39^r), 1528₃ (φ. 45^r):
 L. 1, 1530₄₇ (φ. 53^r): s. 10.

121. 1527: *M. Gumeno* — δὲν ἀναγράφεται ὁ τόπος καταγωγῆς.

122. Κείμ. (1529): *Ianni*. — 1527: *D. Chianni da Velagrada*. — 1526: *D.J. da Belgrado*.

123. 1515: *Iannuli di Paris*. — 1521: *Giannuli di Baro*. — 1503, 1507: *Zannuli di Paris*. — 1501, 1502: *Zuanne di Paris*. — Δὲν ἔχουμε καμιὰ βεβαιότητα ὅτι ὅλες αὐτὲς οἱ ἀναγραφὲς ἀποδίδονται σ’ ἓναν καὶ μόνο Γιαννούλη ἀπὸ τὴν Πάρο.

124. Κείμ.: *Ieraghi*.

125. Ὁ τίτλος τοῦ λήμματος ἀπαντᾷ στὰ 1524, μὲ τὸ ἐπώνυμο παραλλαγμένο (*Gierachi*). — Στὶς ὑπόλοιπες ἀναγραφὲς βρισκουμε μονάχα τ’ ὄνοματεπώνυμο (1502, 1504: *Z. Jerachi* — 1508: *Z. Gerachi* — 1507: *Z. Zerachi*).

126. Τὸ ὄνομα ἀπαντᾷ πάντα μὲ βραχυγραφία (*Jeromo*, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ 1530, ὅποτε ἀναγράφεται *Hierolimo da M.*). Γι’ αὐτό, προτιμήσαμε νὰ δώσουμε τὸ ὄνομα στὴν πιὸ λαϊκὴ του μορφή, ἀφοῦ, ἐξἄλλου, πρόκειται γιὰ ἀπλὸν ἄνθρωπο. — Παραλλαγὴ τοῦ τύπου συναντοῦμε στὰ 1514 (*Zer(oli)mo da M.*), ἐνῶ σ’ ὅλα τὰ ὑπόλοιπα ἔτη (μ’ ἐξἄφραση τὰ: 1516, 1528, ἀπ’ ὅπου ὁ τίτλος τοῦ λήμματος) τὼν βρισκουμε ὡς *Ieromo* (*Ieronimo* ἢ *Ierolimo*) *da Milo*.

Justignan Francesco da Zafalonia (Γιουστινιάνης (Ίουστιάνης) ἢ Ίουστινιανὸς Φραντσέσκος ἀπὸ τὴν Κεφαλονιά)¹²⁷ 1499₂₅ (φ. 3r): L. 1, 1500₂₃ (φ. 4r), 1502₂₄ (φ. 7r), 1504₂₅ (φ. 11r): s. 10, 1505₄₀ (φ. 13r), 1506₆₃ (φ. 16r): L. 1 s. 10, 1508₂₆ (φ. 18r), 1513₁₇ (φ. 22r): s. 10, 1514₁₉ (φ. 23r), 1517₄₅ (φ. 26r): L. 1, 1518₆₇ (φ. 66r): s. 10, 1520₂₉ (φ. 31r), 1521₁₂ (φ. 40r), 1524₆₈ (φ. 39r), 1525₅₈ (φ. 40r), 1527₃₀ (φ. 43r), 1529₅₈ (φ. 50r): L. 1, [1530₃₂ (φ. 51r): s. 12].

Lalta(;) Zorzi dalla Valona 1525₅₅ (φ. 40r): L. 1.

Lascari Zorzi, pedota (Λάσκκαρης Τζώρτζης)¹²⁸ 1518₄₆ (φ. 27r), 1519₅₅ (φ. 30r), 1520₄₄ (φ. 31r), 1521₂₆ (φ. 33r), 1522₄₆ (φ. 35r), 1523₄₂ (φ. 36r), 1526₂₉ (φ. 41r), 1527₂₂ (φ. 43r), 1528₂₆ (φ. 46r): s. 10.

Laureo Mathio. Βλ. Liavurco M.

Lazaro dalla¹²⁹ Morea 1503₅₆ (φ. 10r): L. 1.

Lefarà Ieronimo da Cipro (Λεφαρᾶς Ίερώνυμος ἀπὸ τὴν Κύπρο)¹³⁰ 1517₁₁ (φ. 26r), 1518₁₂ (φ. 27r), 1519₃₄ (φ. 29r), 1520₁₃ (φ. 31r), 1521₃₃ (φ. 33r), 1522₂ (φ. 34r), 1523₁₆ (φ. 36r), 1524₁ (φ. 37r), 1525₄ (φ. 39r), 1526₃ (φ. 41r), 1527₄ (φ. 43r), 1528₁₀ (φ. 46r), 1529₃ (φ. 48r), 1530₇ (φ. 52r): L. 1 s. 10.

Lefetereo Antonio (Λευτεραῖος Ἀντώνης) 1499₃₈ (φ. 3r), 1501₆₆ (φ. 41r), 1502₉ (φ. 7r): L. 1.

Lefetereo Nicolò (Λευτεραῖος Νικολὸς) 1502₃₃ (φ. 8r): L. 1.

Lefetereo Zorzi (Λευτεραῖος Τζώρτζης) 1499₃₇ (φ. 3r), 1501₆₇ (φ. 6r), 1505₉ (φ. 12r): L. 1.

127. Ὁ τίτλος τοῦ λήμματος ἀπαντᾷ, γιὰ μοναδικὴ φορὰ καὶ μὲ παραφθορές, στὰ 1521: *Fr. Zustignian de Safalonia*. — Ὅλες οἱ ἄλλες ἀναγραφές ἀποτελοῦνται εἴτε ἀπὸ τὸ ὄνοματεπώνυμο (1524: *Fr. Justignia* — 1529: *Fr. Iustignan* — 1520: *Fr. Zustignan* — 1506, 1514, 1517, 1525: *Fr. Zustignian* — 1513, 1518: *Fr. Zustigian* — 1527: *Fr. Zustinan*), εἴτε ἀπ' τὸ ὄνομα καὶ τὸν τόπο καταγωγῆς (1499: *Fr. dalla Zafalonia* — 1502, 1505: *Fr. di la Z.* — 1500, 1508: *Fr. di Z.* — 1504: *Fr. di la Safalonia*). — Δηλώνεται ὅτι πληρώνει γιὰ 2 χρόνια στὰ 1508 (L. 2 s. 10), καθὼς καὶ στὰ 1520, 1525, 1527, 1529 (ἀπὸ 1 λίρα κάθε φορὰ). — Στὰ 1530 ἀναγράφεται μόνο στὴν πρόχειρη λίστα τοῦ φ. 51r, χωρὶς νὰ περαστεῖ τὸ ὄνομά του καὶ στὸν ἐπίσημο κατάλογο.

128. Ὁ τίτλος τοῦ λήμματος ὑπάρχει στὸ ἔτος 1526. — Παραφθορές: *Z. L. peota* (1519, 1520, 1528) — *Z. L. pioata* (1527). — Στὰ ἔτη 1518, 1521, 1523 τὸ ἐπάγγελμα λείπει. — Ἀντίθετα, στὰ 1522 τὸ ὄνομα προσδιορίζεται μόνο μὲ τὸ ἐπάγγελμα: *Zorzi peota*.

129. Κεῖμ.: *L. di la M.*

130. Ὁ τίτλος τοῦ λήμματος βρίσκεται στὸ ἔτος 1518: *I. L. de Cipro* — 1519: *I. L. di Cipro*. — 1517: *I. Flevarà de Zipro*. — Στὰ ὑπόλοιπα ἔτη δηλώνεται μόνο μὲ τὸ ὄνοματεπώνυμο. — Στὰ 1526 καὶ 1527 τ' ὄνομα ἔχει τὸν τύπο *Jer(oni)mo* (ἢ *Jer(oli)mo*). — Στὰ 1520 ἀναγράφεται: *I. L. gastaldo*. — Στὰ 1529: *I. L. governador*. — 1524, 1527, 1530: *misser* κτλ. — Ὡς *Jeronimo Refarà* ἀπαντᾷ στὸ πρόχειρο φ. 51r (1530).

- Legnichi Matio (Λενίκης(;) Μαθιός) 1523₆₀ (φ. 37^r): L. 1.
 Legoteti Nicolò. Βλ. Logoteti N.
 Leonardo da Santa Maura. Βλ. Lunardo da S. Maura.
 Lepegnioti Nicolò. Βλ. Lepegnoti N.
 Lepegnoti¹³¹ Nicolò (Λεπενιώτης Νικολός) 1500₂₄ (φ. 4^r), 1502₂₃ (φ. 7^r),
 1504₆ (φ. 11^r): L. 1, 1506₂₆ (φ. 15^r): s. 10.
 Lia 1504₁₅ (φ. 11^r): s. 10.
 Lia di Piero 1503₂₈ (φ. 9^r): s. 10.
 Lia¹³² da Zafalonia 1506₆₂ (φ. 16^r): L. 1.
 Lia dal Zante¹³³ 1505₁₇ (φ. 13^r), 1506₁₄ (φ. 15^r), 1507₂₃ (φ. 16^r): L. 1,
 1508₇ (φ. 18^r): L. 1 s. 10, 1509₁ (φ. 20^r): L. 1, 1514₈ (φ. 23^r): s. 10.
 Πρβλ. καὶ Todora di Lia dal Zante.
 Liavureo Matio da Corfù¹³⁴ (Λιαβοῦρκος ἢ Λιαβοῦλκος (Ἐλεαβοῦλκος)
 Μαθιός ἀπὸ τὴν Κέρκυρα) 1518₁₆ (φ. 27^r), 1519₂₄ (φ. 29^r), 1520₄₄ (φ.
 31^r): L. 1, 1521₁₀ (φ. 33^r): s. 10, 1526₂₅ (φ. 41^r), 1530₂₈ (φ. 52^r): L. 1.
 Πρβλ. καὶ Liavureo Cecilia.
 Licuri Zuanne da Corfù (Λυκούρης Τζουάννης ἀπὸ τὴν Κέρκυρα) 1524₃₀
 (φ. 38^r): s. 10.
 Liepura Teodorin da Corfù (Λιέπουρας Θεωδωρὸς ἀπὸ τὴν Κέρκυρα)¹³⁵
 1528₁₇ (φ. 46^r): L. 1, 1530₆₈ (φ. 53^r): L. 2.
 Linardo de Piero. Βλ. Lunardo di Piero.
 Lingio Antonio. Βλ. Lingo A.
 Lingo Antonio da Corfù (Λίγγκος Ἀντώνης ἀπὸ τὴν Κέρκυρα)¹³⁶ 1527₅₆ (φ.
 44^r), 1528₆₃ (φ. 47^r), 1529₂₁ (φ. 48^r): L. 1 s. 10, 1530₁₉ (φ. 52^r):
 L. 1 s. 4.
 Lio. Βλ. Lia.
 Lipsò Cassianò(;) ¹³⁷ (Λειψὸς Κασσιανός;) 1517₄₇ (φ. 26^r).

131. Κείμε.: *Lepegnioti*. — 1504: *N. Lepagnoti*.

132. Κείμε.: *Lio di Zafalonia*. — Βλ. σημ. 133.

133. 1509: *L. del Z.* — 1508: *L. de Z.* — 1506: *Lio de Z.* — 1505: *Lio di Z.* — Ἴσως νὰ σημαίνει Ἡλίας, ἀλλὰ ἴσως καὶ Λέων.

134. Ὁ τίτλος ἀπαντᾷ στὸ ἔτος 1521, ἀρκετὰ παραλλαγμένος: *Marchio Agliavureo da C.* — Ὁ τόπος καταγωγῆς ἀπουσιάζει ἀπὸ τὶς ἄλλες ἀναγραφές. — 1520: *M. Giavulco*. — 1518, 1519: *M. Gialuco*. — 1530: *M. Laurco*. — Ὁ ὀρθὸς τύπος τοῦ ἐπώνυμου ὑπάρχει μόνο στὸ ἔτος 1526, ὅποτε πληρώνει L. 1 s. 10 γιὰ 3 χρόνια.

135. 1530: *Theodorin L.* χωρὶς τόπο καταγωγῆς. — Οἱ 2 λίρες ποῦ πληρώνει δὲν ἀποκλείεται νὰ ἐξοφλοῦν καὶ τὴν ὀφειλὴ γιὰ τὸ ἔτος 1529.

136. 1527, 1530: *A. Lingio* χωρὶς τόπο καταγωγῆς.

137. Κείμε.: *Chasiano*. Δὲν εἴμαστε βέβαιοι ἂν διαβάσαμε σωστὰ τὴ λέξη, ἐξαιτίας τῆς φθορᾶς τοῦ φύλλου.

- Lipsò Michali (Λειψὸς Μιχάλης)¹³⁸ 1523₃₂ (φ. 36r), 1524₄₈ (φ. 38r), 1525₁₈ (φ. 39r), 1526₄₅ (φ. 42r), 1529₅₇ (φ. 50r), 1530₄ (φ. 52r): L. 1.
 Lisi, Lisipi. Βλ. Lipsò M.
 Lodovico di Piero, zimador 1525₃₂ (φ. 40r): s. 10. Πρβλ. καὶ Lunardo di Piero, Lunardo zimador.
 Lodovico di Todaro 1503₅ (φ. 9r): L. 1.
 Logarà Avrami da Cipro (Λογαράς Ἀβράμης ἀπὸ τὴν Κύπρο)¹³⁹ 1518₃₃ (φ. 27r): L. 1, 1519₅ (φ. 29r), 1520₄₃ (φ. 31r), 1521₁₈ (φ. 33r): L. 1 s. 10.
 Logarà Nicolò (Λογαράς Νικολός)¹⁴⁰ 1520₅₄ (φ. 32r), 1521₂₅ (φ. 33r): L. 1.
 Logerà Nicolò. Βλ. Logarà N.
 Logocheti Nicolò. Βλ. Logoteti N.
 Logorà Avrami. Βλ. Logarà A.
 Logoteti Nicolò da Modon (Λογοθέτης Νικολός ἀπὸ τὴ Μεθώνη)¹⁴¹ 1500₄₄ (φ. 4r): L. 1 s. 10, 1502₂₉ (φ. 8r), 1505₂ (φ. 12r), 1505₃₁ (φ. 13r): L. 1, 1513₃₃ (φ. 22r), 1515₃ (φ. 23r): L. 1 s. 10.
 Lubinà Zorzi (mastro —) (Λουμπινᾶς Τζώρτζης)¹⁴² 1530₁₅ (φ. 52r): s. 12.
 Lugorà Abramo (Avramio di Cipro). Βλ. Logarà A.
 *Lunardo 1509_{14a} (φ. 20r).
 *Lunardo 1509_{51a} (φ. 21r).
 Lunardo di Nastaxo, sartor 1499₁₈ (φ. 3r): L. 1.
 Lunardo di Piero, zimador¹⁴³ 1503₄₉ (φ. 9r), 1530₁₁ (φ. 52r): L. 1 s. 6.
 Πρβλ. καὶ Lodovico di Piero, Lunardo zimador.
 Lunardo di Todaro 1500₄₅ (φ. 4r), 1502₄ (φ. 7r): L. 1.
 Lunardo da Santa Maura¹⁴⁴ 1499₁₇ (φ. 3r), 1503₇₅ (φ. 10r): L. 1, 1505₄₈ (φ. 13r), 1515₇ (φ. 23r), 1518₃₃ (φ. 27r): s. 10, 1525₁₁ (φ. 39r).

138. 1526: *M. Lisi*. — 1523: *Michiel Lisipi*. — Στὰ 1530 δὲν ἀναφέρεται ὅτι πληρῶναι γιὰ 2 χρόνια, ὅπως δηλώνεται στὸ πρόχειρο φ. 51r (1530), ὅπου ἀναγράφεται 10ος.

139. Ὁ τίτλος τοῦ λήμματος, μὲ παραφθορές, ἀπαντᾷ μόνον στὸ ἔτος 1519: *Abramo Lugorà di Cipro*. — Παραλείπεται ὁ τόπος καταγωγῆς σὲ ὅλες τὶς ἄλλες ἀναγραφές. — 1521: *Avramo L.* — 1518: *Avrami Logorà* — 1520: *Avramio Lugorà*.

140. 1521: *N. Logerà*.

141. Ὁ τόπος καταγωγῆς συνοδεύει τὸ ἐπώνυμο μιὰ φορὰ μόνον, στὰ 1505₃₁, ἀπ' ὅπου ὁ τίτλος τοῦ λήμματος. — 1500: *N. Logocheti* (ἀντὶ *Logoiheti*). — 1513, 1515: *N. Logoteti*. — Στὰ 1502 τὸ ἐπώνυμο λείπει: *Nicolò da Modon*. — Ἡ ἀναγραφή 1505₂ (2 Μάρτη) πρέπει ν' ἀποδοθεῖ στὸ ἔτος 1504.

142. Ἀναγράφεται 28ος καὶ στὸν πρόχειρο μικτὸ κατάλογο τοῦ φ. 51r (1530).

143. Ὡς *Linardo de Piero* περιλαμβάνεται 24ος στὸ πρόχειρο φ. 51r (1530).

144. 1503: *Leonardo da S. M.* — 1505, 1518: *L. da S. Maura*. — Στὰ 1515 καὶ 1518 δὲν πληρῶναι, πράγμα ποῦ δημιουργεῖ τὴν πιθανότητα νὰ ταυτίζεται μὲ τὸν ἀμέσως ἐπόμενον ὁμώνυμό του.

*Lunardo da Santa Maura¹⁴⁵ 1508_{47a'} (φ. 19r), 1514_{30β'} (φ. 23r), 1519_{63a'} (φ. 30r), 1523₄ (φ. 36r).

Lunardo da Santa Maura, cimador 1521₄₀ (φ. 33r): s. 10. Πρβλ. καὶ Lodovico di Piero, Lunardo di Piero, Lunardo zimador.

*Lunardo da Zafalonia¹⁴⁶ 1520_{65γ'} (φ. 32r).

Lunardo sanser 1524₃₁ (φ. 38r): s. 10.

Lunardo zimador¹⁴⁷ 1499₂ (φ. 3r): L. 1 s. 10, 1500₁ (φ. 3r), 1500₄₁ (φ. 4r): L. 1, 1507₅₇ (φ. 17r): s. 10, 1508₆₂ (φ. 19r): L. 1, 1513₃₀ (φ. 22r): s. 10, 1518₇₄ (φ. 28r): L. 1, 1522₅₅ (φ. 35r): s. 10, 1526₅₆ (φ. 42r): L. 1, 1527₇₅ (φ. 45r), 1528₁₂ (φ. 46r): s. 12. Πρβλ. καὶ Lodovico di Piero, Lunardo di Piero, Lunardo da S. Maura cimador.

Magajanni Zacharia. Βλ. Megagianni Z.

Magati Zorzi. Βλ. Magnati Z.

Magiati. Βλ. Magnati.

Magnati Anastassi¹⁴⁸ (Μαυιάττης Ἀναστάσης) 1527₃₆ (φ. 44r): L. 1, 1529₈₃ (φ. 50r).

Magnati¹⁴⁹ Michali da Coron (Μαυιάττης Μιχάλης ἀπὸ τὴν Κορώνη) 1521₇ (φ. 33r): L. 1.

Magnati Piero (Μαυιάττης Πιέρως) 1527₅₁ (φ. 44r), 1528₇₂ (φ. 47r), 1529₇₃ (φ. 50r): s. 10.

Magnati¹⁵⁰ Todoro (Μαυιάττης Θόδωρος) 1521₁₅ (φ. 33r), 1523₂₈ (φ. 36r).

Magnati Zorzi¹⁵¹ (Μαυιάττης Τζώρτζης) 1508₁₇ (φ. 18r): L. 1, 1513₁₅ (φ. 22r), 1515₂₁ (φ. 24r): s. 10, 1521₂ (φ. 33r): L. 1 s. 2, 1529₃₄ (φ. 49r).

Magniati, Magniotti. Βλ. Magnati.

Malachi Duca (Μαλάκης Δούκας) 1527₇₀ (φ. 44r): L. 1.

Malei(;), Battista de Zuanne, spader (Μαλέας; Μπατίστας τοῦ Τζουάννε) 1529₈₂ (φ. 50r): L. 1.

Maleino¹⁵² Zorzi di Dimitri dalla Valona (Μαλεϊνός(;)) Τζώρτζης τοῦ Δη-

145. 1523: 'Η Ἀδελφότητα τοῦ δίνει δωρεὰν τὸ καθιερωμένο φοιμί.

146. Κείμε.: *L. di Z.*

147. Οἱ ἀναγραφές 1499₂ (17 Μάρτη) καὶ 1500₁ (8 Μάρτη), ἕως πρέπει ν' ἀποδοθοῦν στὰ ἔτη 1498 καὶ 1499 ἀντίστοιχα.

148. Κείμε.: *Anastasi*. — Στὰ 1529 ἀναγράφεται *Anastasio de Brazo de Maina* καὶ πληρώνει 2 λίρες γιὰ 2 χρόνια (= καὶ γιὰ τὸ 1528).

149. Κείμε.: *Magniati*.

150. Κείμε.: *Magniati*. — Οἱ 2 λίρες ποὺ δίνει στὰ 1523 φαίνεται πὼς ἐξοφλοῦν καὶ ὀφειλὴ ἀπὸ τὸ ἔτος 1522.

151. 1515: *Z. Magniati*. — 1513: *Z. Magniotti*. — 1508: *Z. Magati*. — Στὰ 1529, ὅποτε γράφεται *Zorzi M.*, δίνει 4 λίρες γιὰ 4 χρόνια (ποιά;) — Δὲ μπορούμε νὰ εἴμαστε σίγουροι ἂν πρόκειται γιὰ ἓνα πρόσωπο ἢ περισσότερα.

152. Στὸ κείμε.: *Zorzi di ser Dimitri Mal Lenio dalla Valona*. — 1525: *Z. di D. di la V.* (χωρὶς ἐπώνυμο). — 1527: πληρώνει 2 λίρες γιὰ 2 χρόνια (= καὶ γιὰ τὸ 1526).

- μήτρη ἀπὸ τὴν Αὐλώνα) 1525₅₇ (φ. 40r): L. 1, 1527₈₇ (φ. 45r).
 Malici, Malicia, Malisi, Malisia. Βλ. Malizi.
 Malizi Giacomo (Μαλίτσης (Μαλίτζης) Γιάκομος)¹⁵³ 1518₁₅ (φ. 27r), 1519₄₆
 (φ. 29r): L. 1, 1520₅₅ (φ. 32r): L. 1 s. 10, 1522₁₈ (φ. 34r), 1524₁₃ (φ.
 37r), 1525₃₀ (φ. 39r), 1526₄₉ (φ. 42r): L. 1, 1527₈ (φ. 43r): L. 1 s. 10.
 Malizi¹⁵⁴ Zuan di Iacomo (Μαλίτσης Τζουάν τοῦ Γιάκομου) 1523₄₇ (φ. 37r).
 Mal Lenio Zorzi. Βλ. Maleino Z.
 Manoli 1513₃ (φ. 22r), 1514₂₀ (φ. 23r): s. 10.
 Manoli di Androni. Βλ. Androni M.
 Manoli di Zorzi tiraoro¹⁵⁵ 1499₃₀ (φ. 3r), 1503₆₀ (φ. 10r), 1504₅₅ (φ. 12r),
 1507₃₈ (φ. 17r), 1508₆₈ (φ. 19r): L. 1, 1521₅₂ (φ. 34r), 1522₂₇ (φ. 35r):
 L. 1, 1526₂₆ (φ. 41r). Βλ. καὶ Manoli tiraoro καὶ σημείωση.
 Manoli da¹⁵⁶ Candia 1503₂₆ (φ. 9r), 1505₇ (φ. 12r), 1505₄₆ (φ. 13r): L. 1,
 1506₄₀ (φ. 15r): s. 10, 1507₂₂ (φ. 16r), 1508₆ (φ. 18r): L. 1, 1509₂ (φ.
 20r): s. 10. Πρβλ. καὶ Manusso da Candia.
 Manoli da Napoli 1515₂₉ (φ. 24r): L. 1, 1516₁₅ (φ. 25r): s. 10.
 Manoli da Negroponte 1516₁₇ (φ. 25r): L. 1. Πρβλ. καὶ Evienicò M.
 Manoli da Patras 1503₅₂ (φ. 10r): s. 10.
 Manoli da Santa Maura¹⁵⁷ 1501₂ (φ. 5r), 1502₄₆ (φ. 8r), 1503₄₄ (φ. 9r): L.
 1, 1505₁₅ (φ. 12r): s. 10, 1505₇₅ (φ. 14r), 1506₃₃ (φ. 15r): L. 1.
 Manoli tiraoro¹⁵⁸ 1500₄₆ (φ. 4r), 1501₃₄ (φ. 6r): L. 1, 1505₅₆ (φ. 13r), 1506₂₄
 (φ. 15r), 1509₅₀ (φ. 21r): L. 1 s. 10. Πρβλ. καὶ Chessari M., Manoli
 di Zorzi tiraoro.

153. Ὁ τύπος τοῦ βαφτιστικοῦ *Jacomo* ὑπάρχει μόνο στὸ ἔτος 1527 (σ' ἄλλα τ' ἄλλα: *Iacomo*). — 1525: *I. Malici*. — 1527: *J. Malici*. — 1518, 1524: *I. Malicia*. — 1519: *I. Malisia*. — 1522: *I. Mulizi*. — Στὰ 1527 ἀναγράφεται μὲ τὴν ιδιότητα τοῦ μέλους τῆς *Banca*.

154. Κείμ.: *Malisi*. — Πληρώνει 2 λίρες (= καὶ γιὰ τὴν ἐγγραφή του:).

155. 1503, 1504, 1507: λείπει τὸ ἐπάγγελμα. — 1508, 1526: λείπει τὸ πατρώνυμο. — Στὰ 1521 πληρώνει ἀναδρομικὰ γιὰ 10 χρόνια (μοναδικὴ περίπτωση, βλ. εἰσαγωγή, σ. 317), 6 λίρες καὶ 16 σολδία. — Στὰ 1526 πληρώνει 2 λίρες γιὰ 2 χρόνια.

156. Κείμ.: *M. di C.*. — Ἡ ἀναγραφή 15057 (8 Ἰούνη) πρέπει ν' ἀποδοθεῖ στὸ ἔτος 1504.

157. Ὁ τίτλος τοῦ λήμματος προέρχεται ἀπὸ τὸ ἔτος 1506. — Σ' ἄλλα τ' ἄλλα ἔτη: *M. di S. Maura*. — Ἡ ἀναγραφή 150515 ἴσως πρέπει ν' ἀποδοθεῖ στὸ ἔτος 1504.

158. Ἀπὸ τὶς ἀναγραφές ποὺ ὑπάρχουν κάτω ἀπ' αὐτὸν τὸν τίτλο ἀποδώσαμε μερικὲς στὸ *M. Chessari* καὶ ἄλλες στὸ *M. di Zorzi*, μὲ τὸν ὅπως ἂν τρωτὸ καὶ εὐάλωτο συλλογισμό, πὼς εἶναι λιγότερο πιθανὸ νὰ ὑπάρχει καὶ τρίτος *Μανόλης tiraoro*, χωρὶς μάλιστα νὰ διακρίνεται ἀπὸ τοὺς ἄλλους δυὸ μὲ κάποιο ἰδιαιτέρο χαρακτηριστικό. Μ' αὐτὴ τὴ λογικὴ τῶν πιθανοτήτων παραθέτομε ἐδῶ τὶς ὑπόλοιπες ἀναγραφές, τῶν ἐτῶν, δηλαδὴ ἀπὸ τὰ ὅποια καὶ οἱ δυὸ ἀποσιάζουν καὶ ἐπομένως εἶναι ἐξίσου πιθανὸ ν' ἀνήκουν εἴτε στὸν ἕναν εἴτε στὸν ἄλλον. Τὰ ποσά, πάντως, τοῦ ὕψους τῆς 1 λίρας καὶ δέκα σολδίων, ὕπου τὰ συναντοῦμε, ταιριάζουν περισσότερο στὸν *Chessari*.

- Manuso di Candia. Βλ. Manusso da Candia.
 Manusso da¹⁵⁹ Candia 1501₇₅ (φ. 7r), 1515₄₉ (φ. 24r), 1517₂₆ (φ. 26r): s. 10. Πρβλ. καὶ Manoli da Candia.
 Manuzo da Candia. Βλ. Manusso da Candia.
 Maranchi(;) Zuan 1530₅₇ (φ. 53r): s. 12.
 Marapà Zuan (Μαραπαῆς Τζουάν)¹⁶⁰ 1502 (φ. 8r): s. 10, 1504₄₃ (φ. 11r), 1505₅₅ (φ. 13r): L. 1.
 Maraso galiotto 1514₂₈ (φ. 23r): L. 1.
 *Marcello Nicolò (Μαρτσέλλος Νικολός) 1520_{650'} (φ. 32r).
 Marco da Corfù 1501₂₁ (φ. 5r), 1505₁₀ (φ. 12r): L. 1.
 Marco caleger. Βλ. Caligerà M.
 Marco compe 1513₅ (φ. 22r): L. 1 s. 10. Πρβλ. καὶ Marco sartor.
 Marco depentor, Candioto¹⁶¹ 1527₂₈ (φ. 43r), 1528₅₂ (φ. 47r): s. 12. Πρβλ. καὶ Cauzo M.
 Marco sartor 1501₃₂ (φ. 6r), 1504₃₄ (φ. 11r): L. 1. Πρβλ. καὶ Marco compe.
 Marin da¹⁶² Zafalonia 1507₂₈ (φ. 17r), 1508₂₈ (φ. 18r): L. 1 s. 10, 1515₄₀ (φ. 24r): L. 1. Βλ. καὶ Teodora di Marin da Z.
 Marin tiraoro. Βλ. Chessari M.
 Maropà Zuan. Βλ. Marapà Z.
 Maruli Stamati da Corfù (Μαρούλης Σταμάτης ἀπὸ τὴν Κέρκυρα)¹⁶³ 1528₈₂ (φ. 47r): L. 1, 1529₇₉ (φ. 50r): L. 1 s. 10.
 Masi Zuanne Zipriota (Μάζης Τζουάννης ἀπὸ τὴν Κύπρον) 1520₃₅ (φ. 31r): L. 1.
 Matio di Nicolò 1509₅₅ (φ. 21r): L. 1.
 Matio Candioto, cantador. Βλ. Panareto M.
 Matio da Retimo, barbier 1515₇ (φ. 24r): s. 10.
 Matio barbier¹⁶⁴ 1501₅₅ (φ. 6r): s. 10, 1503₅₇ (φ. 10r): L. 1, 1503₆₉ (φ. 10r): L. 1 s. 10, 1504₃₀ (φ. 11r): s. 10, 1505₇₃ (φ. 14r), 1506₆₆ (φ. 16r), 1507₂₆ (φ. 17r), 1508₂₇ (φ. 18r): L. 1 s. 10, 1509₂₈ (φ. 20r): s. 10, 1513₁₀ (φ. 22r): L. 1, 1515₄₆ (φ. 24r), 1516₃₀ (φ. 25r): s. 10.
 Matio sartor 1500₄₈ (φ. 4r), 1501₄₁ (φ. 6r), 1502₆₇ (φ. 8r): L. 1. Πρβλ. καὶ Tomasina di Matio sartor.

159. Κείμε.: *Manuso di C.* — 1501: *Manuzo di C.*

160. 1502: *Z. Maropà.*

161. 1528: Λείπει τὸ *Candioto.*

162. Κείμε. (1507, 1515): *M. di Z.* — 1508: *M. di la Z.*

163. 1529: Τὸ *da Corfù* παραλείπεται.

164. 1508: *M. b. avicario.* — Μήπως ἡ μιὰ ἀπὸ τις δύο συνδρομὲς ποὺ σημειώνουμε στὸ ἔτος 1503 ἐξοφλεῖ ὀφειλὴ ἀπὸ τὸ 1502;

- Matio scrivani¹⁶⁵ 1508₁₃ (φ. 18r): L. 1.
 Matio zimador 1499₁₀ (φ. 3r): L. 1.
 Mavopulo Zorzi. Βλ. Mavropulo Z.
 Mavressi¹⁶⁶ Andrea (Μαύρεσης Ἀντρέας) 1501₂₈ (φ. 6r): L. 1.
 Mavrichi Zuanne da Lepanto pedota¹⁶⁷ (Μαυρίκης Τζουάννης ἀπὸ τῆ Νάυ-
 πακτο) 1517₄₄ (φ. 26r), 1518₈₀ (φ. 28r): L. 1, 1519₃₇ (φ. 29r), 1520₂₂
 (φ. 31r), 1521₃₈ (φ. 33r), 1522₁₆ (φ. 34r): s. 10, 1523₅₆ (φ. 37r): L. 1,
 1524₁₄ (φ. 37r): s. 10, 1525₃₈ (φ. 40r): L. 1. Βλ. καὶ Mavrighena Lam-
 brini, Mavrichi Curtesa.
 Mavro Zuanne (Μαῦρος Τζουάννης) 1505₈ (φ. 12r): L. 1.
 Mavrogordato Constantin (Μαυρογορδάτος (Μαυροκορδάτος) Κωνσταν-
 τῖνος) 1528₄₃ (φ. 47r): L. 1 s. 10.
 Mavropulo¹⁶⁸ Zorzi (Μαυρόπουλος Τζώρτζης) 1502₆₆ (φ. 8r): L. 1 s. 10,
 1503₆₄ (φ. 10r), 1506₅₃ (φ. 16r): L. 1.
 Maxarachi Nadal. Βλ. Mazarachi N.
 Mazarachi Nadal (Μαζαράκης Ναδάλης)¹⁶⁹ 1499₃₆ (φ. 3r), 1500₅₃ (φ.
 5r): L. 1 s. 10, 1501₁₃ (φ. 5r): L. 1, 1502₁₆ (φ. 7r), 1503₂₂ (φ. 9r), 1504₁₃
 (φ. 11r), 1505₇₇ (φ. 14r), 1506₆ (φ. 15r): L. 1 s. 10, 1507₅₃ (φ. 17r): L.
 1, 1508₄₅ (φ. 18r), 1509₂₆ (φ. 20r): s. 10.
 Mazarachi Zuanne (Μαζαράκης Τζουάννης) 1502₃₇ (φ. 8r), 1503₁₀ (φ. 9r): L. 1.
 Megagianni Zaccharia (Μεγαγιάννης Ζαχαρίας)¹⁷⁰ 1503₄₂ (φ. 9r): L. 1, 1517₂₅
 (φ. 26r): L. 1 s. 10, 1518₁₀ (φ. 27r), 1519₃₉ (φ. 29r): s. 10, 1525₂₈ (φ.
 39r), 1525₄₈ (φ. 40r): L. 1 s. 10.
 Megazanni Zacharia. Βλ. Megagianni Z.
 Meleti Griguol (Μελέτης Γρηγόρης) 1518₇₁ (φ. 28r): L. 1.
 Mesoiti Costantin. Βλ. Mezoviti C.
 Mezoviti Costantin da Rignassa di Corfù¹⁷¹ (Μετσοβίτης Κωνσταντῖνος

165. Ὑποθέτουμε ὅτι τὸ scrivani δὲ δηλώνει ἐπάγγελμα, ἀλλὰ τὸ σχετικὸ διοικητικὸ ἀξίωμα.

166. Κεῖμ.: *Mavresi*.

167. Κεῖμ.: *peota*.—Ὁ τίτλος τοῦ λήμματος ὑπάρχει μόνο στὰ 1518.—Μὲ τὸ ὄνομα-
 τεπώνυμο δηλώνεται στὰ ἔτη 1517, 1521, ἐνῶ σ' ἄλλα τὰ ἄλλα τὸ ὄνομα συνοδεύεται μόνο ἀπὸ
 τὸ ἐπάγγελμα (*Z. peota* καὶ στὰ ἔτη 1523, 1526 *pedota*).—1520: *Z. p. da lep*(:).—1522:
Zafa peola: πιστεύουμε ὅτι βρισκόμαστε μπροστὰ σὲ ἄλλη μιὰ ἀπὸ τὶς πολλὰ παραφθορὰς
 ὀνομάτων ποὺ παρατηροῦνται στὸ ἔτος αὐτὸ (βλ. καὶ εἰσαγωγή, σ. 302).

168. 1503, 1506: *Z. Mavopulo*.

169. 1502, 1505, 1506, 1507, 1508, 1509: *N. Maxarachi*.

170. 1525₂₈, 1525₄₈: *Z. Megazanni*.—1503: *Z. Magajanni*.—1525₄₈: Δηλώνεται
 ὅτι πληρώνει γιὰ τὸν ἐπόμενο χρόνο: *per l'anno die venir*—Ἀντίθετα, στὰ 1518 φαίνεται
 πὼς δὲν πληρώνει (στὴ σχετικὴ στήλη δὲ σημειώνεται κανένα ποσό).

171. 1529: *Constantin M. da Corfù*.—1518: *C. Mesoiti di la Reg[nia]s[a]*.

ἀπὸ τῆ Ρηνιάσα τῆς [διοικητικῆς περιφέρειας] Κέρκυρας) 1518₅₉ (φ. 27r): s. 12, 1529₈₅ (φ. 50r): s. 10.

Michali 1508₆₃ (φ. 19r): L. 1.

Michali 1523₂₇ (φ. 36r): L. 1.

Michali 1524₁₁ (φ. 37r): L. 1.

Michali di Lio, nonzolo¹⁷² 1499₃₁ (φ. 3r), 1500₆₀ (φ. 5r), 1501₆₃ (φ. 6r): L. 1, 1505₇₂ (φ. 14r), 1506₄₉ (φ. 15r), 1506_{52β'} (φ. 16r), 1508_{64α'} (φ. 19r).
Βλ. καὶ Pantasilea di Michali di Lio.

Michali¹⁷³ di Stefano 1503₂₄ (φ. 9r), 1504₃₅ (φ. 11r): s. 10.

Michali di Zuanne¹⁷⁴ 1500₂₂ (φ. 4r), 1501₄₇ (φ. 6r): 1503₈ (φ. 9r), 1503₁₈ (φ. 9r): s. 10, 1503₇₈ (φ. 10r): L. 1, 1505₇₁ (φ. 14r), 1507₃₀ (φ. 17r): L. 1 s. 10, 1508₅₃ (φ. 19r), 1508₆₁ (φ. 19r), 1509₅₃ (φ. 21r): L. 1, 1515₈ (φ. 23r): L. 1 s. 10. Πρβλ. Michali di Zuanne marangon, Michali di Zuanne zimador.

Michali¹⁷⁵ di Zuanne marangon 1506₃₈ (φ. 15r): L. 1 s. 10. Βλ. καὶ Michali di Zuanne καὶ σημείωση.

Michali¹⁷⁶ di Zuanne zimador 1506₃₉ (φ. 15r): L. 1 s. 10. Βλ. καὶ Michali di Zuanne καὶ σημείωση, Michali zimador.

Michali, Servo¹⁷⁷ 1505₆₅ (φ. 14r): L. 1, 1506₅₁ (φ. 16r), 1507₅₂ (φ. 17r), 1508₂₉ (φ. 18r), 1509₄₅ (φ. 20r), 1514₁₉ (φ. 23r), 1515₃₉ (φ. 24r), 1516₃₇ (φ. 25r): s. 10.

Michali da Corfù¹⁷⁸ 1507₂₁ (φ. 16r), 1509₄₂ (φ. 20r): L. 1, 1514₂₄ (φ. 23r): s. 10.
Michali dall'Egena. Βλ. Arapi M.

172. Ὁ τίτλος τοῦ λήμματος ἀπαντᾷ στὸ ἔτος 1505 (*Michiel di L. n.*). — Στὰ ὑπόλοιπα ἔτη τὸ ἐπάγγελμα δὲν ἀναφέρεται, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἀναγραφή 1506₄₉, ἀπ' ἔπου ὅμως λείπει τὸ πατρώνυμο. — 1500: *M. de L.* — Οἱ ἀναγραφές 1506_{52β'} καὶ 1508 ὀφείλονται σὲ ἐλεημοσύνη, ποῦ τοῦ δίνει ἡ Ἀδελφότητα. — Τὸ ἴδιο πρέπει νὰ συμβαίνει καὶ μ' αὐτὴν τοῦ 1505, γιὰ τὴν δὲν πληρώνει. — Δὲν κατορθώσαμε νὰ δοῦμε ἂν πλήρωσε καὶ στὴν ἀναγραφή 1506₄₉, ἐξαιτίας τῆς μεγάλῃς φθορᾶς τοῦ φύλλου.

173. Κεῖμ.: *Michiel.*

174. 1500, 1503₇₈, 1505, 1507, 1508₅₃, 1509, 1515: *Michiel di Z.* — Οἱ ἀναγραφές 1503₈ (3 Δεκέμβρη) καὶ 1515 (5 Ἀπρίλη) πρέπει ν' ἀποδοθοῦν ἀντίστοιχα στὰ ἔτη 1502 καὶ 1514; — 1508₆₁: Σημειώνεται πὼς ἡ συνδρομὴ ἀναφέρεται σὲ 2 χρόνια (= καὶ τὸ 1507;).

Συγγενθρώσαμε σ' αὐτὸ τὸ λῆμμα ὅλες τὶς ἀναγραφές μὲ τὸν παραπάνω τίτλο, μολονότι εἴμαστε βέβαιοι ὅτι ὑποκρύπτονται περισσότερα ἀπὸ ἓνα πρόσωπα, ποῦ ὅμως εἶναι ἀδύνατο νὰ προσδιοριστοῦν μὲ κάποιον τρόπο. Στὰ 1506 ἀναγράφονται κατασειρὰ δύο Μιχαήλδες τοῦ Γιάννη (ἓνας μαραγκὸς κι ἓνας ατζιμαδόρος), βλ. λ.), πράγμα ποῦ σημαίνει ὅτι σ' αὐτούς, ἴσως, ἀνήκει ἓνα μέρος τουλάχιστο ἀπὸ τοῦτες τὶς ἀναγραφές, ἀλλὰ δὲ μπορούμε νὰ ἐξακριβώσουμε ποιές.

175-176. Κεῖμ.: *Michiel.*

177. 1507, 1508, 1509: *Michiel S.* — 1516: *M.S. benedetto.*

178. 1514: *Michiel da C.*

- Michali da¹⁷⁹ Jannina 1503₄₈ (φ. 9r).
 Michali dall'Iejina. Βλ. Arapi M.
 Michali da Miconi. Βλ. Michali da Micono.
 Michali da Micono¹⁸⁰ 1525₁₇ (φ. 38r), 1526₁₁ (φ. 41r): L. 1, 1530₄₂ (φ. 52r):
 L. 1 s. 16.
 *Michali da Negroponte 1505_{78a} (φ. 14r).
 Michali da Patras 1503₇₀ (φ. 10r): L. 1.
 Michali da Santa Maura¹⁸¹ 1502₆ (φ. 7r), 1503₁₉ (φ. 9r), 1504₃₃ (φ. 11r):
 s. 10, 1505₅₄ (φ. 13r).
 Michali da Santa Maura¹⁸² 1503₆₆ (φ. 10r): L. 1.
 Michali da¹⁸³ Sidro 1500₃₁ (φ. 4r): L. 1 s. 10, 1501₅₈ (φ. 6r): s. 10.
 Michali calafao 1505₆₄ (φ. 14r): L. 1.
 Michali calafao 1528₄₂ (φ. 46r): L. 1. Βλ. καὶ Menegina di M.c.
 Michali nonzolo. Βλ. Michali di Lio.
 Michali orese¹⁸⁴ 1509₄₄ (φ. 20r): s. 10. Πρβλ. καὶ M. di Zuanne, M. tiraoro.
 Michali pedota. Βλ. Cazarà M.
 Michali povaro 1515₂₅ (φ. 24r): s. 10.
 Michali psarà. Βλ. Psarà M.
 Michali tiraoro 1504₁₈ (φ. 11r): L. 1 s. 10.
 Michali¹⁸⁵ xochrafo. Βλ. Michali zografo.
 Michali zimador 1513₃₈ (φ. 22r): L. 1. Βλ. καὶ M. di Zuanne zimador.
 *Michali zografo¹⁸⁶ 1508_{64στ'} (φ. 19r).
 Michiel. Βλ. Michali.
 Mina Zorzi (Μηνῶς Τζώρτζης) 1507₄₆ (φ. 17r): L. 1.
 Mina Zuan. Βλ. Mona Z.
 Miro Zuan, sanser (Μύρος(; Τζουάν)¹⁸⁷ 1516₇ (φ. 25r), 1517₃₂ (φ. 26r),
 1518₂₃ (φ. 27r): L. 1, 1519₅₁ (φ. 29r): L. 1 s. 10, 1528₈₃ (φ. 48r): L. 1.
 Misina Manusso¹⁸⁸ de Candia (Μισέννας Μανοῦσος ἀπὸ τὸ Χάνδακα) 1529₈
 (φ. 48r): L. 1 s. 10.

179. Κεῖμ.: *M. de J.* — Ἡ φθορὰ τοῦ φύλλου στὴ σχετικὴ στήλη κάνει ἀδύνατη τὴν ἀνάγνωση τοῦ ποσοῦ πρὸς πλήρωση.

180. 1530: *M. da Miconi.*

181. 1503, 1504: *M. da S. Maura.*

182. Δὲν ἀποκλείεται νὰ ταυτίζεται μὲ τὸν ἀμέσως προηγούμενο.

183. Κεῖμ.: *M. di S.* — 1500: *Michiel di S.*

184. Κεῖμ.: *M. orece.*

185. Κεῖμ.: *Michiel.*

186. Κεῖμ.: *M. xochrafo.*

187. Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ἔτη 1518, 1528, ἀπ' ὅπου ὁ τίτλος τοῦ λήμματος, σ' ὅλα τ' ἄλλα ἀναγράφεται μόνον μὲ τὸ ὀνοματεπώνυμο. — 1519: *Zan M.*

188. Κεῖμ.: *Manuso.*

- Mona Zuan di Dimitri (Μόνας(; Τζουάν τοῦ Δημήτρη)¹⁸⁹ 1499₂₆ (φ. 3^r), 1500₆₁ (φ. 5^r), 1501₅₄ (φ. 6^r), 1502₄₀ (φ. 8^r), 1503₆₈ (φ. 10^r), 1505₁₂ (φ. 12^r): L. 1, 1505₂₁ (φ. 13^r): L. 1 s. 10, 1506₆₇ (φ. 16^r), 1507₂₀ (φ. 16^r), 1509₁₈ (φ. 20^r), 1516₄₅ (φ. 25^r): L. 1. Βλ. καὶ Mona Luzia.
- Morfopulo Nicolò da Corfù (Μορφόπουλος Νικολός ἀπὸ τὴν Κέρκυρα) 1528₈₁ (φ. 47^r): L. 1, 1529₇₈ (φ. 50^r): L. 1 s. 10.
- Mulizi Giacomo. Βλ. Malizi J.
- Muna Zuan. Βλ. Mona Z.
- Murtato Zorzi de Cipri (Μουρτάτος(; Τζώρτζης ἀπὸ τὴν Κύπρο) 1518₄₈ (φ. 27^r)¹⁹⁰.
- Musachi Michali da Belagrada¹⁹¹ (Μουζάκης Μιχάλης ἀπὸ τὸ Μπεράτι) 1529₇₇ (φ. 50^r): L. 1.
- Musachi Theochari (Μουζάκης Θεοχάρης) 1530₅₆ (φ. 53^r): s. 12.
- Musachi Todoro, sartor (Μουζάκης Θόδωρος)¹⁹² 1528₅₉ (φ. 47^r), 1529₂₅ (φ. 49^r): s. 10.
- Musachiti¹⁹³ Zan (Μουζαχίτης Τζάν) 1528₆ (φ. 45^r): s. 12.
- Musi, Mussa. Βλ. Mussi Z.
- Mussi¹⁹⁴ Zorzi (Μούσης Τζώρτζης) 1500₄₂ (φ. 4^r), 1501₇₆ (φ. 7^r), 1502₈ (φ. 11^r), 1505₆₇ (φ. 14^r): L. 1, 1506₂₉ (φ. 15^r): s. 10, 1507₅₅ (φ. 7^r): L. 1 s. 10.
- Mussuro¹⁹⁵ Marco, filosofo (Μουσοῦρος Μάρκος) 1514₂₇ (φ. 23^r), 1515₂₆ (φ. 24^r): L. 1.
- Mustufi Nicolò dalla vela¹⁹⁶ (Μουστούφης(; Νικολός) 1528₁ (φ. 45^r).
- Musuro Marco. Βλ. Mussuro M.
- Muxaghi. Βλ. Musachi.

189. Ὁ τίτλος τοῦ λήμματος ὑπάρχει μόνο στὸ ἔτος 1506, ἐνῶ στὰ ὑπόλοιπα τὰ πατρώνυμο παραλείπεται. — 1505₂₁: *Z. Muna*. — 1505₁₂: *Z. Nuna*. — 1503: *Z. Mina*. — Ἡ ἀναγραφὴ 1505₁₂ (22 Ἰούνη) πρέπει ν' ἀποδοθεῖ στὸ ἔτος 1504.

190. Ἐξαιτίας τῆς μεγάλης φθορᾶς τοῦ φύλλου στὴ σχετικὴ στήλη δὲν κατορθώσαμε νὰ διαβάσουμε τὸ ποσὸ πὺ πλήρωσε.

191. Κείμε.: *M. Muxaghi de Velagrada*.

192. Κείμε.: *Muxaghi*. — Τὸ ἐπάγγελμα ἀναγράφεται μόνο στὸ ἔτος 1529: *Todarini M. sartor*.

193. Κείμε.: *Muzachiti*.

194. Κείμε.: *Musi*. — 1500: *Z. Mussa*.

195. Κείμε. (1514): *M. Musuro, filosofo*. — 1515: *M. Musuro* (λείπει τὸ *filosofo*).

196. Καταβάλλει 4 λίρες «*per prima luminaria*» (ἐγγράφεται δηλαδῆ;). — *Vela* = πανί, «ἰστίνον». Ἦταν ράφτης ποὺ κατασκεύαζε καραβόπανα, ἢ ἀπλῶς εἶχε ζωγραφισμένο ἓνα πανὶ πλοίου στὸ μαγαζί του; Ἦ μήπως ἦταν ναυτικὸς ποὺ ἀμαϊνάρειζε τὰ πανιὰ τοῦ καραβιοῦ; Ἦ καθυστερημένη ἡμερομηνία ποὺ ἐμφανίζεται (24 Μάρτη 1528 — ἀλλὰ εἶναι περασμένος στὸν κατάλογο τοῦ 1527) συνηγορεῖ γιὰ τὴν τρίτη ἄποψη.

Muzachiti Zan. Βλ. Musachiti Z.

Nastassi¹⁹⁷ Nicolò (Ἀναστάσης Νικολός) 1501₃₂ (φ. 15r): L. 1. Πρβλ. καὶ Nicolò di Anastassi.

Negro Nicolò (Νέγρος Νικολός) 1527₃₁ (φ. 43r): L. 1.

Nichiforo Dimitri, sartor dalle casacche¹⁹⁸ (Νικηφόρος Δημήτρης) 1527₆₆ (φ. 44r), 1528₄₄ (φ. 46r): L. 1, 1529₆₀ (φ. 50r), 1530₅₂ (φ. 53r): L. 1 s. 10.

Niclo¹⁹⁹ Zorzi (Νικλος Τζώρτζης) 1530₁ (φ. 52r): s. 12.

Nicodemo. Βλ. Nicodimo.

*Nicodimo Andrea, cantator²⁰⁰ (Νικόδημος Ἀντρέας) 1518_{79στ'} (φ. 28r).

Nicodimo²⁰¹ Nicolò (Νικόδημος Νικολός) 1525₃₆ (φ. 40r): s. 16.

Nicodimo Scipione²⁰² (Νικόδημος Σκιπίων) 1518₆₁ (φ. 28r): L. 1, 1524₃₂ (φ. 38r): s. 10, 1524₆₇ (φ. 38r), 1525₆₁ (φ. 40r): L. 1.

Nicolechi Dimitri (Νικολάκης;) Δημήτρης) 1523₅₂ (φ. 37r): L. 1.

Nicolò 1513₂₆ (φ. 22r): s. 10.

Nicolò 1515₂ (φ. 23r): L. 1 s. 10.

Nicolò di Anastassi²⁰³ sartor 1501₇₁ (φ. 7r): L. 1. Πρβλ. καὶ Nastassi Nicolò.

Nicolò di Chal(...) 1501₂₄ (φ. 5r).

Nicolò di Costa (di Costa da Rodi). Βλ. Costa Nicolò.

Nicolò di Piero 1501₁₉ (φ. 5r): s. 10.

Nicolò di Stamati (di Stamati dalla Bastia, di Stanati (sic) dalla doana). Βλ. Stamuli N.

Nicolò di Zorzi da Santa Maura²⁰⁴ 1503₄₀ (φ. 9r), 1505₅₁ (φ. 13r), 1508₃₈ (φ. 18r), 1509₄₀ (φ. 20r): s. 10. Πρβλ. καὶ Nicolò da Santa Maura.

Nicolò di Zuanne 1508₅₁ (φ. 19r): L. 1.

Nicolò Servo da Zeta. Βλ. Calogero N.

Nicolò dall'Arta 1500₅₈ (φ. 5r): s. 10. Πρβλ. καὶ Nicolò dall'Arta marangon, Nicolò marangon.

197. Κείμε.: *Nastasi*.

198. Κείμε.: *casache*. — Ο τίτλος τοῦ λήμματος ἀποτελεῖ συγκερασμὸ δύο ἀναγραφῶν: *D.N. dalle casache* (1527) καὶ *N. Nigiforo sartor* (1528). — Λείπει τὸ ἐπάγγελμα ἀπὸ τὰ ὑπόλοιπα ἔτη. — 1529: *D. Nigiforo*. — Ἦταν ράφτης μὲ εἰδικότητα στὰ πανωφόρια.

199. Κείμε.: *Z. Nicolo*. "Ὁμως στὸ πρόχειρο φύλλο 51r (1530) ἔπου ἀπαντᾷ 1ος κι ἀπ' ἔπου ὁ γραφέας ἀντίγραψε τὰ ὀνόματα (βλ. εἰσαγωγή, σ. 303), διαβάζουμε εὐκρινέστατα *Z. Niclo*, πράγμα πού διαλύει κάθε ἀμφιβολία σχετικὰ μὲ τὴν ἐπιβαλλόμενη διόρθωση.

200. Ἡ Ἀδελφότητα τοῦ δίνει δωρεὰν τὰ καθιερωμένα ψωμί καὶ κερὶ «για τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ».

201. Κείμε.: *Nicodemo*.

202. Κείμε.: *Sipione*. — 1525: *Siprione Nicodemo*. — Ἀδυνατοῦμε νὰ ἐξηγήσουμε τὴ διπλὴ ἀναγραφὴ πού παρατηρεῖται στὰ 1524.

203. Κείμε.: *Anastasi*.

204. 1503, 1509: *N. di Z.* (λείπει ὁ τόπος καταγωγῆς).

Nicolò dall'Arta marangon²⁰⁵ 1502₆₅ (φ. 8r). Πρβλ. και Nicolò marangon, Nicolò dall'Arta.

Nicolò dall'Arta tiraoro 1501₃₀ (φ. 6r). Πρβλ. και Nicolò tiraoro.

Nicolò da²⁰⁶ Candia 1501₆₀ (φ. 6r): L. 1, 1508₂₄ (φ. 18r), 1514, (φ. 23r): L. 1.

Nicolò da²⁰⁷ Castro, marangon 1507₇ (φ. 16r): L. 1.

Nicolò da Corfù, sartor 1519₁₇ (φ. 29r): s. 10. Πρβλ. και Nicolò sartor.

Nicolò da Corfù, tiraoro 1505₈₆ (φ. 14r): L. 1 s. 10. Πρβλ. και Nicolò tiraoro.

Nicolò da Modon. Βλ. Logoteti N.

Nicolò dalla²⁰⁸ Morea 1509₂₂ (φ. 20r): s. 10.

Nicolò da Napoli 1513₂₁ (φ. 22r), 1514₂₅ (φ. 23r): s. 10. Βλ. και Elena di Nicolò da Napoli.

Nicolò dal²⁰⁹ Poro 1528₆₆ (φ. 47r): s. 10.

Nicolò da Regnasa (Regniasa, Rignassa, Rigniasa, Rigniassa). Βλ. Rignassa N.

Nicolò da San Moixè. Βλ. Nicolò sartor a S. Moixè.

Nicolò da Santa Maura²¹⁰ 1504₅₀ (φ. 12r), 1507₄₀ (φ. 27r): s. 10, 1508₆₅ (φ. 19r): L. 1. Πρβλ. και Nicolò di Zorzi da S. Maura.

Nicolò da Servia. Βλ. Calogero N.

Nicolò dalla Zafalonia²¹¹ 1503₃₂ (φ. 9r): s. 10, 1504₃₂ (φ. 11r), 1505₃₅ (φ. 13r): L. 1, 1506₁₈ (φ. 15r): s. 10, 1507₃₅ (φ. 17r), 1508₂₃ (φ. 18r): L. 1, 1513₉ (φ. 22r), 1515₂₂ (φ. 24r): s. 10.

Nicolò dal Zante, sartor 1516₃₈ (φ. 25r): L. 1 s. 10, 1517₃₅ (φ. 26r), 1519₄₅ (φ. 29r): s. 10. Πρβλ. και Nicolò sartor, N. s. a S. Moixè.

Nicolò archier (mastro —)²¹² 1530₁₀ (φ. 52r): s. 12.

*Nicolò cantador 1520_{65η'} (φ. 32r).

Nicolò dalle casacche 1522₄₈ (φ. 35r): s. 10. Πρβλ. και Nicolò sartor.

Nicolò dalla doana. Βλ. Stamuli N.

Nicolò de gobba²¹³, sartor 1521₁₁ (φ. 33r): L. 1. Πρβλ. και Nicolò sartor.

205. Κείμε.: *N. di l'Arta*.

206. Κείμε.: *di*. — Στὰ 1508 καταβάλλει 3 λίρες για 10 χρόνια (μήπως τὰ 1502-1511;). — Δὲν ἀποκλείεται, πάντως, νὰ πρόκειται για περισσότερα ἀπὸ ἓνα πρόσωπα.

207. Κείμε.: *de*.

208. Κείμε.: *N. di la Morea*.

209. Κείμε.: *N. del Poro*.

210. 1504: *N. di S. Mavara*.

211. Ὁ τίτλος τοῦ λήμματος ἀναγράφεται μόνο στὸ ἔτος 1504. — Σ' ἄλλα τ' ἄλλα δηλώνεται ὡς *N. di la Z.*, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ἔτη 1506, 1507, 1515, ὅπου ἔχει τὸν τύπο: *N. di Z.* — Στὰ 1513 πληρώνει 2 λίρες, χωρὶς νὰ διευκρινίζεται για ποιὸ λόγο.

212. Ἔτσι ἀπαντᾷ 23ος και στὸ πρόχειρο φ. 51r (1530).

213. Στὴν ἐπιγραφή τοῦ μαγαζιοῦ του θὰ ἦταν ζωγραφισμένη μιὰ καμπούρα. Διαφή-

- Nicolò depentor da²¹⁴ Candia 1520₆₅ (φ. 32r), 1521₃₁ (φ. 33r): L. 1.
 Nicolò marangon 1499₈ (φ. 3r): L. 1. Πρβλ. καὶ Nicolò dall'Arta, marangon.
 Nicolò sartor²¹⁵ 1502₅₄ (φ. 8r), 1503₂₇ (φ. 9r): L. 1, 1513₂ (φ. 22r): L. 1 s.
 10, 1513₂₄ (φ. 22r): s. 10, 1513₃₇ (φ. 22r): L. 1 s. 10, 1514₅ (φ. 23r),
 1515₂₄ (φ. 24r), 1515₂₇ (φ. 24r), 1516₂₁ (φ. 25r): s. 10. Πρβλ. καὶ Nicolò
 da Corfù sartor, Nicolò de gobba sartor, Nicolò dal Zante sartor,
 Nicolò dalle casacche, Nicolò sartor a San Moisè, Nastassi N.
 Nicolò sartor a San Moisè²¹⁶ 1504₃₁ (φ. 11r), 1505₃₀ (φ. 13r): L. 1, 1518₄₇
 (φ. 27r): s. 10. Πρβλ. Nicolò sartor. Βλ. καὶ Todora di mastro Nicolò.
 Nicolò spader²¹⁷ 1526₄₇ (φ. 42r): L. 1, 1529₈₁ (φ. 50r).
 Nicolò tiraoro²¹⁸ 1500₈ (φ. 4r): L. 1, 1500₁₃ (φ. 4r), 1504₅₁ (φ. 12r): s. 10.
 Πρβλ. καὶ Nicolò dall'Arta tiraoro, Nicolò da Corfù tiraoro.
 Nicolò Zorzi. Βλ. Niclò Z.
 Nigiforo Dimitri. Βλ. Nichiforo D.
 Nuna Zuanne. Βλ. Mona Z.

Ogurici Zuanne. Βλ. Sgurizi Z.

Orfanojanni Zorzi (Ὁρφανογιάννης Τζώρτζης)²¹⁹ 1527₄₃ (φ. 44r): s. 12,
 1528₆₇ (φ. 47r), 1529₃₀ (φ. 49r), 1530₆₇ (φ. 53r): L. 1.

Ortichi Michali da Corfù²²⁰ (Ὁρτύκης;) Μιχάλης ἀπὸ τὴν Κέρκυρα) 1516₃₉
 (φ. 25r): s. 10.

Pagano Zuanne (Παγάνος Τζουάννης) 1514₁₄ (φ. 23r): L. 1 s. 10, 1515₂₀
 (φ. 24r): L. 1.

Palasinò Nicolò. Βλ. Thalassinò N.

μιζε, λοιπόν, ὅτι, μὲ τὴν ἐπιδεξιότητά του στὸ ράψιμο, ἔκανε τὴν καμπούρα νὰ μὴ διακρί-
 νεται! Βλ. καὶ εἰσαγωγή, σ. 322 σημ. 93.

214. Κεῖμ. (1521): *di*. Στὰ 1520, ὅποτε παίρνει ἐλεημοσύνη ἀπὸ τὴν Ἐλεημοσύνη
 ἀγιά τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ», λείπει ὁ τόπος καταγωγῆς.

215. Μᾶς εἶναι ἀδύνατο νὰ κατανειμουμε τὶς ἀναγραφὰς αὐτὰς στὸν καθένα ἀπὸ τοὺς
 τρεῖς, τὸ λιγότερο, Νικολοῦς ραφτάδες ποὺ συναντήσαμε (Κερκυραῖο, Ζακυνθινὸ καὶ, ἴσως,
de gobba). Ἐτσι, προτιμήσαμε νὰ δημιουργήσουμε ἕνα συγκεντρωτικὸ λῆμμα καὶ παρα-
 πέμπουμε σ' αὐτό, ἀφοῦ ἡ αὐτονόμηση τῆς κάθε ἀναγραφῆς *Nicolò sartor* δὲν θὰ ἔλυνε κα-
 νένα πρόβλημα. Ἐξαιρέσαμε μόνον ὅσες παρέχουν ἕνα ἰδιαίτερο στοιχεῖο, ὅπως τὴν εἰδικό-
 τητα τοῦ ράφτη (*dalle casacche*) ἢ τὸν τόπο ποὺ βρισκεται τὸ ἐργαστήρι του (*S. Moisè*)
 καὶ τὶς παραθέσαμε χωριστά. Αὐτό, ὅμως, δὲν σημαίνει ἀναγκαστικὰ ὅτι ἀνήκουν σὲ πρό-
 σωπα διαφορετικὰ ἀπὸ τὰ τρία ποὺ ἀναφέραμε, ἂν καὶ δὲν τὸ ἀποκλείουμε.

216. Κεῖμ.: *Moiicè*. — 1504: *N.s. da S. Moicè*.

217. Στὰ 1529 πληρώνει 2 λίρες γιὰ 2 χρόνια.

218. Οἱ ἀναγραφὰς αὐτὰς ἴσως ν' ἀνήκουν στὸ *Nicolò dall'Arta* ἢ στὸ *N. da Corfù*. —
 Ἡ 1500₈ (20 Μάη) θὰ μπορούσε ν' ἀποδοθεῖ στὸ ἔτος 1499.

219. 1528, 1529: *Z. Horfanojanni*.

220. Κεῖμ.: *Cufù*.

- Paleocapa²²¹ Costantin (Παλαιόκαπας (ἡ Πελέκαπας) Κωνσταντῖνος) 1516₂₆
(φ. 25^ρ): L. 1 s. 10.
- Paleologo Theodoro (Παλαιολόγος Θεόδωρος)²²² 1527₅₃ (φ. 44^ρ), 1528₈₈
(φ. 48^ρ): L. 1, 1529₁₁ (φ. 48^ρ), 1530₁₇ (φ. 52^ρ): L. 1 s. 10.
- Paleologo Zuan (Παλαιολόγος Τζουάν) 1528₃₇ (φ. 46^ρ): L. 1 s. 10.
- Paliogo Dimitri. Βλ. Paliologo D.
- Paliologo Dimitri (Παλαιολόγος Δημήτρης)²²³ 1519₄₉ (φ. 29^ρ), 1524₂₆ (φ. 38^ρ): L. 1.
- *Panareto Matio, Candioto, cantador²²⁴ (Πανάρετος Μαθιός, Κρητικός)
1520_{68δ'} (φ. 32^ρ), 1522_{56α'} (φ. 35^ρ), 1526_{52α'} (φ. 42^ρ).
- Pancalo Biasio²²⁵ da Cipri (Πάγκαλος Βλάσης ἀπὸ τὴν Κύπρο) 1520₁₈
(φ. 31^ρ): L. 1 s. 10. Πρβλ. καὶ Basegio Ciprioto, Vassili sartor Ciprioto.
- Pandolio²²⁶ 1523₃₈ (φ. 36^ρ): L. 1.
- Paniperi Mengua (Πανιπέρης Μέγκουλας) 1520₃₄ (φ. 31^ρ): L. 1.
- Pantaleo 1504₆₈ (φ. 12^ρ): s. 10.
- Pantaleo Zuanne da Zafalonia²²⁷ (Πανταλέος Τζουάννης ἀπὸ τὴν Κεφα-
λονιά) 1508₇₃ (φ. 19^ρ), 1509₄₇ (φ. 21^ρ), 1514₁₇ (φ. 23^ρ), 1515₅₀
(φ. 24^ρ), 1518₄₀ (φ. 27^ρ), 1519₆₂ (φ. 30^ρ): s. 10; 1520₅₉ (φ. 32^ρ). Πρβλ.
καὶ Zuanne da Zafalonia.
- Papà Zorzi dalla Valona²²⁸ (Παπὰς Τζώρτζης ἀπὸ τὴν Αὐλώννα) 1527₆₅
(φ. 44^ρ), 1530₆₀ (φ. 53^ρ): L. 1.
- Parga Piero (Πάργας Πιέρος) 1527₈₀ (φ. 45^ρ): s. 10.
- Pecator Zorzi (Πεκατόρος (Μπεκατώρος) Τζώρτζης)²²⁹ 1501₂₅ (φ. 6^ρ),
1503₇₄ (φ. 10^ρ): L. 1.

221. Κείμε.: *Pelecapa*.

222. 1530: *Magnifico misser Th. P.* — 1528, 1529: *misser Teodoro P.* — 1527: *Teodoro P.* — Καὶ στὸ πρόχειρο φ. 51^ρ (1530) ἀποκαλεῖται *misser* καὶ ἀναγράφεται 30ὸς μὲ τὸν τίτλο τοῦ γαστάλδου.

223. 1524: *D. Paliogo*.

224. Τὸ ἐπώνυμο ἀναγράφεται στὸ ἔτος 1526 (λείπει τὸ ἐθνικόν, ποὺ ἀπαντᾷ στὰ 1520, ἀπ' ἔπου ἕμως ἀπουσιάζει τὸ ἐπώνυμο). — Στὰ 1522 τὸ ὄνομα συνοδεύεται μόνον ἀπὸ τὴν ιδιότητα: *M. cantador*.

225. Κείμε.: *Biasio*.

226. Διάβαζε: *Pantaleo*.

227. Ὁ τίτλος τοῦ λήμματος εἶναι συγκερασμὸς δύο ἀναγραφῶν: *Z. Pantaleo* (1508) καὶ *Z. di Pandaleo dalla Zafalonia* (1519). — 1514: *Z. di P.* χωρὶς τὸν τόπο καταγωγῆς. — Σ' ὅλα τ' ἄλλα ἔτη λείπει τὸ πατρώνυμο-ἐπώνυμο καὶ τὸ ὄνομα προσδιορίζεται μόνον μὲ τὸν τόπο καταγωγῆς: *Z. di Zafalonia* — στὰ 1518: *Z. di Safalonia*.

228. 1530 (ἀπ' ἔπου ὁ τίτλος τοῦ λήμματος): *Z. P. dalle V.* — 1527: *Z. de Papà da Valona*.

229. Ἡ ἀναγραφή τοῦ ἔτους 1503 εἶχε, ἀρχικᾶ, τὸν τύπο *Z. pescator* (ψαράς). Τὸ *s* ἕμως σβήστηκε μ' ἐπιμέλεια καὶ τὴ θέση του κάλυψε τὸ ἀμέσως προηγούμενο *e*, ποὺ ξανα-

- Pelecapa Costantin. Βλ. Paleocapa C.
- Peligoti Zuanne (Πελιγιώτης(; Τζουάννες) 1513₂₈ (φ. 22^r): s. 10.
- Peristiano²³⁰ Francesco (Περιστιάνος Φραντσέσκος) 1501₅₇ (φ. 6^r): s. 10.
- Peristiriano Francesco. Βλ. Peristiano Fr.
- Permeniatin Zuanne depentor (Περμενιάτης(; Τζουάννες) 1523₅₄ (φ. 37^r):
L. 1. Πρβλ. καὶ Zan depentor.
- Petritin Agustin (Πετριτής (ἢ Πετριτίν;) Λύγουστίνος) 1527₃₅ (φ. 43^r): L. 1.
- Petropulo Zorzi, armiragio²³¹ (Πετρόπουλος Τζώρτζης) 1527₄₁ (φ. 44^r):
L. 1, 1528₆₈ (φ. 47^r): s. 10, 1529₄₈ (φ. 49^r): s. 12.
- Picherni Nicolò, sartor (Πικέρνης Νικολός)²³² 1518₂₄ (φ. 27^r): s. 10, 1524₁₆
(φ. 37^r), L. 1, 1527₁₀ (φ. 43^r): L. 1 s. 10, 1529₇₆ (φ. 50^r): L. 1, 1530₁₆
(φ. 52^r): s. 10.
- Pichierni Nicolò. Βλ. Picherni N.
- Picinin Nicolò di²³³ Marin (Πιτσίνης(; Νικολός) 1530₆₄ (φ. 53^r): s. 12.
- Picolo Zuanne (Πίκολος Τζουάννες) 1522₄₇ (φ. 35^r): s. 10.
- Piero Dimo da Corfù (Πιέρος Δῆμος ἀπὸ τὴν Κέρκυρα) 1529₆₇ (φ. 50^r): L. 1.
- Piero di Stamati 1514₁₆ (φ. 23^r), 1515₂₈ (φ. 24^r), 1516₂₈ (φ. 25^r): s. 10.
- Piero da Patraso. Βλ. Gavriili P.
- Piero da Rodi. Βλ. Xesti P.
- Piero da Zipro 1525₅₉ (φ. 40^r): L. 1. Πρβλ. καὶ Tripoli. P.
- Piero spader²³⁴ 1508₅₆ (φ. 19^r): s. 10, 1513₁₂ (φ. 22^r): L. 1 s. 10, 1515₄
(φ. 23^r): L. 1, 1515₄₄ (φ. 24^r): L. 1 s. 10, 1518₂₉ (φ. 27^r): L. 1. Βλ. καὶ
Menega di Piero spader.
- Pisilioti Zuanne. Βλ. Psilioti J.

γράφτηκε. Δὲν ἔχουμε, συνεπῶς, καμιὰν ἀμφιβολία γιὰ τὴν ὀρθότητα τοῦ τύπου τοῦ λήμματος.

230. Ἀρχικὰ ἡ λέξις ἦταν γραμμὴν Peristiaiano, ἀλλὰ διορθώθηκε τὸ πρῶτο *a sè r*. Τὸ ἀποτέλεσμα ποὺ προκύπτει μετὰ ἀπὸ τὴ διορθωσιὴ εἶναι λογικὸ καὶ συνάμα ἐλκυστικὸ σὰν ἐπώνυμο (*Peristiriano*), ἀλλὰ δὲν μᾶς ἱκανοποιεῖ. Θεωροῦμε πιθανότερο νὰ γράφτηκε δυὸ φορές τὸ *ia* στὴν πρόχειρη λίστα τοῦ γαστάλλδου ἢ στὸ κατάστιχο ἀπὸ παραδρομὴ (καί, ἄρα, ἡ διορθωσιὴ τοῦ *a sè r* διογκώνει τὸ λάθος, ἀντὶ νὰ τὸ ἐξάλειψει). Δὲν εἶδαμε ποθενά, ἐξἄλλου, ν' ἀναφέρεται τὸ ἐπώνυμο Περιστιριάνος ἢ Περιστεριάνος τὴν ἐποχὴ αὐτῆ, ἐνῶ τὸ Περιστιάνος-Περιστιάνης εἶναι συχνό.

231. Ὁ τίτλος εἶναι συγκερασμὸς τῶν ἀναγραφῶν: *Z. Petropulo* (1527, 1528) καὶ *Petropulo armiragio* (1529). — Ἡ τελευταία συνοδεύεται ἀπὸ τὴ φράση *«fo adi 6 dextenbron»*, μολοντί πρὶν ἀπὸ τὸ ὄνομα εἶναι ἀναγραμμαμένη ἡ ἴδια ἡμερομηνία.

232. Τὸ ἐπάγγελμα δηλώνεται μόνο στὸ ἔτος 1529. — Στὰ 1527 εἶναι μέλος τῆς *Banca* (ἀναγράφεται: *N. Pichierni*, ὅπως καὶ στὰ 1530). — Ἀντίθετα, σωστὰ ἀναγράφεται στὸ πρόχειρο φ. 51^r (1530), ἔπου ἀπαντᾷ 29ος.

233. Κεῖμ.: *N. de M. P.*

234. Ἡ ἀναγραφὴ 1515₄ (5 Ἀπρίλη) πρέπει ν' ἀποδοθεῖ στὸ ἔτος 1514. — Στὴν ἀναγραφὴ 1515₄₄ δηλώνεται ὅτι πληρώνει καὶ γιὰ τὴ γυναίκα του.

Pisulitiri Stamati. Βλ. Psaltiri St.

Poligeni²³⁵ Andrea (Πολυγένης Ἀντρέας) 1529₁₃ (φ. 48r): L. 1. Βλ. καὶ Poligeni Antonio.

Poligeni Antonio²³⁶ (Πολυγένης Ἀντώνης) 1530₅₃ (φ. 53r): L. 1. Βλ. καὶ Poligeni Andrea.

Polieni Andrea. Βλ. Poligeni Andrea.

Polo di Nicolò, tagliacalze²³⁷ 1498₂ (φ. 3r): L. 1 s. 10, 1500₁₉ (φ. 4r), 1501₁₅ (φ. 5r): L. 1, 1503₃₃ (φ. 9r), 1505₅₀ (φ. 13r), 1506₃₁ (φ. 15r), 1507₁₀ (φ. 16r), 1508₁₄ (φ. 18r), 1509₂₅ (φ. 20r), 1517₆ (φ. 26r), 1521₂₄ (φ. 33r), 1525₂₇ (φ. 39r), 1526₁ (φ. 41r), 1527₂₆ (φ. 43r), 1529₇₄ (φ. 50r), 1530₄₄ (φ. 52r): s. 10.

Polo di Zanetto 1504₆₃ (φ. 12r): s. 10.

Polo da Modon 1505₇₉ (φ. 14r): L. 1.

Polo dal Zante 1509₁ (φ. 19r): L. 1.

Polo battioro 1529₅₉ (φ. 50r): L. 1 s. 4.

Polo depentor. Βλ. Culuro P.

Polo sartor 1502₅₀ (φ. 8r): L. 1.

Polo taglia calse (calze, taja calze). Βλ. Polo di Nicolò.

Premichiri Stefanì. Βλ. Primichiri St.

Presalendi Sevo (Πρεσαλέντης Σέβος(;)) 1530₇₄ (φ. 53r): L. 1.

Primichiri²³⁸ Stefanin da Rodi (Πριμικύρης Στεφανῆς ἀπὸ τῆ Ρόδου) 1521₆₉ (φ. 34r): L. 1.

Psalitiri Stamati. Βλ. Psaltiri St.

Psaltiri²³⁹ Stamati (Ψαλτήρης Σταμάτης) 1520₅₃ (φ. 32r): s. 10, 1522₃₅ (φ. 35r), 1524₅₅ (φ. 38r): L. 1, 1526₅₃ (φ. 42r): s. 10, 1528₄₃ (φ. 46r).

Psarà Michali (Ψαράς Μιχάλης)²⁴⁰ 1501₇₇ (φ. 7r): L. 1, 1502₂₇ (φ. 8r): s. 10, 1504₁₄ (φ. 11r): L. 1, 1505₅₇ (φ. 13r).

235. Κείμε.: *Polieni*.

236. Τὸ ὄνομα παρατίθεται μὲ βραχυγραφία (*Αντῖο*). Θεωροῦμε πολὺ πιθανὸν νὰ πρόκειται γιὰ τὸν *Andrea P.*, ποὺ ἀπὸ κακὴ ἀνάγνωση τοῦ πρόχειρου κατὰλογου τοῦ γαστάλδου ἔγινε *Antonio*.

237. Κείμε. (1498, 1500): *P. di N. tagliacalse*. — 1526: *P. de N. taja calze*. — 1529: *P. de N. taia calze*. — Τὸ ἐπάγγελμα ἀποσιιάζει ἀπὸ τὰ ἔτη 1525, 1527, 1530, ἐνῶ, ἀντίθετα, ἀπ' ὅλα τ' ἄλλα λείπει τὸ πατρώνυμο (ἀναγράφεται *P. taglia calse*, ἐκτὸς ἀπ' τὸ ἔτος 1509: *P. taglia calze*).

238. Κείμε.: *Premichiri*.

239. Κείμε.: *Psalitiri*. — 1522: *St. Spalitiri*. — 1524: *St. Pisulitiri*. — Στὰ 1528 πληρῶνει γιὰ δύο χρόνια L. 1 s. 4. — Δὲν ἀποκλείεται νὰ συμβαίνει τὸ ἴδιο, χωρὶς νὰ δηλωθεῖται, καὶ στὰ ἔτη 1522 καὶ 1524, ὁπότε πληρῶνει 1 λίρα.

240. 1501, 1504: *M. Spara*.

Psiachi²⁴¹ Zorzi, Magnati (Ψιακῆς Τζώροτζης, Μανιάτης) 1521₂ (φ. 33r):
L. 1 s. 2. Βλ. καὶ Magnati Z.

Psigilioti Janni. Βλ. Psilioti J.

Psilioti Janni de Mani²⁴² (Ψιλιώτης Γιάννης ἀπὸ τῆ Μάνη) 1514₁₂ (φ. 23r),
1517₃₄ (φ. 26r): s. 10, 1519₄₇ (φ. 29r): L. 1, 1520₃₃ (φ. 31r), 1521₅ (φ.
33r): s. 10.

Psiochi. Βλ. Psiachi Zorzi.

Quluro Polo. Βλ. Culuro P.

Qurqumeli Andrea. Βλ. Curcumeli A.

Rado da Zeta, Servo²⁴³ 1500₃₉ (φ. 4r), 1501₅₂ (φ. 6r), 1502₂₅ (φ. 7r), 1503₃₄
(φ. 9r): L. 1, 1504₂₈ (φ. 11r), 1505₆₃ (φ. 13r): s. 10, 1507₃₄ (φ. 17r):
L. 1, 1508₅₅ (φ. 19r), 1517₄₈ (φ. 26r), 1518₂₈ (φ. 27r), 1520₃₆ (φ. 31r):
L. 1, 1521₄₈ (φ. 33r), 1522₂₄ (φ. 34r): s. 10, 1523₄₉ (φ. 37r): L. 1.

Rani da Corfù 1503₆₅ (φ. 10r): s. 10.

Rapi Michali. Βλ. Arapi M.

Ratto Janni (Ράττος Γιάννης) 1530₂₄ (φ. 52r): s. 12.

Refarà Jeronimo. Βλ. Lefarà I.

Regnasa, Regniasa, Regniassa, Reniassa, Rigiassa, Rignasa. Βλ. Ri-
gnassa.

Rignassa²⁴⁴ Arseni. Βλ. Arseni da Rignassa di Corfù.

Rignassa Dimitri²⁴⁵ (Ρηνιάσας Δημήτρης) 1519₂₅ (φ. 29r), 1520₃₇ (φ. 31r),
1521₂₁ (φ. 33r), 1522₃₂ (φ. 35r), 1523₄₃ (φ. 36r), 1524₅₇ (φ. 38r): L. 1,
1525₃₄ (φ. 40r): s. 10, 1526₃₈ (φ. 41r): L. 1, 1527₅₅ (φ. 44r): s. 14, 1528₈₃
(φ. 47r), 1529₇₀ (φ. 50r), 1530₇₁ (φ. 43r): L. 1. Βλ. καὶ Rignassa Chiara.

Rignassa Nicolò²⁴⁶ (Ρηνιάσας Νικολός) 1500₁₅ (φ. 4r): s. 10, 1501₁₇ (φ.

241. Ἀκριβῶς ἡ ἀναγραφή εἶναι: *Zorzi Magiati over Psiochi*. — Μὲ ἐπιφύλαξη, πάντως, δημιουργήσαμε τὸ λήμμα: μόνο κάποιον *Zorzi Maniati ditto Lipso* βρισκόμαστε ἀτὰ 1544, ἤδη νεκρό.

242. Ὁ τίτλος τοῦ λήμματος ἀπαντᾷ, μὲ παραφθορές, μόνο στὸ ἔτος 1521: *Janni Psigilioti de Mani*. — Στις ἄλλες ἀναγραφές ὁ τίπος καταγωγῆς παραλείπεται. — 1517, 1519: *Zuane Pisilioti*. — Στὰ 1520 ἀναγράφεται: *Zuane Psiliotin de lep^e(;)*. — 1514: *Zuane P*.

243. Τὸ ἔθνικὸν *Servo* ἀναγράφεται μόνο στὸ ἔτος 1521. — 1503: *R. de Z*. — 1501, 1502: *R. di Z*. — Στὰ 1520 πληρώνει 1 λίρα γιὰ 2 χρόνια (ἡ ἀναγραφή εἶναι ἡ ἐξῆς: *R. da Z. per anni do da lep^e(;)*. — 1522: *Rado Zeta*.

244.: *Regnasa, Riniasa*.

245. Ὁ τίπος *Rignassa* ὑπάρχει μόνο στὸ ἔτος 1530. — Στὰ 1528 ἀναγράφεται *D. Regnassa*. — 1521, 1525: *D. Regniassa* — 1520, 1526, 1527, 1529: *D. Regnasa*. — 1523, 1524: *D. Regniasa* — 1519: *D. Rigiassa*. — 1522: *D. di Rigniassa*.

246. Μόνο στὸ ἔτος 1530 ἀπαντᾷ ὡς *N. Rignassa*. — 1518: *N. Rigniassa*. — 1526,

5r): L. 1, 1502₆₃ (φ. 8r): s. 10, 1505₇₈ (φ. 14r), 1507₄₄ (φ. 17r), 1514₄ (φ. 23r), 1518₁₃ (φ. 27r), 1519₁₈ (φ. 29r), 1520₆₇ (φ. 32r), 1523_{ε'} (φ. 36v), 1525₄₇ (φ. 40r), 1526₃₅ (φ. 41r), 1527₆₁ (φ. 44r), 1528₅₈ (φ. 47r): s. 10, 1530₄₀ (φ. 52r): s. 12. Βλ. καὶ Rignassa Maria.

Rignassa Zorzi. Βλ. Zentila Z.

Rigniasa, Rigniassa, Riniasa. Βλ. Rignassa.

Rizo Dimitri (Ρίζος, Ρίτζος (ἢ Ρίτσος;) Δημήτρης) 1527₄₆ (φ. 44r): L. 1, 1528₂₃ (φ. 46r): L. 1 s. 10, 1529₆₃ (φ. 50r): L. 1 s. 4.

Rodostomo Galiazo (Ροδόστομος Γαλιάτσος) 1502₂₈ (φ. 8r): s. 10. Βλ. καὶ Galiazo da S. Maura.

Romanò Michali (Ρωμανὸς Μιχάλης) 1528₆₂ (φ. 47r): L. 1, 1529₂₆ (φ. 49r): L. 1 s. 10.

Roso Dimitri²⁴⁷ (Ρόζος (ἢ Ρῶσος;) Δημήτρης) 1505₅ (φ. 12r), 1505₄₇ (φ. 13i): L. 1.

Sachlioti Zuanne, calafao (Σαχλιώτης Τζουάννης)²⁴⁸ 1499₂₇ (φ. 3r), 1500₃₂ (φ. 4r), 1501₇ (φ. 5r), 1502₃₈ (φ. 8r): L. 1, 1504₄₆ (φ. 12r), 1505₃₈ (φ. 13r): s. 10. Βλ. καὶ Sachliotissa Maria.

Sachlioto, Sachrioti Zuanne. Βλ. Sachlioti Z.

Salonichi, Salonichiò Dimitri. Βλ. Dimitri d'Andronico.

Samariabli Marco. Βλ. Samariari M.

Samariari Marco dal Zante (Σαμαριάρης Μάρκος ἀπὸ τῆ Ζάκυνθο)²⁴⁹ 1523₃₁ (φ. 36r): L. 1, 1524₂₈ (φ. 38r), 1524₄₈ (φ. 38r), 1525₇ (φ. 39r), 1526₁₄ (φ. 41r): L. 1 s. 10, 1527₄₀ (φ. 44r), 1528₄₈ (φ. 47r): L. 1, 1529₂₂ (φ. 48r): L. 1 s. 10, 1530₂₀ (φ. 52r): L. 1.

1528: *N. Regnasa*. — 1519: *N. Rigniasa*. — 1507, 1514, 1520, 1523, 1525: *N. Regniasa*. — Στὰ ὑπόλοιπα ἔτη τὸ «ἐπώνυμο» ἀντικαθιστᾶ ὁ τόπος καταγωγῆς: *N. da Rigniassa*. (1505). — *N. da Rigniasa* (1500, 1502) — *N. de Regnasa* (1527) — *N. da Regniasa* (1501). — Στὰ 1523 ἢ 'Αδελφότητα τοῦ δίνει δωρεὰν τὰ καθιερωμένα ψωμί καὶ κερὶ μὲ τὴν αἰτιολογία: *dati per uxansa* (= usanza, ἔθιμο).

247. Ἡ ἀναγραφὴ 1505₅ (20 Ἀπρίλη) πρέπει, ἀσφαλῶς, ν' ἀποδοθεῖ στὸ ἔτος 1504.

248. Τὸ ἐπάγγελμα ἀναγράφεται μονάχα στὸ ἔτος 1500. — Τὸ ἐπώνυμο, στὸ ἴδιο ἔτος, ἦταν ἀρχικὰ γραμμμένο *Sachrioti*, ἀλλὰ κάποιον χέρι (μεταγενέστερο;) διόρθωσε τὸ *r* σὲ *l*. — Ἀντίθετα, στὰ 1499 ἢ λέξι παρέμεινε μὲ τὴν παραφθορά: *Z. Sachrioti*. — 1504: *Z. Sachlioto*.

249. Ὁ τίτλος τοῦ λήμματος ὑπάρχει μόνο στὰ ἔτη 1528, 1529. — Σ' ὅλα τ' ἄλλα ὁ τόπος καταγωγῆς ἀπουσιάζει. — Στὰ 1530 ἀποκαλεῖται *missier*. — Δὲ μπορούμε νὰ ἐξηγήσουμε τὴν ἀναγραφὴ 1524₄₉ (καταχωρισμένη στὴν ἴδια ἡμερομηνία (6 Δεκέμβρη) μὲ τὴν ἀμέσως προηγούμενη στὸν κατάλογό μας 1524₂₈), ἢ ὅποια, μάλιστα, παρέχει τὸ ἐπώνυμο στὸν παραφθοραμένο τύπο *Samariabli*. Ἄν δὲν πρόκειται, πάντως, γιὰ ἐπανάληψη ἀπὸ λάθος, θὰ μπορούσαμε, ἴσως, νὰ υποθέσουμε ὅτι ἀποτελεῖ ἐξόφληση παλιότερης ὑφειλῆς (ἢ,

- Santori Santoro dalla²⁵⁰ Valona (Σαντόρης Σαντόρο από την Αύλωνα) 1527₁ (φ. 43^ρ).
- Sarachini Zuanne da Corfù, sartor²⁵¹ (Σαρακίνης Τζουάννες από την Κέρκυρα) 1515₃₇ (φ. 24^ρ): L. 1.
- Sarastini Zuanne. Βλ. Sarachini Z.
- Scardi-Capeletto Dimitri (Σκαρδῆς-Καπελέττος Δημήτρης)²⁵² 1526₉ (φ. 41^ρ): L. 1, 1527₉ (φ. 43^ρ), 1529₄₄ (φ. 49^ρ), 1530₁₂ (φ. 52^ρ): L. 1 s. 10.
- Scardi Zorzi (Σκαρδῆς Τζώρτζης)²⁵³ 1527₄₅ (φ. 44^ρ), 1528₃₉ (φ. 46^ρ): L. 1, 1529₂₈ (φ. 49^ρ), 1530₅₁ (φ. 53^ρ): L. 1 s. 10.
- Scardiehi Zorzi. Βλ. Scardi Z.
- Scarli Dimitri. Βλ. Scardi-Capeletto D.
- Scarpata Costa da Corfù (Σκαρπάτης Κώστας από την Κέρκυρα) 1529₂₉ (φ. 49^ρ): L. 1 s. 4.
- Scatulari Nicolò da Corfù (Σκατουλάρης Νικολός από την Κέρκυρα) 1529₁₉ (φ. 48^ρ): L. 1 s. 4.
- Scevofilaca Manoli. Βλ. Schevofilaca M.
- Schevofilaca²⁵⁴ Manoli (Σκευοφύλακας Μανόλης) 1501₇₉ (φ. 7^ρ): L. 1, 1505₈₅ (φ. 14^ρ).
- Schiadopulo Zuanne (Σκιαδόπουλος Τζουάννες) 1501₄₈ (φ. 6^ρ), 1502₇₁ (φ. 8^ρ): L. 1.
- Schiofilaca Manoli. Βλ. Schevofilaca M.
- Schiro Nicolò (Σκίρης Νικολός) 1519₂₇ (φ. 29^ρ): s. 10.
- Scocivera Zuanne. Βλ. Scozivera Z.
- Scordili Nicolò (misser —) (Σκορδύλης Νικολός) 1530₅₄ (φ. 53^ρ): s. 12.
- Scosivera Zuanne. Βλ. Scozivera Z.
- Scozivera Zuanne²⁵⁵ 1516₁₃ (φ. 25^ρ): L. 1 s. 10, 1517₅₀ (φ. 26^ρ), 1518₆₃ (φ. 28^ρ), 1519₄₁ (φ. 29^ρ): L. 1, 1520₆₈ (φ. 32^ρ), 1521₅₄ (φ. 34^ρ), 1522₆ (φ.

ἀκόμη, την εισφορά για την έγγραφη του). Μᾶς εἶναι δύσκολο νὰ πιστέψουμε ὅτι ὁ *M. Samariabli* δὲν εἶναι ὁ Μάρκος Σαμαριάρης.

250. Κεῖμ.: *de la V.* — Πληρώνει, ἀκαθόριστα, πολλές συνδρομές μαζί (*per più luminarie*), γι' αὐτὸ καὶ τὸ ποσὸ ποὺ καταβάλλει φτάνει στὸ ὕψος τῶν 6 λιρῶν καὶ 10 σολιδίων.

251. Κεῖμ.: *Sarastini*.

252. Ὁ τίτλος τοῦ λήμματος ἀποδίδει τὴν ἀναγραφή τοῦ ἔτους 1526. — Στις ὑπόλοιπες τὸ πρόσωπο ἐμφανίζεται πότε μετὰ τὸ ἕνα ἐπώνυμο καὶ πότε μετὰ τὸ ἄλλο: *D. Scardi* (1527, ὅποτε εἶναι καὶ μέλος τῆς *Banca*) — *D. Capeletto* (1529). — Στὰ 1530 ἀναγράφεται *D. Cearli* — τὸ ἴδιο καὶ στὸ πρόχειρο φ. 51^ρ (1530), ὅπου ἀπαντᾷ 25ος.

253. 1530: *Z. Scardichi*.

254. Κεῖμ. (1505): *Scevofilaca*. — 1501: *M. Schiofilaca*. — Ἡ ἀναγραφή τοῦ 1505 δηλώνει ἐλεημοσύνη ποὺ τοῦ δόθηκε ἀπὸ τὴ μεριὰ τῆς Ἀδελφότητας.

255. 1522: *Z. Scocivera*. — 1516, 1519, 1521, 1524: *Z. Scosivera*. — 1530: *misser Z. Scuzivera*. — 1517, 1518: *Z. Scusivera*.

- 34r): L. 1 s. 10, 1524₅₁ (φ. 38r), 1525₅₀ (φ. 40r): L. 1, 1526₃₀ (φ. 41r): L. 1 s. 10, 1527₅₀ (φ. 44r), 1528₃₀ (φ. 46r), 1529₅₅ (φ. 49r), 1530₆₃ (φ. 53r): L. 1.
- Sculogeni Leo dal Zante (Σκουλογένης Λέων ἀπὸ τῆ Ζάκυνθο) 1528₄₉ (φ. 46r): L. 1.
- Sculogeni Stati (Σκουλογένης Στάθης) 1527₈₁ (φ. 45r): L. 1.
- Scuromalli Tomaxo. Βλ. Sguromalli Tomaso.
- Scusivera Zuanne. Βλ. Scozivera Z.
- Scutarà Antonio (Σκουταρᾶς Ἀντώνης) 1500₂₀ (φ. 4r): L. 1.
- Scutarà Zorzi (Σκουταρᾶς Τζώρτζης)²⁵⁶ 1501₃₉ (φ. 6r), 1504₃₆ (φ. 11r), 1506₃ (φ. 15r): L. 1.
- Scuterà Zorzi. Βλ. Scutarà Z.
- Scuzivera Zuanne. Βλ. Scozivera Z.
- Servo Michali. Βλ. Michali Servo.
- Sesti Piero. Βλ. Xesti P.
- Sfachioli²⁵⁷ Marco (Σφακιώτης Μάρκος) 1528₅₄ (φ. 47r): L. 1 s. 10, 1529₁₆ (φ. 48r): L. 1.
- Sgurici, Sgurisi Zuanne. Βλ. Sgurizi Z.
- Sgurizi Zuanne (Σγουρίτσης Τζουάννης)²⁵⁸ 1515₃₈ (φ. 24r): L. 1 s. 4, 1517₂₉ (φ. 26r): s. 10, 1518₅₁ (φ. 27r), 1520₂₇ (φ. 31r): L. 1, 1521₃₉ (φ. 33r): s. 10, 1523₅₃ (φ. 37r): L. 1.
- Sguromalli Tomaso²⁵⁹ (Σγουρομάλλης Τομάζος) 1527₅₂ (φ. 44r): s. 10, 1528₈₉ (φ. 48r): L. 1.
- Simeon (Simon) Ziprioto (di Zipro). Βλ. Symeon Ziprioto.
- Simon della Siola (=Scola;) 1527₃₄ (φ. 43r): L. 1.
- Sisti Piero. Βλ. Xesti P.
- Snati Nicolò di Zuanne²⁶⁰ (Σνάτης Νικολός τοῦ Τζουάννη) 1501₂₉ (φ. 6r), 1502₆₉ (φ. 8r), 1504₄ (φ. 11r): L. 1, 1504₃₈ (φ. 11r), 1505₄₄ (φ. 13r): s. 10, 1508₅₉ (φ. 19r).
- Snati Zorzḡ da Corfù (Σνάτης Τζωρτζḡ ἀπὸ τὴν Κέρκυρα) 1529₅₂ (φ. 49r): L. 1.
- Snati Zuanne, stradioto²⁶¹ (Σνάτης Τζουάννης) 1501₂₇ (φ. 6r): L. 1, 1502₇₀

256. 1501, 1506: Z. Scuterà.

257. Κείμε.: M. Sfagioli.

258. 1515: Z. Sgurici. — 1517: Z. Sgurisi. — 1518: Z. Zurizi. — 1523: Z. Ogu-
rici. — Στὰ 1520 πληρώνει 1 λίρα γιὰ 2 χρόνια (= καὶ γιὰ τὸ 1519).

259. Κείμε.: Tomaxo. — 1528: misser T. Scuromalli.

260. Ὁ τίτλος τοῦ λήμματος προέρχεται ἀπ' τὴν ἀναγραφή τοῦ ἔτους 1508 (Z. S. *fiollo di el ditto [Zuanne Snati]*), ποὺ εἶναι ἡ μόνη ποὺ ἀναφέρει, ἔστω ἕμμεσα, τὸ πατρώνυμο. — Ἡ ἴδια ἀναγραφή πληροφορεῖ ὅτι πληρώνει γιὰ 3 χρόνια L. 1 s. 10. — Ἡ ἀναγραφή 1504₄ (24 Μάρτη) πρέπει νὰ ἐξοφλεῖ ὀφειλὴ ἀπὸ τὸ 1503.

261. Τὸ ἐπάγγελμα σημειώνεται μόνο στὸ ἔτος 1505. — Στὴν ἀναγραφή 1504₃ (24

- (φ. 8^ρ), 1504₃ (φ. 11^ρ): L. 1, 1504₃₉ (φ. 11^ρ), 1505₄₃ (φ. 13^ρ): s. 10, 1508₅₈ (φ. 19^ρ).
- Sofianò Hieronymo. Βλ. Sofianò I.
- Sofianò Ieronimo dal Zante (Σοφιανός Ἱερώνυμος ἀπὸ τῆ Ζάκυνθο)²⁶² 1528₄₈ (φ. 46^ρ), 1529₅₆ (φ. 50^ν): L. 1, 1530₅₅ (φ. 53^ρ): s. 12.
- Spara Michali. Βλ. Psarà M.
- Spataro Nicolò da Nicossia²⁶³ (Σπαθάρος Νικολός ἀπὸ τῆ Λευκωσία) 1526₃₇ (φ. 40^ρ): s. 12, 1527₄₇ (φ. 44^ρ): L. 1.
- Stamatello Dimitri da Corfù (Σταματέλος Δημήτρης ἀπὸ τὴν Κέρκυρα)²⁶⁴ 1529₈₇ (φ. 50^ρ), 1530₆₆ (φ. 53^ρ): s. 10.
- Stamati Nicolò. Βλ. Stamuli N.
- Stamati sartor 1525₁₂ (φ. 39^ρ): s. 10.
- Stameno Dimitri²⁶⁵ (Σταμένος Δημήτρης) 1503₆ (φ. 9^ρ), 1506₄₅ (φ. 15^ρ), 1508₂₁ (φ. 18^ρ): L. 1.
- Stamira (Stamona) Dimitri. Βλ. Stameno D.
- Stamuli Nicolò dalla Bastia di Corfù, dalla dogana²⁶⁶ (Σταμούλης Νικολός ἀπὸ τῆ Σαγιάδα τῆς [διοικητικῆς περιφέρειας] Κέρκυρας) 1513₃₂ (φ. 22^ρ), 1514₃ (φ. 23^ρ): s. 10, 1515₄₅ (φ. 24^ρ): L. 1, 1516₄ (φ. 25^ρ): s. 10, 1517₂₂ (φ. 26^ρ): L. 1, 1518₂₁ (φ. 27^ρ): L. 1 s. 10, 1519₃₀ (φ. 29^ρ), 1520₄₁ (φ. 31^ρ), 1521₂₂ (φ. 33^ρ): L. 1.
- Stanco Dimitri (Στάγκος Δημήτρης) 1506₂₁ (φ. 15^ρ): s. 10.
- Stanizi Andrea (Στανίτσος Ἀντρέας) 1527₇₉ (φ. 47^ρ): L. 1.
- Statopulo Dimitri da Corfù (Σταθόπουλος Δημήτρης ἀπὸ τὴν Κέρκυρα) 1528₂₁ (φ. 46^ρ): L. 1.

Μάρτη) διαβάζουμε: *Z. Strati*. Πιστεύουμε ὅτι πρόκειται γιὰ παρανόληση τῆς λέξης *Snati* γιὰτις ἡ ἀμέσως ἐπόμενη ἀναγραφὴ 1504₄ ἀνήκει στὸ *Nicolò*, γιὸ τοῦ *Zuanne Snati*, ποὺ συνήθως ἀκολουθεῖ (ἢ προηγεῖται ἀπὸ) τὴν ἀναγραφὴ τοῦ πατέρα του. — Ἔῃναι φανερό, ἐξἄλλου, ὅτι μ' αὐτὴν ἐξοφλεῖται ὀφειλὴ ἀπὸ τὸ ἔτος 1503, ὅπως συμβαίνει καὶ μετὰ τὴν ἀντίστοιχη τοῦ Νικολοῦ. — Στὰ 1508 πληρώνει γιὰ 3 χρόνια L. 1 s. 10.

262. Στὰ 1530 ἀναγράφεται *Hieronymo S.*, ἐνῶ, ταυτόχρονα, παραλείπεται ὁ τόπος καταγωγῆς.

263. Κεῖμ.: *Nicosia*. — 1527: ὁ τόπος καταγωγῆς λείπει.

264. 1530: δὲν ἀναγράφεται ὁ τόπος καταγωγῆς.

265. 1503: *D. Stamona*. — 1506: *D. Stamira*.

266. Κεῖμ.: *doana*. Σχηματίσαμε τὸν τίτλο τοῦ λήμματος μετὰ στοιχεῖα ἀπὸ τὶς ἐξῆς ἀναγραφές: *N. St. dalla doana* (1520) — *N. di Stamati di la Bastia* (1515) — *N. Stamati da Corfù* (1519). — Ἡ ἀναγραφὴ ποὺ μᾶς ὀδήγησε στὴν ταύτιση τοῦ τελωνιακοῦ *N. Σταμούλη* μετὰ τὸν Νικολὸ τοῦ Σταμάτη εἶναι ἐκείνη τοῦ 1518: *N. di Stanati* (sic) *dalla doana*. — Θεωροῦμε ὅτι εἶχαμε τὸ δικαίωμα νὰ ἐνοποιήσουμε τοὺς δύο τόπους καταγωγῆς (*Bastia, Corfù*) μετὰ τὴν ὑπαγωγὴ τοῦ πρώτου στὸ δεύτερο, ἀφοῦ στὴν ἀντίληψη τῶν συγχρόνων φαίνεται πὼς ἡ Κέρκυρα ἐπρωσοπεῖ μιὰ πολὺ πλατύτερη ἀπὸ τὸ νησιωτικὸ τῆς περιγράμματι διοικητικῆς περιοχῆς, ποὺ περιλαμβάνει ὅλα τὰ παράλια τῆς Ἠπείρου μέχρι τὸν

Stefano di Zuanne, calafao²⁶⁷ 1500₁₆ (φ. 4^r): L. 1, 1501₁₀ (φ. 5^r): s. 10, 1502₅₅ (φ. 8^r): L. 1, 1503₆₇ (φ. 10^r), 1504₄₄ (φ. 11^r), 1505₂₆ (φ. 13^r): s. 10, 1506₅₅ (φ. 16^r): L. 1 s. 10.

Stefano Servo da Zeta²⁶⁸ 1513₁₄ (φ. 22^r), 1515₃₁ (φ. 23^r): L. 1.

*Stefano da Corfù, masser²⁶⁹, nonzolo 1505_{72a'} (φ. 14^r), 1508_{640'} (φ. 19^r), 1509_{55δ'} (φ. 21^r), 1519_{63ε'} (φ. 30^r), 1522_{56δ'} (φ. 35^r), 1523₁ (φ. 36^r). Βλ. καὶ Caterina di Stefano.

Stefano da Modon 1500₁₀ (φ. 4^r): L. 1.

Stefano da Zeta. Βλ. Stefano Servo.

Stefano maser (nonsolo, nonzolo). Βλ. Stefano da Corfù.

Stelini Arseni, sanser (Στελίνης (ἢ Στερελίνης;) Ἀρσένης)²⁷⁰ 1499₆ (φ. 3^r), 1500₅₅ (φ. 5^r), 1501₄₂ (φ. 6^r): L. 1 s. 10, 1502₁₃ (φ. 7^r), 1503₃₁ (φ. 9^r): L. 1, 1504₁₂ (φ. 11^r): L. 1 s. 10, 1505₇₄ (φ. 14^r): L. 1, 1506₁₆ (φ. 15^r), 1507₅ (φ. 16^r), 1508₃₄ (φ. 18^r), 1509₂₃ (φ. 20^r), 1513₃₅ (φ. 22^r): L. 1 s. 10, 1515₁₁ (φ. 24^r): L. 1, 1516₁ (φ. 25^r), 1517₅ (φ. 26^r): L. 1 s. 10, 1518₄₅ (φ. 27^r): L. 2, 1519₁ (φ. 29^r): L. 3, 1520₄ (φ. 31^r): L. 3 s. 10, 1521₁₃ (φ. 33^r): L. 3, 1522₄ (φ. 34^r), 1523₁₁ (φ. 36^r): L. 1 s. 10, 1525₁₉ (φ. 39^r), 1526₄₆ (φ. 42^r): L. 2, 1527₅ (φ. 43^r): L. 1 s. 12, 1528₄₅ (φ. 46^r), 1529₂ (φ. 48^r), 1530₉ (φ. 52^r): L. 1 s. 10.

Sterlini Arseni. Βλ. Stelini A.

Stin Piero. Βλ. Xesti P.

Stini Marco (Στίνης Μάρκος) 1520₄₈ (φ. 32^r): L. 1, 1521₁₄ (φ. 33^r): s. 10, 1522₃₀ (φ. 35^r), 1523₄₀ (φ. 36^r), 1524₁₈ (φ. 37^r), 1525₄₁ (φ. 40^r), 1526₃₄

¹ Ἀμβρακικό (πρβλ. *Arseni da Rignassa di Corfù*). — Ἀπὸ τὶς ὑπόλοιπες ἀναγραφές λείπει ὁ τόπος καταγωγῆς καὶ τὸ ἐπάγγελμα (1517: *N. St.* — 1513: *N. Stamati*) ἢ τὸ πατρώνυμο-ἐπώνυμο ἐμφανίζεται στὴ συνηθισμένη του μορφή (*N. di Stamati*: 1514, 1516). — Στὴν τελευταία ἀναγραφή (1521) τὸ ὄνομα προσδιορίζεται μόνο μὲ τὸ ἐπάγγελμα: *N. dalla doana*.

267. Τὸ ἐπάγγελμα δηλώνεται μόνο στὰ ἔτη 1500 καὶ 1501.

268. 1513: *St. di Z.* (λείπει τὸ ἔθνικὸ *Servo*).

269. Κεῖμ.: maser. — Ὁ τίτλος τοῦ λήμματος ἀποτελεῖ συγκερασμὸ τῶν ἀναγραφῶν *St. da Corfù maser* (1505) καὶ *St. nonzolo* (1509) (πρβλ. *Elia nonzolo, maser*). — 1522: *St. nonsolo*. — 1508, 1519: *St. maser*, πάντα χωρὶς ν' ἀναφέρεται ὁ τόπος καταγωγῆς.

270. Ὁ τύπος *Stelini* ἀπαντᾷ κατασειρᾶ στὰ τελευταῖα ἔτη τοῦ κατὰστιχου (1527, 1528, 1529, 1530) καὶ εἶναι, ἐπίσης, ὁ μοναδικὸς ποὺ ἀναγράφεται στὴ *Mariegola*. Αὐτοὶ οἱ δύο λόγοι μᾶς ἔκαναν νὰ τὸν προτιμήσουμε γιὰ τὸν τίτλο τοῦ λήμματος ἀπὸ τὸν τύπο *Sterlini*, μολονότι ὁ δεῦτερος εἶναι συντριπτικᾶ συχνότερος στὸ *registro* (23 ἀπὸ τὶς 27 ἀναγραφές). — Τὸ ἐπάγγελμα δηλώνεται μόνο στὸ ἔτος 1528, ἐνῶ στὰ 1529 τὸ ὄνοματεπώνυμο συνοδεύεται ἀπὸ τὸ ἀξίωμα τοῦ *governador*. — Ἔτσι, εἶναι φυσικὸ ποὺ στὰ 1530 ἀποκαλεῖται *misser*, ὅπως καὶ στὰ 1527: *misser A. de Stelini* — 1517, 1519: *A. de Sterlini*. — 1507, 1518: *A. di Sterlini*. — Ὡς *misser A. Caselino* (!) ἀπαντᾷ (21ος) στὸ πρόχειρο φ. 51^r (1530), πράγμα ποὺ διορθώνεται στὸ ἐπίσημο φ. 52^r. — Στὰ 1518 δηλώνει *δημόσια* ὅτι θὰ καταβάλλει κάθε χρόνο 10 σολῖδια ἐπιπλέον — χειρονομία μοναδικῆ στὰ χρόνια ποὺ ἐκ-

- (φ. 41^r), 1527₅₄ (φ. 44^r), 1528₇₅ (φ. 47^r): L. 1. Βλ. καὶ Stini Anna.
 Strati. Βλ. Strati da Coron.
 Strati Zuanne. Βλ. Snati Z.
 Strati da Corfù. Βλ. Strati da Coron.
 Strati da Coron²⁷¹ 1499₂₄ (φ. 3^r): L. 1, 1501₅₉ (φ. 6^r), 1502₃₆ (φ. 8^r), 1503₇₇
 (φ. 10^r), 1505₄ (φ. 12^r), 1505₄₂ (φ. 13^r): s. 10, 1506₄₃ (φ. 15^r), 1508₄₈
 (φ. 19^r): L. 1.
 Strati de Mani. Βλ. Strati da Coron.
 Stravoschiadi²⁷² Dimitri (Στραβοσκιιάδης Δημήτρης) 1518₆₄ (φ. 28^r), 1524₆₃
 (φ. 38^r): L. 1.
 Stravostiadi Dimitri. Βλ. Stravoschiadi D.
 Struxi Gini. Βλ. Struza G.
 Struza²⁷³ Gini, stradioto (Στρούτζας (Στρούτζης) Γκίνης) 1528₄₀ (φ. 46^r):
 L. 1 s. 10.
 Suglachi, Sulachi Padoan. Βλ. Suvlachi P.
 Suli Nicolò da Corfù (Σούλης Νικολός ἀπὸ τὴν Κέρκυρα)²⁷⁴ 1527₃₂ (φ. 43^r):
 L. 1, 1528₅₇ (φ. 47^r): L. 1 s. 10.
 Suli Zorzi (Σούλης Τζώρτζης) 1501₂₃ (φ. 5^r)²⁷⁵.
 Surian Stefano (Σουριάνος Στέφανος) 1527₂₁ (φ. 43^r): L. 1.
 Suvlachi Padoan²⁷⁶ 1516₄₀ (φ. 25^r), 1518₇₆ (φ. 28^r): L. 1, 1521₃₀ (φ. 33^r),
 1523₁₂ (φ. 36^r), 1523₆₁ (φ. 37^r), 1524₁₂ (φ. 37^r): L. 1 s. 10, 1525₂ (φ.

τείνεται τὸ κατάστιχο, πὸν προκαλεῖ τις εὐλογες εὐχαριστήριες εὐχὲς τῆς Ἐδελφότητος: «... et ogni anno die dar s. 10 di più, che Iddio e misser santo Nicolo lo mantegni per molti anni»). Τὰ ποσὰ πὸν παραθέτουμε στὸν κατάλογο δείχνουν ὅτι, μέχρι τὸ ἔτος 1526, κράτησε καί, συχνά, ξεπέρασε γενναιόδωρα τὴν ὑπόσχεσή του.

271. 1503, 1505₄, 1505₄₂: *Str. de Mani*. — 1501: *Str. da Corfù*: Πιστεύουμε πὸς ὁ γραφέας παρανόμως ἀφηρημένα τὴ λέξη *Coron* ἀπὸ τὴν πρόχειρη λίστα τοῦ γαστάλδου. Τὸν ἀποκαλύπτει τὸ σημεῖο βραχυγραφίας πὸν παραθέτει στὸ τέλος τῆς (δλόγραφης) λέξης *Corfù*, ἄχρηστο καὶ χωρὶς σημασία, πὸν ὅμως εἶναι τὸ ἴδιο ἐκεῖνο πὸν χρησιμοποιεῖ συχνότατα, γιὰ νὰ δηλώσει τὴν κατάληξη λέξεων ὅπως: *Coron*, *Modon*, *Simon*. — 1506, 1508: *Strati*, χωρὶς ἄλλο διακριτικό. Τολμήσαμε νὰ ἐνσωματώσουμε τις ἀναγραφὲς αὐτὲς στὸ ἴδιο λῆμμα, βασιζόμενοι στὴ σπανιότητα τοῦ βαφτιστικοῦ (εἶναι, ἐξάλλου, ὁ μόνος Στρατῆς σὲ ὅλο τὸ κατάστιχο). — Στὰ 1508 πληρώνει 1 λίρα γιὰ 2 χρόνια (= καὶ γιὰ τὸ 1507). — Ἡ ἀναγραφὴ 1505₄ (2 Μάρτη) μπορεῖ, μὲ ἀσφάλεια, ν' ἀποδοθεῖ στὸ ἔτος 1504.

272. Κείμε.: *Stravostiadi*.

273. Κείμε.: *Struxi*.

274. 1527: λείπει ὁ τόπος καταγωγῆς.

275. Ἡ φθορὰ τοῦ φύλλου δὲν μᾶς ἐπιτρέπει νὰ διαβάσουμε τὸ ποσὸ πὸν πλήρωσε.

276. 1518, 1523₁₂, 1523₆₁, 1524: *P. Sulachi* — 1525: *Padoan Sulachi* — 1521: *P. Suglachi* — 1528: *Padoan S*. — Ὅσο γιὰ τις δυὸ ἀναγραφὲς πὸν σημειώνονται στὰ 1523, εἶτε ὀφείλονται σ' ἐπανάληψη ἀπὸ λάθος εἶτε ἡ μία ἀπὸ αὐτὲς ἐξοφλεῖ ὀφειλὴ ἀπὸ τὸ ἔτος 1522.

39^r), 1526₁₂ (φ. 41^r), 1527₄₈ (φ. 44^r): L. 1, 1528₅₀ (φ. 47^r): L. 1 s. 10.
Symeon²⁷⁷ Ziprioto 1524₅₃ (φ. 38^r), 1525₄₀ (φ. 40^r), 1526_{44β'} (φ. 42^r), 1527₇₄
(φ. 45^r), 1528₈₅ (φ. 47^r), 1529₈₆ (φ. 50^r): s. 10.

Talasinò, Talassinò Nicolò. Βλ. Thalassinò N.

Tanti(;) Dimitri²⁷⁸ (Τάντης (Τάντιος;) Δημήτρης [1530₃₄ (φ. 51^r): L. 1 s. 4].

Tauari, Taulari Nicolò. Βλ. Tavulari N.

Tavulari²⁷⁹ Nicolò depentor (Ταβουλάρης Νικολός) 1501₇₂ (φ. 7^r), 1502₅₂
(φ. 8^r), 1503₇₃ (φ. 10^r), 1504₆₅ (φ. 12^r): L. 1, 1505₁₈ (φ. 13^r): s. 10, 1506₅₄
(φ. 16^r): L. 1 s. 10, 1508₃₉ (φ. 18^r): s. 10, 1514₆ (φ. 23^r), 1515₃₃ (φ. 24^r),
1516₄₁ (φ. 25^r): L. 1, 1517₁₈ (φ. 26^r): L. 1 s. 10, 1518_{79δ'} (φ. 28^r).

Teodoro da Corfù. Βλ. Todaro da Corfù.

Teodossio²⁸⁰ da Napoli 1514₂₆ (φ. 23^r): L. 1.

Teodoxio. Βλ. Teodossio.

Thalasinò Nicolò. Βλ. Thalassinò N.

Thalassinò²⁸¹ Nicolò (Θαλασσινός Νικολός) 1516₃₂ (φ. 25^r): s. 10, 1517₁
(φ. 26^r), 1518₁ (φ. 27^r): L. 1 s. 10, 1519₄₈ (φ. 29^r): L. 1, 1520₁₀ (φ. 31^r),
1521₆₁ (φ. 34^r), 1523₁₅ (φ. 36^r), 1524₂ (φ. 37^r), 1525₃ (φ. 39^r), 1526₁₅
(φ. 41^r), 1527₇ (φ. 43^r), 1528₃₆ (φ. 46^r), 1529₄₆ (φ. 49^r), 1530₁₈ (φ.
52^r): L. 1 s. 10.

Theochari sartor 1530₅₈ (φ. 53^r): L. 1.

Thodoro sartor (mastro —)²⁸² 1530₇₀ (φ. 53^r): s. 12.

Thomazo de Zorzi da Cipro. Βλ. Tomaso di Zorzi.

Todari²⁸³ da Corfù 1502₁₉ (φ. 7^r): s. 10, 1503₆₂ (φ. 10^r): L. 1, 1509₃₄ (φ.

277. Κείμε. (1528, 1529): *Simeon* — 1527: *Simon Z.* — 1524, 1525: *Simon di Zipro*. — Με την αναγραφή του 1526 (*Simeon di Zipro*) ή 'Αδελφότητα του προσφέρει «για την αγάπη του Θεού» ένα ψωμί και το κερύ του.

278. 'Αναγράφεται μόνο στο πρόχειρο φ. 51^r, χωρίς να μεταφερθεί στο επίσημο φ. 52^r.

279. Κείμε.: *Taulari* (Στὰ 1516: *N. Tauari depentor*. — Στὰ 1517: *N. Traluari depentor*).—Τò επάγγελμα δὲν αναγράφεται στὰ ἔτη 1502, 1503, 1504, 1505, 1508, 1514. — Με την αναγραφή του 1518 ή 'Αδελφότητα του προσφέρει τὰ καθιερωμένα ψωμί και κερύ δωρεάν «για την αγάπη του Θεού».

280. Κείμε.: *Teodoxio*.

281. Κείμε.: *Thalasinò* (1527). — 1530: *missis N. Talassinò* — Σ' όλες τις άλλες αναγραφές τὸ επώνυμο ἔχει τὸν τύπο *Talasinò*, ἐνῶ ἡ πρώτη αναγραφή εἶναι καθαρή παραφθορά: *N. Palasinò* (1516). —'Ὡς *N. Thalasinò* ἀπαντᾷ και στο πρόχειρο φ. 51^r (1530), ὅπου αναγράφεται 31ος.

282. Εἶναι πολὺ πιθανὸν νὰ μὴν πρόκειται γιὰ ξεχωριστὸ πρόσωπο, ἀλλὰ γιὰ ἕναν ἀπὸ τοὺς επώνυμους Θόδωρους ποὺ ἀπαντοῦν στο κατάστιχο.

283. 1503: *Todarin da C.* — 1502, 1523: *Todorin da C.* — Τὸ λήμμα τοῦτο, καθὼς κι ἐκεῖνο με τὸν τίτλο *Todaro da Corfù* (βλ. λ.), περιέχουν αναγραφές, γιὰ τις ὁποῖες δὲν ἔχουμε καμιά βεβαιότητα ὅτι ἀνταποκρίνονται στὰ φερώνυμα πρόσωπα. Τὰ δημιουργήσαμε γιὰ λόγους καθαρὰ μεθοδολογικούς με κριτήριο μόνο τὴ φραστικὴ διατύπωση (*Todari*,

- 20^r), 1523₉ (φ. 36^r): L. 1 s. 10. Πρβλ. καὶ Todaro da Corfù, Toda da Corfù, ammiraglio.
- Todari da Corfù, ammiraglio²⁸⁴ 1520₁₂ (φ. 31^r), 1521₆ (φ. 33^r): L. 1, 1524₁ (φ. 37^r), 1529₉ (φ. 48^r): L. 1 s. 10. Πρβλ. καὶ Todari da Corfù, Todar da Corfù.
- Todarin da Corfù. Βλ. Todari da Corfù, Todari da Corfù ammiraglio.
- Todaro... (σβησμένο) 1518₅₈ (φ. 27^r).
- *Todaro 1509_{55β'} (φ. 21^r).
- Todaro di Manoli, marangon²⁸⁵ 1500₁₂ (φ. 4^r): L. 1, 1051₅₃ (φ. 6^r), 1503₃ (φ. 9^r): s. 10.
- Todaro di Zorzi 1502₁₄ (φ. 7^r): s. 10.
- Todaro Zorzi, pilastro²⁸⁶ (Θόδωρος Τζώρτζης) 1502₂ (7^r): L. 1 s. 10, 1505₄ (φ. 13^r): L. 1.
- Todaro da Corfù²⁸⁷ 1504₅ (φ. 11^r): L. 2, 1504₂₁ (φ. 11^r): L. 1, 1505₃₆ (φ. 13^r): L. 1 s. 10, 1506₂₃ (φ. 15^r): L. 1, 1507₁₈ (φ. 16^r), 1508₄₁ (φ. 18^r): L. 1 s. 10, 1509₃₃ (φ. 20^r): L. 2, 1515₃₄ (φ. 24^r): L. 1 s. 10, 1516₄₄ (φ. 25^r), 1517₁₆ (φ. 26^r), 1522₁₀ (φ. 34^r): L. 1, 1525₂₉ (φ. 39^r): L. 2 s. 2. Πρβλ. καὶ Todari da Corfù, Todari da Corfù ammiraglio.
- Todaro da Corfù, patron di nave. Βλ. Todari da Corfù ammiraglio.
- Todaro da²⁸⁸ Napoli 1504₂₀ (φ. 11^r): s. 10.
- Todaro sartor²⁸⁹ 1501₅₁ (φ. 6^r): s. 10.

Todarin, Todorin στὸ λῆμμα ἐτοῦτο, *Todaro, Teodaro* στὸ ἄλλο), ὄχι ἐπειδὴ νομίζουμε ὅτι ἡ διατύπωση μπορεῖ νὰ μᾶς ἀποκαλύψει τὴν ταυτότητα τοῦ ἀναγραφόμενου, ἀλλὰ γιὰ νὰ μὴ φορτώσουμε τὸ ὑπόμνημα μὲ περιττὰς σημειώσεις. Μποροῦμε νὰ εἶμαστε σίγουροι ὅτι πρόκειται γιὰ δύο, τουλάχιστο, πρόσωπα, γιὰτὶ στὰ 1509 ἀναγράφονται κατασειρά: *Todaro da Corfù* 1509₃₃ καὶ *Todari da Corfù* 1509₃₄. Γιὰ τὸν καπετάνιο Θόδωρο ἀπὸ τὴν Κέρκυρα (βλ. λ.) ἀπαρτίσαμε ξεχωριστὸ λῆμμα, μολοντὶ πιστεύουμε ὅτι μερικὲς ἀπὸ τὶς ἀναγραφὰς τῶν δύο παραπάνω τοῦ ἀνήκουν. Ἡ φύση τοῦ ἐπαγγέλματός του, ὅμως, ποὺ συνεπάγεται μακροχρόνιες ἀπουσίες, δὲν ἐπιτρέπει ὁποιαδήποτε ὑπόθεση πάνω σὲ ἀναγραφὰς ποὺ δὲν τοῦ ἀποδίδονται ρητὰ.

284. Κεῖμ. (1520): *Todarin da C., armiraglio* — 1521: *Todoro da C., armiraglio con le galie*. — 1524: *Todaro da C., patron di nave*. — 1529: *Todorin da C., patron de nave*. — Στὰ 1520 πληρώνει γιὰ 2 χρόνια 3 λίρες.

285. 1501, 1503: λείπει τὸ ἐπάγγελμα.

286. 1505: *Zorzi di Todaro* (λείπει τὸ *pilastro* (= κολώνα), ποὺ πρέπει νὰ σχετίζεται μὲ τὸ ἐπάγγελμα ποὺ ἔξασκεῖ — ἴσως εἶναι χτίστης).

287. 1516, 1517: *Teodaro da C.* — Ἡ ἀναγραφὴ 1504₅ (24 Μάρτη), ὅποτε πληρώνει 2 λίρες, πρέπει ν' ἀποδοθεῖ στὸ ἔτος 1503. — Ἀπὸ τὰ μεγάλα ποσὰ ποὺ καταβάλλει συχνά, φαίνεται πὼς μερικὲς ἀναγραφὰς τοῦ λήμματος αὐτοῦ ἴσως ἀνήκουν στὸν ὁμώνυμο λιμενάρχῃ.

288. Κεῖμ.: *T. de N.*

289. Γιὰ τὴν ταυτότητα τοῦ προσώπου πρβλ. ὅσα γράφονται γιὰ τὸν *Thodoro sartor*.

- Todorin da Corfù. Βλ. Todari da Corfù, Todari da Corfù ammiraglio.
 Tomaso²⁹⁰ 1509₃₃ (φ. 21^r): L. 1 s. 10. Πρβλ. καὶ Tomaso di Stefano.
 Tomaso²⁹¹ di Stefano, zimador 1499₉ (φ. 3^r), 1500₃₂ (φ. 4^r): L. 1 s. 10.
 Πρβλ. καὶ Tomaso.
 Tomaso²⁹² di Zorzi da Zipro 1524₃₉ (φ. 38^r), 1525₃₉ (φ. 40^r): s. 10, 1526₄₄
 (φ. 41^r): s. 12, 1527₂₇ (φ. 43^r), 1528₆₅ (φ. 47^r): s. 10.
 Tomaso da Zipro. Βλ. Tomaso di Zorzi.
 Tomaxo. Βλ. Tomaso.
 Traluari Nicolò. Βλ. Tavulari N.
 Trandafillo, Trandofillo Alvisè. Βλ. Triandafillo A.
 Triandafillo Alvisè²⁹³ (Τριαντάφυλλος Ἀλεβίζος) 1520₁₉ (φ. 31^r): L. 1 s.
 10, 1524₃₃ (φ. 38^r), 1526₂₃ (φ. 41^r).
 Trichefalo Giacomo da Zipro²⁹⁴ (Τρικέφαλος Γιάκομος ἀπὸ τὴν Κύπρον)
 1528₄₆ (φ. 46^r), 1529₁₈ (φ. 48^r): L. 1 s. 10.
 Tripoli, Tripolin. Βλ. Tripoliti.
 Tripoliti²⁹⁵ Piero Ciprioto (Τριπολίτης Πιέρος, Κυπριώτης) 1522₄₄ (φ. 35^r):
 s. 10, 1523₆ (φ. 36^r): L. 1. Πρβλ. καὶ Piero da Zipro.
 Tripoliti Tomaxo Ziprioto (Τριπολίτης Τομάζος, Κυπριώτης)²⁹⁶ 1524₂₅
 (φ. 38^r): L. 1 s. 10, 1525₃₃ (φ. 40^r): L. 1, 1526₅₂ (φ. 42^r): L. 1
 s. 10, 1527₇₉ (φ. 45^r): L. 1, 1528₄₇ (φ. 46^r), 1529₇₅ (φ. 50^r): L. 1 s. 10.
 Trivisi-Andonati Zorzi. Βλ. Trivisi Antonato Zorzi.
 Trivisi-Antonato²⁹⁷ Zorzi (Τριβιζᾶς-Ἀντωνάτος Τζώρτζης) 1521₅₈ (φ.
 24^r): s. 10.
 Trivisi-Antonato Zuan (Τριβιζᾶς-Ἀντωνάτος Τζουάν)²⁹⁸ 1519₂₀ (φ. 29^r):

290. Κείμε.: *Tomaxo*.

291. Κείμε.: *Tomaxo*. — 1499: Δὲν ἀναγράφεται τὸ ἐπάγγελμα.

292. Κείμε.: *Tomaxo*. — Ὁ τίτλος τοῦ λήμματος ἀπαντᾷ στὸ ἔτος 1525: *T. di Z. di Zipro*. — 1527: *Thomazo de Z. da Cipro*. — 1528: *T. de Zorzi* (λείπει ὁ τόπος καταγωγῆς). — Στὰ ἔτη 1524, 1526, ἀντίθετα, ἀπουσιάζει τὸ πατρώνυμο: *T. di Zipro* καὶ *T. da Zipro* ἀντίστοιχα.

293. 1520: *A. Trandafillo*. — 1524: *A. Trandofillo*. — Στὰ ἔτη 1524 καὶ 1526 πληρώνει ἀπὸ 2 λίρες γιὰ 2 χρόνια κάθε φορά.

294. Κείμε.: (1529): *I. T. de Zipro*. — 1528: μονάχα τ' ὄνοματεπώνυμο.

295. Κείμε.: *Tripoli*. — 1523: *P. T. de Cipro*.

296. Ἡ ἐγγραφή τοῦ τίτλου ἀπαντᾷ μόνο στὸ ἔτος 1529. — Σ' ἄλλα τὰ ἄλλα τὸ ἐθνικὸ ἀπουσιάζει. — 1526: *Tomaso T.* — 1524, 1525: *T. Tripoli*. — 1528: *T. Tripolin*.

297. Ὁλόκληρη ἡ ἀναγραφή: *Zorzi Andonati ditto Trivisi*.

298. Ὁ τίτλος τοῦ λήμματος προέρχεται ἀπὸ τὴν ἀναγραφή τοῦ ἔτους 1519 (*Zuan Antonato ditto Trivisi*). — Στὰ 1521 τὸ ἐπώνυμο *Antonato* γίνεται *Donati*, ἐνῶ στὰ ἔτη ποὺ δέχεται ἐλεημοσύνη ἀπὸ τὴν Ἀδελφότητα (1 ψωμί κάθε φορά) ἀναγράφεται μόνο μὲ τὸ πρῶτο ἐπώνυμο: *Z. T.* (1525). — *Z. Drivisi* (1526).

s. 10, 1521₅₆ (φ. 34^r): L. 1 s. 10, *1523₉ (φ. 36^r), 1526_{44a'} (φ. 42^r).

Vantoro Antonio dalla Zafalonia (Βανδῶρος Ἀντώνης ἀπὸ τὴν Κεφαλονιά)
1528₃₁ (φ. 46^r): s. 10.

Varali Matio. Βλ. Vareli M.

Vareli Baseio²⁹⁹ di Todaro, zimador (Βάρελης Βασίλης τοῦ Θόδωρου)
1499₇ (φ. 3^r): L. 1 s. 10, 1500₄₇ (φ. 4^r), 1501₃₁ (φ. 6^r), 1502₅₆ (φ. 8^r),
1503₅₈ (φ. 10^r), 1504₅₃ (φ. 12^r): L. 1, 1506₁₅ (φ. 15^r), 1507₁₄ (φ. 16^r),
1508₁₂ (φ. 18^r): L. 1 s. 10, 1509₅₄ (φ. 21^r): L. 1, 1513₃₄ (φ. 22^r), 1514₁₁
(φ. 23^r): L. 1 s. 10, 1515₁₀ (φ. 24^r): L. 1, 1516₃₁ (φ. 25^r), 1517₃₀ (φ. 26^r),
1518₄ (φ. 27^r): L. 1 s. 10. Βλ. καὶ Vareli Isabetta. Petrunella.

Vareli Matio (Βάρελης Ματθαῖος)³⁰⁰ 1516₃₃ (φ. 25^r), 1517₃₁ (φ. 26^r), 1518₇₀
(φ. 28^r): L. 1, 1519₃ (φ. 29^r), 1520₅ (φ. 31^r), 1521₄₄ (φ. 33^r), 1522₄₀
(35^r), 1523₅₁ (φ. 37^r), 1524₅ (φ. 37^r), 1525₁ (φ. 39^r), 1526₆ (φ. 41^r),
1527₆ (φ. 43^r), 1528₁₄ (φ. 46^r), 1529₄ (φ. 48^r): L. 1 s. 10. Βλ. καὶ Bareli
Anzola, Erini.

Varvari Alessio³⁰¹ dal diamante (Βάρβαρης Ἀλέξιος) 1499₄ (φ. 3^r), 1500₅₀
(φ. 4^r), 1501₄₀ (φ. 6^r), 1502₆₂ (φ. 8^r), 1503₂₀ (φ. 9^r), 1504₄₉ (φ. 12^r),
1505₃₇ (φ. 13^r), 1506₁₇ (φ. 15^r), 1507₃ (φ. 16^r), 1508₂₅ (φ. 18^r), 1509₁₇
(φ. 20^r), 1518₈ (φ. 22^r): L. 1 s. 10, 1515₁₂ (φ. 24^r), 1515₄₂ (φ. 24^r),

299. Κεῖμ.: *Baxegio Bareli*.—Ὁ τίτλος τοῦ λήμματος ἀποτελεῖ τὴν ἀναγραφὴ τοῦ ἔτους 1517, ὅπου γιὰ μοναδικὴ φορὰ σημειώνεται τὸ ἐπώνυμο, ποὺ τὸ πρόσθεσε ἄλλο χέρι, φανερὰ διαφορητικὸ ἀπὸ κείνο τοῦ κανονικοῦ γραφέα. Δὲν ἔχουμε καμμιὰν ἀμφιβολία γιὰ τὴν ὀρθότητα τῆς ταύτισης, γιὰτι αὐτὸ τὸ ἴδιο ἄλλο χέρι ἐπεμβαίνει καὶ στὴν ἀμέσως ἐπόμενη ἀναγραφὴ (1517₃₁) *Matio suo nevo* καὶ προσθέτει πάλι: *Bareli*.—Στις ἄλλες ἀναγραφές ἀναφέρεται συνήθως τὸ ὄνομα μὲ τὸ πατρώνυμο (στὰ 1500 σημειώνεται μαζὶ καὶ τὸ ἐπάγγελμα).—Τὸ ὄνομα παρουσιάζεται μὲ τὸν τύπο *Baxegio* στὰ ἔτη 1499, 1500, 1501, 1506, 1513 καὶ μιὰ φορὰ, στὰ 1509, μὲ τὸν τύπο *Biaxio*.—Λείπει τὸ πατρώνυμο καὶ στὴ θέση του βρίσκουμε τὸ ἐπάγγελμα στὰ ἔτη 1502 (*B. zimador*) καὶ 1513 (*Baxegio zimador*).

300. Ὁ τίτλος τοῦ λήμματος προέρχεται ἀπ' τὴν ἀναγραφὴ τοῦ ἔτους 1519.—Παραφθορὰ τῆς ἔχουμε στὰ ἔτη 1518, 1521 (*M. Varali*), ἐνῶ σὲ ὅλα τ' ἄλλα συναντοῦμε τὸν τύπο *Bareli*.—Στὰ 1517 ἀναγράφεται *Matio suo nevo* [τοῦ Βασίλη Βάρελη] καὶ στὴ συνέχεια προστέθηκε ἀπὸ ἄλλο χέρι τὸ ἐπώνυμο *Bareli* (βλ. καὶ σημ. 299).—Ἀποκαλεῖται *misser* στὰ 1527, ἐνῶ στὰ 1529 ἀναγράφεται μὲ τὸ ἀξίωμα τοῦ γαστάλδου: *M. B. gastaldo*.

301. Κεῖμ.: *Alesio*.—Ὁ τίτλος τοῦ λήμματος ἀπαντᾷ, γιὰ μοναδικὴ φορὰ, στὸ ἔτος 1521.—Στὰ ἔτη 1501, 1508, 1509, 1513, 1515₄₂, 1517, 1522₄₅ ἀναγράφεται *Alesio dal diamante*, χωρὶς ἐπώνυμο, ἐνῶ σ' ὅλα τ' ἄλλα ἐμφανίζεται μόνον μὲ τ' ὀνοματεπώνυμο.—Δυὸ φορές παρατηροῦμε διπλές ἀναγραφές καταβολῶν.—Ἡ μιὰ ἀπὸ τίς δυὸ τοῦ 1515 μποροῦμε νὰ θεωρήσουμε ὅτι ἐξοφλεῖ ὀφειλὴ ἀπ' τὸ ἔτος 1514.—Ἡ δευτέρα ἀναγραφὴ τοῦ φ. 35^r (1522₅₇) ἔχει ἡμερομηνία 8 Φλεβάρη [= 1523] καὶ εἶναι πιὸ δύσκολο νὰ ἐξηγηθεῖ, ἐκτός ἂν καὶ αὐτὴ ἀναφέρεται σὲ ἀπόσβεση ὀφειλῆς ἀπ' τὰ ἔτη 1519 ἢ 1520, στὰ ὁποῖα ὁ Βάρβαρης δὲν παρουσιάζεται στὸ κατὰστιχο.—*Dal diamante*: φαίνεται πὼς τὴν ἐπιγραφὴ τοῦ φαρμακείου του κοσμοῦσε ἡ ἀπεικόνιση ἐνὸς διαμαντιοῦ.

- 1516₄₃ (φ. 25^r), 1517₄₂ (φ. 26^r), 1521₆₆ (φ. 34^r), 1522₄₅ (φ. 35^r), 1522₅₇ (φ. 35^r): L. 1.
- Vassili³⁰² Ciprioto, sartor 1521₂₉ (φ. 33^r): L. 1. Πρβλ. καὶ Pancalo Biasio, Basegio Ciprioto.
- Vassili³⁰³ muzicò 1523₁₇ (φ. 36^r): L. 1.
- Vassili di Chiesari, Vassili³⁰⁴ tiraoro. Βλ. Chessari V.
- Velona Piero. Βλ. Condolignoti P.
- Vergoti(;) ³⁰⁵ Andrea da Corfù (Βεργωτῆς(;) Ἀντρέας ἀπὸ τὴν Κέρκυρα) 1528₈₀ (φ. 47^r): L. 1.
- Veruci, Verusi Zuan. Βλ. Verussi Z.
- Verussi³⁰⁶ Zuan (Βερούσης Τζουάν) 1518₂₄ (φ. 27^r), 1519₃₅ (φ. 29^r), 1520₃₉ (φ. 31^r), 1521₅₉ (φ. 34^r), 1522₄₉ (φ. 35^r): L. 1.
- Veruzi Zuan. Βλ. Verussi Z.
- Verzo Dimitri (Βέρτζος(;) Δημήτρης) 1504₆₇ (φ. 12^r): s. 10.
- Vettor. Βλ. Vittor.
- Vittor³⁰⁷ di Stefano, so donna(;) 1508₅₇ (φ. 19^r).
- Vittor scrivan³⁰⁸ 1513₁₃ (φ. 22^r): L. 1 s. 10.
- Vizino Nicolò da Cipro (Βιτσίνος (Βιτσίνας); Νικολός ἀπὸ τὴν Κύπρο) 1518₁₇ (φ. 27^r): L. 1.
- Vlacha Ianna. Βλ. Vlacho Janni.
- Vlacho Janni³⁰⁹ (Βλάχος Γιάννης) 1524₈ (φ. 37^r): L. 1.
- Vlacho Michali (Βλάχος Μιχάλης) 1524₈ (φ. 37^r): L. 1 s. 10. Βλ. καὶ Vlacho Catarina.
- Vlassopulo³¹⁰ Manoli (Βλασόπουλος Μανόλης) 1500₂₁ (φ. 4^r): L. 1.

302-304. Κείμε.: *Vasili*.

305. Τὸ ἐπώνυμο παρέχεται μὲ βραχυγραφία: *V(er)goti*. — Τὸ πρόβλημα τοῦ ἀντιμετωπίζουμε εἶναι πῶς, ἂν στὴ θέση τοῦ κλασσικοῦ *er* βάλουμε *ar*, ἢ λέξη ἀλλάξει ριζικὰ καὶ θὰ πρέπει νὰ τὴ γράψουμε, ἴσως, *Avargnoti* (αὐτὸ μᾶς ἐπέβαλε ἡ ἴδια ἀκριβῶς γραφὴ τῆς λέξης στὴν περίπτωση τῆς Ἀλεξάντρας, χήρας Νικολοῦ Ἀβαρνιώτη, βλ. λ., ἀναγραφὴ 1526γ). Τὸ γεγονός, ὅμως, ὅτι δὲν ἔχουμε δεύτερη ἀναγραφὴ τοῦ Ἀντρέα γιὰ σύγκριση καὶ, πᾶνω ἀπ' ὅλα, ἡ διάσταση τῶν τόπων καταγωγῆς (τοῦ Νικολοῦ ἢ Πύλος (*Avarino-Avarignoti-Avargnoti*, βλ. λ.), τοῦ Ἀντρέα ἢ Κέρκυρα) μᾶς κρατοῦν ἐπιφυλακτικούς.

306. Κείμε. (1518 (ὄνομα *Zan*), 1520): *Verusi*. — 1519, 1522: *Z. Veruzi*. — 1521: *Z. Veruci*.

307. Κείμε.: *Vettor fio di ser Stefano so donna*. Ἡ διπλὴ αὐτῆ ἀναγραφὴ δὲν συνοδεύεται ἀπὸ τὴν καταβολὴ ποσοῦ (στὴ σχετικὴ στήλη σημειώνεται παύλα). Ὑποθέτουμε ὅτι ἀφορᾷ στὸ γιὸ τοῦ κωντηλανάφτη *Stefano da Corfù* (βλ. λ.) καὶ στὴ γυναίκα του.

308. *scrivan*: Θεωροῦμε πιθανότερο νὰ ἐννοεῖται τὸ σχετικὸ διοικητικὸ ἀξίωμα, παρὰ τὸ ἐπάγγελμα.

309. Κείμε.: *Iana Vlaca* (βραχυγραφία τοῦ ὑπονοεῖ τὸ γράμμα *h*).

310. Κείμε.: *Vlasopulo*.

Vlatro Zegno. Βλ. Flatró Z.

Vura Apostoli (Βούραας Ἀποστολόλης) 1530₃₀ (φ. 52^ρ): L. 1 s. 4.

Xeno di Zorzi da Negroponte³¹¹ 1518₄₉ (φ. 27^ρ).

Xervò Eettori. Βλ. Zervò Ettore.

Xesti Piero da Rodi (Ξέστηης(;) Πιέρος ἀπὸ τῆ Ρόδου)³¹² 1518₂₀ (φ. 27^ρ): L. 1, 1519₁₁ (φ. 29^ρ), 1520₄₅ (φ. 31^ρ), 1521₁₉ (φ. 33^ρ): L. 1 s. 10, 1522₁₉ (φ. 34^ρ), 1523₅ (φ. 36^ρ), 1524₂₂ (φ. 37^ρ): L. 1, 1526₄₃ (φ. 41^ρ): L. 1 s. 10, 1527₂₅ (φ. 43^ρ): L. 1 s. 4, 1528₁₃ (φ. 46^ρ): L. 1 s. 10. Βλ. καὶ Xesti Antonina, Xesti Nicoletta.

Xigena, Xigiena Iurga. Βλ. Zigena I.

Xila Marco. Βλ. Zila M.

Zaccharia Antonio da Rodi (Ζαχαρίας Ἀντώνης ἀπὸ τῆ Ρόδου) 1525₄₂ (φ. 40^ρ): s. 16.

Zacona Dimitri (Τσάκωνας Δημήτρης) 1518₇₉ (φ. 28^ρ): L. 1, 1519₁₅ (φ. 29^ρ), 1520₁₄ (φ. 31^ρ), 1522₃ (φ. 34^ρ), 1523₃₄ (φ. 36^ρ), 1524₃ (φ. 37^ρ): L. 1 s. 10, 1525₂₁ (φ. 39^ρ), 1526₂₈ (φ. 41^ρ): L. 1, 1528₁₉ (φ. 46^ρ), 1529₃₈ (φ. 49^ρ): s. 10. Βλ. καὶ Zacona Alessandra.

Zafa peota. Βλ. Mavrichi Zuan.

Zagurino Zan (Ζαγορινός(;) Τζάν) 1518₇₇ (φ. 28^ρ): L. 1.

Zagurino Zorzi (Ζαγορινός(;) Τζώρτζης) 1520₄₀ (φ. 31^ρ): L. 1.

Zan de Andronico. Βλ. Zuanne d'Andronico.

Zan depentor³¹³ 1527₁₆ (φ. 43^ρ).

Zanchani Manoli (Τσαγκάνης(;) Μανόλης) 1519₂₉ (φ. 29^ρ): L. 1.

Zanco Basegio³¹⁴ (Τσάγκος Βασίλης) 1499₂₁ (φ. 3^ρ), 1500₁₄ (φ. 4^ρ), 1501₁₆ (φ. 5^ρ): L. 1, 1503₂₁ (φ. 9^ρ): s. 10, 1504₅₈ (φ. 12^ρ), 1506₈ (φ. 15^ρ): L. 1 s. 10, 1507₄ (φ. 16^ρ), 1508₄₇ (φ. 19^ρ): L. 1, 1509₃₉ (φ. 20^ρ): s. 10. Βλ. καὶ Zanco Caterina.

Zanetto da Milo 1519₂₆ (φ. 29^ρ): s. 10.

Zannuli di Paris. Βλ. Jannuli di Paris.

311. Κείμε.: *Chseno condam Z. da N.* — Ἡ φθορά τοῦ φύλλου στὸ σχετικὸ σημεῖο δὲν μᾶς ἐπέτρεψε νὰ διαβάσουμε τὸ ποσὸ πού πλήρωσε.

312. 1526, 1528: *P. Chsestin da R.* — 1519, 1520: *P. Sesti da R.* — 1522: *P. Sisti da R.* — 1521: *P. Cristin da R.* — 1524: *P. Christi* (λείπει ὁ τόπος καταγωγῆς) — 1518: *P. Stin da R.* — Στὰ 1523 τὸ ἐπώνυμο δὲν ἀναγράφεται: *Piero da Rodi.*

313. Εἶναι μέλος τῆς *Banca*. — Στὴ θέση τοῦ ποσοῦ ὑπάρχει παύλα, ὅπως συμβαίνει καὶ μὲ ἄλλα πέντε μέλη τῆς *Banca* τοῦ ἔτους αὐτοῦ.

314. Κείμε.: *Baxegio.* — 1503, 1504, 1509: τ' ὄνομα ἀπαντᾷ μὲ τὸν τύπο *Baxeio.*

- Zenese³¹⁵ Antonio da Candia, patron di nave 1529₂₀ (φ. 48^r): L. 6.
 Zerachi Zuanne. Βλ. Jerachi Z.
 Zernesi Alvise. Βλ. Carnesi A.
 Zeronimo da Milo. Βλ. Jerolimo da Milo.
 Zervò³¹⁶ Ettore da Zipro (Ζερβός "Εκτωρ από τήν Κύπρο) 1527₆₈ (φ. 44^r): L. 1.
 Zeta Rado. Βλ. Rado da Zeta.
 Zevola Zorzi. Βλ. Zivuli Z.
 Zigena³¹⁷ Iurga (Ζύγαινας(; Γιούργας) 1529₁ (φ. 48^r), 1530₄₆ (φ. 53^r): L. 1 s. 10. Βλ. καὶ Zigena Marietta.
 Zila Marco (Τζίλας (Τζίλιας;) Μάρκος)³¹⁸ 1502₃, (φ. 7^r), 1502₁₁ (φ. 7^r), 1503₃₆ (φ. 9^r), 1505₂₅ (φ. 13^r), 1506₅₆ (φ. 16^r), 1507₁₆ (φ. 16^r), 1509₂ (φ. 19^r), 1509₂₇ (φ. 20^r), 1516₃₄ (φ. 25^r), 1517₂₁ (φ. 26^r), 1518₃₈ (φ. 27^r): L. 1, 1519₂ (φ. 29^r), 1520₆ (φ. 31^r), 1521₄₂ (φ. 33^r): L. 1 s. 10, 1522₃₇ (φ. 35^r): L. 1, 1523₂₅ (φ. 36^r), 1524₂₃ (φ. 38^r), 1525₁₄ (φ. 39^r), 1526₈ (φ. 41^r), 1527₅₈ (φ. 44^r): L. 1 s. 10, 1528₉₀ (φ. 47^r): L. 1, 1529₆₂ (φ. 50^r), 1530₂₂ (φ. 52^r): L. 1 s. 10. Πρβλ. καὶ Zila Jacoma.
 Zilardo Antonio da Rodi (Τζιλάρδος(; Ἀντώνης από τή Ρόδο)³¹⁹ 1521₆₈ (φ. 34^r), 1528₇₁ (φ. 47^r), 1529₄₇ (φ. 49^r): L. 1.
 Zimara Dimo da Corfù (Τσιμάρας Δήμος από τήν Κέρκυρα) 1529₈₄ (φ. 50^r): L. 1 s. 4.
 Zimara³²⁰ Domenego (Τσιμάρας Δομένεγος) 1520₆₉ (φ. 33^r): L. 1. Πρβλ. Domenego di Nicolò, Domenego da Corfù.
 Zimara Zuan di Martin³²¹ (Τσιμάρας Τζουάν του Μαρτίνου) 1518₃₁ (φ. 27^r),

315. Δέ δίνεται καμιά ἐξήγηση γιά τήν καταβολή του σεβαστού ποσού των 6 λιρών. Είναι πιθανό να οφείλεται στη γενναιοδωρία του Κρητικού καπετάνιου.

316. Κείμε.: *Ettori Xervo*.

317. Κείμε.: *Xigena*. — 1530: *I. Xigienna* (πληρώνει 1 λίρα και 4 σολδία συνολικά για τον ίδιο και για τη γυναίκα του: *cum sua mogier*).

318. 1502₃, 1524, 1526, 1527, 1528, 1529: *M. Xila*. — 1530: *misser M. Xila*. — Οι άναγραφές 1502₃ (8 Μάη) και 1509₂ (17 Μάρτη) πρέπει ν' αποδοθούν αντίστοιχα στα έτη 1501 και 1508.

319. 1528, 1529: δέν άναγράφεται ό τόπος καταγωγής.

320. Κείμε.: *Cimera*.

321. Ό τίτλος του λήμματος, με παραλλαγμένο το επώνυμο, άποτελεί τήν άναγραφή του 1522 (*Z. Zimera condam Martin*), όπου για μόνη φορά παρέχεται το πατρώνυμο. — Ἡ ἴδια φωνητική διαφορά στο έπώνυμο παρουσιάζεται και στα έτη 1521, 1524, 1529: *Z. Zimera*. — 1520₇₀: *Z. Cimera*. — 1530: *Z. Cimera*. — Πρέπει να υποθέσουμε ότι η άναγραφή 1520₁ (3 Ἰούνη) άναφέρεται σε όφειλή από το έτος 1519, μολονότι δηλώνεται ρητά ότι αυτή και οι δυο επόμενες (των *Domenego da Zipro* και *Michiel Dramessi*) καταχωρίστηκαν στο λογαριασμό του 1520: «*fó mesfsji in libro di conti della scuola, conto 20...*».

1520₁ (φ. 30^r), 1520₇₀ (φ. 33^r): 1521₂₀ (φ. 33^r), 1522₁₇ (φ. 34^r), 1523₁₀ (φ. 36^r), 1524₃₅ (φ. 38^r), 1526₄₁ (φ. 41^r), 1527₆₇ (φ. 44^r), 1529₅₀ (φ. 49^r): L. 1, 1530₂₇ (φ. 52^r): L. 1 s. 2. Βλ. και Zimara Catero.

Zimera. Βλ. Zimara.

Zintila Zorzi dalla Rignassa³²² (Τζιντίλας (Τζεντίλης) Τζώρτζης ἀπὸ τῆ Πηνιάσσα) 1515₄₇ (φ. 24^r), 1518₂₂ (φ. 27^r): s. 10. Βλ. και Zorzi da Rignassa. Πρβλ. και Zorzi da Corfù.

Zivola Zorzi. Βλ. Zivuli Z.

Zivran Zorzi (Τζιβράς Τζώρτζης) 1508₆₆ (φ. 19^r), 1509₅₁ (φ. 21^r): s. 10.

Zivuli³²³ Zorzi (Τζιβούλης Τζώρτζης) 1501₆₁ (φ. 6^r), 1506₅₉ (φ. 16^r), 1508₃₀ (φ. 18^r), 1509₁₇ (φ. 20^r), 1515₁₅ (φ. 24^r), 1518₇₈ (φ. 28^r), 1520₆₄ (φ. 32^r), 1522₅₄ (φ. 35^r): L. 1, 1527₂₀ (φ. 43^r).

Zorzetto di Zorzi da Modon³²⁴ 1508₁₆ (φ. 18^r): s. 10.

Zorzi 1509₂₉ (φ. 20^r): s. 10.

Zorzi la Curiavli. Βλ. Curiavli Z.

Zorzi d'Alessio³²⁵ tiraoro 1528₇₄ (φ. 47^r): L. 1, 1529₆ (φ. 48^r): L. 1 s. 10, 1530₅₀ (φ. 53^r): s. 10.

Zorzi di Dimitri 1507₁₇ (φ. 16^r): s. 10.

Zorzi di Michali³²⁶ 1499₃₅ (φ. 3^r), 1500₂₆ (φ. 4^r): L. 1, 1501₆₈ (φ. 6^r), 1506₂₂ (φ. 15^r), 1506₄₈ (φ. 15^r), 1508₃₃ (φ. 18^r): s. 10, 1509₅₆ (φ. 21^r): L. 1.

Zorzi di Michiel. Βλ. Z. di Michali.

*Zorzi di Nicolò 1509_{557'} (φ. 21^r).

Zorzi de papà da Velona. Βλ. Papà Z.

Zorzi di Piero da Nicossia 1525₅₄ (φ. 40^r): s. 12. Βλ. και Zorzi da Nicossia.

Zorzi di Todaro. Βλ. Todoro Z.

Zorzi dall'Arta³²⁷ 1504₂₇ (φ. 11^r), 1508₄₃ (φ. 18^r): L. 1.

Zorzi da Corfù 1503₅₃ (φ. 10^r): L. 1, 1504₃₇ (φ. 11^r), 1505₆₀ (φ. 13^r), 1506₃₅ (φ. 15^r): s. 10, 1513₂₂ (φ. 22^r): L. 1, 1514₂₃ (φ. 23^r): s. 10. Βλ. και Zorzi da Rignassa. Πρβλ. και Zintila Z.

322. Κείμε. (1518): *Reniassa*. — Στὰ 1515 δὲν ἀναγράφεται ὁ τόπος καταγωγῆς.

323. Κείμε. (1527): *Civuli*. — 1509: *Z. Zivola*. — 1518: *Z. Civola*. — Σ' ἔλα τὰ ὑπόλοιπα ἔτη ἀναγράφεται *Z. Zevola*. — Προτιμήσαμε τὸν τύπο *Zivuli*, ὅχι μόνο γιατί μᾶς φαίνεται πὺ φυσικός, ἀλλὰ και γιατί, στὰ 1527, ὅπου ἀπαντᾷ, ὁ Τζιβούλης ἀναφέρεται μὲ τὸ ἀξίωμα τοῦ *scrivan* και εἶναι, ἴσως, πιθανότερο, μὲ τὸ νὰ ἔχει ἀκουστεῖ τ' ὄνομά του στὶς σχετικὰς ἀρχαιρεσίαις, νὰ διασαφηνίστηκε καλύτερα. — Σημειώνουμε ὅτι στὴν ἀντίστοιχη στήλη δὲν ἀναγράφεται τὸ ποσὸ πὺ ἔπρεπε νὰ πληρώσει ὡς σκριβάνος.

324. Ὁλόκληρη ἡ ἀναγραφή: *Z. fio di ser Z. da M.*

325. Κείμε. (1529): *Z. de Alesio t.* — Ἀπὸ τὰ ἔτη 1528, 1530 λείπει τὸ πατρώνυμο.

326. 1499, 1500, 1508, 1509: *Z. di Michiel*. — Μὲ τὴν ἀναγραφή 1506₂₂ (4 Μᾶη) καταβάλλει 1 λίρα γιὰ 2 χρόνια.

327. Κείμε.: *da larta*. — 1508: *Z. di larta*.

- Zorzi da Durazzo, barbier³²⁸ 1522₂₂ (φ. 34^r): s. 10, 1523₃₄ (φ. 36^r): L. 1, 1524₃₆ (φ. 38^r): s. 12.
- Zorzi da Feseo(;) 1530₇₆ (φ. 53^r): L. 1.
- Zorzi da Lepanto 1503₈₀ (φ. 10^r): s. 10.
- Zorzi da Milo 1523₂₁ (φ. 36^r): L. 1, 1525₆₀ (φ. 40^r): L. 1 s. 4, 1530₃₉ (φ. 52^r): s. 12.
- Zorzi da Modon, sartor 1508₆₀ (φ. 19^r): L. 1.
- Zorzi da Negroponte 1513₁₆ (φ. 22^r): L. 2.
- Zorzi da Naxia³²⁹ 1507₂ (φ. 16^r): L. 3, 1509₅ (φ. 20^r): L. 1.
- Zorzi da Neihisia (Nichisia). Βλ. Zorzi da Naxia.
- Zorzi da Nicossia³³⁰ 1503₁₁ (φ. 9^r): L. 1. Πρβλ. καὶ Z. da Zipro.
- Zorzi da Nicossia³³¹ 1526₂₀ (φ. 44^r), 1527₈₂ (φ. 45^r): s. 10. Βλ. καὶ Zorzi di Piero.
- Zorzi da Patras 1503₈₂ (φ. 10^r): s. 10.
- Zorzi da Rignassa³³² 1502₄₃ (φ. 8^r): L. 1, 1507₄₇ (φ. 17^r), 1508₄₂ (φ. 18^r), 1516₉ (φ. 25^r), 1519₁₉ (φ. 29^r), 1520₆₀ (φ. 32^r), 1522₂₃ (φ. 34^r), 1523₂ (φ. 36^r), 1524₁₇ (φ. 37^r), 1525₈ (φ. 39^r), 1527₅₉ (φ. 44^r), 1528₁₁ (φ. 46^r), 1529₂₃ (φ. 48^r), 1530₃₄ (φ. 52^r): s. 10. Βλ. καὶ Zintila Z. Πρβλ. καὶ Zorzi da Corfù.
- Zorzi da Santa Maura, sartor (compe)³³³ 1502₁₀ (φ. 7^r): L. 1 s. 10, 1503₃₅ (φ. 9^r), 1505₂₄ (φ. 13^r): L. 1, 1505₈₄ (φ. 14^r): L. 10, 1506₁₃ (φ. 15^r): L. 1, 1508₅₄ (φ. 19^r): L. 1 s. 10, 1509₁₅ (φ. 20^r), 1513₃₉ (φ. 22^r), 1515₄₈ (φ. 24^r): L. 1, 1517₄₆ (φ. 26^r), 1518₅₄ (φ. 29^r): s. 10. Πρβλ. καὶ Zorzi sartor. Βλ. καὶ Bella di Zorzi da S.M.
- Zorzi da Schiro, caleger 1518₄₄ (φ. 27^r): s. 10.

328. 1523: λείπει τὸ ἐπάγγελμα.

329. Κεῖμ. (1509): *Z. de Nachsia*. — 1507: *Z. da Neihisia* (διόρθ. *Nichisia*), ὁπότε πληρώνει 3 λίρες, χωρὶς νὰ δηλώνεται γιὰ ποῖό λόγο (καὶ γιὰ τὴν ἐγγράφη του, ἴσως).

330. Κεῖμ.: *Z. di Nichosia*.

331. Κεῖμ.: *Nichosia*. — 1527: *Z. de N*.

332. Κεῖμ. (1520): *Rignasa*. — 1507: *Z. de Rigniasa*. — 1524: *Z. di Rigniasa*. — 1529: *Zorzà da Regnasa*. — 1502, 1525, 1528: *Z. da Regniasa*. — 1516: *Z. di Regniasa*. — Στις ὑπόλοιπες ἀναγραφές ὁ τόπος καταγωγῆς λειτουργεῖ ὡς ἐπώνυμο (1530: *Z. Riniassa* — 1522: *Z. Rigniasa* — 1527: *Z. Regnasa* — 1508, 1519, 1523: *Z. Regniasa*). — Ἐποφύγαμα νὰ δημιουργήσουμε λήμμα μὲ τοῦτο τὸν τίτλο, γιὰτὶ πιστεύουμε πὼς εἶναι πολὺ πιθανὸ τὸ πραγματικὸ ἐπώνυμο τοῦ προσώπου αὐτοῦ νὰ εἶναι *Zintila*.

333. Τὸν τίτλο τοῦ λήμματος, μὲ διαφορετικὴ τὴ σειρά τῶν λέξεων, τὸν συναντοῦμε μόνον στὸ ἔτος 1508 (*Z. sartor di S. M. compe*). — Λιγότερο πλήρως εἶναι ἡ ἀναγραφή τοῦ 1519 (λείπει τὸ *compe*). — Στὰ ὑπόλοιπα ἔτη δὲ δηλώνεται τὸ ἐπάγγελμα, πράγμα ποὺ μᾶς δημιουργεῖ σοβαρὰ ἀμφιβολίες γιὰ τὴν ταυτότητα τοῦ ἀναγραφόμενου. Οἱ ἀναγραφές τῶν ἐτῶν αὐτῶν ἔχουν τὸν τύπο *Z. di S. Maura*, ἐκτὸς ἀπ' τὶς δυὸ τοῦ 1505 (*Z. da S. M.*), μὲ ἀπὸ τὶς ὁποῖες ἴσως ν' ἀναφέρεται στὸ ἔτος 1504.

- Zorzi da Zafalonia³³⁴ 1502₁ (φ. 7r), 1503₄ (φ. 9r): L. 1, 1504_{4,7} (φ. 12r): s. 10, 1506_{3,4} (φ. 15r), 1508_{2,0} (φ. 18r): L. 1, 1509_{3,0} (φ. 20r): s. 10, 1513₄ (φ. 22r): L. 1, 1515_{1,9} (φ. 24r), 1516₈ (φ. 25r), 1517_{2,7} (φ. 26r), 1524_{4,5} (φ. 38r): s. 10, 1530_{6,9} (φ. 53r): s. 12.
- Zorzi da Zafalonia³³⁵ 1502_{5,9} (φ. 8r): L. 1, 1503_{7,9} (φ. 10r): s. 10, 1508_{4,9} (φ. 19r), 1509_{3,5} (φ. 20r): s. 10.
- Zorzi da Zeta, de Zeta. Βλ. Brada Z.
- Zorzi da Cypro, patron di³³⁶ nave 1528₇ (φ. 45r): L. 1 s. 4.
- Zorzi da³³⁷ Zipro 1505_{8,0} (φ. 14r): L. 1, 1513_{2,3} (φ. 22r), 1514_{1,0} (φ. 23r), 1516_{2,4} (φ. 25r): s. 10. Πρβλ. καὶ Zorzi da Nicossia.
- Zorzi peota. Βλ. Lascari Z.
- Zorzi sartor 1501₄ (φ. 5r), 1509_{4,8} (φ. 21r): L. 1, 1520_{2,0} (φ. 31r): L. 1 s. 10.
- Zorzi tiraoro. Βλ. Zorzi d'Alessio.
- Zorzi trageter 1508_{7,2} (φ. 19r): s. 10, 1509_{1,9} (φ. 20r): L. 1.
- Zuanne... (σβησμένο) 1501_{5,1} (φ. 4r).
- Zuanne 1524_{5,6} (φ. 38r): s. 10.
- Zuanne di Andrea³³⁸ 1503₇ (φ. 9r), 1503_{2,3} (φ. 9r): L. 1.
- Zuanne di Andrea, mariner³³⁹ 1502₅ (φ. 7r): L. 1.
- Zuan de Androni. Βλ. Zuanne d'Andronico.
- Zuanne d'Andronico³⁴⁰, sartor 1523_{1,8} (φ. 36r), 1524_{5,2} (φ. 38r), 1526_{5,4} (φ. 42r): L. 1, 1527_{1,9} (φ. 43r), 1528_{2,5} (φ. 46r): L. 1 s. 10. Βλ. καὶ Andronico tiraoro, Maria d'Andronico, Petrunella di Andronico.
- Zuanne di Berto³⁴¹ 1504_{4,2} (φ. 11r).

334. Ἀναγκαστικά δημιουργήσαμε τὸ λήμμα τοῦτο καὶ τὸ ἀμέσως ἐπόμενο, μόνο καὶ μόνο γιατί, ἔπως καὶ σὲ ἄλλες ἀνάλογες περιπτώσεις, δὲν θὰ ὠφελοῦσε σὲ τίποτα ν' ἀναδείξουμε σὲ λήμμα τὴν καθεμιὰ ἀπὸ τὶς ἀναγραφὲς αὐτές. Ἐξάλλου, δὲν ἔχουμε κανένα κριτήριο γιὰ νὰ τὶς ἀποδώσουμε σὲ ἓνα ἀπὸ τὰ δύο ἢ καὶ περισσότερα πρόσωπα ποὺ ἴσως κρύβονται κάτω ἀπ' αὐτὸν τὸν τίτλο. Φροντίσαμε μόνο νὰ τοποθετήσουμε στὸ ἴδιο λήμμα τὶς ἀναγραφὲς μὲ ὅμοια, πάνω-κάτω, ποσά. Δὲν θεωροῦμε ὑπολογίσιμο διακριτικὸ στοιχεῖο τὴ διαφορά ἀνάμεσα στὸν τύπο *Z. di la Z.* (1502, 1513) καὶ τὸν τύπο *Z. di Z.* ποὺ συναντοῦμε σὲ ὅλες τὶς ἄλλες ἀναγραφὲς, ἐκτὸς ἀπ' αὐτὴν τοῦ 1530 (*Z. da Zefalonia*).

335. Κεῖμ. (1502, 1509): *Z. di Z.* — 1503, 1508: *Z. di la Z.* — Βλ. τὴν παραπάνω σημείωση.

336. Κεῖμ.: *de.*

337. Κεῖμ.: *di.*

338. Ἡ ἀναγραφὴ 1503₇ (9 Σεπτέμβρη) πρέπει ν' ἀναφέρεται στὸ ἔτος 1502.

339. Πληρώνει στὶς 14 Αὐγούστου.

340. Κεῖμ. (1528): *Z. de A. sartor.* — 1526: *Zuan de Androni, sartor* — Στὰ ὑπόλοιπα ἔτη (1523: *Z. d'Andronico* — 1524: *Z. di A.*) παραλείπεται τὸ ἐπάγγελμα, καθὼς καὶ στὰ 1527, ὅποτε εἶναι μέλος τῆς *Banca* (ἀναγράφεται: *Zan de Andronico della Banca*).

341. Ἐξαιτίας τῆς φθορᾶς τοῦ φύλλου στὸ σχετικὸ σημεῖο δὲν κατορθώσαμε νὰ μάθουμε τὸ ποσὸ ποὺ πλήρωσε.

Zuanne di Galiazo³⁴² 1517₃₇ (φ. 26^r), 1518₄₁ (φ. 27^r), 1520₆₅ (φ. 32^r): L. 1.

Πρβλ. καὶ Galiazo Z.

Zuanne di Michiel 1500₃₈ (φ. 4^r): L. 1.

Zuanne de Pandaleo, di Pantaleo. Βλ. Pantaleo Z.

Zuanne dall'Arta³⁴³ 1500₆ (φ. 4^r), 1501₃ (φ. 5^r), 1501₂₂ (φ. 5^r), 1502₂₂ (φ. 7^r), 1503₅₀ (φ. 9^r): L. 1, 1505₃₃ (φ. 13^r): L. 1 s. 10, 1506₄₁ (φ. 15^r), 1507₄₃ (φ. 17^r), 1509₃₇ (φ. 20^r): L. 1.

Zuanne da Corfù 1509₃ (φ. 19^r): L. 1.

Zuanne da Coron³⁴⁴ 1529₆₄ (φ. 50^r), 1530₅₉ (φ. 53^r): L. 1.

Zuanne da Modon 1502₃₅ (φ. 8^r), 1503₆₁ (φ. 10^r), 1506₂₈ (φ. 15^r), 1508₅₂ (φ. 19^r), 1509₃₆ (φ. 20^r): s. 10. Πρβλ. καὶ* Zuanne da Modon.

*Zuanne da Modon 1522_{56β} (φ. 35^r).

Zuanne di Paris. Βλ. Jannuli di Paris.

Zuanne da Patrasso³⁴⁵ 1500₉ (φ. 4^r), 1501₃₈ (φ. 6^r): L. 1. Πρβλ. καὶ Jannuli da Patras.

Zuan da Patras 1530₄₀ (φ. 52^r): s. 12.

Zuanne da Santa Maura³⁴⁶ 1499₃ (φ. 3^r), 1501₁ (φ. 5^r): L. 1 s. 10, 1501₁₄ (φ. 5^r): L. 1, 1502₆₈ (φ. 8^r), 1504₁₀ (φ. 11^r), 1505₇₀ (φ. 14^r): L. 1 s. 10, 1515₂₇ (φ. 24^r): L. 1.

Zuanne da Zafalonia. Βλ. Pantaleo Z.

342. 1520: *Z. di Galiazio*.

343. Κείμε.: *Larta*. — 1500, 1501₃, 1506: *Z. di Larta*. — Δὲ μπορούμε νὰ ἐξηγήσουμε τὴ σημασία τῆς ἀναγραφῆς 1501₃ (20 Ἰούνη).

344. 1530: *missis Z. da C.*

345. 1501: *Z. da Patras*.

346. Στὰ 1499 καταχωρίζεται πρῶτος ἀπὸ ἄλλους πληρώνουν στὶς 6 Δεκέμβρη, γιορτὴ τοῦ ἁγ-Νικόλα, προστάτῃ τῆς Ἀδελφότητος. — Ἡ ἀναγραφὴ 1501₁ (2 τοῦ Μάη), ποὺ φανερὰ ἐξοφλεῖ τὴ συνδρομὴ γιὰ τὸ ἔτος 1500, εἶναι ἡ τελευταία ποὺ εἰσπράττει ὁ βικάριος *Alessio Varvari* (βλ. πῖνακα εἰσαγωγῆς, σ. 312) καὶ εἶναι ἀνώνυμη: *da el gastaldo*. Τὸ ὄνομα τοῦ γαστάλδου αὐτοῦ δὲν ἀναφέρεται οὔτε στὰ προηγούμενα ἔτη 1498, 1499. Προτείνουμε τὸ *Zuanne da Santa Maura* ὡς πρῶτο γαστάλδο (1498-1501) τῆς Ἑλληνικῆς Ἀδελφότητος Βενετίας, μὲ τὰ δεδομένα ὅτι α') Πρωτοστάτῃσε στὴ ἴδρυσή της (σ' αὐτὸν καὶ στὸν *Alessio Varvari* ἀνάθεσαν οἱ Ἕλληνες τὴν παρουσίαση τῆς σχετικῆς αἴτησης στὸ Συμβούλιο τῶν Δέκα). β') Τιτλοφορεῖται *gastaldo Vecchio*, ἔταν, πάλι μαζὶ μὲ τὸν *Alessio Varvari* (*vicario vecchio*) ἐκλέγεται πρῶτος προκουρατόρος. γ') Στὸν κατάλογο τοῦ 1500, ἔταν βικάριος εἶναι ἀκριβῶς ὁ *Alessio Varvari*, ἐνῶ ἀναγράφονται ὅλα τὰ σημαντικὰ μέλη τῆς Ἀδελφότητος, ὁ πρωτοεργάτης της δὲν ἀναφέρεται πούθενά. Σὲ μιὰ ἐποχὴ ἐκδηλα προσωποπαγῆ, ὅπου οἱ θεσμοὶ στηρίζονταν στὰ πρόσωπα, τὰ πρόσωπα δημιουργοῦσαν καθεστῶτα, ὅλες αὐτὲς οἱ ἐνδείξεις δὲ νομίζουμε ὅτι ἀποτελοῦν αὐτορροὴ συμπτώσεων. Μᾶς φαίνεται πὼς τὸ *«el gastaldo»* ἔχει τὴν αὐτάρκεια τοῦ αὐτονόητου: τὰ μέλη δύσκολα θὰ φαντάζονταν ὅτι θὰ μπορούσε νὰ ἦταν ἄλλος ἀπ' αὐτὸν ποὺ δημιούργησε τὴν Ἀδελφότητα μὲ τὶς ἐνέργειές του.

Zuane da³⁴⁷ Zafalonia 1502₂ (φ. 3^r), 1505₆₆ (φ. 14^r): L. 1 s. 10, 1506₆₁ (φ. 16^r), 1509₁₆ (φ. 20^r): L. 1. Πρβλ. καὶ Pantaleo Z.

Zuane barcaruol 1504₆₆ (φ. 12^r), 1507₅₆ (φ. 17^r): s. 10.

Zuane depentor. Βλ. Zan depentor.

Zuane marangon. Βλ. Costa Z. marangon.

Zuane peota. Βλ. Mavrichi Z.

Zuane spader³⁴⁸ 1499₁₃ (φ. 3^r), 1500₄₉ (φ. 4^r), 1501₄₄ (φ. 6^r), 1502₇₂ (φ. 8^r): L. 1, 1503₅₉ (φ. 10^r), 1504₆₀ (φ. 12^r): L. 1 s. 10, 1507₅₀ (φ. 17^r): L. 1.

Zuane spicier 1508₆₇ (φ. 19^r): s. 10.

Zucalà Dimitri di Piero da Santa Maura (Τσουκαλαῖς Δημήτρης τοῦ Πιέρου ἀπὸ τὴν Ἀγία Μάυρα)³⁴⁹ 1517₁₅ (φ. 26^r): L. 1, 1518₃₅ (φ. 27^r), 1519₅₈ (φ. 30^r), 1521₃₄ (φ. 33^r), 1522₁₅ (φ. 34^r), 1523₅₉ (φ. 37^r), 1524₄₄ (φ. 38^r): s. 10, 1525₃₁ (φ. 39^r), 1526₁₆ (φ. 41^r), 1527₃₈ (φ. 44^r): L. 1, 1529₅₃ (φ. 49^r), 1530₃₈ (φ. 52^r): s. 12. Βλ. καὶ Zucalà Maria.

Zuculà Dimitri. Βλ. Zucalà D.

Zurizi Zuane. Βλ. Sgurizi Z.

Zustigian, Zustignan, Zustignian, Zustinan Francesco. Βλ. Justignan Fr.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΠΑΡΑΟΥΣ

347. Κεῖμ.: *di*.

348. 1500: *Zuan sp*.

349. Ἀπαρτίσαμε τὸν τίτλο τοῦ λήμματος ἀπὸ τὸ συγκερασμὸ τῶν ἀναγραφῶν *D. di P. Zuculà* (1522) καὶ *D. di P. da S. Maura* (1519).—Ὁ σωστὸς τύπος τοῦ ἐπώνυμου ἀπαντᾷ στὰ 1517: *D. Zucalà*.—Οἱ λοιπὲς ἀναγραφὲς ἀποτελοῦνται εἴτε ἀπὸ τὸ ὄνομα καὶ τὸ πατρώνυμο (1523, 1524, 1525, 1527, 1529: *D. di Piero*—1526: *D. de P.*) εἴτε πάλι ἀπὸ τὸ ὄνομα καὶ τὸν τόπο καταγωγῆς (1530: *D. da S. Maura*—1518: *D. di S. Mavera*—1521: *D. di S. Mavera*).—Στὰ 1529 πληρώνει 1 λίρα καὶ 4 σολδία γιὰ 2 χρόνια (= καὶ γιὰ τὸ 1528).